LVCERNA FIDELIVM,

SEV

FASCICVLVS DECERPTVS
ab Authoribus magis versatis, qui tractarunt

DE

DOCTRINA CHRISTIANA:

DIVISVS IN TRES PARTES,

Prima, Continet Articulos Christiano credendos;
Secunda, Sensus Articulorum apud Catholicam Romanam Ecclesiam;
Tertia, Methodum, qua efficaciter apparet veritas credendorum, & falsitas errorum Orthodoxiæ contradicentium.

AVTHORE

FR. FRANCISCO MOLLOY HIBERNO MEDENSI

Ordinis Minorum Strictioris Obseruantiæ S. Theologiæ in Collegio Sancti Isidori de Vrbe Primario Professore, & Lectore Iubilato.

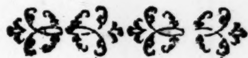
ROMÆ,
Typis Sacræ Congreg. de Propaganda Fide,
MDCLXXVI.

LOCHRANN NA gCREIDMHEACH. I.

Dioghan dioghlomtha, as na priomhúgdaruibh le ttrachdar 7 leighean na bhfeadh, ranta a ttri ccodchaibh; a ttéagasg chriosdaidhe, á miniúghadh na naircteagal, fa mbi lus ainbhfis dearbhaidh á ttugsiona, ag tabhairt na ccreidmheach; 7 á ccomhradh gearr simplidhe, le cclaoidhter gach sort eiriceachd go hurasda, 7 le ndaingnighther na catoilici go leir uile san ccreidimh coir. Ar na chur a ccló san Romh,

maille re ughdarras San Phropaganda, le brathair bocht d'ord S. Froinsias. Froinsias ó Maolmhuaidh, 1676.

EVNTES·IN·VNIVERSVM·MVNDVM·PRÆDICAT·EVANG·OMNI·CREAT·

Dom tighearna oirdhearc.

PALUTIUS ALTERIUS

Cardional ro onorach, Easbog roordheir-ghnaidh, Nia ⁊ Nepoitt an ardchomharba an Deachmha Clemens, Caimberling na heaglaisi, didineoir banba, ⁊c.

Aoibhinn lá, don phaupeirán, gan cosnamh. Aoibhinn gidheadh don treanbhfoghantach dar ab tighearna deaghshlaith. Nir erbaidh le bhar mordhacht, á cairdional grianda, diultadh riamh, no cur siar dhaontaoghadh go foill, da nuirsle, dar fuair mo beaginmhese uime. ⁊ ro glacamar iad ó aimsir, go haimsir amhail ba dual do thuaisleadh; le fochroidheacht ceannsa, ⁊ le gnuis soilbhir prionnsamhail; ni tre ionmholta, na hoibre inntte fein, na tre foirfeacht an ughdair; ⁊ mar gheall

ar bar ſubailcib fein amain ; le mor ġċḟ gac tabartas da lagad, 7 da anbaine ſr-ṅaltar orrṽb, ó bar ſearbḟogantaid dirbc diles fein. uimeſo do concas damſa, mar dḟeabad ar brancḣamas mo ſeirbhiſe, 7 ar dine mo croide don ti dar mian leam fognam, an dioſgán beg ſo dainmniugadh dibſi. Na cuirbd einbc ſin a ſuim orm, 7 na meaſad gur dajlle, no mírgantas fa deanad dam á coim direolſin dobar dḟur-ṅalad ar bar ſamailſi do colaman iogan-tac ar ḟorfoirtill : oir mar dein Pliniuſ ; ni car ar neach na Dee donorughad, mur ar ſearr ar eidir leis. Ionnó duine á di-ṫcioll. Ni mó an ſgilling on Rig, no an cionóg ruad on mbocht labain. Sort io-morro dé gac prelaid : *Ego dixi Dij estis*. Dhiob ſo ſibſi á tigerna ungta, tre meud bar ndiongmala, bar gceime, 7 bar ngniom, amhail plainejd ſoillſig ag ſoillsiugad na ccorp niaſdarda. Mise giodbdan tcon ar lugad ; 7 ar boſſe ſan uile cajl, ar amain

ſan

san ḃfearsbaḋ, ḋoḋ ṡherbḟoġantaiḃ ar
ḟaḋ. Uime so ni nár liom, is meḋ mo ḋaiḋ-
bris, toiḋḟ cuġuib leis an tabhartas mion-
ṫarḃacḋo, ḋearbaiḋ na neiṫ uasal, ḋo
ḋliġṫiḋe ḋiom, ḋa mbeiṫ agam, ḋoḟaiġl
oruḃ. Acḋ ċena ni hamras leam, gur
ab lor ḋam m leiṫsgeul mo neimniṫes; 7
go ngeubaḋ ċuasle le macṡuin, 7 nac tiu-
braḋ b maiṫ tcairsn lagaḋ mḟurala a
nuḋsi, oir as ó ḋeaġċroiḋe usrisea̧l ḋos-
gta toirbirtsr i. tara ċeann sin ni mearaim
ḋonċor, gur ab ḋiol á mile uraḋ, is na
fiaċuḃ ḋoiċrioċnaiġṫe ḋliġṫsr ḋiom: 7
fós gur bair mor oibliogáiḋe, 7 comḋoi-
ne orm, sib ḋa glacaḋ uaim. oir on ngla-
caḋ sin, ḋo ġeabaḋ si mḟ, onoir, 7 molta
nac fiu i innte fein, 7 n eiḋir ḋfaġail ḋi
ċor oile. go ḋṡbṫa ni b suarac an gloir
ḋi, go bḟuilingir á hainmniuġaḋ ḋib: oir
ataiḋ na tiorṫa ḋo ċum a teiḋ, lan ḋo
ġlennuib ḋorca; lionta suas ḋo biodba-
ḋuḃ, 7 ḋo sluaiġtib coḋarsna contran-

 ḋa,

ḋa, giḋeaḋ ar ḃfaicsin bar nanmasa ina
ḃeudan, baḋ ḃeigin doiḃ no tuitim lé, no
forfiocaḋ ḋi. baḋ truar ḃuaiḋ do ġreu-
guiḃ sgiaṫ Alascroiṁ: baḋ baraḋ biṡiġ
do Romancuiḃ ar naiṁdiḃ braṫaċ Chaesar
ag dul ċum ḃuailte; ⁊ don leaḃarso mur
an gcéadna, ḃar naimsi amain sgriobṫa na
aġaiḋ. glacuiḋ ċuguiḃ ḋa ḃriġ sin é go
roċroiḋṫe, ionnas go ttiocfaḋ do raṫ ḃar
mbeannos, ⁊ ḃar ndiḋinsi ar. ḃeiṫ na leiġios a-
gan otar, na ṡolus ag an dall, na reilte iuil
agan gcreidmiġṫe, ⁊ fa ḋeoiḋ na ioḋbairt
ṫaitneamhaċ ag Dia, ro ġuiḋim da ḃar gcumḋ-
aċ slan go cian á ngrasuiḃ, gan caillemhuin
na beaṫaiḋh siorruiḋe san tir hall. á ṫiġ-
earna roḋionsgnaiḋ, ḃar seirḃfoġantaḋ bocht
dilis féin, Froinsias ó Maolmhuaiḋ.

Hunc

HVnc Catechiſmum in linguam Hibernicam, Superiorum iuſſu tranſlatum, per Reuerend. Admodum Patrem Franciſcum Molloy Lectorem Iubilatum in Collegio Sancti Iſidori Romæ, Ego infraſcriptus, de mandato Illuſtriſs. D. Cerri tunc, prout nunc Secretarij, ſedulò, & legi, & euolui, nihilque prorsùs in eo reperi quod non planè conſentiat Catholicæ, Apoſtolicæ, & Romanæ Fidei principijs. Quapropter totius Cleri Hibernici, totiuſque Patriæ nomine, etiam, atque etiam rogo, vt Opuſculum hoc, præli beneficio, in lucem emittatur, apprimè profuturum, haud dubiè, calamitoſis hiſce temporibus, cùm ad iuuentutis Hibernicæ in fide inſtructionem, tùm ad conuerſionem Hæreticorum, falſorumq; dogmatum confutationem. Ita & cenſeo, & humillimè ſupplico, ſi ita, & S. Congregationi, alijſque, ad quos ſpectat, Superioribus videbitur.

Petrus Creuæus S. Theol. Doctor.

Ob-

OBtemperantes mandato Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Archiepiſcopi Sidoniæ, & Sacræ Congregationis de Propaganda Fide meritiſſimi Secretarij, Nos infraſcripti vidimus, & examinauimus Catechiſmum tripartitum, ab admodum Reu. Patre Franciſco Molloy Sacræ Theologiæ Lectore Iubilato ad Sanctum Iſidorum de Vrbe Hibernico Idiomate elaboratum; nihilque in eo deprehendimus, quod fidei Catholicæ, aut bonis moribus diſſonet; quinimmò iudicamus Opuſculum ſui Authoris zelo, & profunda doctrina dignum; continet quippè vltrà puram, & genuinam veritatem, quam Catholica; & Apoſtolica Romana Eccleſia profitetur, & docet, dilucidam Articulorum fidei explanationem, ac non minus efficacem, quàm facillimam Hæreticos confutandi Methodum: doctis ſummè placituram. & indoctis æquè neceſſariam, vt citrà erroris periculum in veri fidei dogmatibus confirmentur magis, ac falſa principia, abbreuiato verbo penitus conuellant, & eneruent; quare, vt Hibernorum in fide conſtantia roboretur præcla-

claro hoc ſaniſſimæ doctrinæ ſubſidio, & ad gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ miſerè aberrantes reducantur, digniſſimum exiſtimamus, quatenùs præli beneficio ad omnes tranſmittatur, ſi ita eidem Sacræ Congregationi videbitur. Romæ ex Aracœli. Kalendas Martij 1675.

Fr. Patritius Tyrellus Sacræ Theologiæ Lector, Prouinciarum Caſtellæ, & Hiberniæ Pater, & Exdiffinitor Generalis Ordinis S. Franciſci.

Fr. Marcus Brunus Sac. Theologiæ Lector Prouinciæ Hiberniæ Pater, & Secretarius Generalis Ordinis.

FR. FRANCISCVS MARIA de Bononia totius Ordinis Fratrum Minorum Seraphici Patris Nostri Sancti Francisci Minister Generalis, & Seruus, Dilecto Nobis in Christo Reu. Patri Fratri Francisco Molloy Prouinciæ nostræ Hiberniæ Sacræ Theologiæ Lectori Iubilato, salutem in Domino sempiternam.

VT tripartitum Opusculum, de Catechismo, explicatione Articulorũ fidei, & Methodo confutandi Hæreses, de mandato Sac. Congregationis de Propaganda fide à Paternitate Vestra elaboratũ Hibernico Idiomate, & à duobus nostri Ordinis Theologis examinatum, & approbatum, Typis dari possit: harum serie cum meritò salutaris obedientiæ facultatem impertimur, seruatis in reliquo seruan-

uan-

uandis. Datum in Conuentu Aracœlitano. Romæ die 2. Martij 1675.

Fr. Franciſcus Maria Miniſter Gener.

Locus † Sigilli.

Regiſtratum &c.

De mandato Suæ Reuerendiſſimæ Paternitatis.
Fr. Marcus Brunus Secretarius Generalis Ordinis.

Imprimatur.

Si videbitur Reuerendiſſimo Patri Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici.

I. de Angelis Archiep. Vrb. Viceſg.

Imprimatur.

Fr. Raymundus Capiſuccus Ordinis Prędicatorum Sac. Palatij Apoſtolici Magiſter.

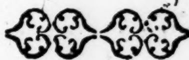
don leughthoir.

FJOR, ge doılġeaſach le aıth-
rıſ, leath afoıgh do bheagan
aımſıre, guꝛ ḟaſ a ċomhmorſın
do ċeo aınbḟıſ á ndoſ og, agus gta Eı-
rıoñ, ní ċroıdım Alban boır na ngaoıdeal,
tá á ttaınıg an toñ tımċıoll le hıomad do
blıadnuıb, naċ e amaın moran dıob beıth
gan ḟoglaım, gan togbaıl, ꝯ mo ṫruaıġe,
go bḟuıl moran mor dıob ar lomḟhag-
baıl dearbad an ıuıl, as rıaċtanas do
gaċ aon ler ab mıan a anam do ſhabaıl, mur
á ta an tſoıſgel Crıoſdaıde, ⁊ cıall ḟıre na
ngſgel a ta á nımrſır gtoırra feın, ⁊ lus a
nıngreamaıġṫe. á taıd na leabaır lan don
eolas olıgṫeṙ doıb beıṫ aca, ꝯ mo nuar nı
maıṫ tuġṫer leıs an bpobal gcoıtċeañ eın-
tſıngad ꝯ an gaoıdealg amaın, ⁊ nı le gaċ
aon as eıdır ı ſın feın do léagad no do
ſgrıobad. Do mıſe mıre, ⁊ daoıne naċ me,
aga bḟuıl ro ġe ar ċuıdıugad ler ecaoıb,

dul

dul on oilithrisi da ttir ḟire. i. flaithemnas go maḋ tarbach an teagasgso do ċor a ngaoi-ḋeilg, do ṫabairt solus don ċuid ḋéire, ⁊ dalbain permpraiḋte, ⁊ nach tuigeann teangṫa oile ar an gcreidimh diaḋa, ar leigeann na bst-aḋ, ar an tteagasg criostuiḋe, ⁊ ar ceill ḋiriġ na nairteagal creidimh le catoilicib, ⁊ nach admaid lus an treachráin, ar an aḋbar nach tuigid iad mur ṫuigid na catoilici. Ar son iomorro nach bfuil acfainn na iomadam-las san ngaoiḋeilg agam, ⁊ nach mo á tamuid ó aois mhic ḟoglama á nuas á ngar do-na leabruib. ar imchian uata le brollach da ḟichet bliaḋain ar leth, ⁊ á bfaḋ on aois ea-laḋna, ó bfuigimis ar sait do chompraiḋtib, ⁊ do ḟeanḟoclaib snasda briogmhara, do badh tarbach, ⁊ ó ámbeith an teanga sai-ḃóir soġabala air neithib maiṫe ata sna teangṫaib oile, ⁊ ó a mbeith an labairt liomṫa. Ar a ṡon sin, ma ṫig linn amain an meud á ta romain, maille le congnam dé, do ċur sios go soileir soṫuigsi, ge go racamaois ar

rꝗib aɼ ſeaċɼan ſan ḃfoɼċiodal no a ndi-
ſleaſ na mbɼiaṫꝗ, ſaoilmid guɼ coiɼ ꝗ
leitſgel do ġabail tɼe ḟad ꝗ ccuꝗt a mſ́g
ċoiccɼioċa, 7 aċoɼan̄, 7 go ma lia do
ḋaoinib dſ ġaiṫnḃca, deiſgeidḃca, ġuḋ-
f́ſ oɼuñ ꝗ ſon ꝗ ndiḋċill, 7 ꝗ nduṫɼaſa,
ina biaſ ag iaɼɼaiḋ toibeime do ṫabꝗt dꝗ
ſaoṫꝗ aɼ ſon a ſleaḋ, 7 a ṡimpliḋſa, oiɼ
da maḋ a nduḃeagan gaoiḋeilge do ċuɼ-
fiñ ſioſ an tiomlán buḋ luġaide an taɼḃ-
aḋ ḋſuñ don ṗobal ċoiṫċſñ, neimġeuɼ
ċuſeaċ.ꝗ na haḋbɼuibſi, guḋim ſib a leuġ-
ṫoiɼ ċoimṫionṫaiġbi ꝗ mo ṡon, a gcuñe
ċɼiċe maiṫe do ṫſ̄ aɼ an dulleċanso, ċum
glóiɼe de, 7 lſa anman̄ gaċ dɼuinge dꝗ
ṫionſgnaſ é; da ttuga dia gɼaſa ꝗ talam,
7 gloiɼ ꝗ nſ̄m.

An ceud ċuid do léiġionn na bſṫaiḋ.

An céud ċaibidil á modh ċomráiḋ idir Mháiġistir, 7 Disgiobal, don tṡeagasg ċriosduiḋe, 7 da ċodċuib.

D. Cia ṫú féin á ġilliḋ hall?
M. Misi giollaiḋ Criosd.
D. Creud fa nġoir an tainmsin ḋíot féin.
M. Oir gur mian lem lorg Criosd do lenmuin, 7 beiṫ mo ṡearḃḟoġantaiḋ aige.
D. Creud é an ni Criosd fein?
M. Dia mar aon, 7 duine fire.
D. Cionnas á ta na ḋiá.
M. Ar an áḋḃar go bfuil na mac nadúrṫa ag an Aṫair nemḋa,
D. Ma tá, cionnas fós á ta na duine fire?
M. Do bríġ gur mac dílis é do Mhuire oiġ.

D. Creúd an fáth fa ngoirthear criosd de?

M. On ungadh, ⁊ ó líon na ngras do bhí aige.

D. Ar e an criosdso an tairngertach, da ngoirthear an cineadh iudaidhe Messias?

M. As é gan contabhairt, ⁊ ro gealladh san seinreacht le faidhibh.

D. Creúd í an tarbhe do righne dhuinne?

M. Ar slanughadh ar bpeacaidhibh, ⁊ naoimhtheagasg do thabhairt duinn.

D. Cionnas do slanuigh sinn ar bpeacaidhibh?

M. As fulang páis, ⁊ bais ar ar son, as mo dar fulaing duine riamh, ⁊ fa dheoidh a gcroich idir dhís bhithbheannach.

D. Creúd an teagasg tug sé duinn.

M. An teagasg criosduidhe.

D. An maith an léighionn ata san teagasg sin?

M. Ní fuil ar bioth léighionn as fearr ina é.

D. Creud é féin.

M. Suim an mheadhon do theagasg se ag foillsiu-

ġaċ ſliġe ⁊ ſlanuiġṫe.

D. Creud an ni ⁊ á ttraċtann ſe?

M. Ar an gcre, ⁊ an bparaidir ⁊ na haiṫeantaiḃ; na Sacramaintiḃ, na ſuḃailciḃ ⁊ ar na loċtaiḃ.

D. An iad ſo na céidneiṫe dliġṫear dinn ṫogḃail?

M. As iad an meud gur criosduiġṫe ſinn.

An 2. Caib.

Do ċomhartha an ċriosduiḋe.

D. Creud as criosduiḋe ann?

M. Diosgiobal ċriosd, iar ngabail a ḃaisdeaḋ, ⁊ á ḋliġe.

D. An criosduiḋe ṫusa fein?

M. As eaḋ maille re grasaiḃ dé.

D. Cia as aṫair don criosduiḋe.

M. Dia uileċumaċtaċ.

D. Cia i a ṁaṫair?

M. An neoimheaglais catoilice Romanaċ.

D.

D. Cia iad á deġbráiṫre ?

M. An uile ċriosduiḋe .

D. Creúd as comharṫa don ċriosdui-
ḋe ?

M. Comharṫa na croiċe le gcoisrigemid
inn fein .

D. Cionnas ċoisrġṫear tu fein .

M. Ag denamh croise im eúdan á deirim ,
tre ċomarrṫa na croiċe neoimhe . na
diaiḋ sin ag denamh croise ar mo béal
á deirim saor inn á Dé . fa deoiḋ da
denamh ar muċt á deirim , o ar naimhdibh .
Amen .

D. An bfuil foirm oile coisrighṫa ann ?

M. Atá ċeoiḋċe , 7 as í as gnaṫuiġe go
mor ,

D. Cionnas do ni tu í .

M. Ag cur bhaimm aiġe mo bhaisi deisi ar ta-
ċoġ meúdain ar ttus á deirim : á nainm
an aṫar : na diaiḋ sin ar iarṫar morsa , a
deirim , 7 an mic : da eis so ar mo ġua-
lainn cli , á deirim , 7 an Spioraid . iar

ro ⁊ mo gualainn deis, a deirim naoimh.
fa deirbhiodh de, ⁊ le mo ochda, á deirim.
Amen, nó biodh mar sin.

D. Cia thug dhuinn an coisreagadh san bfoirm nemhráidhte ud?

M. Criosd ⁊ slánaightheoir.

D. Creud fa ttug comhartha na croiche seach comharthadha oile dhuinn.

M. Do brígh gurab ar an ccroich do fhulaing se páis ⁊ ar son, le rug sinn o bhás go beathaidh o pheacadh go grásaibh.

D. An gciallaighthear ainm leis an gcoisreagadhso?

M. Bíg nach gciallaighthear sinn an chreidim leis.

D. Creud chiallaighios an focal ud, a nainm.

M. Nach bfuil acht aon dia amhain: oir da mbeith iomad dee ann, ni a nainm á deirthí, acht a nanmanaibh.

D. Creud chiallaighid na focail ud oile, an athair, 7 an mhic, 7 an Sbioradh naoimh?

M.

M. Trí persana na tríonóide do beith na ncoimdia á ncomhaonnadh diadha.

O. Creud ciallaighthear ag breith na baisi on eudan go hiochtar an ochta:

M. An mac síordhuidhe do thuirnamh á mbroinn na hoighe, gur ghab colann dhaonna dar slanúghadh.

O. Creud ciallaighthear ag breith na laimhe ón ucht gus an ngualainn chlí?

M. Go ndeachaidh críosd go hifrionn dfuasgladh na naithreach ccomhtha.

O. Creud ciallaighthear da breith on ngualainn chlí, gus a ngualainn ndeis?

M. Gur éirigh o marbhaibh, go ndeachaidh suas ar neamh, 7 go bhfuil na shuidhe ar dheis athar uileachumhachtaigh.

O. Creud ciallaighthear ag breith na baisi go lar an ochta?

M. Go bhfuil críosd, an meid go bhfuil na dhia, á ncomhaonnadh, 7 á ccomhchumhachtaibh leis an Athair, 7 leis an Sbiorad naomh.

O. An cciallaighthear ní ar bioth oile leis an

naomhchoisrigiadh sin.

M. Ciallaighthear an bás croiche do fhulang Chríost do ar slánughadh.

D. An bhfuil tarbha san gcoisreagadh so?

M. Atá tarbha mór: oir leis a mbrígh go nadhmamaoid ar creidemh leis, foillsighmid gur criosdaidhthe sinn.

D. An bhfuil brígh aige a naghaidh an diabhail?

M. Atá, oir bí na chomhartha, 7 na eideadh oruinn a naghaidh chathaighthe na colla, 7 an diabhail. oir cluinthear e go hurasda ag faicsin chomhartha na naomhchroiche ina rugadh buaidh air.

D. An aithnighthear an criosduidhe leis an gcomhartha so.

M. Aithnighthear. oir armas, 7 bratach e le nidirdhealbhthar saighdeoir Chríosd o na náimhdibh.

D. Ga ham as cóir dhuinn sinn fein do choisreagadh?

M. San uile am, go háirighthe, ag luighe, ag éirghe,

ghe, ⁊ ag tionsgna aoinṁ.

D. Creud an fath ma nam ſin, tar conam oile.

M. Oir go ngairthear dia ſan ccoim-ṙsgaḋ, ⁊ nach eidir oibrioghadh do ḋénam, gan congnaṁ na trionoide, tre pais ċriosd an tighearna.

D. Créud na oibrighe as prinsiopalta le ndentar feirbhis dé?

M. Le hoibrib an ċreidiṁ, an doċais, ⁊ an ġraiḋ.

An 3. Caib.

Don ċreideaṁ.

D. Creud é an ni creidim fein?

M. Tiodhlacaḋ nemhda .i. subhailce ḋiaḋa ḋoirtheas dia an anam an duine, le foil-lsiġtheas a ṫuigse, ionas go mbi ullaṁ do ċum gach neiṫ dar foillsiġ dia, ⁊ da nabhar an eaglais do beiṫ increidte, do ċrei-dioṁ?

D.

O. An bḟuil ann ní coiṁċreidiṁ fíre aṁáin?

M. Ní ḟuil; aṁuil naċ bḟuil ann ní coiṁdia, coiṁġlais, coṁbaisdeaḋ, 7 coiṁréir.

O. Créud na neiṫe, ṫeagaisgeas an creidiṁ sin dúinn?

M. Creidiom a naoindia a ttrí bpearsanuiḃ, 7 gaċ ní oile da bḟuil san gcré.

O. An í an ċré as riaġail ċuiṁne ċreidiṁ ḋúinn.

M. As í gan ċontabhairt.

O. Abair ḋúinn an ċré.

M. Creidim a ndia aṫair uileċumaċtaċ, cruṫaiġeoir niṁe, 7 talṁan, 7 an Iosa Críosd, á aonṁac, ar ttiġearna: do coimpreaḋ ón Sbiorad naoṁ, do geineaḋ ó Mhuire óiġ: do ḟulaing páis fa Phoint Philaitt, do crochaḋ, do ḟuair bás, do hadhlacaḋ, do ċuaiḋ síos go hifrionn, do eiséirġ an treas lá ó marbhuiḃ: do ċuaiḋ suas ar neaṁ, a tá na suiḋe ar ḋeis Dé aṫar uileċumaċtaiġ: as sin ṫiocfas do ḃreiṫ ḃreiṫe ar ḃeoaiḃ,

7 ar

7 ar marbhuibh: creidim san Sbiorad naomh: san naoimheaglais catolice, a ccumann na naomh: a maithemh na bpeacadh: an eiseirghe na ccorp: san mbeathaidh su-thain. Amen.

D. Cia as ughdar don chre?

M. An dá Absdal déug.

D. Creud fa ndoirnaodhar í?

M. Ionnas go ttegaisgdhois ar ccreidimh dhui-nne.

D. Creud fa nabramaoid í?

M. Do chum ar gcreidimh dhadmhail, 7 do chum ar naininguighthe ann.

D. An éidir linn contabhairt do chur a ncon-npunc da bhfuil san ccré?

M. Ní héidir; óir a ta dfiachuibh oruinn a gcreidiom uile gan roinn.

D. An fiacha oruinn a bhfios uile do beith againn.

M. As ed; oir ní héidir a ccomhlionadh gan a bhfios.

O. Creud an dearḃaḋ a tá ar a mbeiṫ fíor?

M. A ttagasg le bél Dé, nach meallṫar, ⁊ nach meallaḋ.

O. Cionnas a ta a ḟios agun gur ab é Dia do ṫagasg iad?

M. Or ndoimnaiġ an eaglais, a ta ar na stiuraḋ, ⁊ ar na riaglaḋ ón Sbiorad naoṁ.

O. Cait a bfuiġmid so na neiṫe foillsiġes do beiṫ dar ccreideaṁ?

M. San oirceas do tug Dia dhí .i. san Sgriop-tuir diaḋa, ⁊ a ngnaṫċuimne na nab-stoal.

O. Creud é an ni an Sgriobtuir diaḋa fein?

M. Leabhar airiḋe don tseinreċd, ⁊ don reċd nua, do sgriobsad daoine naoṁ-ṫa, tre ġluasas speisialta, ⁊ congnaṁ an Sbiorad naoim.

O. Cionnas as ḟeac sinne cia hiad na lea-

bar

bḟuil a ta don ſgrioptuir diaḋa ?

M. On eaglais, do ġlac mur leaḃra diongṁala, 7 ċoimḃirgh amlaiġ ina duinn.

O. An ſgrioptuir diaḋa bioblu na neitriceḋ ?

M. Ni headh, oir do ṫruailligheadar, 7 do ḃriſgnaighedar é a niomad ḋáitib.

O. An bḟuil lenġṫoirmeasg an bioblu toirmiſgṫe ?

M. A tá ar ḋaoinib ainbḟeasaċa go ſunnraḋaċ á ttengaiḋ a máṫar.

O. An bḟuil an ſgrioptuir ſoṫuigſi dona huilib ?

M. Ni bḟuil acht roċruaiḋ an iomad ḋaitib ; 7 mur ſin ni hiomċubaiḋ do ṫuataḋaib a ṫaṫaigheaḋ.

O. An fiaċa orruinn ni ar bioṫ do ċreideaṁ, acht a bḟuil ſan ſgrioptuir.

M. A ta fos gnaṫċuiṁne na nabſdol ḋfiaċa orruinn do ċreideṁ.

O. Creud é an ni an ġnaṫċuiṁneſi ?

M.

M. Tegasg neaṁṫa nar sgriobaḋ san sgrioptuir, ⁊ a tá do ġnaṫ ar cuiṁne san eaglais, ag gaċ duine dá ttáinig. diaḋ á ndiaiḋ o aimsir na nabstal gus aniuḋ.

O. Ainmniġ punc éigin don teagasg sin.

M. Ceiṫre soisgéil aṁan do beiṫ ann. Muire do beiṫ riaṁ na hoiġ. an ċaisg do beiṫ ar an doṁnaċ. ⁊ moran oile.

O. Creud riaċtanas na neiṫ sin do ċreidioṁ?

M. A ta naċ eidir neċ beiṫ na fírén no é do ṡlanúġaḋ, gan iad.

O. An eidir duine do ṡlanuġaḋ leis an ccreidim aṁain?

M. Ni heidir gan deaġoibriḃ na coiṁi-deas.

O. Creud iad na puinc as prinnsiopala dairteagluiḃ an ċreidim?

M. Na puinc ṫuas ris an diaḋ so.

An

Don ċedoġteagal don ċré.

D. Cread do ċreidiṡ tú ſan gċedoġteagal don ċré.

M. Creidim a ndia aṫair uileċumaċtaċ cruṫaiġṫeoir nime, 7 talman.

D. Cread an ní é dia féin?

M. Aindoriog romór, uileċumaċtaċ lér cruṫaiġeḋ neaṁ, 7 talaṁ túſ 7 deireaḋ na huile lán do ċrioṁaḋ do ṁaiṫeaſ. 7 do gloir doiċrioċnaiġṫe.

D. Gá méd dia ann?

M. Aondia aṁáin .i. an trionoid neaṁḋa.

D. Ga méd pearſa ſan trionoidſin?

M. Trí pearſana, an taṫair, an mac, 7 an Sbiorad naoṁ.

D. An dia an taṫair?

M. As eaḋ.

D. An dia an mac?

M.

M. As eaḋ.

O. An dia an Sbioraḋ naoṁ.

M. As eaḋ.

O. Nac tri deé iad sin.

M. Ni headh ċeadoiḋe, aċt aoindia aonda amáin, á ttri bpearsannaiḃ.

O. Cionnas as eidir gan a ḃeiṫ aċt na aoin-dia, sgaċ pearsa da ndubras na ḋia?

M. Do ḃriġ gur ab aonnadúir ḋiaḋa doroiḋealbṫa, eindiaḋaċt amain, 7 cont-bhustainte a tá ionta na ttriur, 7 an gaċ pearsain ḋiob fa leaċ.

O. Cia hi an ċédpearsa don trionóid néamḋaso?

M. An taṫair neiṁḋa, tobar na diaḋaċ-da.

O. An ttainig an taṫair ó neaċ ar bioṫ?

M. Ni ṫáinig: 7 nir geineaḋ e: aċt ata se riaṁ gan tús, gan deireaḋ.

O. Nar geineaḋ an mac o neaċ ar bioṫ?

M. Do geineaḋ; 7 geintear on naṫair neiṁ-ḋa é.

O.

D. Nar geineadh; no an dtáinig an Sbio-
rad naomh o neach ar bioth?

M. Nir geineadh: giodhedh táinig, ⁊ tig on
naṫair, ⁊ on mac á naoinfeacht.

D. Cia dona triupearsannaibh as sine, no as
oige.

M. Ionann aois doibh uile, na tri bpearsanna,
sna neindia.

D. Cionnas as éidir don ṁac beiṫ comh
aosda leis an aṫair.

M. O beiṫ riaṁ ann, ina naon pearsain, ⁊
na naoindia.

D. Mac sine ṫaṫairsi ina ṫu fein? os sine,
creud nar sine an taṫair nimiḋa ina a
ṁac?

M. Ni hionann bodhaċ, ⁊ dia. atá dia
riaṁ ann; aṁlaiḋ sin don trionoid,
don naṫair, don ṁac, ⁊ don Sbiorad
naomh; ⁊ ni heidir gan a mbeiṫ. Ni mar
sin do ċreatuir ar bioṫ. ar ni hionann
geintsir an ċlann ṫalmaiḋe, ⁊ mac an
aṫar sioruiḋe.

O. Cioñas gaineṫer?

M. Le hoibriuġaḋ na tuġsiona do ġein-
ḟó don aṫar, ag tuġsin, ⁊ ag ḟeċuin a
ḋiaḋaċta ḟein.

O. An eidir leat, sin do ṁiniuġaḋ ḋam,
le heissiomlar eigin?

M. As eidir, maille re tuġim eigin.

O. Guiḋim ṫú, déin sin ḟein.

M. Tabair dod aire, an tan ḟeċas duine á
sgaṫan, go ngeintear á moimint, iomáiġ
uaiḋe san sgaṫán ċeudna, cosṁuil leis
ḟein san uile ċruṫ. Ni caiṫear aimsir, no
saoṫar ria. Ni hiarrtar ionstrumaint
do ċum á déunta. Ḟeċuin amain san
sgaṫan: ⁊ do biaḋ na ṁac aige, da
ḃfeuċaḋ a naduir, ⁊ a substaint ḟein
do ṫabairt ḋi. Mar sin, iar ḃfeuċain
don aṫair sioruiḋe a sgaṫán na diaḋa-
ċta, do ġein se iomáiġ ró ċosṁuil ris
ḟein: do ḃriġ go ttug a ḋiaḋaċt, ⁊ a
substaint ḟein uile ḋi, as mac na ḋuṫċa
dileas fire ḋói: ⁊ do ḃriġ fos go

ḃfuil

bfuil riamh ag féchain an diadhacht che-
na, ⁊ nach iarrtha eile oile do chum an
mhic do ghein sim ar sin, as follas go
bfuil an mac on tsiordhaidhecht amh, mur
atá an tathair, ⁊ amhlaidh sin go bfuil
comhcosmhail ris.

D. Cionnas tainig an Sbiorad naomh on
athair, ⁊ on mac?

M. Le hoibriughadh na tola. oir an tan
thugadar grádh romhór dóibh féin, ⁊
da ndiadhacht; le tabhairt an ghrádhaso,
thainig an Sbiorad naomh uatha, ⁊ do
thoirbhirsead a nadur diadha féin do: ⁊
do bhrigh go bfuil an tathair, ⁊ an mac
ag grádhughadh a ndiadhachta, ⁊ aga ngrá-
dhughadh féin riamh, an feadh atáid féin
amh .i. on tsiordhaidhecht, ⁊ nach iarrtha a
aithearrach sin, do chum an Sbiorad
naomh do theacht uatha; as follas go bfuil
an Sbiorad naomh riamh on tsiordhai-
dhecht amh, mur a tádsion, ⁊ go bfuil
amhlaidh comhcosmhail riu.

D. An ionann uaisle, foirfecht, cumhachta, gloir, 7 saidhbhrios dona tri persanaibhsi?

M. As ionann. oir gach uaisle, gach foirfeachus, gach saidhbhreas. gach gloir, 7 gach cumhachd, da bhfuil aca, as on diadhacht atá; 7 o tharla an adhbhar sin, do reir mur as ionann dhiadhacht, subsdaint, 7 naduir doibh; as ionann fos uaisle, toil, cumhachta, saidhbhreas, foirfeachus, 7 gloir doibh go leir.

D. An bhfuil fioghair chorpardha ag doin-phersain diobhso?

M. Atá ag an mac amháin, an meid go bhfuil na dhuine.

D. Creud nach bhfuilsiod ag an athair no ag an Sbiorad naomh?

M. Ar an adhbhar nach bhfuil ionnta sin Sbiorad ḟire dofaicsi.

D. Mas eadh creud fa noslbhthar an tathair a bhfioghair seanduine?

M. Do brigh gurab san riocht sin do

ṫai-

taiſbein é féin do ḋaniel faiḋ Dan. 7.
agas fós da ċur a cceill go bfuil an
riaṁ, gan tús gan tionſgna.

D. Creud fós fa ndealbṫar an Sbioraḋ naoṁ a bfioġair colaim ?

M. Ar an aḋbar, gurab san rioċt ſin, do ṫoirn os cionn Criosd ag ſruṫ iordain, an tan do baiſdeaḋ Criosd le heoin; 7 fós da ċur a cceill go tataḋ naoṁṫaċt, glaine, 7 neimhurċoid, mur an gcolam, ḋuine.

D. Naċ éidir a ndealbaḋ, mur a taid ionnta féin ?

M. Ni heidir. oir ni heidir a ccosmaille do ṫaiſbeanaḋ no do buain le pinteoireaċt corpardha.

D. Cait á bfuil dia.

M. Ar neim, ar talaṁ, 7 san uile ionad, ó ſubſdaint, ó ċumhachtaibh, 7 ó láṫair.

D. An bfuil fios na nuile aige ?

M. A ta gan contabairt.

D. An bfaicſinn na huile ?

M. Do ċí go fíorġlan, ⁊ ní heidir á
ccilt í.

D. Mur sin á ta dia do ġnaṫ san uile áit
san uile aimsir agam do láṫair?

M. Atá: ⁊ dligṫir dhíot uime sin, beiṫ
mín, cennsa, subhailceach da laṫair do
ġnaṫ.

D. Creud fa nabarṫar an dia so beiṫ uile
ċumaċtach?

M. Oir gurab é do ċruṫaiġ na huile.

D. Cia na neiṫe, is mó inar ḟoillsiġ a ċum-
aċta?

M. As cruṫuġaḋ nime maille re na bfuil,
daingliḃ, ⁊ danmannuiḃ beannaiġṫe ann;
na talman a ndoine gona crannuiḃ, go-
na lusuiḃ, ⁊ gona beṫaḋaċuiḃ égialla-
ḋe ann; ifrinn maille re a bfuil do ḋeam-
nuiḃ, ⁊ danmannuiḃ damanta ann.

D. Creud é an ní an duine?

M. Créatúr resunta sobaṫaiġṫe ag a
bfuil anam bioṫbhuan, ⁊ corp talmai-
ḋe.

D.

O. Creud is an chrioch fa ccruthaigh dia é.

M. Do chum seirbhisi do dhenamh do fein, 7 gloire do thabhairt do ar an saoghalso, 7 do chum na gloire siordhaidhe dfaghail uadh san tsaoghal thall.

O. Ga trath do chruthaigh dia an ceud duine Adam?

M. An seisedh la dhaois an domhain.

O. Creud an tionad comhnaidhe thug dó?

M. Parrthas talmhaidhe; 7 os a chionn sin do rinne tighearna dhe ar iasg na mara, ar eunlaith an aeir, 7 ar ainmintibh ecctallaidhe na talman; 7 tug Eva mar cheile 7 mar chuidiughadh dhó.

O. Creud da ndearna dia Eua?

M. Dhearna Adaim.

O. Creud fa ccuireadh Adam, 7 Eua as parrthas?

M. Tre ithe ubhaill na haithne ler caillea-dhair an oighreacht neimhdha, do gheall dia

ḋoib, ⁊ ḋa ſlioċt na nḋiaiḋ.

D. Creud fa ttáinig an urdail ſin dolc ar iṫe an ubaill.

M. Ar an aḋbhar go raibhe toirmiſgṫe o Ḋia, ⁊ mur ſin gur ṗeacaiġeadair féin ⁊ á ſlioċt na nḋiaiḋ ag briſeaḋ na haiṫneſin tug Dia ḋoiḃ.

D. An riaġaid na creatúireaḋa a leis Dia ḋa ccoiṁeud.

D. Riġid; oir do raċdaoiſ le ceoċa na ſul gu neiṁní muna beiṫſin ga ccoiṁeud.

D. Cia riaġlas an ſaoġal maille re bfuil ann.

M. Dia Foirnaiġṫeoir, ⁊ orḋaiġṫeoir na huile.

D. Nac le cinneṁuin ṫeagmaid moran da nḋeuntuſ ſan ſaoġalſo? ⁊ go ſpeſialta na huilc.

M. Ni heaḋ. óir do niṫear an maiṫ le congnaṁ ſpeſialta Dé; ⁊ ni mo ina le fulang Dé do niṫear na huilc. oir léigeaḋ

Dia

dia a ttearn ar ccuidib, 7 ni toirmisgeann
iad ar son ar bpeacaḋ.

D. A ndein dia gach ni go cert?

M. Da ni ċoiḋċe: 7 as neamhtairis a
ċontrarda doráḋ.

D. Creud fa dtabhair dia maiseaḋ, saiḋ-
bhres, conách, fad saoġail, 7 slainte
dona droċḋaoinib, 7 dona peacaṫ-
aib. 7 dan taob oile go ttabhair bochtai-
ne, doilgheas, 7 triobloid do ḋeaġḋaoi-
nib craibṫeaca fireunta.

M. Do beir dia raṫ beag saoġalta ar feaḋ
tamaill dona droċḋaoinib a ndiol na
maiṫeasa bige do riġneadar, nar bail leis
do leigen á nairsgiḋ. Giodhbe do beir
piana siorḋaiḋe a nifreann doib a ndi-
oġail á bpeacaḋ marbṫa.

D. Acht creud fa ttabhair bochtaine dona
fireunaib?

M. Do beir piana beaga aiṫġearra san
tsaoġalso doib a ndioġail a bpeacaḋ
neamṫrom; giodhbe do beir gloir suṫain

dóibh ar neamh ar son a ndeaghoibrighthe.

D. Mur sin as mór an tiodhlacadh do nithear á Phurgatóir dfagháil san tsaoghalso.

M. As mór go deimhin: ⁊ as adhbhar eagla an saoghal dfagháil do ghnáth go soirbh.

An 5. Caib.

Don dara, ⁊ don treas airteagal don chré.

D. Creud do chreideas tú san dara hairteagal don chré.

M. Creidim an Iosa Criosd a énmhac ar dtighearna.

D. Cia é an tIosa sin?

M. Atá an Criosd dubhramar suas, dia ⁊ duine fire, an dara pearsa don trionóid, ⁊ mac siordhaidhe an athar neimhdha.

D. Cia do phearsanaibh na trionóide do ghlac colann daonna:

M. Do ghlac an mac.

D.

D. Ga hainm tuga ḋó iar a ḃreiṫ ?

M. Josa darab ciall san ngoideilg sla-nuiġṫeoir.

D. Creud fa ngoirmid a tiġearna de go sunraḋaċ ?

M. Do ḃriġ naċ é amain mac on leis an aṫair, 7 leis an Spiorad naom do ċruṫaiġ sin ar fos gurab e dfuasgail sin o ġlasuiḃ an diabail le fioruil.

D. Creud do ċreidis tu san treas air-teagal don ċre.

M. Gur coimpreaḋ an mac siorḋaiḋe permḋaiḋte on Spiorad naom, 7 gur geineaḋ o Ṁuire oiġ é.

D. Cionnas do coimpreaḋ go haimsior-ḋa é ma ta siorḋaiḋe.

M. Do ḃriġ gur ġlac corp, 7 anam porasal le hoibriuġaḋ speisialta an Spiorad naoim, an tan ṫainig an tain-gel Gabriel a teaċtaireaċt a ioncollaiġṫe do ċum na naomṁaiġdin Muire.

D. Cionnas dob eidir a ḃreiṫ o oiġ.

M.

M. Go miorḃuilẗc, amhuil fos do coim-
pṗeaḋ é.

D. Nar ċaill mur sin Muire a maṫair
riaṁ a hoġḋaċ.

M. Nir ċaill é.

D. Cionnas sin.

M. Oir go ttainig Iosa as a ḃroinn gan
dioġbail do ḋeunaṁ ḋi, 7 gan sliġe ḋa
bioṫ ḋosġlaḋ.

D. An eidir do ni ċorporḋa dul tre
ċorp oile, 7 gan e ḋosġlaḋ.

M. As eidir le morċumaċ de: amhuil
ṫeid an ga gréine tre ġloine gan a
loṫ.

D. Creud fá glac an mac siorḋaiḋe
amhluiḋ colann daonna?

M. Ionnas go ttabraḋ deiġeisiomlaḋ ḋuine;
7 gomaḋ eidir leis bás dfulang dar
bfuasġlaḋ.

D. Ma sin as cosmhuil go rabamar a mbra-
iġḋenas?

M. Do bamar go daingin.

D.

D. Cia aige.
M. Ag an diabhal.
D. Cia do chur a mbraighdheanas inn.
M. Adam ⁊ Eua; amhail dubhramar san 4. Caib. reimhraite.

An 6. Caib.

Ar an 4. airteagal don chre.

D. Creud do chreidis tu san 4. airteagal don chre?
M. Creidim gur fhulaing Iosa páis fa Point Pilait, gur crochadh é go bfuair bas, ⁊ gur hadhlacadh.
D. Creud do fhulaing Criosd ar ar son?
M. Morsaine mor fhó a bfleadh, buaidirt, trioblóid, docar, doilghes, pais, céusa, ⁊ piana, as mo dob fhulaing duine riamh.

D.

D. Nar ḟulaing se toirmí on aingeoḋ in-
daiḋe?

M. Do ḟulaing go sbesialta, a ġabáil; ḃeiṫ ag magaḋ, ag scige, ⁊ ag foc-
ruiḋbeaḋ faoi, gabail do ḃasaibh, ⁊ do ḋornaibh air, iomad aṫaisi ḋo ta-
bhairt ḋó, ⁊ fa ḋeoiḋ á ṫoirbhirt do Ṗiolaitt.

D. Creud do ḟulaing Criosd o Pil-
laitt.

M. An cinneaḋ iudaiḋe do ċur cair brei-
ge air; gabail do sciursaḋaibh geura o bonn go baṫais go barbarḋa mionaḋún-
ta air; ionnas go raibhe á corp na ein-
ċreaċt, ⁊ a ḟuil ag rioṫ re a ṡálaibh; coróin spíne do ċur fa a ċeann, isa ṁeilg do ṫoll a ḟeoil go cnaim; ionnas go raibhe fuil a ċinn ag silleaḋ re ṡúilibh; ⁊ is sin breiṫeamhnas bais do tabhairt air.

D. Cionnas do ċrocaḋ é.

M.

M: Iar niomchur a chroiche dhó go cnoc Ca-
luirge, a chosa, 7 a lamha do chengal don
chroich le tairngeadhaibh garbha.

D· Cionnas fuair bás.

M Iar bhfulang na paisi, idir dhis bhé
bhfinnac, ar boisse trauaillidhe tacaissnighe,
7 fós ar geire neimhnighe, do éidir ditt-
tlés dhaonna do smuainiudh, a anam do
sgaradh re a chorp naomhdha.

D. Cionnas do bhéidir le Criosd bás dfhu-
lang, 7 é na dhia?

M. An meid go raibhe na dhuine amháin.

D. Nar sgar an diadhacht leis an ccorp,
ná neugadh dhó?

M. Nir sgar; acht do bhi cengoilte ris san
gcroich, 7 san tuamba.

D. Nar fhulaing an diadhacht doigh ar
bioth?

M Nir eidir le a fulang.

D. Cionnas do hadhlaiceadh é?

M Allsgadh trath nona ar an ccroich do dhis
do dheisciobuilibh, Iosep, 7 Nico-

dem, 7 a aḋnacal go honórac a ttum-
ba cloiċe.

D. Creud fá fulaing criosd an urrad sin do ṗianaiḃ ar ar son?

M. Ionnas go ttugaḋ, an meid gurab duine é, díol cirt do Ḋia, san aindlig-
ġeaḋ tugaḋ ar sinsir Adam, 7 Eva, 7 a sliocht na ndiaiḋ ḋo ag peacúġaḋ a
naġaiḋ a aiṫintaḋ.

D. Nac ar feudo dia bas duine eigin oile do ġabail ar son ar bpeacaḋ?

M. Do ḟiad: giḋeḋ dob ḟearr leis mar do riġne; oir as mar sin as mó do ḟoil-
lsiġ á ġrád duine, 7 fós a ċeirt, a ṫro-
caire, 7 a ġráin ar an bpeacaḋ; 7 as amh-
laiḋ mur an ccedna tug criosd sompla
faiġide, 7 umhlaċta duinn.

D. Cionnas do ḟoillsiġ dia a ġrád duinn a mbás criosd?

M. A ga ṫoirbirt fein ar ar son, an tan do bamar na bpeacaiḋ aige.

D. An riaċtanas duinn sin fein do ḟulang

eiṡeirġ, o do ḟulaing criosd an nisd
sin ar ar son.

M. As riaranas; oir gioḋ diolaiḋeċt
comṫrom ina noibrnama, 7 ina ndoing-
gnam, pais ċriosd; tar a ċeann sin,
ni furail le dia gac aon do ṫabairt na
diolṡaiḋeċta ar a laiṁ fein uaiḋ.

O. Cionnas atá pais ċriosd ag rinn le
toirbirt uain fein?

M. Le gnas na Sacramaintoḋ, 7 le froċ
na noibrioḋ.

O. Cionnas do foillsig dia a ċeart á mbas
ċriosd?

M. As buain na diolṡaiḋeċta ar mo dób ei-
oir do ḃrain a mac an eurajc an ain
oligioḋ tugaḋ ḋó, mur a ta bas an
duine do bi na ḋia.

O. Cionnas do foillsigh a ṫrócaire na
bas.

M. O ar sporaiḋne oir bpeccaḋaiḃ, 7
fos ag toirbirt a mic fein ar ar son
mur nac raibe diolṡaiḋeċt againn fein do

D beir-

beunmeoir uaiñ:

O. Cioñas do ḟoillsig a ġrain ar an bpeca san mbas ċeudna?

M. Le troma na diolṁolsa do iar añ.

O. Creud an deigsompla ṫug Criosd dúñ ina bas?

M. Umlas, 7 foiḋhidne go sunnraḋaċ.

O. Cioñas tug sompla foiḋidne, 7 umlasa dúñ amlaiḋ?

M. Ag fulang bais ċroiċe roiṁ ḋis ḃiṫ-bśnaċ, leis an umlas, 7 leis an urris-le: as mo dob eidir do ṫaisbenḋ-aḋ.

An 7. Caib.

Ar an 5. 6. 7. Airtegal don ċre.

O. Creud do ċreidfiġ tu san teangeaḋ airtegal don ċre?

M.

M. Amhail dubhramar shuas .i. do ċuaiḋ
sios go hifrionn, do eiseirigh an
treas lá o marbhaibh.

D. Cionnas do ċuaiḋ go hifrionn iar
mbás, oir nir ḋuine e an tan sin, do
bhrigh go raibhe a anam scartha re a ċorp?

M. As e tuigthear san Airteagalso, go
ndeachaiḋ a anam ceangailte don diadhacht
go hifrionn na naiṫreaċ nconṁta.

D. Creud fa ndeachaiḋ ann sin?

M. Dhuasgladh na naiṫreaċ gceudna, 7
da ttabhairt leis a hifrionn.

D. Cionnas do eiseirigh.

M. A anam ag gabháil a ċuirp fein uime a
ris.

D. Ga trath do rigne an aiseirghe?

M. An treas la deis a bais ag domhnach
casg.

D. Creud fa ar an fad sin gan eiseir-
ghe?

M. Dhḃſgla go ccuirfiḋe aimhras na
bas.

O. Nu an comharṫa ar bioċ na paisi ar a ċorp glormhar deis na heiseir-ghe ?

M. Nir an iomorro comharṫa na ccuig ccreaċt amain.

O. Creud fa ċongaib iad sin air ?

M. Ionnas naċ cuirfide amarus na eiseir-ge, 7 fos go ttaisbernad iad dona huilib lá an breiṫeamhnais.

O. Creud do ċreidir san seisead alt-gal.

M. A dul suas ar neamh, 7 suiḋe ar deis dé atar uile ċumaċtaig.

O. Creud fa an-an fad sin gan dul ar neamh ia neiseirge ?

M. Ionnas go mbiad ag tegasg na nabstal, 7 fos gur moide do ċreidfide a eirge ó marbaib.

O. Cionnas do ċuaid suas ar neamh.

M. Go glormhar le a ċumaċtaib fein amain.

O. Cáit a bfuil se a nos.

M. A bhflaitheamhnas na rioghdhe ar deis Dé athar uile chumhachdaigh.

D. Cread tuigthear leis sin.

M. Go ttug an tathair onóir, 7 glóir comh-comhthrom, leis féin dó, do réir a dhiadhachta, do réir a dhaonnachta iomorro ós cionn an uile naomh, 7 aingiol.

D. Cread do chreidthear leat san seachtmhadh airteagal.

M. As sin tiocfas do bhreith bhreithe ar bheoaibh, 7 ar mharbhaibh.

D. Ga trath tiocfas Criosd amhlaidh do chum an bhreitheamhnais?

M. An tan chríochnaighfidhthear an domhan.

D. Ga trath sin?

M: Ni héidir do dhuine ar bioth a fhios sin go cinnte do bheith aige.

D. Cia ar a ttiobhra breith.

M. Ar na huilibh dá ttainig, 7 dá ttiocfa.

D. Cread ina ttiobhra an breith.

M. San uile ġnjom da ndeǧnamǂ riam, 7 in gaċ majṫ dǂ leigſinǂ ṫarrsin oir nj ṫanig brjaṫǂ ḋiomḋojn dǂ ǂ mbeul riam, 7 ni ḋearnamǂ smuaineaḋ loſac ḋa ertroma in ǂ njntin, naċ bá eigſin ḋúin freagra do ṫabǂt ionnta an uáiſi.

D. Creud jad na beoa ǂ a ttjobǂṫar breaṫ an uáiſi?

M. An dronġ slanuiġṫhe; oir biaiḋ go bfuǂadǂ bar corporḋa, mǂſiḋ go ſiorḋaiḋe san mbeaṫajḋ ſuṫajn.

D. Creud jad na mǂb ǂ a ttjobǂṫar an breiṫ an uáiſi?

M. An dronġ ḋamanta.

D. Cionnas beurṫǂ an breiṫ.

M. A deura ris na fireunuib go sulbir subailcé muinntirḋa; tigaiḋ a luċt na mbeannaċt, glacaiḋ oiḋreaċt nime do hullmaiġeaḋ ḋaoib o ṫosaċ domain: imṫiġiḋ a luċt na mallaċt go hifrionn

ionnus ach san teinidh shiorruidhe a ngon-
tait na ndiabal, mur nach bfaicfidis
gnus dé do shíor.

An 8. Caib.

Ar an 8. sersma, ⁊ ar an 9. airtegal don chre.

O. O thrachtamar go so ar an dá cheidphersan don trionoid .i. ar an athair, ⁊ ar an mac; labhram anois go haithghearr ar an treas pearsain .i. an Spiorad naomh, ar tús; innis dam cia hí an treas pearsa don trionoid.

M. An Spiorad naomh thainig on Athair, ⁊ on mac a naoinfheacht, a tá comhuasal, comhaosda comhghlormhar riu mar a dubhramar shuas.

O. Cionnas do thaisbein an Spiorad naomh é féin dúinn?

M. A bfioghair colaim os cionn Chriosd, a

nuaiṙ do baisteaḋ le heoin é, 7 fos a bḟioġaiṙ ṫeangṫaḋ teintiḋe domnac cingcigsi.

O. Ga huaiṙ ṫig an Sbioraḋ naom ċhugainn.

M. An tan ṫionsgnas oibriuġaḋ ionnainn.

O. Creud í obaiṙ spesialta an Sbioraḋ naoim?

M. Hoill ḟireglaisi criosd, tre na mor-ġrasaib do beannuġaḋ, 7 do naomaḋ?

O. Creud fa nabartar an Sbioraḋ naom ris go sunnraḋac, 7 gurab e beannaiġṫeoir inn?

M. Do bríġ gurab e fein graḋ an aṫar, 7 an ṁic, 7 gurab ó ġraḋ de go speisialta ṫig ar mbeannuġaḋ.

O. Creud do ċreidis tu san oċtmaḋ ar-tegal don ċre.

M. San Sbioraḋ naom neuṁraiḋte.

O. Creud do ċreidis tu san naoiḋiu-ġaḋ artegal.

M.

M. San naoimheaglais catoilice: a ccumann na naomh.

D. Creud as eaglais catolice añ.

M. Comhcruinniughadh na ccriosdaidhedh do ghabh baisdeadh, creidimh, 7 dlighthe criosdcuca, 7 a tá umal dfior ionaid criosd á ttalmhain. .i. an Papa.

D. Cia hi an eaglais á ta mur sin.

M. An eaglais Romanach amhain, 7 a ngabhann le.

D. Cia as ceann don eaglais.

M. Criosd á hardcheann dofaicsiona, 7 an Papa a ceann sofaicsiona ar talmhuin.

D. Creud as Papa añ.

M. Fer ionaid criosd a ttalmhuin, 7 comharba pheadair ar ar chuir criosd a eaglais na suidhe.

D. Creud as easbug añ.

M. Ardchoimhdeadha na heaglaisi an ait na nabsdal.

D.

D. Creud as sagart, ⁊ as braithre ann.

M. Seachbhfoghantaidhe fírinne an ionadh an dá dheisgiobal dhéag ⁊ trí fichiod do bhí ag Criosdo.

D. Creud iad boill na heaglaisi catolice?

M. An uile chriosdaidhe glan mhaiseas, no fuair bás.

D. Creud an dearbhadh á ta agadsa gurab í an eaglas Romanach amháin an eglais fhírinne.

M. Na ceithre comharthadha prinnsiopalta le naithnightear an eaglais fhírinne.

D. Creud iad na comharthadha sin.

M. A beith na heinneglais: a beith catoilice. i. coitchionn; a beith ó long na nabstal, ⁊ a beith naomhtha.

D. Cionnas a ta an eaglais Romanach na heinneglais?

M. Do bhrigh gurab eincheann, ⁊ eirnaoidhe

a ta

a ta uime ; gurab ejncrejdim , eunbhai-
sdeadh , 7 einriaghail a ta ajce , ó aimsir
ċriosd gus a nioḋ , ar fud na cruinne
go coitċeann.

D. Cionnas á ta si catoilice .i. coitċeann ?

M. Do bhrigh go bfuil si coitċeann don uile
phearsain , aimsir , 7 ait .

D. Cionnas a ta si coitċeann don uile phear-
sain ?

M. Ar an adhbhar nach diultann , ler ab toil
beiṫ dí .

D. Cionnas a ta si coitċeann don uile aim-
sir .

M. Ar an adhbhar go bfuil , 7 go mbiaidh
si in gach aimsir o ċriosd go deireadh
domhain .

D. Cionnas a ta si fa deoidh coitċeann don
uile ait .

M. Do bhrigh nach bfuil ait ar bioṫ na geis
uime .

D. Cionnas a ta si ar long na nabstal .

M. Oir gurab e criosd fein do righne na

cei-

ceidhshearbhuigh innte. i. na habſoail, ⁊ iad ſin easbaga oile, ⁊ nach dhearnadh sagart no shearbhach innte riamh, acht le shearbhach oile dhiaidh a ndiaidh gus a niodh.

D. An bfuil dearbhadh ar bioth oile agad, a bheith ar lorg na nabſool.

M. Ata. i. gur gheall Criosd do Pheadar nach rachadh a Eaglais fein a mbathadh go brath, ⁊ nach bfuil Eaglais ar bioth oile ann do ghnath o aimsir Criosd, ⁊ na nabſoal, acht an Eaglais a ta fa riaghladh an Phapa; mur as follas as leabhraibh analadh na heaglaisi.

D. Cionnas a ta si naomhtha.

M. Ar an adhbhar go bfuil ceann naomhtha uirre. i. Criosd: go bfuil creideamh, ⁊ reacht naomhtha innte nach iarrann eisi do dhenamh acht an maith. ⁊ nach toirmisgionn acht an droichni; go rabhadar, ann gach aimsir riamh iomad do dhaoinibh naomhtha innte aga mbidis beusa, ⁊ subhailce ronaomhtha, mur as follas as na miorbhuilibh mora mionca do nidis

na

na neoiṁ go ttrasóa, 7 do niṫh fós a
nois go laeṫṁuil.

D. Creud as mionbuile an.

M. Gníoṁ iongnaḋ do niṫh le congnaṁ
speisialta de, 7 ṫaruigḣis uile ċumasa na
ccreutuireaḋ.

D. An eidir duine do ṡlanugaḋ muna
raibe na ball don neoiṁḃlais fire-
si?

M. Ni heidir oir (ol S. Augustin)
don taoiḃ a muiġ don ġlais ni ḟuil
slainte.

D. Nac eidir gaċ aon do ṡlanuġaḋ na
ċreidiom fein?

M. Ni heidir; 7 as eiṫricseaċ sin do
raḋ.

D. An ġlais ḟire coiṁċruinniuġaḋ na
neiṫricseaḋ.

M. Ni heaḋ; oir ni ċreidid na Sacra-
mainte, 7 ni ḃfuiliḋ umal do ḃiocaire
ċriosd an Papa.

D. An ḃfuil aoncoiṁarṫa do coiṁarṫuiḃ

na

na fírEaglaisi aig Eglais na neiṫṁi
ceaḋ.

M. Ni fuil oir o ṫus ni hEinglais í.

O. Cionnas sin?

M. Ar an aḋbhar, nach einċeann a ta uime: oir admaid cuid diob fein, go bfuil gach prionnsa na ċeann ar eaglais a ḋuṫċe fein, 7 cuid oile nach bfuil ceann ar bioṫ ar an Eglais: na diaiḋ sin bid fein a bfuncus prinnsiopalta a gcreidimh an aġaiḋ a ċeile.

O. An bfuil si coitċeann.

M. Ni fuil oir gid iomḋa aite ina bfuil eitriceir, as beg dona haitibsin ar ein-ċreidimh.

O. An bfuil si arsaiḋ, in gach aimsir o Criosto a le.

M. Ni fuil: oir ni fuil eitriceir Lutein ann acht le ceud, 7 le se deug, 7 da ficiod bliaġain. oir an seachtmaḋ blia-ġain deug ar cuig ceud ar mile do ċoir antigearna do ṫionsgain í; 7 as gior-

ra

ra ina sin o ṫionsgain eiṫriceċt Chail-
bin.

D. An bfuil si ar long na nabsoal.

M. Ni fuil: oir ni easbuig oile do ni
easbaga no sagairt iñte.

D. Nac raibe luteur no cailbin na nes-
baguib.

M. Ni rabadar; oir ni dearna easbag ar
bioṫ easbuig dioib; ⁊ mur sin nac ra-
badar fein, no con dar lean a long, ⁊ nar
eidir doib beiṫ na nesbagaib, no na
sagartaib: ⁊ nar beidir leo easbog na
sagart do ḋeunaṁ.

D. An bfuil eaglais na neiṫriceċ ncom-
ṫa.

M. As dearb nac bfuil: oir as mallaiġṫe
na hugdar do bi aice.

D. Cia hiad sin.

M. Luteur dar ṁaiġistir an diabal, do
reir á ḟiadnaisi fein, ⁊ do imṫiġ as
an ord riaġalta ina raibe, rug cail-
leac dub as an riaġail ina raibe leis

mur

mur mhnaoi do féin : ⁊ cailbhin ar a cuirfeadh seula dianamh dóig, tre na peacaḋaibh mionaduṙta. 72.

D. An mbi duine a ccumann na naomh, muna raibh na ball don Eglais Romanaigh.

M. Ni héidir a beith.

D. Creud e an ní, duine beith a ccumann na naomh?

M. A chuid don uile dheghobair do ni gach aon oile don Eglais, san tsaoghalso, no a neugmais an tsaoghail do beith aige.

D. An tteid mur sin guidhe na muintire atá ar nimh a socar duinn.

M. Teid; ⁊ fós na dheghoibre do rignedar ar an tsaoghalso.

D. An tteid ar ngúidhe ar an tsaoghalso a sochar dona hanmannaibh a bpurgadóir?

M. Teid gan amharas, ⁊ ar ndeghoibre oile.

D. Cionnas as eidir sin?

M. Ar an adhbhar nach bhfuil ionainn uile, acht boill

boill eunchuirp dá ab cenn Criosd, 7
gach maith do ni cuid dhiobh, go tteid
a sochar don chuid oile, mur theid an
biadh isteach an lamh do chum an beoil, co-
gnaidh na fiacla, 7 dileagas an goile, a
sochar do ballaibh an chuirp uile.

D. Cionnas toirbhirthear a ccuid do chum-
ann na naomh dhuinn?

M. Leis an logadh go sunnradhach.

D. Creud as logadh ann.

M. Maithshiunnas na cana, 7 na peine aim-
siordha, anas ar son an bpeacaidh, a hoir-
cheisoe na heaglaise, deis na peine sior-
ruidhe do maithimh, a ncoimhfeadh ris an
ccoir.

D. Cia do bheir an logadh uaidh?

M. An Papa, na hearsbuig, 7 uachtarain
oile na heaglaise, treas na cumhachtaibh
fuaradar o Chriosd.

D. Creud an ni as oirchisoi don ea-
glais.

M. An diolaidheacht, 7 an loirgnomh, a

ta ina ndiaigh criosd do ḋfoiġbris, ⁊
ar ḟulaing do ṗianuiḃ.

O. An bfuil an toirċeisfoeṡin dofolmaiġ-
ṫe.

M. A ta, oir o do bi ar Slanaiġṫeoir go
bfoirfeas, ⁊ go nuaisle ndoine; a ta
an loirġniom, ⁊ an diol uiḋeṡ do riġ-
ne dofolmaiġṫe: ionnas go bfoiġeonaḋ
do ḋiol fiaċ mile saoġal, da mbeidis
ann.

O. Creud oliġṫhr ḋinn do ḋenam ċum
an logaiḋ dfaġail.

M. An obair ṫrocaire orduiġṫhr do ċum a
faġala.

O. An bfuilid na heiṫriċeda a gcu-
mann na naomh, no rannpaġtaċ don leġas-
so?

M. Ni ḟuilid, oir a taid don taob a muiġ
don eaglais.

O. An mar sin do gaċ droing coinġilb-
aiṫe.

M. As eadh, oir a taid sgartha le
corp

corp na heaglaisi.

D. An bfuil an drong a ta a bpeacadh marbhtha san gcumannso.

M. Ni bfuil; oir ni fuil ionta acht boill chriona, marbha.

An 9. Caib.

Dona tri hairtiglaibh deighionacha don chre.

D. Creud an ni, ina gcreidir san dechmadh hairteagal?

M. A Maithiomh na bpeacadh.

D. Cionnas a ta dia na Shlanaighteoir againn?

M. Oir as é do beir grasa, 7 maithiomh ar bpeacadh duinn.

D. Creud iad na peacadha maiththear duinn.

M. Peacadh na sinnsear ina ngeintear an uile duine acht criosd amain, 7 a mathar fior-

glan Muire, 7 na peacadha do nimid fein, da lionmhaire, 7 da ttroma.

D. Cionnas maithtear peacadh na sinnsear dúinn.

M. Dha mhorghrasuibh fen le Sacramaint an baisdte, 7 fos gach peacadh oile do nimid ria mbaisdeadh ina ndeinmid aithrigh-eachas.

D. Cionnas maithtear an bpeacaidh sologhtha dúinn.

M. Leis an bpaidir a deirthear le cconduth-rachd, leis an uisge coisreagtha, 7 le doilghes, le deirc do bhochtuibh, 7 le deghoib-ribh oile.

D. Cionnas maithtear an bpeacaidh marbhtha iar mbaisdeadh dúinn.

M. Le Sacramaint na haithrighe, mur deunam na dhiaidh so, 7 fos le doilghes da ngoirthear croidhebhrúdh.

D. Creud as croidhebhrúdh ann.

M. Doilghes geur neimhnech uathmhar fan bpeacadh, an meid go bfuil an aghaidh

de,

de, 7 an grajḋ a dliġṫer do; maille re
run na faoisidne do ḋenamh na ham
fein, 7 fos gan coimpeacaḋ do ḋenam
nisa mó.

D. An bfuil ḋfiachuibh oruinn na peacaiḋ ina
ndenamaoid cnoidebruḋ do cur a bfaoi-
sidin, ma taid majte.

M. Ata fa pein peacaiḋ marbtha, mar peac-
aiḋ marbtha iad. oir ni maitear iad, ṁ aoi
an cconradh sin, on am fa ordaiġ criosd
Sacramaint na faoisidne.

D. Creud as briġ dona Sacramaintib-
bhsi le sgaoilteaoi on bpeacaḋaib sin.

M. Briġ paise criosd; oir gac briġ da
bfuil aca, as ona pais sin a ta si
aca.

D. An eidir linn einnġe aoi teacht fein as
an bpeacaḋ, o tuitmid ann.

M. Ni heidir gan grasa de dar ttog-
bail.

D. Creud da ngoirir grasa de?

M. Tiodlaicthe neimhda do beir dia duinn,

7 go ffurraḋac na tioḋlaicṫe le mbi-
mid na ccloinn aige fein, 7 nar noiḋ-
reḋa ar riogaċt nime.

D. An bfuil tioḋlaicṫe ar mo inaid na
ġrasa le maiṫes an peacaiḋ.

M. Ni ḟuil: oir ni ḟuil olc ar mo, 7 ar
ġraine ina an peacaḋ da bfuilid con-
trarḋa.

D. Creud e an fáṫ.

M. Do briġ go mbi gach conduine na
namaid ag Dia, na ssubponantaiḋ ag
an diabal, 7 fos go marbann an ta-
nam.

D. Cionnar marbas an tanam.

M. Le sgaraín na ngras ris.

D. Cionnar sin?

M. Mur marbas an corp le sgaram an
anma ris.

D. Creud do ġluais Dia do ċum na
ngras sin do ṫabairt duinn.

M. A ṁormaiṫes, 7 a ṁortrocaire
fein.

D.

D. Creud an maith do nimid leis na grasuibh sin.

M. Oibrighe ionluaigh á bhfiaonuisi de.

D. Cionnas geibhthear na grasa, ⁊ meduighthear iad iar na bhfaghail?

M. Le crabhadh, le gnas na Sacramaintebh: ⁊ le freacar na subhailcebh.

D. An eidir leis an uile dhuine a bhfaghail?

M. Ni heidir muna raibh a neugmais peccaidh marbhtha, ⁊ ná ball fire don Eglais catoilice.

D. Creud ina cereidir san aonmhadh deug airteagal.

M. An eiseirghe na ccorp.

D. Creud chiallaighius an eiseirghe sin.

M. Go neireocha a bhfuair bas do dhaoinibh riamh, ⁊ go mbeid beo arís.

D. Cionnas.

M. Le teacht na nanmann ina ccorpuibh chona ina rabhadar roimhe.

D. Cioñas as eidir sin do ḋénaṁ.

M. Tre ṁorċuṁaċtaiḃ Dé, an tan sinnfi-ḋtir an buaball anḃuainneċ uo ar sdoc Miċil, 7 deurṫar; eireóċaiḋ a ṁarba, tiocf-aiḋ do ċum an breiṫeaṁnais.

D. Creud an méid a mbeiḋ na cuirp a nuairsin.

M. A meid iomlain na aoirṫa ṫri mbliaḋan deug ar ḟiċid, ar buḋ eugsaṁuil a ccruṫ.

D. Creud an cruṫ a mbeid.

M. Beid cuirp na bfíreun taiṫneaṁaċ luṫ-ṁar sgiaṁaċ; 7 cuirp na ndamantach meirtneaċ miomaiseaċ.

D. Cait a rachaid deis na heiseir-ġe.

M. Go gleann Iosaphat do ċum an breiṫeaṁ-nais.

D. Cionnas tiocfaid do ċum na haite sin?

M. Tre ṁorċumaċtaib Dé.

D. Creud fa ttiocfaid ar ccuirp do

ċum

ċum an ḃreiṫeaṁnais.

M. Ionnas sa na gceangal dona hanmannaiḃ, go mbeidis dfiaḋnuisi ⁊ an mbreiṫ ndamanta, no ṡlanuiġṫe beirṫear orra maraon ris na hanmannaiḃ cetna.

O. Creud an ni creideas leat san ceangal deiġionaċ don cre.

M. San mbeaṫaiḋ ṡuṫain. Amen.

O. Creud as beaṫaiḋ ṡuṫain ann?

M. Caiṫeaṁ gloire flaiṫeaṁnais gan crioċ gan ḟoirceann.

O. Cia ṫeid do ċum na gloire sin?

M. Na fireóin do ġeiḃ bas a ngrasaiḃ gan smal peacaiḋ, ⁊ gan ḟiaċa peine no cána ⁊ a ṡon, ⁊ an muintir dioleas a bfiaċa go hiomlan a bpurgadoir.

O. Creud an solás bias aca ann.

M. Gloir ċuirp ⁊ anma.

O. Creud i gloir an ċuirp?

M. Ata sin dofaisneise ⁊ a meud; oir biaiḋ ruiṫneaḋa, luṫmhar, soiṫreaġḋa, ⁊ domharḃaiġṫe.

O.

D. Creud i gloir an cuirp?

M. Ni heidir a foillsiughadh le briathraibh, mur a deir an faidh Isaias. cap. 64. oir ni faca sul, ni cuala cluas, 7 ni heidir le hintleacht a smuaintiughadh ciod ullmaigh dia do lucht a gradhaighthe. oir biaidh radharc de aca; 7 an uile maith tus mian leo fein, 7 sin go sutain siordhaidhe gan crich gan foirceann, an fad bias dia ag caithimh a gloire. ag sin da airteagal deug Shiombail na nabstol ar a ttugthar an cre, 7 a mhiniughadh.

An 10. Caib.

Don paidir.

D. O labhramar go fead ar an ccreideamh, labhram a nois ar an docas; abair creud as docas ann?

M. Tiodhlacadh neimhdha, 7 subhailce, dhiadha, doirteas dia an anam an duine tre

a mbí muiniġin laidir aige an bḟta ṡí-
orruiḋe diamhraiḋ, 7 doiġ ḟearmhaċ a
faġala, maille ré gach ni ċuidiġeas linn
ċum na críċe sin.

D. Creud an modh ar a bhfuiġim na niṫe
le mbí ar ndoiġ?

M. Le deiġoibriġaḋ ṡubhailceaċ. 7 go hairi-
ḋe leis an urnaiġṫe.

D: Creud as urnaiġṫe ann.

M. Togbail na hinntinne do ċum dé ag iar-
raiḋ a ṫrocaire, 7 gaċ neiṫ oile bhíos do
riaċtanas orrainn.

D. Cionnas as coir don ċriosduiḋe á
ḋénamh?

M. Leigfiḋ e féin ar a ġlúinibh, 7 smuainfiḋ
go durṫraċtaċ ar féin, ar méid a pheacaiḋ,
7 abraḋ. A ṫiġerna a ḋé uileċumhaċ-
taiġ. cionnas do ġeibhim ionnam féin dul
do labhairt rioṫ, is a phḟir do ṫuillios
go meinic. Smuainfiḋ a rís ar a ṫiġerna,
7 mur atá na maiṫ doiċrioċnaiġṫe
líonas 7 sásas an uile da mórdail, 7

mar

mar a ta do laṫꝗ da ririb aige, der-
naḋ mur so a ḋiṫċell, a urnaiġṫe
ḋfaḋuġaḋ ꝗ ċairruġ na humlaċta, 7 dul
do laṫꝗ a ṫiġerna leis an reuerens, leis
an ndoċas, 7 leis an uirisle ċroiḋe as
mo as eidir leis, 7 dernaḋ a urnaiġ-
ṫe go ciun forḃrṫa, 7 go nꝗe niom
ċubaiḋ. ag caṫuġaḋ do reir a ḋiṫċill
a naġaiḋ na smuainteigeaḋ ṫig do
ċur toirmeisg ꝗ intinn.

D. Cionnas as feꝗr as eidir sin do ḋeu-
naṁ?

M. Cuirḃ a ccas ꝗ uꝗib go bfuil a bflai-
ṫemnas a mesg naoṁ 7 na naingel ag
molaḋ De, cuirḃ e fein ꝗ uꝗib oile fa
bun na croiċe ceusda ag caoine paise a
ṫiġerna. measaḋ uꝗ oile go bfuil Iosa
gona ainglib ag aitreabaḋ a anma. oir
do beiriḋ so millse san urnaiġṫe, 7
congbaiḋ an intinn o smuaintiġṫib urċ-
oidḃċa.

D.

D. Cia an áit as a hiomċuibḋe an ur-naiġṫe do ḋénamh?

M. San eglaiſ?

D. Creud an fáṫ?

M. Do bríġ go bfuil coiſrecta, gur ab gnáṫ Sacramaint cuirp críoſd, ⁊ cuid do ṫaiſib na naom gaccoiṁéd inte, ⁊ fos gurab gnáṫ logaḋ do beiṫ, ag moran deglaiſib.

D. Creud iarrar nec san urnaiġṫe.

M. Oḟus gloir, ⁊ onoir de, iar ſin graſa ⁊ maiṫemnas a peccaḋ a bos; a-gas an beċaḋ ſuṫain ṫaill; milſe, ⁊ ſioṫchain inmeoḋonac san urnaiġṫe fein, ſubailce ⁊ foirfeċt beċaḋ; iarraiḋ fos trocaire danmannaib purgatoir, ⁊ fa ḋeoiḋ an maiṫ ṫemporalta an meid go ttéid do ċum gloire de, ⁊ leaſa na comarſan. 72.

D. Creud fa mbí beagan toraiḋ ar moran dar nurnaiġṫe.

M. Do bríġ nac deinmid í mur as cuḃ-

aiḋ

aiḋ, no naċ iarramuid ar ndáiribh neiṫe dleisdionaċa inte.

D. Ga modh ar a ndeuntai í?

M. Go ngrádh, go n-eagla Dé, go ccreidiomh, go n-umhlacht, ⁊ go síoṫbhuaine.

D. An deimhin go bfuighim gaċ ní iarram amhlaidh sin.

M. As deimhin mar e ar lear a faghail, da rabham a n-egmuis peacaidh marbhṫa.

D. Creud an urnaighṫe as fearr ⁊ as brioghmhaire ar bioṫ?

M. An Paiter; da ngoirṫear urnaighṫe an Tighearna, ina bfuil iarraidh na n-uile aċ cuingeas ar maiṫ dhúinn d'faghail do ṫaobh anma ⁊ cuirp.

D. Creud fa ngoirṫear urnaighṫe an Tighearna dhí.

M. Do brigh gur ab é Criosd ar dTighearna do rigne ⁊ do orduigh dhuinne a rádh, an tan do beimis ag guidhe Dé.

D. Abair an Paidir roinnte a naċ cuingeaċaibh.

M.

M Ar naṫair , a ta ar nim neoṁṫar
ṫainm : 1.

Tigeḋ do rioġaċd : 2.

Deuntar do ṫoil ar an talaṁ mar do niṫer
ar neaṁ : 3.

Ar naran laiṫeaṁuil tabair ḋuinn a ni-
oḋ : 4.

7 maiṫ ḋuinn ar bfiaċa mur ṁaiṫmidne dar
bfeiċeaṁnaib fein : 5.

Agus na leig inn a ccaṫuġaḋ : 6.

Acht saor inn o olc . Amen : 7.

D. Cia le labra ag raḋ do paidre ?

M Re dia uilecumaċdaċ .

D. Cionnas a ta dia na aṫair aguinn ?

M Tre na ṁorġrasaib fein ler ṫoġ sinn san
mbaisdeaḋ mur ċloinn ḋo féin , 7 mur oi-
ḋredaib ar rioġaċd nime .

D. Creud fa orduiġ criosd ḋuinn , Ar
naṫair do raḋ , seaċ , a Aṫair .

M Jonnas go tuigmis gur braiṫre ḋa ċeile
sinn uile , 7 go bfuil ḋfiachaib orainn
grad braṫarḋa do beiṫ againn ar a ċeile .

7 guiḋe ar ſon a ċeile.

D. Creud fa nabair tu, a ta ar neaṁ?

M. Dha ċur a cceill, ge go bfuil dia ſan uile ait, go bfuil go ſunraḋaċ ar neaṁ ag taiſbeunaḋ a gloire dona hainglib, 7 dona naoṁaib.

D. Ga ṁeud atċuinghe ſan bpaidir?

M. Seaċt natċuinghe orduiġṫe, mur aſ leir ſuaſ.

D. Creud iarrmaoid ſan ċeudatċuinghe?

M. Naoṁṫar de do beiṫ follaſ ag caċ uile go coitċionn ar feaḋ an domain, iar ſgrioſ a nuile pheacaiḋ 7 ſeaċrain; ionnaſ mo molaḋ 7 go naḋraḋ gaċ aon e, mar aſ cubaiḋ.

D. Creud iarrmaid ſan dara hatċuingiḋ?

M. Rioġaċt de .i. a graſa do teaċt ar nanmanaib ar an ſaoġal ſo, 7 gloir ſioruiḋe anma 7 cuirp do tabairt duinn a rioġaċt niṁe.

D.

D. Creud iarrmheoid san tres atċun-
ġiḋ ?

M. Grása le ndiongnam toil de ar nathar, coimeudsgaiḋ re haingliḃ nimhe.

D. Creud iarrmheoid san ceathramhaḋ atċ-
uinġiḋ ?

M. Gaċ ní a tá na riachtanas ar ar mbeathaiḋ Sbioradalta. i. Sacramaint cuirp ċriosto, gaċ Sacramaint oile as riach-
tanas dar ḟoaid; 7 ar mbeathaiḋ corporḋa, i. biaḋ, cudaċ, 7c.

D. Creud iarrmheoid san ċuigeaḋ atċun-
ġiḋ.

M. Maithfiḋnas ar bpeacaḋ, 7 sin do reir mur ṁaithmid féin dar ccoimhearsain, a ccas go ndeunaḋ einní nar naġaiḋ: oir mur a maithfim, ni heidir dúinn maithfin-
nas dfaġail.

D. Creud iarrmheoid san seiseaḋ atċun-
ġiḋ.

M. Congnamh a naġaiḋ an uilc a tá inar ccionn. i. gan cathaiġthe an diabail, na

colna, no an tsaoġail, le ccloiḋfiḋi sin do leigen orainn.

D. Creud iarrmaoid san seachtmhaḋ atċuinġiḋ?

M. Ar saoraḋ ar an uile ni, as aiṫne do ḋia fein do beiṫ olc ḋuinn, do ṫaob anma no ċuirp; ge go bfaicfiḋe a contrarḋa ḋuinn fein. ag sin an paider, ⁊ miniuġaḋ na seacht natċuinġeḋ a ta innte, mur a ta is na tri ceud atċuinġeḋ, na neiṫe bhenas le gloir de, ⁊ na ceṫra haitċuinġeḋa deiḋeanaċa, ina niarrṫar gaċ ni bhenas le ar maiṫ fein, ⁊ ar ccomharsan.

An 11. Caib.

Dhfailte an Aingil, ⁊ do ġuiḋe na naomh.

D. Creud fa nabramaoid failte an Aingil a ndiaiġ na paidre.

M

M. Do brigh go bfuil Muire na haḋbó-coiḋiḋ foraiñ, 7 criosdo, do reir mur a ta criosdo gorain 7 an taṫar.

D. Abar failte an Aingil, gona bfuil cengailte di.

M. Dia do beṫa a Muire a ta lan do ghra-suib, a ta an tighearna maille riot, as bennaighṫe tu tar na mnaib, 7 as bennaighṫe toraḋ do bronn Iosa. A naomh Mui-re a maṫair de, guiḋ orainne na peacṫaigh anois 7 an aimsir ar mbais Amen.

D. Cia do righne an urnaighṫisi.

M. An taingel Gabriel, iar ttecht a ttech-taireacht ionċollaighṫe ċriosdo go Muire do righne an ċéud ċuid di. Elisabet Jo-momo an tara cuid; 7 an Eglais do righ-ne an ṫreas cuid.

D. Creud i cuid Elisabet don urnaigh-ṫesi.

M. Na briaṫra remraiḋteaḋ: as ben-naighṫe tu tar na mnaib, 7 as bennaighṫe to-raḋ do bronn Iosa.

D. Ga traṫ do labꝗ Elisabet amlaiḋ
ſin.

M. An tan ṫainig Muire ꝗ cuirt fa a dei-
ġin.

D. Creud i cuid na heaglaiſi don urnai-
ġtſi?

M. Na briaṫra deiḋionach. i. a ncom
Mhuire a maṫꝗ de. 72.

D. Creud fa nabꝗṫꝗ Muire beiṫ lan do
ġraſuib.

M. Ar an aḋbꝗ gur ab mo fuꝗ do ġra-
ſuib, do ſubailcib, 7 do ṫiodlaicib o
dia, ina creuturꝗ bioṫ oile.

D. Nar luigh pecadh ar bioth riamh
uirre.

M. Ni he amain nꝗ luiġ pecaḋ an tſin̄ ſir
riaṁ uirre, ꝛ̄ fos ni dṙna fein coinpecaḋ
mꝗbṫa no ſoloġṫa riaṁ:

D. An raibe dia maille re Muire, ni ſo
ṁo, ina maille re dceinib oile.

M. Do bi: oir do bi o ṫuſ a geinemna
maille ria aga tꝗaſg, aga riaġlaḋ, 7

aga

aga coiṁeud do ġnaṫ, 7 maille ris sin do ṫoġ an taṫair neṁḋa mar inġin, an mac mur ṁaṫair, 7 an spiorad naoṁ mar ċeile í.

D. Cionnas do bi si beannaiġṫe os cionn an uile ban.

M: Mur do bi ar tús na maṫair ag mac dé; na diaiḋsin go raibe na maṫair, 7 na hoiġ a ncoimhgeas; maille ris sin go rug a mac gan teinnios, gan doilġios, gan caille a hoġaċais riaṁ, 7 fa deoiḋ gur cuireaḋ idir ċorp 7 anam os cionn an uile naoṁ, 7 Aingiol a ngloir í.

D. Creud an congnaṁ iarrmaoid uirre.

M. guiḋe do ġnaṫ ar ar son, go sonnraḋaċ an uair ar mbais.

D. An tan á deir tu failte an Aingil, cia re labra?

M. Re Muire maṫair na ngrás.

D. Cia hi Muire?

M. Bainrioghan nimhe ⁊ talmhan mathair mic Dé.

D. Cait a bhfuil si a nois.

M. A bhflaitheas Dé ioir corp agus anam.

D. An coir duinne onoir do thabhairt da hiomhaigh?

M. As coir, onoir mhor, do bhrigh go ttabhair ise ing ccuimhne le heanradhach.

D. Cionnas chuidighes Muire linn.

M. As guidhe ar ar son do chum Dé.

D. Creud an tseirbhis as coir duinne do dhenamh di?

M. Beannughadh di go meinic le briathraibh an Aingil; an coroin Muire, na liottainn ⁊ a samhuil oile do radh di: maille ris sin troscadh, deirc, turas, ⁊ oibre oile do dhenamh na honoir.

D. An ndein tu urnaighthe do chum fos na naomh oile.

M. Do nim, ⁊ go spesialta do chum mo patrun, ⁊ maingel coimhdeachta aga niarraidh

raiḋ na naḋḃocoiḋiḃ eadrom agus
dia.

D. Creud í an urnaighthe do ní tú
ċuca?

M. An paidir, failte an Aingil, liot-
tain, ⁊ gaċ urnaighthe orduighis an ea-
glais.

D. Naċ dubhrais liom o ċiana ṫrás gur-
ab re dia ⁊ re Mhuire labhraid san bpai-
dir ⁊ a bfailte an Aingil.

M. Dubhras, ⁊ deirim fós: gidheadh guidhim
maille so dia fa ṫrocaire do ḋenam oram ar
son ancoimh, ⁊ guidhim iadson beiṫ na
naḋḃocoidiḃ agam doċum de.

D. Creud fa niarramaoid a ccongnam?

M. Ar an adhbhar go bfuilmid a noiliṫre ar
ndúṫaigh, ⁊ iad san na seilb a radharc
de do ghnáṫ, ⁊ a mian orra cognamh
linn.

D. Cionnas a tá a ḟios aca go nguidh-
mid ċuca?

M. Do ḃriġ go ḃfaicid sin, 7 gaċ ni
oile as mian leo a sgaṫan na diaḋaċta.

An 12. Caib.

Do ġraḋ De 7 na comarsan.

O. Iar ttraċtaḋ ar an ccreidiom 7 ar an doċas, traċtam a nois ar an ngraḋ diaḋa, 7 abairsi dam ar tus, creud i an tsubailce as uaisle ar bioṫ?

M. An graḋ diaḋa: oir ni heidir leis an gcreidiom. no leis an doċas duine do slanuġaḋ, gan congnaṁ an ġraḋa.

O. Creud as graḋ diaḋa ann?

M. Tiodlacaḋ De, 7 subailce doirtṫear re an anam an duine le ngraḋaiġṫear Dia os gaċ ni ar a son fein; 7 an comarsa ar son De, mur sinn fein.

O. Creud fa ttugmaoid graḋ do Dia?

M.

M. Ar a ṡon feín .i. ar son a ṁórṁaiṫeasa; a ṁórṫrocaire 7 a mórġraiḋ ḋuinn.

D. Cionnas ġraḋaiġfem e os an uile?

M. Gurab luaiṫe ṫréigfimis na huile, 7 fós do ḟuileongmaois bás, ina do ṫreigfimis e ag dénamh an pheacaiḋ.

D. Cia as comharsa ḋuinn.

M. Na huile darab eidir beiṫ na ccaidreabh a bḟlaiṫeamhnas.

D. Cionnas as coir ḋuinn a ġraḋuġaḋ.

M. Mar sinn fein.

D. Cionnas ġraḋaiġeam í mur sinn fein.

M. Ag iarraiḋ a ṁaiṫeasa mar ar maiṫ fein, 7 gan a holc do ḋénaṁ na do ṡaṫtuġaḋ, ar mur buḋ mian linn ḋuinn fein.

D. Creud iad na neiṫe as coir ḋuinn do ḋénaṁ do ċum an ġraḋaiḋ do beiṫ againn?

M. Reacht 7 dliġeaḋ De .i. na haiṫeanta do ċoṁall.

D. Creud as suim dona haiṫeantaiḃ.

M. A do go generalta .i. ġraḋ De 7 na com-

comharsan : oir gibeċoimeudas an da
aiṫnisi , coiṁeudaiḋ na haitheanta
uile .

O. Ga meud aiṫne aṅ .

M. Deiċ naiṫeanta .

O. Cia hiad sin ?

M. Na hadhair dee breige : 1.

Na tabhair ainm do ṫigearna de go
dioṁaoin : 2.

Coiṁeud saoire an doṁnaiġ : 3.

Tabhair onoir dod taṫair 7 dod
maṫair : 4.

Na deuna marbhaḋ : 5.

Na deuna drúis , 6.

Na deuna gaid : 7.

Na deuna fiadhnaise breige a na-
gaidh do comharsan : 8.

Na santa bhean do ċomharsan : 9.

Na santa teach na fhearann, oglaċ na
inilt, bo, no asal , no ni ar bioṫ
oile do chuid do comharsan . 10.

O. Cia as uasal dona haitheantaibhsi ?

M.

M. Dia oirr as e do sgriobh ar tus a ccroidhib na ndaoine iad, ⁊ do sgriob na dhiadhsin iad a ndá chlar mharmair do Mhaoise ar shliabh Sinai; criosd iomorro do athnuadhaigh iad san reacht nua.

O. Ga mheud aca do bhi san chead chlár?

M. Na tri ceadaithne, bhias re dia, da ngoirthear uime sin aithne an ceud chlár.

O. Cia hé a bfuil dfiachuibh iadso uile do chomhall.

M. Ar na huilibh aga bfuil a cciall ar a ccomas.

O. Creud e an riaghanas a ta re na ccomhall?

M. An riaghanas a ta fa fein a shlanaighthe ar an uile dhuine gan pheacughadh na naghaidh.

An 13. Caib.

Don ċeudaiṫne.

D. Creud as ſuim don ċeudaiṫne?

M. Creidsim do dia, doċas do ċur ann, a ġraḋuġaḋ os cionn an uile, a onoruġaḋ, a aḋraḋ; 7 gan an onoir dliġṫir do, do ṫabairt ḋduiñi oile.

D. Cia peacaiġear a naġaiḋ na haiṫne-si?

M. Na hainċriosduiḋe, na hasarlaiġṫeḋa, luċt piseog, na heiṫriceḋa 7 na sciosmaiticeḋa.

D. Creud as ainċriosdaiḋe ann?

M. An te aga mbi creatur corporḋa .i. grian no gealaċ, no iomaiġ boḋar balb aga haḋraḋ mur ḋia:

D. Creud as asarlaiġe ann?

M. An te ṫreiġeas dia, 7 ġabas leis an diabal mur ṫiġearna, no do ni conrad ris.

D.

O. Creud ar pisreoga aṅ?

M. Briathra no comhartada do radh, no do dhernamh do chum crice eigin, do chum nach bhfuil brigh aca o dhia, o nadur, na on eaglais.

O. An pisreoaga an Tagnusdei, an leabhar eoin, an tuisge coisrégtha, an coinnel, no an pailm choisreagtha.

M. Ni headh; oir a ta brigh aca on mbennughadh do nithear le honorughadh na heaglaise orra.

O. Cionnas pheacaighid na heitricedha a nadhaidh na haitnesi.

M. As seuna na neitheadh foillsighes an eaglus do bheith dha ccreidsin.

O. Cionnas pheacaighid na sciosmaiticedha na haghaidh?

M. As tabhairt umhla do bhioc re criost an papa.

O. Cia an drong oile do pecaighes na haghaidh?

M. An chuid ele a nedoochas a slanaighthe

no ṁaiṫſimnais a bpeacaḋ ; ⁊ an lus ġla-
cas andoċas go slaneoċṫar iad tre
ṫrrocaire nDe amain, gan a ccongnaṁ
fein: mur an gceona an lus ag naċ bi
graḋ do Ḋia, ⁊ do beir graḋ os cionn
a ġraḋa do ni ſaoġalta ar bioṫ.

D. An bpeacaiḋṫeir ag aḋmail na nain-
gel.

M. Ni peacaiḋṫeir.

D. Creud as aingle ann?

M. Sbiorada uaisle bios ag molaḋ De.

D. An bfuil fioġar corporḋa orra?

M. Ni bfuil; oir nj bfuil ionnta, acht Sbio-
rada fiorġlana?

D. Creud fa ndelbṫar iad an ingell oga-
naċ?

M. Do bríġ gurab ar an moḋ sin do ṫai-
sbeunadar iad fein don banoiġ Muire,
do Thobias, ⁊ d'Abraham.

D. An bfuil a nagaiḋ na hantiesi an o-
noir ioncubaiḋ dliġṫeir doib fein,
do ṫabairt doib?

M.

M. Ni bfuil.

D. Creud i a nonoir dligthear doibh?

M. Onoir cádhaighe, ⁊ lugha eintighe de.

D. Creud as oific dona hainglibh.

M. Dia do mholadh, ⁊ a sheirbhis do dhenumam, ⁊ congnamh leis na daoinibh: oir a ta aingel coimhdeachta ag gach aon; ag congnamh leis a nagaidh an diabhail, ⁊ do beir a ghuidhe do chum Dé, ⁊ bi aga dhídean san bpunc deidhionach.

D. Nar anadar na hainglé uile a bflaithemhnas?

M. Nir anadair; oir do teilgeadh Lucifer, ⁊ an ghabh, leis a nagaidh Dé, go hifrionn.

D. An iad sin a ta a nois na ndeamhnaibh?

M. As iad.

D. Creud fa mbiodh dar mbrosdughadh do chum an pheacaidh?

M. Oesgla go bfuighmis an ait do chaillsead fein ar ndeamhain, ⁊ go mbeimis abhfein siordaidhe a nifrionn mar aon riu.

D.

D. An luġaide dha bpein bheith na sio-
cꝗ ḋamanta ag na deoinib.

M. Ni luġaide, mur ꝗ moide: giḋeḃ a taid-
sion comurċoidċ 7 sin, gur ab fſṁ
liv meuduġaḋ a bpeine; ina iñe do beiṫ
a foaid luċ ꝗ de, ina iad fein.

D. An dtoirmisgſñ an ċeudaiṫnesi Mu-
re no na ndoiṁ ḋonoruġaḋ?

M. Ni ṫoirmisgſñ a nonoruġaḋ go hiom-
ċubaiḋ, ꝭ aṁain gan a nonoruġaḋ
mur ḋeib.

D. Creud an onoir dliġṫſr do Mhui-
re?

M. Onoir ṁaṫꝗ de.

D. An bfuil a naġaiḋ na haiṫnesi Muire
do ġuiḋe.

M. Ni ḟuil aṁuil dubhramair ṫuas.

D. Creud i an onoir dliġṫſr do naoṁ-
uiḃ?

M. Onoir ċairdeaḋ, 7 ċloiñe de.

D. An bfuil a naġaiḋ na haiṫnesi na naoiṁ
do ġuiḋe no a ccongnaṁ ḋiꝗraiḋ?

M.

M. Ni bfuil: do bhrigh nach iarrmid trocaire no grasa orra, acht amhain a nguidhe mar chloinn thoghaidhe dé, 7 mur lucht eintighe dó, fa impidhe do chur ar, ar nathchuingidh do thabhairt dhuinn.

D. An bfuil a nagaidh na haithnesi onoir do thabhairt do thaisibh na naomh.

M. Ni fuil. oir ni thugmaoid dóibh acht onoir iomchubhaidh dligthear dóibh.

D. An misde mur sin urnaighthe do dheunamh ina bfiadhnuise.

M. Ni misde; oir ni hiorrasan, acht ar na hanmannaibh naomhtha do righne iomad deagh oibre, iarrmaoid guidhe ar ar son.

D. An bfuil resun an urnaighthe sin do dheunamh do lathair na ttaiseadh, tar ait oile.

M. Ata do chum go niarrmais ar na naomhaibh, cuimhne do bheith aca orainn, agus congnamh linn, mur ata cuimhne againne orrasan. ag onorughadh a ttaiseadh.

D. An ttoirmisgthear an aithnesi onoir do

G ta-

ċabġt dona hiomaiġib.

M. Ní déin. oír ní don ḟiȟteoireaċt do beirmíd onóir, ach don té ċaisbeanaid dúinn, 7 beirid ina ccuimhne.

D. Creud í an onóir dliġṫear dhoibh so?

M. An onóir ċeudna beirmíd dona naomhuib ċaisbeunaid dúinn.

D. Cionnas tuigṫear sin.

M. Ionann so ré rádh, 7 go ttugmaoid a nonóir iomċubaiḋ féin dóib do réir a ccéime ina niomaiġib.

D. An bfuil a naġaiḋ na haiṫne si urnaiġṫe do ḋénamh a bfiadhnaise na niomaiġeob?

M. Ní bfuil. oír ní iarrmaid cóir ar na hiomaiġib san urnaiġṫe sin, ge go niarmaoid da laṫair an té ċaisbeunaid dúinn aṫċuinġiḋ mur a tá grasa, mar iomaiġ Chríosd í; no guidhe ar son, mar iomaigh Mhuire no naoimh eile ann?

D.

D. Creud an ṁaiṫ do ni na híoṁaiġṫe.

M. Cuiṁne ċríosd, 7 a ṗeine, Muire 7 na naoiṁ do ṫabhairt inar ninntinn le heanraḋarc, 7 ar Sbioraid ċrabhaiḋ do ṁusgladh do ċum graḋa 7 onora do ṫabhairt doib, 7 a sompladh do leanṁuin do reir ar ccumhais.

D. An cclunid no an bhfaicid na híoṁaiġṫi, no taisi na naoiṁ, coṁní da ndeuntar na bhfiaḋnuise.

M. As doibh nach cclunid agus nach bhfaicid.

D. Cionnas mas eaḋ do nid na miorbhuile mora, do ċimid aca, ga ndeunamh gach laoi.

M. Ni híadsan do ni iad acht Dia fein ar impiḋe Mhuire nó na naoiṁ; ionnas go mbeiṫ devosion againne dona naoiṁuibh, da ttaisib 7 da níoṁaiġib.

An 14. Caib.

Don dara haithne. don 3. 4. 5. 6.

O. Creud toirmisgthear an dara haithne.

M. An uile easanoir beirthear dainm De le naomhathaibh, le briseadh moide no le a thabhairt a mionnaibh.

O. Creud ar naomhathais ann?

M. Ainndligheadh no athais do thabhairt o bhreithir do Dhia no da naomhuibh.

O. Ga mhéd modh ar a ndeantar an naomhathais.

M. A ccuig modhaibh. an ceud mhodh, an tan a deirthear ni do bheith ag Dia nach ccubhaidh dó; mur a ta go mbiadh cumasa aige peacadh do dhéanamh. An dara modh, an tan a deirthear go mbi eascubhaidh cumasa, eagna, eolus, ceirt, trocaire no neith ar bioth maith ar. an treas modh an tan a deirthear go mbiodh na neithe a ta ag Dia amhain go

Di.

dilęs, ag creutur ar bioth; mur a ta go
mbiadh fios na neith nach ttainig ag dui-
ne ar bioth gan dia dá foillsiughadh dó.
an cuigeamhadh modh, an tan mallaighthear
duine do dhia do Mhuire no dona naom-
haibh. an seiseadh modh an tan ainmnighthear
eunchuid do balluibh criosd no na naom le
fanamhad, le feirg no le lasan.

D. An trom an peacadh an naomhathais.

M. Ni bhfuil peacadh as truime ina í. 7
as lugaide gabhthar a leithsgeul, a ursacht a
pheacadh. oir ni bhfuil coimbneas no tarbha
ann.

D. Creud as moid ann.

M. Geallamh beirthear do dhia, ni maith, ar
a mbi brighobhcas aige do dhenamh.

D. Da ngeallaidh duine droichni, an
bhfuil dfiachaibh air an gealladh sin do co-
mhall?

M. Ni bhfuil. oir da ngeallaidh neach ni ina
mbiadh peacadh, no ni fos maith, do cuir-
feadh toirmeasg ar mhaith budh mo ina sin, ni

biaḋ buiḋbeaſ ag dia ⁊ treo an ngeal-
laḋ ſin, no tre na ċomall.

D. Creud aſ mioña aṅ.

M. Dia do ṫogbail dfiaḋain ⁊ an bfiri-
ñe do beiṫ agad.

D. An bfuil a naġaiḋ na haiṫneſi mioña
do ṫabairt.

M. Ni bfuil: oir onoraiġṫer ainm de leo,
an tan beirṫer go dleiſdonaċ iad.

D. Creud iad na coinġill iarrṫar do ċum
a ttabairta go dleiſdionaċ?

M. Gan a ttabairt do ḋruim feinge, fua-
ṫa, no grada; acht dfon na firiñe amain;
gan a ttabairt acht le ceart, le firinneachas,
⁊ a gcuiſ efeaṁaiġ.

D. Creud iarrṫar do ċum na mionn do
beiṫ firinneach?

M. Fioſ na firiñe go cinnte do bheith
agad.

D. Creud an peacaḋ do ni an te mionnai-
ġṫer a mbreig?

M. Peacaḋ marbṫa. ma beir ḋa aire gurab a
mbreig

mbreig mionnaighthe; 7 a tá d'fiachaibh ar
aisig do thabhairt in gach dioghbhail da
ndeanna ag mionnughadh amhlaidh.

D. Dha ttugadh na mionna, 7 e a cconta-
bhairt, creud an peacadh do ni.

M. Peacadh marbhtha; oir cuiridh e fein a
ccontabhairt mionna eithigh.

D. Cionnas peacaighthear an te do beir mionna
eithigh a ccuis dhiomhaoin.

M. Go marbhthach do bhrigh gurab mor an eas-
onoir do beir do Dhia, ga thogbhail
d'fhiadhain ar bhreig.

D. Creud iarrthar do chum na mionn do
beith ceart?

M. An ni fa mionnaighthear do beith dleisdio-
nach. oir gi be mhionnaighes droichni, no
gan ni maith do dhenamh dlighthear de;
peacaighidh an aghaidh na haithnesi; 7 da
ccoimhlidh iad, cuireadh peacadh ar mun
peacaidh.

D. Creud truime an peacaidh do ni?

M. Pěcadh marbhtha no sologhtha, do reir chaillidhes ule na mion.

D. Creud an peacadh do ni an te mhionnai-ghes gan riachtanas ?

M. Masé a dhala peacadh sologhtha.

D. An mionna muire, naomh, lsbhr no creu-tur oile dhuin dia do thabhairt ?

M. As edh. oir onoraighthir agus miogh onoraighthir an cruthaigheoir ina chreu-turaibh.

D. Creud as ionradh dhun, ionnas nach bpeacaidhmis.

M. As edh, no ni headh.

D. Creud i an treoire dlighthir dhinn do choimheud san treas aithne.

M. Feasdadha an tighearna, an domhnach, feil-te Mhuire, na nabsdal, 7 na naomh ordaighther an eaglais.

D. Creud na hoibre toirmisgthear orainn isna feiltibhsi ?

M. Oibre doera. i. oibre corpordha, mur

a ta

a ta treabadh, foirneidh, gaibneas, reic, ⁊ cosmhuil no a leithéide oile so.

D. An toirmisgthe a thabhairt ar dhaoinibh oile eunobair dhiobhso do dhénamh san scoire ?

M. As eadh.

D. An brisedh scoire na hoibre corpordha bhenas re seirbhis nDé ?

M. Ni headh, mur ab bfuil breith orra ar oile.

D. An brisedh scoire biadh do dheasughadh, no friotholamh do dhénamh.

M. Ni headh, no coimhi oile da mbenann le beathadh an lae sin, ⁊ nach eidir do dhénamh an la roimhe.

D. Creud iad na neithe a tá dfiachaibh orrainn do dhénamh san scoire gach lae oile.

M. Urnaighthe, ⁊ obair Sbioradalta, mur a ta aithfrionn dheisdecht, seanmoir, leughthoireacht leabhar Sbioradalta, ⁊ a samhail : oir as cum seirbhise De do hon-

dor-

duġeaḋ an tseoirse.

D. Creud a ta dfiachuibh oruinn on ccéth-ramhaḋ aiṫne.

M. Onoir do ṫabhairt dar sinnsearuibh, dar naiṫribh, dar maiṫribh, 7 don uile dasaran bíos aguinn do ṫuaiṫ 7 doglais.

D. Cionnas dliġṫear don fior e fein ḋiomċar do ṫaobh a mna pósda.

M. Go gráḋaċ curamaċ, mur ċriosd da eaglais.

D. Cionnas as coir don mnaoi i fein ḋiomċar do ṫaobh a fir pósda.

M. Lan do ċion ḋumhla, 7 ḋuirmim ḋo, mur an eaglais do ċriosd.

D. Creuḋ ḋliġeas an lanamhuin do ḋén-amh da ccloinn.

M. A noilemhuin, beusa, foghluim, 7 foaid bliaḋ, do reir a ccumhais do ṫabhairt doibh.

D. Creud i an onoir dliġṫear on ccloinn doibhsion?

M. Onoir inmheadhonaċ 7 foirimiolaċ ina mbria-

mbriaṫruiḃ ⁊ ina ngniomṙuiḃ, cuidiu-
gaḋ leo; umlugaḋ ḋoiḃ.

D. Creud ina coir cuidiugaḋ leo.

M. San uile riaġanar Sbioradalta agus ċorporalta.

D. Creud ina bfuil ḋfiaċuiḃ orruinn beiṫ umal ḋoiḃ.

M. San uile ni, nac bfuil a naġaiḋ aiṫ-
ṅeta ḋe.

D. Creud fa ndligṫear an uirso sin ḋo-
noir ḋoiḃ.

M. Oir a ndiaiḋ ḋe, gurab uaṫa a ta ar mbeiṫ, ar mbeaṫaḋ ⁊ ar riaġlugaḋ.

D. Creud an luaḋ do ġeall dia don cloinn do beir an onoirsi uaṫa.

M: Saoġal fada a bos, ⁊ beaṫaḋ ṡuṫain ṫall.

D. Creud toirmeasgṫar san cuigeaḋ hai-
ṫne?

M. Gan neaċ da marḃaḋ fein, na do mar-
baḋ ḋuine oile, ⁊ gan olc do ḋenam

ḋei-

ḋeımħc o ſmuaıntıḋ o ḃreıthır na o gnıoṁ.

D. An bhfuil na haghaidh mur chuirid na breitheamhuin lucht cum bais.

M. Ni bhfuil, oir as o Dhia a ta sin dordughadh aca.

D. An bhfuil na haghaidh neach do mharbhadh a ccath no a ccoghadh dhleisdineach?

M. Ni fhuil munab le naimhdibh as, & le cosnamh cora, do mharbhthar é.

D. An bhfuil na haghaidh da marbhadh duine, duine oile aga cosnamh fein ar bhás, no da nimthoil le miotaradh.

M. Ni bhfuil acht amhain gan mhaisinaighe do dhenamh san ccoimheudh do bhiadh dfiachaibh air.

D. Cia as troma peacadh fris a eaglaisi do mharbhadh ina tuata.

M. As troma fris a eglaisi, oir as cionn an pheacaidh, bi an marbhaightheoir coinneal-bhaite.

D.

D. An toirmisgionn an aiṫnesi bréagaiġ briaṫardiṁla do ṁagba.

M. Ní ḋein oir as dúinn féin do cruṫaiġeaḋ iad.

D. Creud fós mar eaḋ thoirmisgeas?

M. Aingidheacht, fuaṫ, faltanas, comairle do ṫabairt a santuġaḋ go hinnmeaḋonach mearbaḋ do ḋuine go hainḋliġṫeach, iarraiḋ, no freagra comraig.

D. Creud iarras an aithnesi oruinn.

M. Graḋ charas, ⁊ maiṫeamhnas do ṫabairt san ainḋliġeaḋ do niṫear orainn, maiṫ do ḋuine a naġaiḋ an uilc, ⁊ guiḋe ar lucht ar ningreama.

An 15. Caib.

Dona cuig aithintibh deiḋio-naċa.

D. Cia peacaiġther a nagaiḋ an treiseaḋ haiṫne?

M. An te do ni aḋaltranas re mnaoi posda duine oile, no bhiḋeas re mnaoi neamposda; no ċul, no riaġalta, no re maiġdin.

D. An toirmisgthear na neiṫesi ⁊ na mnaibh mur ṫoirmisgther iad ⁊ na fearaibh.

M. Do ni oir peacaiġiḋ bean ag luiġe le fear ⁊ bioḋ, ⁊ re fear posda fein.

D. An toirmisgthear ni ⁊ bioḋ oile.

M. Do ni: mur a ta glacaḋ ṫarraillíḋe do ḋiam ⁊ fein no ⁊ neach oile, a ṡiol do ḋortaḋ da ḋeoin.

D. An bfuil an peacaḋ maiṡiseaċ no an pog neamhġlan a nagaiḋ na haiṫnesi?

M. Ata, ⁊ fos comraḋ graosda, ab-

ráin

ráin ṡalċa, leaḃar ṡuirġeaċa do leuġaḋ, 7 gaċ gníoṁ míonáireaċ oile.

D. Creud a ta ḋ'fiaċaiḃ ar an lanaṁain pósda on aitnesi?

M. Dílse 7 uṁla da ċéile, mar do ġeallaḋar san bpósaḋ.

D. Cionnas seaċaintear an peacaḋso.

M. Coṁraḋ ar na mban do ṡeaċna, iomaḋ urnaiġṫe, troisġṫe oiliṫre, 7 faoissidin meinic do ḋénaṁ, 7 corp Críost do ġlacaḋ le hiomaḋ craḃaiḋ 7 smuaintiġ fós go diċċiollaċ gaċ uair moṫaiġṫear caṫuġaḋ an peacaiḋ, a giorra ṁairfeas a coibnes 7 a ḟad ṁairfeas an pian ṡíorḋaiḋe ḋliġṫear ar a ṡon.

D. Cia coiṁlíonas an aitnesi?

M. An té bíos glanḃuan, o smuaintiḃ o ḃréiṫir 7 o ġníoṁ.

D. Da ttuitter neaċ a nduinṁoḋ diob so, creud a ta ḋ'fiaċaiḃ air.

M. Cailiḋeaċt na peacan ré ndearna e, d'innisin san bfaoissidin.

D.

O. Creud e an faṫ.

M. Ionnas go ttugtar an taṫair faoisidone; an ġne peacaidh do riġne: oir as cineul peacaidh ⁊ leiṫ tsgmail ⁊ mnaoi posda ḟir oile, re mnaoi cúil, re mnaoi ria-ġalta, re mnaoi gan ḟion. re maiġdo-in, no bean ⁊ bioṫ deignuġaḋ.

O: Cia coiṁlionas an seasmaḋ haithne.

M. An te nach iarann nach glacann agus nach cconġbann ni ar bioṫ go holc do ċuid na comharsan.

O. Cia peacaiġeas na haġaidh?

M. An te goideas creachas no fuadaiġeas cuid duine oile go heucc[ó]rach.

O. Creud as goid ann?

M. Cuid na comarsan do glacaḋ gan fios ⁊ gan toil na comharsan.

O. Creud as creach no fuadach ann?

M. Ni do glacaḋ os aird do naiṁdeoin an te sa sealb a bfuil go dleisdionach.

O. Cia diob so peacaḋ as troma.

M.

M. An creacaḋ 7 an fuaḋaċ; oir ni heḋh aṁain go mbeanann neċ mur ſo acuiḋ do ḋuine oile, aċt foſ go ttabair tacaiſne ṁor ḋó.

D. Creuḋ na neiṫe oile toirmiſgṫear ſan aiṫneſi?

M. Meallaḋ do ḋenaṁ a reic, no a gceann-aċ, gan luaċ á ſcoṫ do ṫabairt do luċt oibre, gan fiaċa do ḋiol, goiḋ do ċeannaċ ar a rioſ, coiṁtle no congnaṁ do ṫabairt do ċum a ċoda fein do ḃu-ain do ḋuine oile, uſuireaċt 7 Simo-nia.

D. Creuḋ ar uſuireaċt an.

M. Ceannaċ do ḃuain do ḋuine ar ſon ailgeaḋ do ṫabairt ḋó.

D. An bfuil anaġaiḋ na haiṫneſi neiṫe coiſriġṫa do reic.

M. Ata 7 no peacaḋ ṫrom da ngoirṫear Simonia, da reiceṫear iaḋ an meiḋ go bfuilid coiſreagṫa.

D. An lor don gaḋuiḋe an goiḋ no an

tolc do righne do chur san bhfaoisi-
din?

M. Ní lór: oir os a ċionn sin, a tá ḋfiaċaiḃ ⁊ aisioc do ṫabhairt san iomlan, ma heidir ḋó.

O. Ma tá bos, creud do ġeuna?

M. Aisioc do ṫabhairt uaiḋ san méid as eidir leis, agus an tan bhus eidir ḋó?

O. Creud toirmisgthear san ochtmadh aiṫne;

M. An uile euccoir do niṫhear ⁊ an ccomharsain le fiaḋnaisi breige ar bioṫ, a mbreiṫeamhnas agus a neugmais breiṫeamhnais, agus gaċ briaṫra oile ṫeid a nurċoid ḋi.

O. Cia peacaiġes a nagaiḋ na haiṫnesi a mbreiṫeamhnas.

M. An te nḋeartaiġṫear an breg, no naċ foillsiġṫear an firinne iarrṫar ⁊.

O. Cia peacaiġṫear na haġaiḋ a neugmais breiṫeamhnais.

M.

M. An te foillsighes gan riaghanas gniom-
grainemhuil no folughte duine oile, cainn-
sear e, cuirthear breug ar, do ni a ithiomradh,
no a sgaoine.

O. Creud as breug ann?

M. Ni dfoillsiughadh contrardha don ni
bhios san inntinn.

O. An eidir breug do dhéanamh go dleis-
dhenach do chum deighchrìche.

M. Ni heidir; oir gidh be ar bioth cuis fa
ndeunoir í, a ta na peacadh marbhtha no
fologhtha.

O. Creud toirmisgthear san naomhadh, 7
san ndeachmhadh aithne.

M. Gan bheith no cuid na comharsan do san-
tughadh.

O. Nar toirmisgeadh iad so thuas san
seiseadh 7 san seachtmhadh aithne?

M. Do toirmisgeadh an gniomh ann sin:
gidheadh osa chionn sin, do fogair Dia ann so
gan ceachtar dhiob do santughadh inar
nintinn, ionnas go bfoillsigeadh duinn gur

ab pecadh ar leith a santughadh mur sin.

O. An bpeacaighenn a nagaidh na haithnesi an te nach ttabhair taithnemh no chonta don smuainedh thig na intinn, an tan chuires an diabhal olc eigin na fhiadhnaisi?

M. Ni pheacaighenn ar bi luaighidhes mor aige, da nosfadh a dhithchioll a chor uadh mar as luaithe as eidir leis.

O. An bfuil na haghaidh taithnemh do beith ag ceudfadhaibh an chuirp san drochsmuainedh, an tan nach tabhair an toil chonta dhó.

M. A ta, da raibe mainbhechonaighe na coimhideas: oir an tan sin, bi go hairidhe na pecadh sologhtha.

O. Cia pheacaighes go marbhthach san drochsmuainedh?

M. An te do beir a thoil, 7 a aire ar fein, do chum an pheacadh, no do chum anamhna da dheoin san taithnemh do gheibh san drochsmuaine.

O. An pecadh ni ar biot da bfuil a naghaidh

na

na naiṫeantaḋ oile do ſaṅtuġaḋ .

M. As eaḋ:oir as miḋ eisḟoionaċ duil do ċur san ni toirmisgṫear dia .

D. An pecaḋ ḋam duil do beiṫ agam, beiṫ ni ar saiḋbre ina mo ċomarsa ?

M. Ni heaḋ, mar go dleisḟoinaċ buḋ mian leṫ gaċ ni d'faġail .

D. Creud fa ttoirmisgṫear go sunnraḋaċ duil na mban ⁊ an tsaiḋbris san da aiṫnesi ?

M. Do briġ gurab iad as grasaṁaiġ, agus as mo ċuirsir caṫaiġṫe ar dhaoinib .

An 16. Caib.

Daiṫeantaib na heaglaise.

D. An bfuil aiṫne ꝗ bioṫ oile aṁ leṫ-muġ do deiċ naiṫeanta de ?

M. Ata .1. aiṫeantaiḋ na heaglaise .

D. Ga meud aiṫne ag an eaglais ?

M. A cuig.

D. Creud iad ſin.

M. A haon an domhnach 7 na laiṫe ſaoire oile do ċoimeud 7 aifreann d'eiſdeacht ionnta: a dó, faoiſidin glan do ḋenamh uair ſan mbliadain gohairiġe, 7 corp criosd do caiṫemh fa caiſg. a tri, An corgas, vigile, 7 troſga na hanma do troſgadh, 7 gan feoil do iṫe dia haoine na dia ſaṫarn. a ceaṫair: an deachmhaidh do ḋiol. a cuig; gan banais do ḋenamh o ṫus corgais go mioncaiſg, no o ṫus aidveint go heipiofain.

D. Cia do orduigh na haiṫeantaſo?

M. Uachtarain na heagluiſe.

D. An bfuil d'fiachaibh ar na huilibh a ccomall?

M. A tá: ma ṫanig a cciall 7 a ccomas, gan furtaranas oile; do bhrigh gurab leis an ughdardas fuair o criosd do hordaigheadh iad.

D. Cia do orduigh an tſaoire.

M.

M. Dia, do bhrigh gur ab dia sathairn do
ċrioċnaigh crutugaḋ an domhuin, agus
a ccuimhne an tioḋlaicte ṁoir sin tug
ḋuinn, do orḋaigh an sathairn do ċoiṁ-
eud.

D. Creud fa haithrraigheadh san recht nua
sceoire an tsathairn gus an domhnach?

M. Do bhrigh gurab dia domhnaigh do eir-
righ criosd o marbaibh, ⁊ tainig an
Sbiorad naomh dionnsoighidh na nabscal.

D. Creud fa ordaigh an eaglais feilte
Mhuire ⁊ na naomh?

M. Ionas go ttugmaois buidheachas do ḋia
na tioḋlaictibh, go leanmaois lorg na
naomh go ttugmaois onoir ḋoibh, ⁊ go
niarramaois orra congnamh linn.

D. Cionnas coimheadtar an tsaoire?

M. As eisdeacht an aifrinn, ag deunamh gach
neith oile, mur duburamar thuas san tres
aithne. Caib. 14.

D. An bhfuil ḋfiachaibh oruinn aifrenn iom-
lan deisdeacht sna laithibh sin.

M. A tá; oir dligmid gan cuid jonṫuim-ṫe de do leigsin dinn.

D. Cia ar a bfuil dfiacuibh an taifrionn deisdeacht?

M. Ar gać aon aga ttainig a ċuigse, no a ċiall, muna raibh fimiasanas air.

D. Cia ler coir duinn ar bfaoisidin do dhenamh.

M. Re ar sagart sparaisde, no re daoinibh riaġalta, no re gać aon oile ag a mbi cumhachta on bpapa do ċum ar bfaoisidne deisdeacht.

D. Creud a mhionca a ta dfiacuibh orainn ar bfaoisidin do dhenamh.

M. Da raibh sgeul peacaidh marbhṫa ag ar ccoinsias orainn, uair san mbliadain, ⁊ gać uair biam ar ti cuirp an tiġearna do ġlacadh, no a ccontabhairt bais.

D. Ga trath a ta dfiacuibh orainn corp ċriosd do ċaiṫeamh?

M. La eigin on domhnać ré ccaisg go mionċaisg; no cheann don da la sin, ⁊

for

fos lé hur mbais mas eidir e, da ra-
ḃam ⁊ ceudlongaḋ gion go raḃam.

O. Creud í an cois riar coir ḋuinn an corp naomṫa do ċaiṫeaṁ?

M. An tan ṫiocfam do ċum criosnaiġe, ⁊ tuigse; ⁊ ge nać bfuil ḋfiaċuib on eaglais ⁊ nbḟ faoisidin no comaoinbḟ do ḋenam aċt uair san mbliadain; ni bfuil da mionca da nglacfa an criosduiḋe iad, nać amlaiḋ as ḟearr e, oir as mor an toraḋ geibṫear asda.

O. Creud as troſgaḋ ann?

M. Abſdanaid o ḃiaḋ toirmisgṫe, ⁊ gan diṫe aċt eunċur san lo go noidċe; ⁊ gan feoil diṫe dia haoine, na dia Saṫairn, no fos dia ceudaoin a neirinn gan ċeaḋ.

O. Ga hairm ina coir a neunċurosin do ċaiṫeaṁ.

M. A meaḋon laoi, bégan roi na os a ċionn.

O. An bfuil deoċ toirmisgṫe a naimsir ṫroisgiḋ.

M.

M. Ni bfuil, acht gan meisge do ḋenaṁ, nó a nam ar bioṫ.

D. Creud as coir do ċaiṫeaṁ a ccolasion?

M. Coiṁeudaḋ gaċ aon gnas cogusaċ na tire ina mbiaḋ.

D. Cia a ta saor ar an ttrosgaḋ.

M. An taos og: dá naċ slan bliaḋain ar ficiod; na sinnsioire do sarraiḋ a ttri ficiod; lucht galair 7 saoṫair.

D. Creud i an maiṫ do ni mid leis an ttrosgaḋ.

M. Ar nantoil do ċlaoi, fearg De dfilleaḋ uain, 7 loirgniomh ar bpeacaib.

D. Ga mionca, 7 ga traṫ bhios trosgaḋ na hanma san mbliaḋain?

M. Ceiṫre huaire. i. dia ceudaoin dia haoine, agus dia Saṫairn deis an ceud doṁnaiġ don corġas, deis ċingeisi, deis feile na croice san bfoġmar, 7 deis an treas doṁnaċ daivent.

D. Creud e an taidueint tugṫar an so,

7

7 ina ḃfuil an ḃanais toirmisgṫe.

M. Aimsir ṫeagḟa an tigerna; 7 an domnaċ as goire ḋfeil Ainḋriais absdail, roimpi, no na ḋiaiḋ, an ceud domnaċ ḋe.

D. Creud iad na toirṫe, as a coir an ḋeaċmaḋ do ḋiol.

M. Coimeudaḋ gaċ aon gnas na hEasbog-oideasa ina mbia.

D: An bfuilid aiṫeanta a bioṫ oile ḋfiaċuiḃ oruinn.

M. A taid aiṫeanta ḃeanas re ṡoaid, 7 re hoific gaċ aoin fo leiṫ.

D. Cia ara bfuil ḋfiaċuiḃ a bfios do beiṫ aige?

M. Ar gaċ aon sa ṡoaid re a mbeanaid; oir a ta ḋfiaċuiḃ a gaċ aon fios gaċ neiṫ, ḃeanas re na ṡoaid fein do ḃeiṫ aige: 7 ni ṡaorann ainbfios go coitċeann caċ san bpuncto.

Ar

An 17. Caib.

Dona Sacramaintibh, ⁊ ar tus don baisdeadh, agus dul fa laimh easbuig.

D. Creud é an ni Sacramaint.

M. Comhartha somhothaighthe do cheudfadhaibh corpordha ciallaighthear, ⁊ oibrighthear le hordughadh de. grasa san duine.

D. Cionnas oibrigheas na comharthadha corpordha grasa Sbioradalta san duine.

M. Le brigh paise chriosd: oir as treus na Sacramaintibh, mur uisge tre fheadanuibh doirtear toradh na paisi ceudna chugainn. i. na grasa inar nanam, ⁊ maitheamh ar bpeacadh.

D. Cia do ordaigh na Sacramainte?

M. Criosd fein ar tighearna.

D. Ga meud Sacramaint ann?

M. A seacht. i. baisdeadh. dul fa laimh easbaig.

baig. Sacramaint nahaithrighe Sacra-
maint cuirp criosd an tongadh deighio-
nach ord. 7 posadh.

D. Cionnas ta a fios again nach bfuil ni
so mó na ni sa luga do Shacramain-
tib ann?

M. Ar ncommaitheas an eaglais: oir as iad
so amhain a tá a ngnas o a aimsir cri-
osd 7 na nabstal aice.

D. An eidir na Sacramainte do athgla-
cadh.

M. As eidir, leath muigh dona tri Sacra-
maintib le mbuailtear seula Spiordal-
ta ar an anam; i. baisdeadh, dul faoi
laimh easbuig, 7 ord.

D. Creud i an intinn a ta dfiachaibh ar
fhir mhiniosdralasa na Sacramaint
do bheith aige?

M. Intinn fhirinneach an tsacramaint do dhe-
namh, do ordaigh criosd, 7 ghnathaigheas
an eaglais.

D. An eidir toirmeasg do chur ar ghra-

ſuiḃ na Sacramaintiḃ.

M. Ar eidir: oir toirmisgidh a ngrasa le peacadh marbhtha, 7 le droċḟcaoil an te ghlacas iad.

D. Creud as baisteadh ann.

M. Sacramaint le naitheaghaintear gach san bheathaidh Spioradalta le maithtear peacadh na sinnsear do dhuine, le tabhairt grasa dó, 7 le mbualtear comhartha criostaidhe air.

D. Cia an tí a bhfuil an baisteadh do riaranas.

M. Ar gach aon lerab mian a chuid do grasuibh de, no don bheathaidh siordhaidhe dfaghail.

D. Cia dar ab coir an baisteadh do dhenamh.

M. Don tsagairt curaim o oific: gidheadh da raibh an leanabh a ngaibhal bais, as eidir leis an uile dhuine a baisteadh.

D.

D. an cuma cia do ghenа an baisdedh an uaisin.

M Ni cuma: oir ni coir do mhnaoi a deunamh do lathair fir, no do thuata do lathair cleirigh, no don cleirech as isile grada do lathair an cleire as airde grada.

D Creud oibrighes an baisdedh a nanam an duine.

M glanaidh e o pheacadh na sinsir, on uile pheacadh oile do ni sia mbaisdeadh ina ndeoin aithrighthear, scoradh e o a uile pein do dlighfide don pheacadh cetna a nifrionn no a burgadoir, 7 do beir fos iomad gras do.

D Creud le ndenthar an baisdedh.

M Le huisge nadurtha doirttir ar an te baisdtir ina ttumthar e ag radh na mbriathrasa; baisdim thu a nainm an athar, 7 an mic, 7 an Spiorad naoimh: amen, agus maille re hintinn do beith ag an te baisdes, an baisdedh do dhenamh da rirribh; 7

ag an te baiſdeċ (mar dhuine crionna e.) baiſdeaḋ do ġlaca. caiṫfiḋ fos an te baiſdeċ (mar dhuine criona e) creideṁ do ḃeiṫ aige ⁊ aiṫriġe as ar tus do ḋenaṁ na ṗeacaḋaiḃ.

D. An bfuil na coingillſi ḋfiaċuiḃ ar na leanbaiḃ.

M. Ni ḟuil: oir a taid fos gan ċeill; gid ar lor dioḃ na cairdeaſa crioſd do ṫabairt freagra agus ġeallaiḋ ar a son.

D. Ga ṁeud do ċairdeaſuibh crioſd as coir da ḃeiṫ ann.

M. Ni coir ni sa lia ina dias. i. fer ⁊ bean.

D. Creud i an oibligaid a ta orra?

M. A ṫabairt fa deara an creideṁ catoilice do ṁunaḋ don leanaḃ, an tan ḃias ag teaċt do ċum crionnaſa, da raḃaiḋ a aṫair ⁊ a ṁaṫair mainneaċ, fa na ṁunaiḋ.

D. An mbi gaol ar bioṫ aca leis an leanaḃ.

M.

M. Bhi gaol Sbioradalta, 7 ag an te do-
ni an baisdeaḋ ris fein, 7 re naṫair, 7
re na maṫair; agus as de goirṫear col uis-
ge.

O. An e an baisdeaḋ an ceud Shacra-
maint ġlacas duine.

M. As e: oir as leis haiṫġeintear e san
mbeaṫaiḋ Sbioradalta, teid a fosc san
eaglais, 7 do niṫear ball do ċorp Ċriosd
na eaglais de. gonaḋ de sin goirṫear
dorus na heaglaise de.

O. Creud as dul fa laimh easbuig
ann?

M. Sacramaint le meudaiġṫear na grasa
beirṫear duinn san mbaisdeaḋ?

O. Cia do beir an tsacramaintsi uaiḋ?

M. An tesbog, no gaċ ḋon oile aga mbi
uġdarrḋas on bpapa.

O. Cia dar ab coir a ġlacaḋ?

M. Don uile ċriosdaiḋe dar ġlac bais-
deaḋ.

O. Ga traṫ as coir á ġlacaḋ?

M. An tan tig duine do chum criosdaidheachta.

D. Creud an maith do ni dúinn?

M. Do beir grása móra ⁊ calmachd inntin-
ne dúinn do chum ar ccreidimh dadhmhail an
tan cuirfidhir chuige sinn; maille ris sin
buailtear séula Spioradálta le ar ar
nanam mur chomhartha rioghe Chríosd nach
éidir do sgaradh ris go brath.

D. An bhfuil an tsacramaintsi do riachda-
nas oruinn do chum ar slánaighthe.

M. Ní bhfuil. gidheadh ní héidir le duine ar
bioth a léigean de tré mhainnèsdanaighe no
tré neamhsuim gan peacadh.

D. Creud fa ttugthar anmanna na ncomh
san mbaisdeadh agus san tsacramaintsi
oruinn.

M. Ionnas go mbeidís na bhfiadhnaibh aga-
inn, ⁊ go lionmhoidís iad na mbeathaidh.

An

An 18. Caib.

Do Sacramaint na haithrighe.

D. Creud as Sacramaint na haithrighe ann?

M. Leighios Sbioradalta na bpeacthaibh do nimhidh iar mbaisdeadh.

D. Ga meud a ta do riachtanas ar an te ghlacas í.

M. A trí: tuirse croidhe, faoisidoen ghlan isna peacadhaibh cceana, ⁊ loirgníomh do dhénamh ionnta.

D. Cionnas as coir an tuirse sin do bheith.

M. Na doilghes gerr neimhnech nemhtimar fan bpeacadh, an meid go bfuil a naghaidh De, ⁊ an ghradha dhlighthear do, ⁊ as é a ainm san ccas so san laidin contritio, a ngaoidheilg iomomro croidhebrudh.

D. An bfoghnann doilghios as luga ina sin do chum maithimh na bpeacadh?

M. Fognaiḋ. i. doilġes fan bpeacaḋ ar ſon De, bioḋ naċ ar ſon a ġraḋa os cionn na nuile do ḃiaḋ, maille re rún gan peacuġaḋ ni as mó.

D. Creud iad na peacaiḋ as coir ḋuinn ḋa- ḋmaıl ſan bḟaoiſidin.

M. An uile peacaḋ, go ſunnraḋaċ na peacaḋa marḃṫa go hiomlan, gan iomarcaiḋ gan easbaiḋ, an meid diob ar a ccuimneo- ċam iar ſgruḋaḋ ar ccoinſias maille riſ ſin a ta ḋfiaċuiḃ orainn gaċ gne peacaiḋ da ndearnſam, ⁊ ga ṁeud uair do riġ- neamar e diḃſin; agus fos gaċ moḋ ar a ndearnamar e, mar moḋ e ina mbiaḋ meu- duġaḋ an peacaiḋ go mór.

D. Da ndearna duine dearmad naduraḋ dein peacaḋ marḃṫa iar ndeunaṁ an ſgruḋaiḋſin, an mbi bail ar an bḟaoi- ſidin?

M. Biḋ: giḋeaḋ mar ria Sacramaint ċuirp Ċrioſd do ċaiṫeṁ ċuimniġeaḋ air a ta ḋfiaċuiḃ ar a ċur a bḟaoiſidin ma ṫig

liſ

lis sul ghlacas an ncomhsacramaint céd-
ona ; no mas deiss an cuirp ncomhtha do
ghlacadh, tiocfas na cuimhne, as coir a
chur san cceud fhaoisidin a rís.

D. Da cceilfedh duine enpheacadh marbhtha tre
naire no tre mainsfhuighe an mbi bail ar
an bfaoisidin ?

M. Ni bi : acht coimhgidh peacadh marbhtha nua a
gcionn a raibhe roimhe ; ma ghlacann ncomh-
sacramaint na haltora san foaid sin,
do ni peacadh marbhtha fos oile.

D. Creud i daingne na hoibliogaide a ta
ar an athfaoisidione rún do dhenamh
ar na peacaidhibh do chlith san bfaoisi-
din ?

M. A ta a chingal cho mor sin, go bfhuil
dfiachaibh ar bas dfulang, sul do aid-
meoghadh enpheacadh diobh.

D. Creud do ni an tathfaoisidione deis
fhiosa ar bpeacadh dfaghail.

M. Do bhrigh gur ordaigh Dia e mur bhrei-
themh is na peacadaibh do nithear iar mbais-

 dheadh;

ḋé; ⁊ go ttug a uġdarḋas fein do, do ċum a maiṫme, cuspó breiṫeaṁnas-aiṫriġe no loirgniom orrṫa, agus do ḃeir absolóid orṫa, le maiṫeaṁ coir ⁊ bpeacaḋ, ⁊ le cclaoċlaiṫeaṁ an ṗian ṡiorr-ḋuiḋe dliġṫeaṁ a nifrionn ⁊ aon, a bpein aiṫġirr aimsiorrḋa ⁊ an saoġalso no a bpurgadoir.

D. Creud a tá ḋfiaċuib deis na faoisi-one.

M. An breiṫeaṁnas aiṫriġe do ḋiol, an tan ḟeudfam go hoṁċubaiḋ, oir as leis fein ⁊ le ⁊ ndeġoibriḃ oile do nimid loirgniom san saoġalso isna pianuib aimsiorrḋa anas deis an ṗeacaḋ do maiṫ-eaṁ.

D. Creud iad na deġoibre as gnaṫ do ḋeanaṁ a loirgniom an ṗeacaiḋ.

M. Urnaiġṫe, troscaḋ, ⁊ deirc; oir as leo toirbirṫear duine na tri neiṫe a tá aige do ḋia. .i. maiṫeas a anma leis an urnaiġṫe, an ċuirp leis an ttro-

sgaḋ

ſgaoḋ agus a ṡaiḋbris ſeoġalta leis an deirc.

D. Cia ⁊ a mbi an tsacrumaintsi do riaſanas.

M. Ar an uile duine do ni pecaḋ marbṫa iar mbaisdeaḋ; óir ni héidir a ṡlanugaḋ gan faoisidin no go háiriḋe gan run faoisidne.

D. An ṡlánuiġṫear neċ leis an rún sin amháin.

M. Slanaigṫear an te bhíos a nguais bais, gan cumas ar a ḟaoisidin do ḋeunamh, da raiḃ croiḋbruḋ aige maille re rún faoisidne an uair ṡeudfas.

D. An bḟuil maiṫ ⁊ bioṫ oile san bḟaoisidin?

M. Atá: óir gnoaiġṫear don te do ni í luaiġidheacht na ndeġoibreaḋ do caill roimhe sin ag deunamh an pecaḋ marbṫa. Os a ċionn so, ni ḟuil ar bioth ni as fearr congmhas duine

ona peacaḋaiḃ ina ḟhaoſiḋin mhei-
nic.

An 19. Caib.

Do Shacramaint ċuirp ċriosd, ⁊ don ċuid oile ḋiob.

O. Cia bios do laṫair aguinn a Sacra-
maint ċuirp ċriosd?

M. Criosd ar tighearna, dia ⁊ duine, idir
anam ⁊ corp.

O. Creud iad na neiṫe iarrṫar do ċum na
Sacramainteſi?

M. Sagart, mur dorduiġ ċriosd, aga
mbi intinn a denta; aran cruiṫneaċta ⁊
fion fíniṅeaċ; ⁊ an Sagart do raḋ bri-
aṫar airiḋe os cionn an arain ⁊ an ḟiona
ċeona.

O. Cionnas ṫig criosd san abhlainn.

M. Ag raḋ na mbriaṫar don tsagart os a
cionn,

cioñ, le ncoimcoiſrigthe i, do nithſi corp fire chriosd di; 7 dobhrigh go bhfuil corp criosd beo chengailte don diadhacht a bpearſan an meic; tig an corpſo gona fhuil chengailte don diadhacht ſan abhlainn an uiſi; ionnas go mbi criosd na dhia 7 na dhuine bithbeo inte; 7 do bhrigh nach eidir pearſana na trionoide do ſgaradh le ceile, bi fos an trionoid uile inte.

O. An mbi criosd ſan ccailiſ?

M. Bidh gan contabhairt.

O. Cionnas thig ſé inte?

M. As radh na mbriathar os a cioñ le ncoimchoiſrigthe an fion bhios inte, do nithſin fuil chriosd de, 7 do bhrigh nach bhfuil an fhuilſi a ndealughadh a chuirp, bidh an corp 7 an diadhacht chengailte do ghnath di ſan ccailiſ; ionnas go mbi criosd go hiomlan na dhia 7 na dhuine, 7 tri pearſana na trionoide ſan ccailiſ chena.

O. An mbi an taran mar aon re corp

chrio-

chrioſd ſan ablaiñ.

M. Ní bhí: oir ge nach treigḟin an aiblañ le na ndiomchoiſreagadh, fioghair, dath, blaſ, no boladh aráin; tar a cheñ ſin, ni anañ ni ar bioth do ſubſtaint an aráin iñte gan dul a neimhni a ball, an tan do ní-ther annaoimhchoiſreagadh.

O. An mbi foſ an fion marthon le fuil Chrioſd ſan ccailiſ?

M. Ní bhi. oir ge nach ttreigeñ an ni bhioſ inte aici de an fiona mur a ta blaſ bo-ladh, dath, fioghair, 7c. tar a cheñ ſin, ni anañ ni ar bioth do ſubſtaint an fiona iñte, nach teid a ball a neimhni, le na ndiomchoiſreagadh.

O. An tan briſtear an ablan, an mbriſtear corp Chrioſd.

M. Ní briſtear: oir da ndeantaoi mile cuid di, ni bhiadh curid dhiobh nach biadh Crioſd uile go hiomlan iñte.

O. Cionnaſ ſin?

M. Do bhrigh nach bi a cheñ a nait, aguſ a

á

á ċoſa a naiꞇ oile ſan ablaiñ, ⁊ go mbí a ċorp uile go hiomlan, gona ballaiḃ go huiliḋi in gaċ euncuꞇ da loigḟoḋi.

D. An bḟagḃañ criosd flaiṫḃmnas de, an tan ṫig cugaiñ ſan Sacramuintſi?

M. Ni ḟagḃañ; ⁊ bi a ndoiníſ ⁊ a bḟlaiṫḃinnas agus ar an altoir, gaċ ait ina nabarṫar aiṫḟreañ, fead an domhain.

D. Cionnas ṫḃgmaid na neiṫe donongantaċaso?

M. Le morcumasuḃ dé, 7 mas dḃcair lḃt, so do ṫuigſin; tug gur ab mó as eidir le dia do ḋeunam, ina as eidir lḃt fein do ṫuigſin. da bḃriġ ſin na hiariad so do ṫuigſin le resun nadurṫa; ⁊ creid iad, ꝗ an aḋḃ, gur ṫoillsiġ criosd, leis naċ eidir breug do ḋeunam, go bḟuilid na bḟírinne.

D. Creud i a nonoir dliġṫḃ don tsacramaintſi?

M.

M. Gaċ onoir dliġṫear do Ḋia: óir as puinc dar ccreidiṁ, go bfuil Criosd do reir a ḋiaḋachta 7 a ḋaonachta, 7 fós tri, pearsana na trionoide inte; 7 mur sin nach fuil gach onoir dliġṫear doibh sin, do tabhairt ḋi,

D. Creud a ta ḋfiachaibh ar an te ṫig da ċaiṫeaṁ na Sacramaintesi?

M. O ṫus a ċoinsias do sgrudadh, 7 a peacaiḋ (ma a taid aige) do ċor a bfaoisidin; na ḋiaiḋ sin gan biaḋ no deoċ da loiġ-eadh, o ṁeadhon oiḋċe amach go caiṫeaṁ na Sacramainte ar na baraċ do ċaiṫeaṁ, agus a glacaḋ maille re iomad de-uosion.

D. An gcuirthear duine o ċeudlongaḋ, a ḟile do léiġeadh sios.

M. Ni ċuirthear; 7 ni he amain sin. Act da ttuiteadh bheagan uisge da neaṁṫoil ina bhraġ-aid as eidir leis corp Criosd do ġla-caḋ na ḋiaiḋ sin.

D. An coir do na daoinibh bhios ag caiṫ-

eaṁ

lem comaoinḃc, iar gcaitém cuirp criost san ablain, an fuil dfagail on sagart san ccailis.

M. Ni coir: oir do geibid a corp 7 a fuil go hiomlan san ablain fein; da bhrig sin as lor doib fion gan coisrugad, no uisge, no gan einni dfagail na diaid 7 ata a nagaid gnais 7 ordaigte na heglaisi, a aithrac sin do tabairt doib.

D. Creud as coir do denam deis comaoinḃc do caitém?

M. Comnaide tamall aimsire ag tabairt buideachus do dia, san taodlacad mor sin, 7 an la iar sin do caitém go craibdec a noibrib, 7 gan e fein do dortad go mor ar solas 7 biod corporda.

D. Creud as ungad deidenac ann?

M. Sacramaint ina ttabhairtear an leigios Sbioradalta deidenac don criostuide.

D. Cia dar ab coir a glacad?

M.

M. Don duine teinn tainig do chum crionnasa, ⁊ air a mbeirthear breath báis.

D. Creud an maith do ni dó.

M. Do ġeib trí neithe da toradh: an ceidni, fuiġilt na bpeacadh. i na peacaidh nach cuimhnig do cur a bfaoisidin, do sgrios; an dara ni, neart ⁊ brig anaġaidh aidbirseoireacht an diabail ⁊ na nguasachtaibh mor a ta chuige a bpunnc a bais; an treas ni, slainte cuirp, mas e sin leas anma.

D. Ga mheud nech as coir an tsacramaintsi do glacadh?

M. Eunnair amháin gach teinnis contabhartach.

D. Creud as ord no as grada coisrigthe ann.

M. Sacramaint ina ttabhairthear cumhasa agus grasa do sagartaibh ⁊ do cleircibh do chum na Sacramainteadh ⁊ gach oific oile bhias le balluibh na heglaisi do deunamh.

D.

D. Ga meud gradha glacthar.

M. A seacht ar eigin do gabhail, giodh bhios duine na sagart. i. ceithre gradha beaga 7 tri gradha coisrigthe.

D. Creud iad na cumhachta bhios ag an sagart seach caich oile.

M. Bhidh cumhachta aige o Chriosd, a chorp 7 a fhuil fein do dheunamh dhan 7 dofrionn le na ncoimhcoisreagadh, 7 fos maithemhnas do thabhairt sna peacadhaibh do nithear iar mbaisdeadh.

D. Creud a ta dfhiachaibh ar an te lear ab mian na gradha do glacadh.

M. Bheith baisdte, ar ndul fa laimh easbaig. 7 gan beith posda, no a bpeacadh marbhtha aga nglacadh.

D. An eidir le gach aon na gradha do ghlacadh.

M. Ni heidir; acht le fearaibh; iarrthar fos coir airide 7 foghluim iomchubhaidh chuca.

D. Creud ar posadh ann.

M. Coimhcheangal fir 7 mna, ciallaighthear cheangal

de

de ré hanam an criosdaidhe, 7 criosdo-
leis an eagluis?

D. Creud iarrṫar do ċum an pósda.

M. Gan toirmesg do beiṫ ar ċeachtar don lanamhain, mur a ta moid ghnimhaidhṫe sollamanta ghradha coisrigṫe, pósadh oile, díoghbhail toili; col gaoil, no ursge, toil iomlan gach pearsan diobh gan eagla, gan coimheignoghadh, 7 sin d'foillsiughadh o bhreithir no le comharṫa eigin oile foirrimealach; fiadhain 7 sagart porraisde do beiṫ do laṫair.

D. An mbi fognamh ar an bpósadh, da raibh einní diobh sin d'easbaidh air.

M. Ni bhi san ait ina gabhadh comhairle Trionnt: is na haitibh oile traṫ, bi bhiul ar an bpósadh gan fios gan ḟiadhain gan tsagart porraisde, ge go bpeacaighid go trom luċt a ḋeunta.

D. Creud na neiṫe oibrigheas an pósadh san lanamhain.

M. Grása le bfeudaid iad fein do ċoi-
meud

meud ⁊ caṫaiġṫib na colla, maille re ġrad Sbioradalta do ḃeiṫ aca, ſeiſin ⁊ aċeile, ġrad a le bfeudaid clañ do ḋeunam gan pecad, cuḃriſċ ioir an lanamuin naċ eidir le duine ⁊ bioṫ do ſġoileḋ.

D. Creud fa ttoirmiſġṫer an poſad ſan ccorġas ⁊ ſan aidvent ?

M. Do bríġ gurab aimſera aiṫriġe agus ċrabaiḋ iad, ⁊ naċ íomċubaid an meid mheiſman ⁊ an turġdoſ ar gnaṫ ſan mbanais, do ḃeiṫ ionta.

An 20. Caib.

Dona ſubailcib doibrib an tſocge, dona bſñaiġṫib do ċomḋlib an tſoiſġeil, do ṫiodlaicṫib, agus do ṫoirṫib an Sbioraid naoim.

D. Creud a ta deſiacus go coitcſñ ar

an ccríosdaidhe?

M. Maiṫ do ḋeunaṁ .i. subhailce, agus an tolc do ṡeacna .i. an locht.

D. Creud as subhailce ann?

M. Cailiḋeacht spioradalta bhíos san anam, do beir ar neach beiṫ na ḋeaghḋuine 7 claonaḋ do beiṫ aige do ċum ḋeaghoibrioḋ do ḋeunaṁ.

D. Ga ṁeud subhailce ann.

M. A seacht go sunnradhach .i. trí subhailce diaḋa, 7 ceiṫre subhailce cardionalta.

D. Creud iad na subhailce diaḋa.

M. Creidiomh doċas 7 graḋ.

D. Creud fa ttugṫar subhailce diaḋa orra?

D. Do briġ go ccengland an tanam le dia, le amain doirtṫear san anam iad.

D. Creud iad na locht a ta contrardha ḋoib.

M. Eitriceḋ, eudoċas, 7 fuaṫ, 7 gi be lei-

leiġfios ar sgrioḃamar ꝗ an bpairdin
⁊ ar an ccṙe roimhe so ⁊ ar fos no
haitċintuib; ni cas iad so uile do ṫuig-
sin.

D. Creud iad na subailce cairdionalta.

M. Crionnas, ceart, neart, ⁊ measar-
rḋaċd.

D. Creud as crionnas ann?

M. Solus ⁊ riaġail na subailceaḋ oile,
ṁuinẽs gaċ ni do ḋenamh, go hiom-
ċubaiḋ a nam.

D. Creud iad na locta a ta contrarḋa
ḋi.

M. Mearḋanas, do beir ar ḋuine ni do ḋen-
amh gan feċuin na ṫimċeall, ⁊ fos cealg no
mealltoireaċ.

D. Creud as ceart ann:

M. A ċuid ḋileas fein do ṫabairt do gaċ
aon: ⁊ as de gaċ fundamaint na sioċ-
ċana.

D. Creud iad na locta a ta contrarḋa
ḋo?

M. Eugeoir, ceannas cnoidhe 7 scolagar-
taighe.

O. Creud as usat ann.

M. Beodhas Sbioraide chloidhes an uile
dhocar bhios ag cur toirmisg ar na
hoibrighibh, agus do bheir ar na mairtiri-
ribh bás d'fhulang ar son a cCreidimh 7
gloire De.

O. Creud iad na lochta a ta na aghaidh.

M. Mearas 7 ainbheodhas, mur a ta duine
da chur fein i n-a nguais gan chuis gan
riachtanas.

O. Creud as oific don mheasardhas.

M. Srian do chur ris na hainmianaibh, an
antoil as dubhailce contrardha dhi.

O. Creud as obair throcaire ann.

M. Subhailce le ccuidighmid tre throcaire
leur ccomharsain ina riachtanas Sbiora-
dalta no corpordha.

O. Ga mheud obair throcaire ann.

M. Ceathair deug. i. seacht noibre corpor-
dha, 7 a seacht noibre Sbioradalta.

O.

O. Creud iad oibre corpardha na trocaire.

M. Biadh don ocarach; deoch don iotadhach, eudach don nocht; coiridhecht don aoidhidh, cuairt ag easlanaibh 7 ag priosunachaibh a bfuasgladh, 7 adhlacadh marbh.

O. An bfuil d'fhiachaibh orainn déirc do thabhairt ar uairibh do bhochtaibh.

M. Atá, an tan bhíd a riachtanas, 7 asinn ccomas congnamh leo.

O. Creud fa ndlaidheacar curp na ccriostaidhe a tteampoll na a reilig coisrigthe.

M. Ionnas go mbiadh a ccuid don urnaighthe 7 dona haifrionnaibh a deintear san áit sin aca, 7 gur ab móide do ghuidhfidhe orra e; maille ris sin go bfuil an áit féin coisrigthe, 7 go ttabhair siocair dona beoaibh smuaineadh ar an mbás.

O. Creud iad oibre Spioradalta na trocaire?

M. An taimbfiosach do theagasg: an peacthach

do ſmaſughaḋ : coimhgle do ṫabhairt don teacta na riachtanas, euccoir dfulang go foighidneach : maithim gach ulc da ndeuntar dhuinn. solas do luchd an do-bhroin. guidhe ar beoaibh 7 ar marbhuibh 7 ar luchd ar ningreama.

D. Cia as mo ar a bfuil dfiachaibh na peacth-aigh do ſmaſughaḋ.

M. Ar na huile uasganuibh tuaithe agus ea-glaisi.

D. Creud an tolc inar coir dhuinn maith-ṁnas do ṫabhairt.

M. San uile olc 7 euccoir da meud da mionca.

D. Ga huair as mo bhios luaighidheacht ag an obair trocaire.

M. An tan do nithear i ar son De daoinibh, don te as mo riachtanas.

D. Creud as luach doibrib na trocai-re.

M. An righeacht neimhe do bhera criosd uaid, mar a deir fein la an breitheamh-

nais

nais ḋeiḋhnaiġ a bḟiaḋnaisi ḟear ndo-ṁan re lus a ndeunta, tsgaiḋ alus na mbeannoch, & *Matt.* 25.

D. An bḟuiliḋ gne oile ḋeagoibreaḋh ann.

M. Atáid a trí, troisgaḋ deirc 7 ur-naiġṫe; air ar labhramar thuas ceana.

D. Creud iad na hocht mbeannaiġṫe?

M. Daoine do ġeall Criosd an bethaḋ sior-ḋaiḋe ar son ḋeagoibreḋ spesialta.

D. Abair iad sin dam.

M. Beannaiġṫe na bochta ó Spiorad, oir buḋ leo rioghachd niṁe, beannaiġṫe na ceannsa-iġṫe, oir bu leo do ṡeilb an talaṁ. beannaiġṫe na dobronaiġ, oir biaḋ solas aca. beannaiġṫe na hiotaḋaiġ a-gus na hocraiġ ar son an ceirt, oir biaḋ sasaḋh o Ḋia aca. beannaighthe na trocairiġ, oir do ġeubaid trocaire o Ḋia. beannaiġṫe na glanċroiḋṫiġ, oir do ġeubaid radharc De. beannaiġṫe na sio-ṫċanta, oir goirfiḋher clann De ḋiob. beannaiġṫe na hingreimṫa ar son an ceirt,

oir bu leo flaitheas De.

O. Creud iad comhairle an troisgeil.

M. Tri gasa subhailceacha tug criosd san troisgeul uadh .i. bochtanas spioraide; umhlas foirbhthe, 7 geanmnaidheacht fhíor-ghlan.

O. An bfuil d'fhiachaibh ar chách iad so do leanmhuin.

M. Ni bfuil acht ar an te leis toil.

O. An maith do neach móid do thabhairt iad so do chomhall.

M. As romhaith, ma bheir i go ngeallmhuin fearsbaig 7 go ccomhaille nabhúid; do bhrigh gurab i so an fhead inar cuirthe ar eidir linn toil De 7 slainte ar nanma do dheunamh ag leanmhuin luirg criosd 7 na nabstal.

O. An bfuil d'fhiachaibh ar dhuine luach saothair do thabhairt ar son na ndeigh-oibreach.

M. Ata, an bhfeadh is mó do réir a ngeallamhna.

O. Creud an bhrigh a ta aca tre a

ttuil-

tṡluaiġ flaiṫeaṁnas.

M. Bríġ ḋḟoirbriġ ar slánaiġṫeora críosta, trear glac Dia iad, 7 trers ġeall an bheaṫaḋ ṡuṫain ḋúinn ar a son.

D. Gá mheud tiodhlacaḋ an Sbiorad naoimh ann.

M. A seacht. ecna. tuicse, coimhairle. neart. fios. diadhacht 7 eagla an tighearna.

D. Creud an ṁaiṫ doniḋ dúinn.

M. Comhoibriġiḋ linn as ligiḋ na subailceaḋ, do chum dul ar aghaiḋ san mbeataḋ Sbioradalta, óir as tre eagla De ṡeachnamaoid an tolc; tre diadhacht bimiḋ craibhtheach 7 umhal do Dhia; tre fios bhi aiṫne ṫoile De againn, tre neart donimiḋ a ṫoil: tre ċomhairle glacamaoid an ṁaiṫ do roghain; tre ṫuicse bhios fios diamhrun an ċreidimh aguinn, 7 tres an eagna riaghlamaoid sinn fein agus ar ngniomharṫa do chum glóire De mur ṫeagasgas an eagna dhúinn.

D. Creud iad toirtheadh an Spioraid naoimh.

M. Na subhailce oibrighthear se is na daoinibh do ni a thoil.

D. Creud iad sin?

M. A do dheug a lion .i. gradh. Solas Sbioradalta siothchain foighidne. Siothchuine. maitheas. dlightoil. ceannsachd. macantas. creidiomh. measardhacht. geanmnaidheachd.

An 21. Caib.

Dona lochtaibh, dona claonadhaibh corporrdha 7 do cumasgaibh an anma.

D. Creud as locht ann?

M. Claonadh na nadura do chum neithibh bios a nagaidh na subhailcedh.

D. Creud e an tolc tainig as an cclaonadhso.

M. An peacadh.

D. Creud as peacadh ann.

M. Ni do dhenamh a nagaidh de, no na

heg-

hEgluiſi ; mur a ta duine do ṁarbaḋ goid do ḋeunaṁ ⁊ a ſamuil oile ſo ; no an ni a ta ḋfiacuiḃ orra do ḋeunaṁ o aiṫeantuiḃ de no na hEgluiſi, do leigean dioḃ, mur a ta gan aifrionn ḋeiſdeaċt la ſaoire, agus a ſaṁuil oile.

D. Ga meud cineal peacaiḋ ann.

M. Da ċineul .i. peacaḋ na ſinnſear ; agus peacaḋ gnioṁa.

D. Creud as peacaḋ na ſinnſear ann ?

M. Easccaoindeaċt de, ⁊ easbaiḋ gras, ina ngeinṫear an uile ḋuine, aċt Criosd ar dtigearna agus a ṁaṫair Muire, o do ṗeacaiḋ ar cceudaṫair Adaṁ a naġaiḋ aiṫne De a bparrṫas. oir a ta an peacaḋſo a noiḋreaċt a gaċ aon o ṡoin a le, no go nglanann an baiſdeaḋ é.

D. Creud iad na huilc ṫig ḋuinn as.

M. Bas cinnte : iomad ſaoṫair ⁊ eslainte, claonaḋ do ċum an uilc, leisge fa ḋeaġoibriḃ do ḋeunaṁ.

D.

O. Creud as peacadh gníomha ann?

M. An peacadh do nímid féin.

O. Cionnas bíos?

M. Ar dhá modh .i. na peacaidh marbhtha, 7 na peacaidh sologhtha.

O. Creud as peacadh sologhtha ann.

M. Peacadh do níthear a nagaidh Dé a ccúrsaibh beaga gan eisteacht no gan thoil iomlán ag duine féin aga dhéunamh.

O. Creud iad na huilc do ní na peacaidh sologhtha dhuinn?

M. Lagaighid an t-anam: lagdhaighid a grása 7 a grádh ar Dhia: claonaid an toil cum an pheacaidh mharbhtha: 7 maille ris sin bídh piana tromma na dhiaidh díoltar san tsaoghal so no a bpurgadóir.

O. Creud fá ngoirthear peacadh sologhtha dhe?

M. Ar an adhbhar nach sgriosann na grása uainn, 7 gurab usa a maitheamh, ná an adubhramar thuas.

O. Creud as peacadh marbhtha ann?

M.

M. Bhriathar, gniomh, no smuaineadh, le bpeacaighther go trom a naghaidh aithne De no na hEglaisi.

O. An peacadh marbhtha gach peacadh do nithear a naghaidh na naitheantasa uile?

M. Ni headh, muna raibh a ccuis eifeachtaigh, maille re deunamh do thoil, 7 a che fos ar fein.

O. Creud fa ttugthar peacadh marbhtha air.

M. Do brigh go sgarann grasa De ar bpeacadh don anam ris, 7 go ttuilleann bas siorraidhe a nifrionn dó.

O. Ga meud peacadh marbhtha ann.

M. A seacht go sunnradhach: 7 as iad fein tobar 7 freumha uile peacadh marbhtha agus pologtha oile .i. diomas. Saint. druis. tnuth. craos. fearg. 7 leisge.

O. Cionnas cloidhtear iad so?

M. Leis na subhailcibhsi a ta contrardha doibh: umhlacht, feile, geimnaigheacht, gradh, measardhacht. foighide, dithcheall craibhthech.

O.

D. Creud as diomas ann?

M. Fonn ainmheasarrdha do chum beith os cionn chaich oile.

D. Creud as umhlas ann?

M. Fonn measardha beith futa.

D. Creud as saint ann?

M. Fonn drochordaighthe do chum saidbhris.

D. Creud as feile ann?

M. Fonn dheaghordaighthe neith do thabhairt uaidh, mur as iomchubhaidh.

D. Creud as drus ann?

M. Fonn pheacaidh na colla.

D. Creud as geamnaigheas ann?

M. Fonn gloine chuirp & anma.

D. Creud as tnuth ann.

M. Doilgheas fa mhaith na comharsan.

D. Creud as gradh na comharsan ann?

M. As maith do dheunnamh mur budh mian linn dhuinn fein.

D. Creud as craos ann?

M. Fonn mimheasardha bidh & dighe.

D.

O. Creud as measardhachd ann?
M. An drochcleachtadh sin do sheachnadh.
O. Creud as fearg ann?
M. Fonn dioghaltais.
O. Creud as foidhidne ann?
M. Fulang deontach gach aindlighe, gach duaidh 7 gach sgíoth, 72.
O. Creud as leisge ann?
M. Bheith mall mainneach a seirbhis Dé.
O. Creud as díthcioll cráibhthech ann?
M. Suilbhire 7 easguidheacht san gcrábhadh.
O. Creud iad na peacaidh do níthear an aghaidh an Spioraid naoimh.
M. Na peacaidh bhíos an aghaidh throcaire Dé. i. an dóchas as a ghrásaibh gan deaghoibreacha; eudóchas; cur an aghaidh na fírinne as a fhios; doilgheas fa ghrásaibh na comharsan; neamhaithrighe is na peacadhaibh a naimsir bháis.
O. An fíor so a deirthear nach maiththear iad a bhos na thall?
M. As fíor.

O.

D. Nach maithṫer iad féin ⁊ a mhíle peacadh da mhéud leis an aithrighe fíre.

M. Do nithṫer: giodhbhé a deirṫer nach maithṫer iad a bhos na thall do bhrígh gurab roidheacair a maithiomh; óir as roannamh lucht a ndéunta ag déunamh aithreachais.

D. Creud fa mbíd peacadh ag glaodhaigh ⁊ Dhia ag iarraidh dhíoghaltais?

M. Óir go bhfuilid comhurchoideacha sin, go n-iarruid ceart Dé do thaisbeunadh san tsaoghal so féin.

D. Creud iad so.

M. A ceathair a líon. Duine do mharbhadh dod dheoin. peacadh mionadúrtha. Foirneart ⁊ bochtaibh ⁊ dílleachtaibh no ar bhaintreabhachaibh. congmháil thuarastail o lucht oibre.

D. Cia tháingthear peacaidh coimhdheacha gach oile ⁊c.

M. An té chomhairlighthear, fulaingear, iarras, contaighthear, mholas, no chosnaigheas an peacadh do dhéunamh; ceiltear no chosnas iad;

ṙaḋ; no aga mbi aċuſ do ni ċoiṁiḋeċt go heigcſiṫ.

D. Ga meuḋ ſreċqa ag an anam?

M. A tri .i. an diabal: an ſaoġal, ⁊ an ċolann.

D. Cionnas a taid na naiṁdib aige.

M. Oir go ccuirid caṫaiġṫe ar an toil, cunta do ṫabairt don pheacaḋ.

D. An eidir leo a ċur d'fiaċuib ar neċ peacaḋ do ḋenaṁ.

M. Ni heidir.

D. Cionnas ċuires an diabal caṫaiġṫe orunn?

M. As ṫabairt droċſmuainteaḋ inar ninn-tinn.

D. Cionnas claoiṫer iad ſo.

M. Go ſunnradaċ ag ſmuainiuġaḋ ar paiſ an tiġerna, agus leis an uiſge coiſreag-ṫa.

D. An ḃfuil brig mur ſin ag an uiſge coiſreagṫa a naġaiḋ an diabail.

M. Atá, ⁊ uime sin as coir do ċaċ a ḃeiṫ aca ina ttiġṫib ⁊ a ċroṫaḋ orra féin go meinic.

D. Cionnas ċuires an saoġal caṫaiġṫe oruinn?

M. Ag ar ttarruing do ċum a bhreugsolais big féin.

D. Cionnas claoiḋtear é.

M. Ag cuimhneaḋ aiṫġearra dé, ag lenmhuin luirg ċriosd ⁊ na naomh.

D. Cionnas ċuires an ċolann caṫaiġṫe orruinn?

M. Le droiċleanntuiḃ, ⁊ le ceadfaiḋeċt.

D. Cionnas claoiḋtear iad so?

M. Le grasuiḃ dé, ⁊ le friṫḃear na subailceaḋ.

D. Ga meud cumhacht ag an anam?

M. A trí; meabhair, tuigse, ⁊ toil.

D. Creud fa ttug dia tuigse dúinn.

M. Ionnas go ttuigmis agus go ndéanmais a ṫoil.

D.

D. Creud fa ttug meaḃꝗ ḋuinn?

M. Ionnas go mbiaḋ cuiṁne aguinn air féin
ar a aiṫeantuibh, agus ar a ṫiodlai-
cṫib ḋuinn, ⁊ go ttabhramaois buiḋeachas
ḋo ionnta.

D. Creud fa ttug toil shaoir ḋhu-
inn.

M. Ionnas go ttabhramaois grad ḋó os
na huilib, agus go ndeinmis a ṫoil go
diongṁala.

D. Ga ṁeud ceudfaḋ corparḋa ag-
uinn.

M. A cuig. .i. radharc. eisdeacht. blas. bo-
laḋ, ⁊ moṫughaḋ.

D. Creud fa ttug dia na ceudfaḋaso
ḋuinn.

M. Ionnas go ndeanmaois seirbhis diong-
ṁala ḋo féin leo.

Don aifrionn.

D. Creud as aifrionn ann?

M. Ioḋbairt ċuirp, 7 fola ar Slanuiġṫeora Iosa criosd, do ni an sagart san phearsana 7 ofrailter don aṫair neamḋa. 7 as í sin an ioḋbairt as uaisle 7 as dionġmala ar bioṫ.

D. Cionnas sin?

M. Oir as í do ofrail se féin don aṫair ċeudna a ccrann na croiċe ar ar roimhe. 7 as é féin do riġne an ceudaifrion, do orduiġ o ṫus é, 7 tug uġdardas a deunta da Absdaluiḃ agus do gaċ sagart da ttig ar a lorg san eagluis.

D. Cia ofrailter an ioḋbairtsi anois?

M. Criosd ar Slanuiġṫeoir go prionsiopalta, bios gaċ laoi aga aiṫioḋbairt féin ar ar son da aṫar.

D.

O. Creud do ni an Sagart a deirḟ an taifrionn.

M. Taisbealbhadh ṗerra criosd, agus ofrailid mar ċimiċrid agus mar ionfoghnamaint an niodhbairtsi don athair ċéona.

O. Creud do nid an lucht eisdecht an taifrionn?

M. Ge nach bfuil cumas aca an tsacrafis do dhénamh an meid go neisoid an taifrionn mar a tá ag an sagart, ar a son sin, ar ṁodh airide, a taid na ttimċiorib san tsacrafis eisoid, amhail budh i a sacrafis dilis fein i.

O. Creud an crut, a niodhbaid criosd, a sacrafis an aifrinn?

M. Go dobharaigte, glormhar, ag ofrail luaighidheachta a bhethadh, a paisi, 7 a bais ar ar son roimhe, amhail budh i an uair sin do fuleongadh ar son i.

O. An i an iodhbairtsi an aifrinn ni ar mo tairngir le dia.

M. As í: do bhrígh nach eidir linn onóir as mó ina í do dhenamh dó, oir á ta si doimhsḟroa tre beith do chorp 7 dfuil ar tighearna do lathair inte.

D. Creud iad na cudhcha as prinsiopalta don aifrionn?

M. An ndomhchoisreagadh le ndeunta corp 7 fuil Criosd don aran 7 don fhíon; caithimh an chuirp agus na fola ceudna.

D. Creud far ordaigh Criosd an iodhbairtsi?

M. Ar thri hadhbharaibh: an ceudadhbhar, ionnas go mbiadh na biadh Sbioradalta ag na hanmannaibh; oir mur bheathaighes aran an corp, as mur sin bheathaighes an tsacramaintsi, an tanam. an dara hadhbhar: ionnas go mbiadh iodhbairt san reacht nua ga dheunamh do dhia, mur do biodh san tseinreacht. an treas adhbhar: ionnas go mbiadh na cuimhne fiordhaidhe aguinn ar a pháis féin 7 ar a ghradh oruinn, 7 ar a thio-

dhlai-

ḋlaicṫib mora ḋúinn; ionnas go músgal-
taoi ⁊ ninntinn do ċum a ġraḋaiġṫe ⁊ a
son.

Q. Creud an ṁaiṫ do ní an taifrionn
ḋúinn.

M. As les ċuirṫiġṫear féirġ Dé rinn, agus
beirṫear iomad tioḋlaicṫe ḋúinn ⁊ an
sóġalso, ⁊ fós dona hanmannaib a bpur-
gadóir.

Q. Cia dá ttéid an taifrionn a soċar.

M. Do balluib na heaglaisi go coitċeann ⁊
go sunnraḋaċ don té ar son a nabairṫe-
ar é, don tsagart a deir, ⁊ don luċt
eisdeas é.

Q. Creud do ċiallaiġṫear an mioco?

M. An brat do ċuir an ciniḋ iudaiḋe ⁊
fuilib Ċriost, aga ḃualaḋ ⁊ ag ráḋ;
innis cia do ḃuail ṫu.

Q. Creud ċiallaiġṫear an léine aifrinn?

M. An téudaċ geal do ċuirsiod a ttiġ he-
roid ⁊ ag foċuidbeaḋ faoi.

Q. Creud ċiallaiġṫear an crios, an mainio-

pal agus an fooil?

M. Na cuibhrighthe ler ceangladh é.

D. Creud chiallaighes an cochall.

M. An chroich:

D. Creud chiallaighes an altoir?

M. Sliabh Calvariæ.

D. Creud chiallaighes an cailis?

M. An tumba.

D. Creud chiallaighes an corporail?

M. An brat lín inar filledh é.

D. Creud chiallaighes an confiteor san aifrionn?

M. Mar do ghlac Criosd ar dtighearna peacadh an domhain uile féin.

D. Creud chiallaighes *Introitus*?

M. Fonn na naithrighthe ndcomhtha Criosdo do thecht.

D. Creud chiallaighes *Kirie eleison*?

M. An bhrón adhbalmhor ina raibh an cinedh dhaonna, ag fointin do iarraidh ria nionchollughadh Criosdo.

D. Creud chiallaighes *Gloria in excelsis*?

M.

M. Urġaoiḋṡ geinṁna ċriosd.

D. Creud ċiallaiġeas an eipistil.

M. Mar do roiṁġeallaḋ 7 do ḟioġraḋ an tiġearna san sgriopṫuir naoṁṫa.

D. Creud ċiallaiġeas an soisgeal.

M. Teagasg na nabsdal treur ṡoillsiġ criosd an doṁan.

D. Creud ċiallaiġeas an ċre?

M. Aḋaṁail ċreidiṁ ċriosd.

D. Creud ċiallaiġeas *Offertorium*.

M. Mur do ioḋbair criosd e féin don aṫair ar son ṡlainte an ċiniḋ ḋaonna.

D. Creud ċiallaiġeas an prefaid.

M. Mur do ċuaiḋ criosd go Ierusalem, 7 mur do glacaḋ innte e mur mhac ḋaiḃiḋ maille re hurġaoiḋṡ.

D. Creud ċiallaiġeas an ċeud *Memento*.

M. Urnaiġṫe ċriosd san lubġort, a anbfainne, a allas ḟola, a ġabal, 7 teiṫeaḋ na nabsdal.

D. Creud ċiallaiġeas an tan ṡinis an sagairt a laṁa suas, agus ċuirios iad cr

cion

cion na cailis, 7 glacas iar sin an ablan:

M. A ghabail, a chengal, a sgiursal, a coronughadh le spin.

D. Creud chiallaighes an chros do ni iar sin os cionn na habhlainne?

M. Cur chriosd a ccroich.

D. Creud chiallaighes togbhail na Sacramainte 7 na cailsi?

M. Togbhail 7 teighsina chriosd san ccroich cheusda.

D. Creud chiallaighthear, an tan chuirthear an tsacramaint 7 an cailis ar an corparoil, 7 folaighthear an cailis?

M. Bas an tighearna, a thabhairt an nuas don croich 7 mur do cuiredh e san tumba, sinte a mbrat lin.

D. Creud chiallaighthear san dara *Memento*.

M. Mar do bhi a chorp san tumba, mur do chuaidh a anam go priosun na naithreach neomtha, agus mur do fhuasgail siad.

D. Creud chiallaighthear le bualadh an ochta ag radh. *Nobis quoque Peccatoribus*.

M.

M. An ṁeud do ċuir ar ċriosd pecaḋa an ċiniḋ iudaiḋe, aga bafurgaḋ.

D. Creud ċiallaiġes togbail na Sacramainte a nath uair.

M. Eiseirġe ar tTiġerna.

D. Creud ċiallaiġes an paidear.

M. Urnaiġte Mhuire 7 na nabsoal ria na eiseirġe.

D. Creud ciallaiġes ag raḋ. *Pax Domini sit semper vobiscum.*

M. Mur do ṫaisbeun criosd e fein doib iar neiseirġe.

D. Creud ciallaiġes le briseḋ na habhlaine beannaiġte.

M. Mur do haiṫniġeḋ criosd ar briseḋ an aráin an Emaus.

D. Creud ċiallaiġes na tri coda do niṫear di?

M. Na tri dronga da tteid a tarbha. i. an luċt a ta ar bflaiṫeas de, an luċt a ta san tsaoġal so, 7 na hanmanna a ta a bpurgadoir.

D.

D. Creud ciallaighthear ag rádh, *Agnus Dei, &c.*

M. Go noibrighean an tsacramaintsi ndíonadh na nanmann, 7 go maithtear na peacaidh.

D. Creud ciallaighthear ag rádh *Domine non sum dignus &c.*

M. An tullmhughadh ar coir do dhéanamh do chum na ccomsacramaintesi do ghlacadh, 7 fós do chum na comaoinighe Spioradalta.

D. Creud ciallaighes caisgthean na sacramaintsi?

M. Deasgabháil Chriosd.

D. Creud ciallaighthear ag rádh *Dominus vobiscum?*

M. Ge go ndeachaidh Criosd ar neamh, go bhfuil ar a son sin againne ar talmhain san ccomsacramaintsi.

D. Creud ciallaighes iomadh, 7 eugsamhlacht na ccros do ni an sagart san aifrionn.

M. Iomadh 7 eugsamhlacht na bpian mór ro fhulaing Criosd ar ar son.

D.

D. Cionnas iomċarir ṫu fein a naimsir aifrinn?

M. Ar mo ġlunuiḃ gus an soisgeul; mo ṡeasaṁ an sein; ag sleaċtuin o sin a maċ, le haire ġeir ar go ciuin, socair, tromḋa, maille re reverens, ⁊ le honoir ṁoir, ḋó; agus dom ċur fein a noirḃiḋiuin do Sbiorad na heaglaisi; ⁊ ag faicsin an tsagairt san cculadh ag tionsgna; smuainim ar Ċriosd, fa mar do ċifinn e, ⁊ a ċroiċ ar a ġualluiḃ ag dul go sliabh calbhairi. coimhriġim me fein leis, agus ḟreasgraim e mar aon leis an ccleiriċ, os-isel ar fad; iodḃraim, ⁊ ofrailim an taifrionn do Ḋia, ⁊ deirim na hurnaiġṫe as gnaṫ a leaḃranuiḃ craiḃṫeaċa, ⁊c.

An 23. Caib.

Don comaoinbhe agus dona criochuibh deidhionacha.

O. Creud an tullmhughadh iarras an comaoinbhe?

M. Faoisidin go furradhach.

O. Creud as faoisidin ann.

M. Geran geur tursach doni an peacthach ar fein na peacadhaibh, le sagart ga mbi ughdardhas do chum a sgaoilte dhata, maille re dóigh absoloide 7 maithfhinnas dfagáil ionta.

O. Cionnas ullmhuighir tu fein do chum na faoisidine.

M. Ag sgrudadh mo choinsias, le smuaintheadh dithcheallach ar mo bheathadh reumhchaite, 7 ag tarraing mo pheacadh im chuimhne; 7 sin a naimsir gheirr no fhada, do reir na faoisidni as mian leam do dheunamh, moi-fic, agus mo chúraim, agus na haimsire

sire

ſire o riġnés faoiſidin.

D. Creud do ní déis do ṗeacaḋ uile do ṫabairt amlaiḋ go maiṫ ag meab-air.

M: Guiḋim me féin do ċum turſi agus croiḋebruḋ fam ṫaisgmail ionnta mur as ferr as eidir dam.

D. Creud do ní tú a ccrioċnuġaḋ na conduṫras so?

M. Teigim ḋionsaiġiḋ an aṫar faoisidone maille re gnus tursiġ, go humal croimṁ-ċlṅaċ, mur as coir do ċiontaċ admas a losa, a bfiaḋnuisi a breiṫeaman; 7 fos maille re hruaman re heagla, 7 le reue-rens dom aṫair faoisidone mur ḟir ionaid Criosd, do ċum breiṫi sgaoilti no ceangail do ṫabairt oram.

D. Creud do ni ann sin ag tleas a bfagas do ċaṫoir breiṫeamnus an oidiḋ faoisi-done?

M. Leigim me fein ar mo ġluinib ag ono-ruġaḋ Criosd ina breiṫeamh, re bfuilim a

ṫi

ṫi ṁfaoisidin do ḋeunaṁ.

D. Cionnas iomċras tu féin an tan sin.

M. Go toirseaċ tromḋa, niṁsuilbir, neaṁ-ṡulṫaḋ, niṁuallaċ, niṁeudtrom, go du-baċ, deurraċ, dobronaċ, maille re huṁla ⁊ re hoṡnaḋaiḃ, ag congṁail mo ċinn go crom ag aḋṁail mo ċionta.

D. Iar sin cionnas ṫionnsgnair faoisidin.

M. Coisrigim mé féin ar ttús. na ḋiaiḋ-sin iarruim bennaċt an aṫar faoisidne, iar sin deirim mo *Confiteor*: tionnsgnaim mo peacaḋa uile daḋṁail go glan orḋaiġ-ṫe, gan cumasg coinni naċ bḟiann le haḋbar. ⁊ fa ḋeoiḋ iarruim go huṁal ⁊ glacaim an bpeannaitṫiġe ⁊ an absoloid.

D. Creud do ni tu, deis na habsoloid dfaġail?

M. Iar nglacaḋ bennaċta an aṫar faoisidne, ⁊ iar ndeunaṁ mo peneprens do, trial-laim go tromḋa uaiḋ go hionad uai-gneaċ eigin, ag raḋ na hurnaiġṫe ar maiṫ iar bfaoisidin.

D.

D. Creud as comaoineach ann?

M. Caitheamh neomhsacramainti na haltora, ina bfuil fuil 7 feoil ar slanuighteora do latair.

D. Cionnas ullmhuighir tu fein do chum a glacadh go ndiongmhala.

M. Leis an bfaoisidin glain, leis an aithrighe 7 leis an doilghios, a dubhramar thuas. caithim maimsir le crabadh, iar gcaitheamh comaoineach na diaidh sin triallaim do chum altora go ciuin cennsa umhal, le reverens foirimlach 7 inmhedonach; glacuim an chomaoineach iar sin le creideamh mor, le dochas 7 le gradh. agus deirim urnaighthe mar as dual na diaidh fa dheoidh caithim an la o sin amach go crabhthach a nurnaighthe 7 a ndeagh-oibribh.

D. Creud iad na neithe as mo tharngeas sinn on bpeacadh.

M. Miodhmhuin dhithchiollach dubhghanach ar pais chriosd; 7 neach go hinmheodhonach do

smuaine go minic ar a ċríoċaiḃ deiḋio-
naċa. oir deir an Sgrioptuir naom-
ṫa *Eccl.* 1. cuiṁniġ ar do ċríoċaiḃ dei-
ḋionaċa; ⁊ ni ṗeacaiġfe tre ḃiṫe.

D. Ga meud críoċ deiḋionaċ ann.

M. A ceaṫair. bás. breiṫeaṁnas. ifrionn. flaiṫ-
eaṁnas.

D. Cia ṫiocfas do ċum na gcríoċ so?

M. Na huile do ċum an ḃáis, ⁊ an ḃreiṫ-
eaṁnais. giḋeaḋ ni ṫeid go hifrionn acht an
luċt do ġeiḃ bás a bpeacaḋ marḃṫa, no
go flaiṫeaṁnas, acht an te do ġeiḃ bás a
staid na ngrás.

D. Creud as bás ann.

M. Sgaraḋ an anma ris an gcorp.

D. An ḃfuil aimsir an ḃáis cinnte.

M Ge roiċinnte go ḃfuiġmid uile bás; ni
ḃfuil miċinnteaċt ar mo ina ca huair;
oir tig amhuil an gaduiḋe.

D. Cionnas bios uair an ḃáis.

M. Lan do ḋocar do ḋolas, d'uaṁan ⁊
d'eagla ag na peacṫaċaiḃ go sunnraḋaċ. ó

nsat

neart an teinnis, o ṁeud an tſrotaṙ a
bḟagus don bás; fuaraighid cosa la-
ṁa 7 baill a nochta, sluigéthear an sin asu-
le, ſgaraid a ċeudfaid ris. ni heidir
le liaigh furtachd air; 7c. ſgaradh go
ſiorrdhaidhe leis na neithib da ttug grádh.
Ni fhédir do caith a racha. 7 bi fear an
ċoinsiais ċiontaigh lan deurdochas, 7
uime sin bi an tanam bocht lan do leisge an
corp dfagbail, treigeidh a aingeal coim-
iolsia é, 7 bi ar coimċriotadh tre
radharc uathbhasach na ndiabal tig na
ċoinne. 7c.

D. An amlaidh sin bhíos bás na bfireun?

M. Ni headh: óir bid lan dungháirdeachais. agus
as luaghairdeach le anam gach fireun ſgaradh
ris an ccorp, do bí na easccara aige.
bid fos lan do ċruimhniughadh laidir, do do-
ċas 7 do grádh a naghaidh ċathaighthe an
diabail. bhiadh a naingle coimhdeachta, da
ndiden, ag tabairt furtachta 7 solais
moir doib 7 fa deoid ar uairibh do

ċi a nanmaña, aingle ḋé ag tſír na ganñe.

D. Creud as breiṫſimnas ḋeiḋeanach aṁ.

M. Cuñdas ccol cruaiḋ, béras criosd do gaċ aon, ina ſmuaintiġṫib, ina bṙiaṫraib ⁊ ina gníoṁaib; in gaċ olc ḋa ndérna, ⁊ in gaċ maiṫ dar leiġ ta-irís; ſa ní ile ṫioḋlacaḋ.

D. Ga tráṫ béuras criosd an breiṫſim-nas.

M. O ṫus a bpunc an báis, ge go ttio-bra breiṫſimnas coitċeann ar ċaċ uile, ig ccríoċnuġaḋ an doṁain, ag foillſiu-ġaḋ a glóire a ċumaſ a ṫrócaire agus a ċeirt ⁊c. do caċ uile, ⁊ ar gaċ aon mur do ṫuill.

D. Cionnas ṫiocfas do ċum breiṫſim-nus.

M. Do réir a ḋeonaṁa na breiṫſim ċruaiḋ ċruaḋalaċ; ⁊ ní biaḋ croiḋe gan ċrío-ṫnuġaḋ ag faicſin ruṫnuġaḋ na feir-

ge

ge biaſ ar a ghnuiſ.

D. Cia ar a ttiobra ſe breith ?

M. Ar na huilibh do tainig riamh.

D. Creud an tordughadh bhias orra ?

M. Na fireín ar a deis, 7 lucht na loacht ar a clí; iadſo lan dolaiſ, 7 iad ſiod lan ſolaiſ.

D. Cionnas beuras an breith.

M. Ag rad; tigaidh a lucht na mbennuighthe, glacaidh oighreacht nimhe do hullmhuigheadh dhaoibh o thoſach domhain: 7 imthighidh a lucht na mallacht go hifrionn ioſarach ſan teinidh ſhiordhaidhe a ncontaidh na ndiabal mur nach faicfidhi gnuis de do ſhior.

D. Creud ar ifrionn ann.

M. Tech na ndiabal, poll fo thalmhuin, ann a mbeid dronga damanta a tteintibh agus a bpiantuibh eugſamhla ſhiordhai-dhe.

D. Cia theid go hifrionn.

M. An meid do gheib bas a bpeacadh marbhtha, ar a mbiaidh da ſort peine. i. pian na

gcéssadh, ⁊ na diogbhála .i. fuacht, teas, ⁊c.
⁊ beith sásta le caidreamh na naomh agus
na naingeal, agus gan ghuais de bhfai-
csin go foirceann, a saoghal na saoghal,
fad bhias dia ag caitheamh a glóire.

D. Creud as purgadoir ann?

M. Áit fo thalmhuin lán do theinidh ⁊ do phianaibh éagsamhla, ina ttabhraid an drong dar maitheadh a bpeacadh marbhtha diolaidheacht iomlán ionnta féin ⁊ ina bpeacaidhibh solaghtha; no go ndiolfaid a bfiach go hiomlán: gidheadh as eidir a bfuasgladh as, le troscadh, urnaighthe, déirc, deaghoibrighibh, go speisialta le sacrifis an aifrinn, ⁊ le toirbheirt an loghaidh doibh.

D. Creud as flaitheamhnas ann.

M. Teach dé ina ttabhairthear glóir shíordhaidhe anma ⁊ chuirp dfíreanaibh.

D. Creud í glóir a nanma?

M. Radharc dé ⁊ a ghrádh roimhilis, maith armo dar abeiroir thabhairt dhuinn. fcoi;

dia

ḋia; agus as iſo an ċrioċ ḋeiḋionaċ do cum a bfuilmid ag tarraing an ṁeid a taimceoid nar mballuib fein ag ſglais de; 7 ni ſgarfaiḋ ſi ris an te da ttu-gtar i a ſeoġal na ſeoġal, umeſin goir-ṫear an bſtaḋ ſiorḋaiḋe ḋi.

D. Creud i cuid an cuirp don ghloir-ſi.

M. Aiṫbeoḋuġaḋ o ṁarbaib, a ċeangal ris an nanam cſona, a beiṫ ruiṫniḋa, lutmar soiġearſgoṫa, doṁuḋaiġṫe; accruṫ go raċa a ſolus agus a ḋeal-raḋ tar ḋealraḋ na greine; agus go mba heidir leis gan ſeoṫar dul o oir-ṫear go hiarṫar an domain, re turnaṁ na ſul; agus dul tre ſan ule ċorp gan dioġbail do fein no don ċorp; 7 naċ feudfa fuaċt no teas, no ni ar bioṫ oile urċoid do ḋeanaṁ ḋo.

D. An bfuiġid na ceudfaḋa gloir fo leiṫ.

M. Do ġerba gaċ ceudfaiḋ fa seaċ a ġloir fein. oir do ġeuba an tsúil ra-
ḋoirc ċuirp Criosd, mhuire, 7c. 7 mar
sin do gaċ ceudfaiḋ oile fo leiṫ.
Criosd da mortrocaire do ṫabairt flai-
ṫemnais dúinn. Amen.

AN DARA CUID.

JNA MJNJGHTHEAR

Ciall ċoitċeann seasbaċ na nairteagal go sunnradaċ, a ta, an imreas, idir ḟior-ċlainn 7 leaṫċlainn na hEglwysi, a moḋ ċompa-iḋ beirte .i. Catoilice, 7 Eiṫrice; ina bfoillsiġṫear mearḋanas ainbḟeasaċ na leaṫċlai-nne, ſa beiṫ gan ḟaṫ, ag breiṫ á mugaḋ ar an Eaglwys Romanaiġ, sna hairteaglaib neu-ṁnaiḋte. Ar long na flaiṫe ronaſoa fiorḟoġlama Jacob benigne bos-suet easpcob ċondoim, foiur-aiġṫeóir, 7 ċoidiḋe an Delphin.

An 1. Caib.

Do ċriċ na coḋacſo.

Eiṫrice. Creud as creidim duitsi a ġiollaiḋ ṫall?

Catolice. Creidim Dé nac meallṫar ⁊ nac meallaḋ, do geibṫer or ncommaṫq an Eaglus Catolice Romanac.

E. As eigin mur sin, do beiṫ ar ſeoran mor, amuil a ta an ġlais ceudna sin le fada.

C. Na maslaḋ mo ṁaṫair no me fein: na deir fanamaḋ, no focuidiḃeaċ rum. ⁊ da ttoilir mo beiṫ ar eamain creidim, innis dam go caṫrannaċ, caiṫ a tteigim ar ſeaċran; oir gabaim oram fein ſasam do ṫabairt duit, air moḋ nac biaḋ cuis consboide agaḋ lim.

E. Cionnas nac biaḋ cuis consboide agamsa reat; ⁊ go ttugaim fein, ⁊ mo ṁuintir uile ar gcul don Eaglus Ro-

ṁanaiġ

ṁanaiġ, ḋar ab eaḋ ḋuitse.

M. Do ni sib amhlaid le leiṁid gan ḟath a bpunctuibh áiride: do bhrigh nach tuigthear libh an ċiall ċoir ina ccredemhnaibh na puinc sin, & an ċiall ċodarsna, ar nar smuain sibh riamh; agas nach mo as ail libh foirdithċioll do ḋeunamh do ċum a tuigsiona.

E. Creud iad na puinc sin?

C. A taid na puinc do uile, do ċreidtear an eaglais catoilice uile, san cceill ċoitċinn go leir; da ngoirthear sibsi feaċran creidimh, eiriceaċ, & eitricisteaċ; do bhrigh nach tuigthi iad, & bon os cionn, san tsaoibhċeill ċodarsna.

E. Nar toil leatsa go labhraimaois go tabhaċtaċ substaintech a ttimċioll na puncaibh sin amhain, & gan bhrain leis na puncaibh oile ina naċ bhfuil imreasain creidimh eatorra; no le conconsboid sgolardha da bhfuil idir na doctuiribh catoilice fein, ag naċ bhfuil imċeist ar an creidimh.

C.

C. As toil: a ndoiġ go ḃfaiċfea féin ⁊ gach nach ḃfuil fáṫ agaiḃ cul do ṫabhairt don Eglais Romhanaiġ, is na puncuiḃ neuṁraiḋe, go sunnraḋach san cceill ċoitċinn, ina nglactar iad leis an eaglais ceudna uile, ḋoinḃeul!

E. Ma a tá go nabair an eaglais Romanach go ccreidṡinn féin na hairteagal prinsiopalta uile. i. Coinḋia amháin a ttri bpearsannuiḃ; an tAṫair, an Mac, ⁊ an Spiorad Naoṁ; ionchollughaḋ an Ṁeic agus an meud a ta a ccré na nabstal, agus dfiachuiḃ ar an uile Ċriostuiḋe ar bioṫ: ni fior ḋi sin: do ḃriġ go ccreidṡinn si moran do ṗoncuiḃ nach ḃfuil increidṫe, contrardha do ṗrioṁṫeagluiḃ, dona puncuiḃ prinsiopalta cḟona, ⁊ do ḃriaṫruiḃ de san Sgrioptuir naoṁṫa. ⁊ as uime so do ċuirmidne suas don eaglais Romanaiġ, a ta mar sin ar seaċran ċreidiṁ.

C. Na cuir bréug ar an Eglais Romanaiġ:

dir

oir as follas don tsoisgel mor nar
ṡeun riaṁ contraitsgal da bḟuil san ccre
no san sgriopṫuir; ⁊ naċ mo do ad-
ṁaidḣsi conpunc riaṁ fós do biaḋ con-
trarḋa dconairtsgal da bḟuil a sgri-
optuir de. amhuil bus follas as a nai-
beorṡam na ḋiaḋsi. ṫr a ceas go nḋoṁam,
ni naċ dfṡna, ni dliġfi do ċailbinsic no
do luṫṡranaċ cuir suas di ume sin, oir
ni ċuirid fein suas da ċeile tre na sa-
ṁuil sin daḋbar. cruiṫigim so. a deir
luiter ⁊ a luṫ ṡhamna, go bḟuil corp
ḟire ċriosd, ⁊ a ḟuil a Saeramaint na
haltora do laṫair go bḟirine, ⁊ crei-
did amlaiḋ; ni ċreidsi cailbin na a
ṁuintir sin ṫr a ċontrardaṫ; ⁊ fós a
deirid go bḟuil an punc sin contrar-
ḋa don priomṫsgal prinsiopalta da
ngoirṫir ioncodluġaḋ. i. *Incarnatio*
Verbi. i. mac an aṫar nimḋa do ṫlṡ a
ccolaiñ dhona. giḋeḋ gan ṡeċun ḋo so,

ni

ni ċuirid suas da ċeile; ⁊ deir na cail-
binig naċ coir uime sin, na lutfranaiġ
do sgaraḋ le heaglus no le comaoin na
ccailbineċ: aṁul admaoid ina ccoṁ-
airle fein a cclarentonia san mblia-
ḋain daois an tiġerna, mile, se ċeud a
haindeug ⁊ fiċioḋ. mur sin ni bfuil
faṫ doib cur suas don eaglus Ro-
manaiġ; agcas go ccreidfiḋ punc ei-
gin contrarḋa do ṗrioṁṫeagasgal, ni
naċ dearna riaṁ ⁊ naċ deunfaḋ: oir ni
cuirfiḋ uime sin an cailbinḋeaċ suas don
lutranaċ, aċt greamaiġid da ċeile a
ncoiṁeaglus.

E. Creud iad na puinc do ċreidfeas an ea-
glais Romanaċ san cceill ċoir, fa
mbid na heitrice gan faṫ, ag fuag-
raḋ uime, ag dealmun le, agus le hain-
bfeas ag cur suas di, agus fa deo-
iḋ ag raḋ go bfuil si ar seaċran crei-
diṁ?

C.

C. A tá go ſvnnraḋaċ an ndoṁnoir, gairm ar ndoṁvibh, ndoiṁiomaġṫa. moḋ ar ſabala, loġaḋ, loirgniom, purgadoir, ſeaſ̄ Sacramainte, laṫqḋaſ̄ ċrioſo a Sacramaint na haltora, ioḋbairt an aifriñ, vġdarrḋáſ na heaglvise catolice Romanaiġ. oir as iom̄ta ſu go ſpeſialta a ta na heiṫrice briſdeaḋ aniuḋ le catoilcib: ſ̄ da ngabadois ciall no reſun; do ḃeidis diomḋaċ diobh fein agus da nainḃfios, amvil buḋ follas as a naibeoram go grod; le ḃfacfeadh an ſaoġal mor meud an dith ceille a ta orra; maraon agus bonaiteaċt roḋaingean an ċreidimh ċatoilice.

An

An 2. Caib.

Don naoṁonoir.

E. Creud an onoir do ḃeir an eagluis Romanaċ do ḋia?

C. A deir si go bfuil ḋfiaċuiḃ oruinn creidioṁ do, doċas do ċur ann, a ġraḋuġaḋ os cionn an uile, a onoruġaḋ, a aḋra, 7 gan an onoir dliġṫer do, do ṫabairt ḋuine oile. oir criosduiḋe gaċ aon don eaglusi, 7 ni haincriosduiḋe aga mbi creutur corporrḋa. i. grian no gealaċ, no iomaiġ boḋar ḃalḃ aga haḋra mar ḋia,

E. Cionnas as coir a onoruġaḋ go prinsiopalta?

M. Aga ċreidioṁ mur ċruṫuiġṫeoir agus mur ṫiġerna na nuile neiṫ, ag ioḋbairt an tseirbisi do leir nuile ḋiṫċioll, maille re creidioṁ doċas agus graḋ romor air, mur an nconcorboir

leur

leubhar eidir sin do bheannughadh, do neamhughadh, 7 do ghlorughadh leis an mbeathaidh mharthanaigh, 7 le maitheas doich-rioochnaighthe.

E. Cionnas tuigthear go ttugthar an onoirsi do dhia.

C. Iomdha comhartha foirimealach, le ccuir-rid catoilicidh astuim os ard, an onoir chraibhtheach inmheodhanach fo le na dtabhaird dia o chroidhe; 7 as e as priomhcomhartha dhiobh, an iodhbairt .i. an tsacrafis, as dual, as coir 7 as eidir do thabhairt do dhia fein amhain; oir as do amhain do nithear i, maille ris an ccomhartha puiblidhe sin; aga admhail os aird, mur aird-thighearna orrtha; 7 iad fein uile do bheith uaidhe; mur chruthaightheoir, mar dhiobhthoir, mur chonchoibhoir prinnsiopalta, mur fhinit 7 mur chrich dheidhionaigh, dha coir 7 dar dual an uile ar-donoir don tsortso do thabhairt.

E. Nach ttabhair na catoilicidh Romana-

ta onoir ċraibhṫeċ diaḋa bheannaighṫe do Ṁhuire oiġ, ⁊ dona naomhuibh uile.

C. Do beirmid onoir iomċubhaid dóibh f̄ as uime goirṫear onoir ċraibhṫeċ diaḋa di; ni headh go nadhamhaid iad mar dhia, f̄ go ccrioċnaighṫear í a ndia go deiġionaċ as prìomhughadh dona naomhuibh ċeona, ⁊ don uile ḟoirfeacht da mbi ionnta ar fad. f̄ nir ṫoirmisg dia a nonorughadh riamh go hiomċubhaidh amhlaidh sin; f̄ amhain gan a nadhradh mar dheibh.

E. Creud i an onoir iomċubhaidh dliġṫear do naomhuibh.

C. Onoir as lugha go romhor, ina an onoir dhliġṫear do dhia amhain. oir onoir maṫar dhe beirṫear do Ṁhuire; onoir ċairde ⁊ ċloinne, ⁊ lusa eintighe de, beirṫear dona naomhuibh oile ⁊c. mur as onoir iomorro don tiġearna saoghalta, an onoir innsparradha iomċubhaidh, do niṫear dha ċloinn ṫoċaidhe, da muintir, da

fear-

searbḟoġantuiḃ da ṁaṫar ⁊ da cos-
ġraiḋ as mur sin honorṫar ar ṁodh
airiḋe dia, leis an onoir beirṫer da
ncoimṫiḃ reumraiṫe, an ṁeid gur leis
iad agus gur uaidh a taid go leir,
agus a bḟuil ionṫa uile do ṁaiṫ, ⁊ do
ncoimṫas.

E. Caiṫ a bḟuair an eaglais Romanach
gur coir na ncoiṁ do onorúġaḋ am-
laiḋ sin?

C. San oirċisoe ṫug dia ḋi, mar a tá an
sgrioptur diaḋa, nó a gnaṫċuimne ab-
sdalta fein. i. san tsgaoilsg ncoimṫa nar
sgrioba san sgrioptur ċeudna, ⁊ a ta
ar cuimne san eaglais diaiḋ a ndiaiḋ o
aimsir na nabsdal gus a niuḋ. uime sin,
o uile ċeill ṁaiṫ as daiṫsmila le raḋ; ⁊
le a ċreidsim ani so, no an ni do a deir
sibsi gan con barrantas sgrioptuir soil-
lsiġ diaḋa, no gnaṫċuimne absdalta,
no ughdardas ar bioṫ oile, ⁊ ar

ecclaisin mearaighthe bhuaithsirdha roimh-
ellta féin.

E. Tabhair dod aire gan cumadóirsi do dhénamh: oir ní fhuilsigir gur coir ncoimh dhonoruighadh as congnathchuimne absdalta a bhioth.

C. Aingeal os cionn do gothaidh: a tair ar seachrán: oir a ta do mhuintir féin ag admhail, 7 ní heidir dóibh a shéunadh as sin go dtarrsibh barantamla, 7 deirid, go raibh an modh adhartha 7 onóra, le nonóramhoidhe na ncoimh, a nallód fós ar bon san gcéttrama céd bliadhain iar mbreith Chriosto: amhuil geibhthear ag na ncomdhochtúiribh oirdheirchibh *Basilius*, *Ambrosius*, *Hieronymus*, *Augustinus*, *Chrisostomus*, *Gregorius Nazianzenus* agus an chuid oile do lochrannaibh na haimsire reimhráite sin.

E. Giodhbé deirmidhe go nobca an méid sin uile ar seachrán, agus go ttugadar léim

tar

tarlingeó ⁊ tar ḟál a mac; o nós, ⁊ o ṫeagasg absoalta, ⁊ o ġnaṫ na hEaglaisi san cceudċeud, san dara ceud, ⁊ san treas ceudbliaḋain iar mbreiṫ Ċriost.

C. Mor an ṁírḋanas ḋiḃ sin do ráḋ, as dochaiḋ ⁊ as ainṁeasarrda go mor sib féin do ḋul ar seachran creidiṁ, ⁊ eoluis, ⁊ do leanṁuin a mac tar ḟal luiṫġoirt na hEagluisi reumraidte; ina na ccomḋoctuiribh uḋ:oir do ḃadar so go grod a ndiaiḋ na nabsoal, ⁊ gualaḋ ar ġualainn leis an ttreas cceud bliaḋain daois ar ttighearna; gidh nir rugaḋ sibsi, na bar muintir san am sin, no fos go cionn míle ⁊ cúig ceud bliaḋain iar mbreiṫ Ċriost. gidh ċeana ni ḃfuiġeḋ sibsi leo no liteir san Eagluis o ṫus a nuas le ndamnuiġṫear no le ttoirmisgṫear a nonoir do ḃeirṁid-ne do naoṁuiḃ san cceill Ċatoilice Romanaiġ reumraidte; no conraḋ Sgriopṫúr follais, contrardha di. agus mur sin ni faṫ ḋiḃ a ḃeiṫ ag murmur no ag

fragraḋ go bfuilmíodne san gceim-
si ar gcraiḋ.

E. Giḋeaḋ creidimid go bfuilti; ⁊ deirim-
mid go ndeinsiḃ iodhaladhra san bpun-
cso.

C. Ni ꝗ leiṫ sin do raḋ le haimbfios, ⁊ le
misḋanas foillseaċ: ⁊ ni oile sin dfoil-
lsiuġaḋ ⁊ do ċruṫuġaḋ; ni naċ tig ⁊
naċ eidir lib. mesaiḋ iomorro na naom-
ḋoctuiri reumraidte ud, naċ deunaid
fein coimhi, ag onoruġaḋ na naom amhuil
onoramcoidne do reir gnaiṫ ꝗ fhi ⁊ ar
sinnsir riam san eagluis; gi ni maiṫ.
ḋibsi fos a ta a naire; go tteigṫi an
seannos uasalso, tṫeagasg agus leiġsin
absgalta na ndaoine roainmnighṫa, ⁊
na naomḋoctuiri oirḋirca moirmeasfoa
ud na cstramaḋ hcoisi. oir dar ndoiġ,
mur deir sib lin̄e, ni leigfiḋ naire ḋib,
ma ta naire ꝗ bioṫ ionnuib, a raḋ; go
ndearnsiad iodhaladhra no gur ab ioda-
ladhrtoirid iad.

E.

E. As é fuagartar dúinn san ceud aithne; na hadhorthar dée bréige.

C. As amhlaidh sin do ni sinne; oir ni thug-amaoid an onoir dlighthear do dhia amháin, dhaoinibh oile ⁊ mur sin ni haincriosdo-nachda, ina asarlaigheachda, na lucht pi-seog, na eithriceda, na Sciosmaiticeda sin; sinn mo adhramaoid na naoimh no neithe oile, mur dheibh. acht gá nonoraighmid neach a righ talmhuighthe go sibialta, ⁊ fos muintir an righ mur as iomchubhaidh, a athair ⁊ a mathair a sinsior, a uile uachtaran do chill ⁊ do thuaith mur as dual o dlighedh na na-dura; ni doigh gur coir uime sin fuagra air mur iodhaladhraigtheoir. mur an gcedna gi be neach darab mian an onoir dligthear do dhia, do thabhairt do dhia amháin, ⁊ gan i thabhairt dhaoinibh oile ga bioth. ⁊ onoir oile as lugha ina sin do thabhairt do Mhuire tre beith na ccomhmathair dé; ⁊ mur an gcedna na naoimh oile do ono-rughadh do reir anuird, a ccéimeadh a

ngraduim glóire 7 grása, ag mo thighear-
na dia; da ttéid fós an onóirsi a nonóir
7 a ngloir 7 a moladh; nír cóir ó céill
ar bioth, no o dhlí é dé, no dhuine no na-
dura a mésur gurab ainchriosdaidhe uime
sin, ina iodhaladhraightheoir é.

An 3. Caib.

Do gairm ar naomhaibh.

E. Ni lór libse na naoimh do onórughadh; acht fós goirid sib, 7 iarrid sib neithe orra, amhail budh dée iad; agus mur sin as éigin go bhfuil sib ar seachran creidimh, ag dénamh iodhaladhradha, tarcaisne agus easgcara mór ar an dia fíre.

C. As é bheir orainnsi sin do mesur, nach tuigthí creud as mian dhuine, ag agalladh ar naomhuibh. agus nach dein sibh dichchioll do chum ar meine do thuigsin.

E.

E. Creud as mian dibh ag gairm ar naoimh-
ribh.

C. Ni nach bfuil a naghaidh onóra Dé. i. na naoimh do ghuidhe ⁊ congnamh d'iarraidh orra: ⁊ ni deinmid dee dhiobh; oir ni iarrmaid trocaire na grása orra; ⁊ amhain guidhmid iad mur chloinn toghaidhe dé, ⁊ mur lucht eintighe do, fa impidhe do chur air, ag nach cungnamh do tabhairt dúinn. mur an gcéadna as é mian na heglaise Romanaigh, ag teagasg a cloinne, le gairm an naoimhribh, gur coir gairm orra san Sbioraid chéadna na carthanasa, do reir ord an ghraidh bhraithreamhla, le ngluaisid siad sin, do chum congnamh d'iarraidh ar ar gcombraithribh beoa fos ar talamh. San meid si ni lerr ioddaladhra ar bioth, tarcaisne no ercoir a naghaidh dé.

E. As tarcaisne mor, milleas agus urrisliughadh dar bfear labhartha ⁊ dar ndaodhbhocaid iosa criosd ar neamh, si-

nne

he do gairm no do guidhe coin oile, acht e fein amain, do comhchongnamh linn.

C. Ni tarcaisne go deimin, na toibeim da uaisle no da morodhasson, go ngu[idhmid]fin-se, muire no muire oile naoimh nime fa congnamh linn mur dubhrus thuas; amhuil nach easccoir no masladh, go niarramaoid ar a ceile a bos ar talamh, guidhe a ceile, agus urnaighthe do dhenamh do chum de ar son a ceile. oir guidhemid dia sinn fein, do chum maitheas do dhenamh dhuinn 7 ar sonradh ar ule acht ni mur sin do guidhemid na naoimh.

E. Minigh sin dam.

C. Minighim leis an ccosmhaile thrionta. guidhemid dia do chum grasa thabhairt duinn, trocaire do dhenamh oruinn, ar bpeacadh do maitheamh mur an aon amain leurab eidir é; iarramaoid gidhedh ar a naomhuibh, o beith doibh thuas ina theaglach rioghdha, lan da fiormhuintiorrdhas, fa

a mbeiṫ aguinn na bráiṫrinn ⁊ na ccairr-
ḋe a gcúirt , do chum go bhfuiġe-
ḋis le na nimpiḋe o ḋia ḋuinn , foirṫin
ar ar nuimsbaḋuibh tre iosa criost ar
ttiġerna ⁊ ar slanaiġṫeoir.

E. Mur sin ni hionann do ġuiḋis tu dia , ⁊ na naoimh.

C. Ni hionann coidċe. oir a ta ḋa ġne urnaiġṫe aguinn; ⁊ foirm ar leiṫ ag gaċ urnaiġṫe ḋiob: ġne ḋiob ag guiḋe dé; ⁊ gne oile ag guiḋe na naomh. Le dia amáin go dileas , a deirmid deinn tró-caire orainn. slanuiġ sinn. naomaiḋ inn. maiṫ ḋuinn ar bpeacaḋ. tabair ḋuinn a nioḋ ar naran laiṫeamhuil. maiṫ ḋuinn ar bfiaċa. eisd linn. tabair toraḋ ar ar nguiḋe. leis na naomuibh iomorro deir mid guiḋ orruinn. uime so ṫeagasgaḋ an eaglais san ccomairle ṫrionta a clann ag raḋ. tugaḋ caċ da naire go ger uile, gan an ni as dileas do ḋia, do ṫabairt ḋaoinibh oile; ⁊ da raibe neċ ag urnaiġṫe cum

an tighearna. i. ag radh a paidire a bfia-
dhnuisi iomaigh neoimh; misruigh an tan sin
gurab e do iarras amhain an trath sin ar
an neoimh darab iomaigh an iomaigh sin,
gu de mur congnamh leis do chum de,
fan ni a bios uaide dfaghail o dia tio-
dhlacteoir 7 priomhughdar na nuile ghras
7 maithes. 7 a beith aige amhuil sin thin-
gan, paitrin, 7 ghudhoir a bfiadh-
nuise de, tre chriosd ar ttighearna, agus
a dhuine tiomthamhuil ma ta go niarrair
fein ar do righ no ar thairdthighearna ar
uairibh grasa a gcuisibh sibialta do dheu-
namh ort, do foradh, ge go bfuil a dbo-
caiomait agad fan ccuirt creud an
neuccoir don righ ccoróna no an marladh
do fein, no dod adbacaid da niarrthá
fos ar an mbainrioghain, no ar coscumain
an righ sa ccuirt, impidhe do chur ar an
righ fo na grasuibh neimhiaide do dheu-
namh ort?

E. Mas i sin amhain amian 7 ciall na hEglu-

se

re Romanaiġ ag gairm ar neoṁuib; dar
leat as iomdha nurnuir gan cheill
do niṫear uime .

C. Go leasuiġeaḋ dia luċt an ṁurnuir;
ꝯ ni hamarus gurab san cceill reum-
raidte ud, do ġuideas an eagluis dia
⁊ neoiṁ niṁe mur ṫagas an ċomairle
ṫrionta; ⁊ as uime sin do orduiġis an
ċomairle ṫrionta ċeudna dona hespaċuib
sis. 25, a ċur a ttuigsin amlaiḋ da
ccreidmheċuib, go noraluid na neoiṁ
ata ar nuṁ, urnaiġṫe, na ccreidmheċ
cceudna do ḋia; ⁊ gur ab maiṫ, ⁊ gur
ab tarbaċ gairm orra le caondur-
ṫaċt, ⁊ guiḋeċuca, sa na nurnaiġṫe,
an impiḋe, a ccongnaṁ, a ccuidiuġaḋ,
⁊ an ioiorġuiḋe dfaġail ḋuinn do ċum
de tre na mac ar bfuasglaiġṫeoir ⁊ ar
slanaiġṫeoir criost ar ttiġearna . ⁊ a
deir san mball gceudna, gi be measas a
contrarrdas so, gur gein ċoirbṫe e.
guiḋemid mur sin na neoiṁ, sa ḋia

do

do ghuidhe linn. do chum ar nathchuingidh
dfaghail uaidhe tre Chriosd; 7 creidem-
id go daingen nach eisdeon dia linn fein
ina leosan, acht tre Chriosd. agus creid-
sim na heglais san bponcsa, mingidhe
leis an gcomhairle reumraidhte. Mur
sin ni heidir dhuinne tuigsionach a mheas,
go gcuirmid suas do Chriosd, gach uair
ghuidhmid do a baill, 7 ar ccombraithre
fein .i. clann dé, noimh nimhe baill aon-
choirp mhistidhe na heglaise dar ab cionn
Criosd, fa ghuidhe linn chum dé a nainm ar
slanaighteora Iosa Criosd, o bfuil go
runnradhach na naoimh uile agus gach tio-
dhlaca da ttugadh riamh doibh ar talamh 7
ar neamh.

E. Mar mar sin amhain do ni sibh dha rire;
ni léir go nadhrann sibh na naoimh mur dheibh
no go ttugthaoi mimhes ar bhioth tarcais-
ne, easmhuil na maslaidh, do Chriosd; acht
barr onora 7 molta, ag iarraidh a ccon-
gnamh fa dhia do ghuidhe libh tre Chriosd.

dar

dar ab baill iad féin .

C. As mar sin a ta go deimhin. óir le gairm ar naomhaibh fa ghuidhe orrainn do chum dé ar amháin a niarramaoid aisgeadh e-gin ; ni thairgeamaoid conḟoirḟelsin dfoirfeasaibh dilse dé do sgaramhuin leis, no coimhni da noilighthear dó amháin, do thabhairt do chreutúir ar bioth.

E. Do chimid gidheadh go ndéin sibh sacrafis iodhbairt, 7 aiffrin do naomhaibh ; mur gheibhthear innar leabhraibh; i. aiffrinn na nab-stal, aiffrinn Muire, aiffrin na mairtiorach, 7c. 7 mur sin go ttugthaoi da bhar naomhaibh a nonoir nach cóir do thabhairt acht do dhia amháin .

C. Meallthar sibh go mór : oir an trath do ni an eaglus sacrafis iodhbairt no aifrionn a gcuimhniughadh no ag onoru-ghadh naoimh : do dhia amháin do ni si an tsacrafis 7 an iobairt ; 7 ni thugamaoid donoir an tan sin san aifrion do-na naomhaibh, acht amháin go nainmnemid

iad

iad, ni mur ḋeiḃ, acht mur ṡearḃḟoġan-
taḋa dilsea, mur ċloinn toġṫa ⁊ mur
lucht pairte ⁊ coimhtiġe do ḋia, is na
hurnaiġṫib do ni sinn ċuca le linn aifrinn
⁊ na sacraifis do nithear do ḋia amain;
ag iarraiḋ orra guiḋe orrainn ⁊ linn; do
ċum de, sa eisdeacht ⁊ sa ṫora do ṫabhairt
orrainn. do beirmid fos ann sin, buiḋeachas
⁊ altuġaḋ mor do ḋia, tre gaċ buai-
ḋe, ⁊ tre gaċ deiġniom da ndearnadar-
ir na ndoim le na ġrasasoin ⁊ an so-
ġalso: ⁊ guiḋe mid dia ḋa briġ sin sa
eisdeacht linn, le na niodhnguiḋesion tre
ċriosd ar ttiġearna: amhuil ċeagasgas an
comairle ċeona. Feuċ go maiṫ an tai-
frionn ⁊ an urnaiġṫe bios ionn; sgo ġeu-
bair gurab i so lom na fefrinne. ⁊ naċ
bfuil aċt glaḃtar ⁊ aimlear, a aiṫearrach
do raḋ no do ṁeas. as i so ceudfaḋ S.
Augustin do ṁar san gcaiṫreamaḋ ceud
bliaḋain iar mbreiṫ ċriosd *lib.* 8. *de Ci-*
uit. cap. 27. ag raḋ, tan do nimid io-

ḋba-

ḋbairt a ccuiṁnuġaḋ na naoṁ; nac do-
na naoṁuiḃ do ní sin í, aċt do Ḋia aṁáin
a gcuiṁniuġaḋ na naoṁ. deir an céadna
beagnaċ *Tract.* 84. *in Ioann. serm.* 7.
& 17. *de verb. Apostoli*. ag ráḋ: tan
do niṁid ioḋbairt ar uaiḋiḃ na mair-
tior; ní ar a nanmannuiḃ do ní sin í; aċt do
Ḋia, aga ġuiḋe, tor ṫabairt onóra tre
na ngníoḋesion. cuirfeaḋ fos an ċomairle
ṫrionta, briaṫra S. Augustin sios *ses.*
22. *cap.* 3. mar a nabair giḋ gnáṫ don
eaglais aifrionn do ráḋ a nonóir 7 a
gcuiṁniuġaḋ na naoṁ ar uairiḃ, ní he
á tsgasg, gur coir ioḋbairt do ḋeunaṁ
ḋoiḃ, aċt do Ḋia aṁáin, ler coronaiġ
iad. uime sin ni gnáṫ go nabair an sa-
gairt: a Ṗeadair no a Ṗoil, ofráilim
ḋuit an ioḋbairtsi; aċt ofráilim í do
Ḋia, ar son feartuiḃ 7 buaḋuiḃ na naoṁ:
ag tabairt buiḋeċas ḋó, 7 ag sirfeaḋ a ni-
oḋargúiḋesion do ċum de ar neamh an
meid ar a ndeinmid cuiṁniuġaḋ díob. Mar

ſin guiḋeaḋmaoid na naoiṁ, a ndail go bfuiġmaoís le na nimpiḋe o Ḋia grása, 7 go ſpeſialta a lorg 7 a ſompladh do leanmhuin ar an ſaoġalſo ag dénaṁ deaġoibre; tre bfuilid a nioḋ lan do ġloir 7 donoir a bfiaḋnuiſi De. go deiṁin gi be aon do ſgrudfas leis féin go maiṫ, an ṁeidſi, deunaḋ ſe, amail naċ bainmid do Ḋia ſna caſuib neimnaiḋṫe, aon ḟoirfeaſ dona ḟoirfeſuib as dileas do aṁain; mur an ccedna ag gairm ar naoṁuib naċ bfuilmaoid de aononoir, no ni ar biṫ, dliġṫear ḋó aṁain: 7 mur ſin naċ deinmid iodhalaḋra, mar ċumaſ na heiṫriceda orruinn.

E. Giḋeaḋ deirmemione, go mbian ſibſe ag guiḋe ḃar naoṁ. na naoiṁ beiṫ do laṫair aguib, ſan uile ionad, dar cclos, 7 ag faicſin ſecreid ḃar ccroiḋe: 7 mur ſin go ttugṫaoi an meas orra, naċ dliġṫear ſin do Ḋia aṁain; 7 go ndein ſibſe amluiḋ ſin iodhalaḋra.

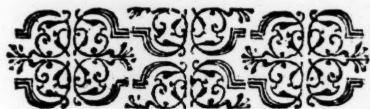
C.

C. Acht go gcead dá bhfionnraidhthsi: a tá
sibh ag cur loimbreighe orruinn, óir ge
ghamhmhuighne a ncomhurbh fa gurdeling, ni
mhearamaoid a mbeith a ncomhaith sin ar
ninnsin; gidheadh measamaoid go ttuig neoimh ni-
mhe do chum foirfe na neith bhíos ar talamh,
7 na nurnaighthe do nithear chuca san tír-
si, 7 fós na neith feicreiobhtha, ar an modh
as áil le dia, leis an solas do gheibhid.
uaidhe. Nach ttug dia grása sbesialta
dona naomhaibh, le bhfacadair, no léar
thuigsedair na neithe bhíos ria thoil? thug
go deimhin. 7 ar son gur le dia amhain
bheas go runradhach fios na neith do bhíos
ria thoil go cáramhuil; admhaid na Neith-
rice fein, gurab iomdha naomh dar bhfear-
aramhuil sin do neithibh leis an solus tug
dia dhóibh 7 ní admhaid gurab iodhal-
adhra sin dadhmail. óir uaidhe fein a tá
an fios so ag dia; snach uaidhe fein sin
ó dhia go mionbhuileac do gheibh an naomh an
fios úd; agus mur sin nach ttugmaoid

ḋfaiḋ fios na neiṫ a ta ag tsp̄ san
moḋ, no san ngraḋa, no san gceim,
ina ttugṫar é do ḋia aṁain. Mar so
deirmidne riōsi 7 re bar gcamṫaġruiḃ
reaṁraiḋte: oir ni ṁeasmaoid na naoiṁ
do ḃeiṫ agunn do laṫar gaċ ní ġuiḋ-
ṁaoid iad, no ġairmid orra, o ḃeul no
ċroiḋe, ⁊ measamaoid gur eidir liu ar
gclos no ar ttuigsin a bflaiṫeṁnas
leis an solus do ġeiḃid o ḋia, le ttais-
bénṫar ar ngniḋe ḋoiḃ a sgaṫan na dia-
ḋaċta, no ar an moḋ as toil leis sion
iad dar ttuigsion. ⁊ ċeana nir ṁeas aon
ċatolice riaṁ, gur ḃfeas do naoṁuiḃ
uaṫa féin, gan congnaṁ sbesialta de,
na riaḃanus, na hursgbaḋa, no na hin-
tinsḃa bios aguinne tan ġuiḋemid iad.
tsgaasgaḋ giḋeaḋ an eagluis Romanaċ
do reir ar sin 7 ar sinsir, gurab tarbach
an urnaiġṫe do niṫear do ċum na naoṁ;
gi be moḋ ar a gcloinid sin, no o
ainġliḃ de, no o ḋia féin ag labairt
liu,

lir, no ag taiſbénaḋ ar ngráḋe ḋoiḃ
a ſgáṫan na diaḋaṙa ina ḃfaicṫiſr an
ríle ḟírinne. tré ſin nír ṫḃgaḃ ſi foſ, ⁊
nír ḟoillſiġ ḋúinn, creud é an moḋ airi-
ḋe ḋioḃſuḋ, le gclúiniḋ naoiṁ nithe ſi-
nne aga ngáim no aga ngráḋe, mur ſo,
no mur ſiod, Ar an modh ſo, no
ar an modhſo oile. creidid giodhḃeḋ
go gcluin iad inn ar an moḋ, aguſ
leiſ an meaḋ, aguſ leiſ an ngleuſ aſ
fearr le dia. da reir ſin aſ deimin
nach ttabair an eagluiſ Romanach
ſna caſ̃ḃſi coinnj do ċreutúir, da
noligtear do ḋia aṁain, mur do nid
luṫ an ioḋaladra. oir ni ṫabair fioſ
na neith úd do naomhuiḃ uaṫa fein go
naturḋa; acṫ o ḋia, aguſ le a ċon-
gnaṁ aṁlaiḋ oſ cionn nadura: acṫ
uaiḋe fein aṁain a ta an fioſ ud,
aguſ gaċ foirfeacht oile ag dia.
Ni mo mheaſuid na catoilice go

bhfuil ar chumas naoimh trocaire ,
maitheamh peacaiḋ , no grasa do
thabhairt doibh ; s̄ amháin impiḋe
do ċur ar Ḋia , fa eisdeas̄ leo a-
gus feċhuin doibh . Ar an aḋbharso,
o naċ bfuil san aḋra no san onoir
ḟoirimiolaċ ċorporḋa na taoibe muiġ .
.i. san urnaiġṫe ḃeoil , san sleaṡain
san togḃail bas , son togḃail ṡul
suas , s̄ signe no comarrḋa le gcial-
lmaoid an taḋra agus an onoir in-
ṁeoḋanaċ na taoibe soiġ , na meine
agus an breiṫeaṁnuis intiṁe bios
aġuinn ; as follas as a nurḃramair
go seaḋ , naċ deinmid ioḋalaḋra , ag
gaim ⁊ naomhuib .

Ar

An 4. Caib.

Dhonoir iomaighthe na naomh.

E. Do ni sibsi a papairi, mur do nidis na geintligh anallod ag onorughadh a niodhal 7 a ndealbha, oir do beir sibh onoir mor diomaighthibh go coitcheann uile, agus bid agaibh mur dee da nadhradh inar teampluibh 7 inar seallaiduibh priobhaideacha, bi fos lampaide torsuide, tapair, coinle ceire, agus geire agaibh, da lasadh doibh. mur sin do ni sib iodhaladhradh, agus bi sib da nguidheadh ar bar nglúinibh anaghaidh, na ceudaithne .i. gan dee breige dadhradh.

C. Na cuir breug oruinn 7 ar Eglais De a ncoinnfeas. oir ni mur shiles tusa do ni sinne, mur as follus as a ndubramair thuas san teagasg criosdaidhe, ag

miniuġaḋ na ceudaiṫne, san treas caibidildeug.

E. Aiṫris fein creud ṁeasas sib le bar niomaiġṫib?

C. Measamaoid mur ṁeasas an eaglais caṫoilice Romanaċ.

E. Creud a deir an eaglais sin leis na hiomaiġṫib?

C. A deir, mar ṫeagasgar go sbesialta an ċomairle ṫrionta; nac coir ḋaoinib a meas go mbi diaḋaċt ar bioċ sna hiomaġṫib, *sess. 25. de inuocat. & Venerat.* mq a nabair: as coir iomaiġṫe Criosd, Dé, Mhuire, 7 na naom oile, do beiṫ go hairiḋe sna templuib le na noruġaḋ; ni hé gurab inċreidte diaḋaċt ar bioċ, no briġ do beiṫ ionnta, tre go bfuiġeadis onoir no reuerens, no gur aiteoidir coṁ ofaġail uaṫa, no gur coir doċas do ċur ionnta; mur ċuiridis na geintili a nallod ina nio-

níoḋaluiḃ ; ꝛ̃ do ḃríġ a nonóir do ní-
ṫear dóiḃ, gurab dona naoṁuiḃ tais-
beantar liu ḃeirṫear í, do réir mur as
ioṁċuḃaiḋ ⁊ do réir a cceimiḃ ina
níoṁáiġṫiḃ : aṁuil ṫeagasgas ḟos, *Conc.*
Nicæn. as ro ḟollas as so, nach ionann
do nimidne ag onórughaḋ na níoṁáiġ-
ṫesi, ⁊ mur do nidís na geintili a nall-
lod : óir ní ċreidemidne mur ċreide-
dís na dallaraiṅsi, diaḋan ar bioṫ
beiṫ a níoṁáiġṫiḃ no a ndealbuiḃ ; ꝛ̃
aṁain mesamaoid, go ttugaid na naoiṁ
dar ab ioṁáiġṫe iad inar gcuiṁne, dar
gcoṁġluasaḋ do ċum cuiṁniġṫe orra : ⁊
on gcuiṁnesi as gnaṫ go ndeinmid
gníoṁ eigin a gcuimhniuġaḋ naoiṁ na
híoṁáiġe, da ngoirṫear onóir, no sort
aḋra, a diorruiġṫear ní do ċum na híoṁ-
áiġe, mur nidís na geintili, ꝛ̃ do ċum
an naoiṁ, ṫaisbeanas an ioṁáiġ dúinn.
Mur so ṫeagasgas an eaglais san ccoṁ-
airle ṫrionta san ait réṁraidte, agus

as

aſ ionṫuiġṫe aſ, creud aſ mian ḋóglus
ḋe ag onórugaḋ íoṁaiġṫe na naoṁ, óir
aſ do ċum na naoṁ go ſunnraḋaċ foiur-
uiġṫer, ⁊ dioraiġṫer í; amuil gur ab
do Ḋia, an ḟírinne Ḃonaiteach, neiṁ ċru-
ṫaiġ, do ḃeirmid go ſbeſialta an o-
noir ⁊ an ġeille, aſ gnaṫ linn do ṫabairt
da ſoiſgeul naoṁṫa. mur ſo ni onór-
amaoid an biobla, no íoṁaiġ Ċríoſto, no
naoiṁ mur Ḋia, no mur Ċríoſto, no mur
naoṁ, aguſ ni ḋeinmid deé no naoiṁ
ḋíoḃ, ⁊ ni ḋeinmid reuerenſ ḋóiḃ ar
conṫor, ſ̄ an ṁeid go ttaiſbenaid ⁊ go
ttaguid, Dia, Críoſto ⁊ na naoiṁ inar
ġcuiṁne: ni ċuirmid ar ndoċaſ ionta;
⁊ ni mó iarrmuid graſa, tioḋlacaḋ, mai-
ṫeaṁ peacaḋ no conni oile ꝗ íoṁaiġṫiḃ
ſ̄ ar Ḋia aṁain, ⁊ ar a naoṁuiḃ, Dia do
guiḋe, ⁊ impiḋe do ċur air, ar ꝗ ſon.
ſ̄ iomorro ni ḃfuil marlaḋ, tarcaiſnuġaḋ,
no miṁeaſ da ttabairt nach do ċairdiḃ, do
ṁuinntir, ḋorduġṫiḃ, ḋíoṁaiġe, na do

coro-

coroin an riġ ſaoġalta, naċ don riġ
fein go ſunnraḋaċ beirṫir iad; amhuil aſ
dó do niṫir an onoir beirṫir ḋoib: mur
ſo an onoir do nimidne ḋiomaiġṫ-
ib de, ċriosd, Mhuire 7 na naom, teid a
nonoir ḋoib; amhuil teid ḋoib a miogo-
noir an ṁioġonoir do niṫir da niomai-
ġṫib, an meid go ttaisbenuid duinn iad.

E. Mur ndein ſib ſin ſin; creud fa nabra-
mcoidne go ndeinſib iodolaḋra, 7 deé
ḋiomaġṫib de 7 na naom.

C. Diṫ ceille 7 tuigſi do beir orrub ſin
do ṁeas oir nj ṫuigṫi, no ma ṫuigṫi
creud aſ aigneaḋ don eaglais ag ono-
ruġaḋ na niomaiġṫe, ni hail lib a had-
mail; no ni ṫaġṫi mian na gcreidmheċ
do ṫuigſin mur as coir; 7 uime ſin, do
niṫi an breiṫeamnas cam miſradana reum-
raidṫe ud orrne, ag raḋ go ndeinmid
iodalaḋra, ag onoruġaḋ deé breige;
7 gan ſinne ſin ag aḋra an de ſirre amain
mur dhia, 7 a naom, mur a naoim; 7 a

niom-

niomaiġṫe mur a niomaiġṫe amáin. Ni mur so do ni an tiodaladhartoir, óir creidṡe ⁊ curpṡe a ḋocas a niodaluiḃ mur ḋeé, ⁊ mur ḋealḃa ina mbí diaḋas ⁊ brig oirḋeirc. ní nac ḋein an eaglus Romanac, a deir nach bi diaḋacht no brig don tsortso a ncoiniomaiġ, ⁊ nac dia iad, no ncoiṁ; óir iomaiġṫe do ḋia no do ncoiṁuiḃ, le ngluaisfeadh sinn do ċum de fire do aḋra mur ḋia; ⁊ a ncoiṁ do onoruġaḋ amain mur a ncoiṁ. tuig as so mur an gcéona cionas do ḃeirmid onoir iomċubaiḋ ag lénmuin loirg ... ⁊ ... na heaglaise, do reilicib ⁊ do taisib na ncoiṁ oir as diol onora curp na ncoiṁ ⁊ na gcreidṁeċ, do rinn iodbairt diob fein le mairtireas no le haiṫriġe do ḋia, ... a mbeṫaḋ ar an tsaoġalso.

E. M... , nac leigṡin an onoirsin diḃse, dia donorugha no do aḋra.

C. Ḃeg sin dar nainḃfis ⁊ dar ndoiṫ ceille.

le. oir ni onoramaoid iad mur dhée, acht mur ċoirpib naomh 7 ḟearḃḟoġantaiḋ-ib de, ionnus sin crioċnaiġṫear i a ndia fa ḋeoiġ, 7 teid a nonoir ḋo 7 fulingeaḋ dia do creidiomhuin amhain mur dia, mur ċrutaiġṫeoir 7 mur ṡlanaiġṫeoir, agus mur ṗriomhuġdar a nuile ṁaiṫeas, a aḋra, 7 a onoruġaḋ os cionn na huile.

C. Ata dia eudbar: agus ni hait leis duine donoruġaḋ acht é fein amhan.

C. As eudbar le dia a nonoir dliġṫear ḋo fein aṁain, no an grad, do ṫabairt ḋduine oile ar bioṫ: acht nir lean as sin gur ab eudbar no gurab olc leis onor oile as luġa ina sin do ṫabairt do neiṫib oile, go sunradach da naoiṁuib, le nabhartar *Nimis honorati sunt amici tui Deus, nimis confortatus est Principatus eorum*. oir gi dliġṫear ḋuinn dia do ġraḋuġa os cionn na huile; ni toirmisgṫear oruinn an comarsa do ġraḋuġaḋ, acht fos fuagartar ḋuinne 7

deir-

deirṫer lin, gradaiġ do ċomarra mur ṫu féin. oir mur dubras; crioċ naiġṫear an grad so 7 an onoir a ndia, da tteid fa ḋeoiḋ a ngloir 7 a molaḋ; amail ṫeid a nonoir ḋó, a nonoir 7 an reverens, do beirṫer ḋa bíobla, 7 da soisgeal naomṫa. da eaglais, 7 da ḟearbḟoġantaib maiṫe, ar talam,

E. Nir ṫuig sin go ḟeaḋ gur be sin do ni sib ag onoruġaḋ na naom, na niomaiġṫe, 7 na gcorp ud, agus na reilicc.

C. Dib féin as diogḃail sin: le naċ ail ciall no reasun do ġlacaḋ, no eisdeaċt le teagasg no le miniuġaḋ na heaglaise, no ciall a briaṫar 7 a tsgriobṫuiḋe do ġreasnuġaḋ mur as coir. oir da nglacaiḋ í agus amein, do raċfaḋ urmór ar cconsbaide a mbáḋta agus ar faḋ le gaoiṫ. cuirriḋe a nos lam ar bar ccroiḋe, 7 ar bar cconsiasma a ta aguib do laṫair de; oir ma ḋail lib an firinne

foi-

ḟollaiſ ḋa ḋomaıl, ḋeunaḋ ſib, go bḟuil-
tı ſaſaiġṫe ſna puncuib ṗeumraiḋteſi.
ſ̄ ni abair an eaglus do reir na comh-
airle ṫrionta, ſ̄ gur tarbaċ an ni le
ḋeunaṁ na ndoiṁ do ġuiḋeḋ, ⁊ a nioṁ-
aiġṫe donorugaḋ mur dubramar ṫuas:
agus an meid deunaḋ a aiṫſrac ſo,
no doleigfiḋ ſo dioḃ le diſbeaga gur
ndoine dona, earraideaċa mallaiġthe
iad.

An 5. Caib.

Don tſlanugaḋ agus do ṁaiṫim na bpeacaḋ.

E, Creud le maiṫear ar bpeacaiḋ duinn.

C. le dia uile ċumaſaḋ tre ċrioſt ar ſlanaiġṫeoir.

E. Cionnas ċreidear tu go maithear iad?

C. Aṁuil teagaſgas an eaglus ſan gcoṁ-

arle

arle ṫrionta *sess. 6. cap. 9.* creidim
go maitear iad dúinn go grasamail le
trócaire de ar son Críosd. ⁊ mur a
deir an comhairle céadna *cap. 8.* gur ab
uime deir an tabstol *ad Rom. 5.* duine
do ṡabail go grasamuil tre chreidiomh,
do bhríġ gur ab é an creidiomh as tús,
⁊ as fundaiment, ⁊ as freumh dar nuile
ṡabail; ⁊ nach eidir dfoighbhéil ag nach bi
creidiomh taitniuġaḋ le dia, no toiḋ-
eacht a gcomhluadar a chlainne. slanuiġe
iomorro inn go grasamuil; ar an aḋbhar
nach tuilleann einni da mbi again ria
na slanuġa, ma creidiomh é, no obair no
grasa na slanaiġṫe: oir da ttuilleaḋ
mur aḋeir an tabstol ceudna nir
ġrasa an grasa.

E. Cionnas labras an scrioptur ag raḋ
go maiṫtear na peacaiḋ?

C. A deir a nait, go bhfoiliġeann dia iad;
a nait oile, go mbeireann uainn iad; ⁊ a
nionad oile, go sgriosann se iad mail-

le

le re ghrasaibh an Sbiorat naoimh, le
ndeuntar creutuir nua dhinn. mur sin
tan fabaltar neach o pheacadh marbhtha, creij-
dim nach e amhain go bfolaightear a pheac-
adh, acht fos go mbeirthear uaidhe e uile, 7
go ffrioshoar e ar fad, le fuil iosa
criosd 7 leis an ngrasa le naitbiontar
an peacthach.

E. Tabhar taire, nach dorchuighean, nach mu-
chan, 7 nach laghduighean sin, ar meas 7
ar cconfeit ar paiss ar ttighearna, ar a fhuil
7 ar a dheaghoibribh.

C. Ni dhein go deimhin ar euncor: acht mor-
uighidh, meuduighidh 7 togbhaidh suas iad
go lor: oir as ar son a paisse, a fhola 7
a dheghoibribh, roinnthear orrainn a ghrasa le
slanaighthear sinn go leir; ar modh nach e
amhain go nglacar linn mur gheall ar paiss
iosa, 7 a ndomhthar inmheodhanach; acht fos go
ccoraighthear inn go hinmheodhanach don
taobh asoigh, dar slanughadh go firinneach,
7 go ndeuntar firein dhinn, le ghrasaibh

a ndoirtar inar nanam a bḟiaḋnuise De, le a ccomḋoirtear a caṫaṁnas a gcroiḋ-ġuiḃ a claine, tre ċriosd ar ttighṙna.

As fíor go deimhin go mbi an colaṅ ag santugaḋ a naġaiḋ ar nanma, agus an tanam ag caṫugaḋ leis an gcolaiṅ; 7 go ttuitmid go meinic a niomad peac-aḋ: 7 le mór congnaṁ De tre ṗais Io-sa, go mbimid-ne iar ttuitim á bpeacaḋ marḃṫa, ag gul 7 ag deoircaoi ar bpeacaḋ dar nullmugaḋ féin do ċum maiṫeam-nais dfaġail aṅ o Ḋia tre ṗais ar ttiġearna, tar a ceaṅ so, admaimid go huiriseal gur mó a tá ar slanu-ġaḋ a maiṫeamnas ar bpeacaḋ go gnasa-ṁuil a mortrocaire De 7 ina grasuibh a doirtear inar nanam tre ċriosd ar ttiġṙna; ina a bfoirfeaṁ ar noibre ṗu-bailcigh.

E. An fíor go bfuil dfiaċuiḃ ar ċreid-ṁeaċuiḃ deġobar do ḋeunaṁ?

C. As fíor go dearḃṫa. oir fragraḋ

Dia

dia go gen:aralta don uile ċeillide
amlaiḋ. ag raḋ. dein an maiṫ, 7 fea-
ċain an tolc .i. lm̃ an tsuḃailce, agus
fuaṫaiḋ an duḃailce. 7 as do ċru-
ṫuġaḋ ꝗ ꝗ ndeaġoibriḃ deir ar maṫair
an eagluis san comairle ṫrionta *sess*. 6.
cap. 16. as coir na briaṫra so an Ab-
stail *Heb*. 6. do raḋ 7 do ṫeagasg dona
firenuiḃ uile: biḋí lan don uile ḋeaġo-
bair, 7 as dliġṫa, nac diomdaoin ḃar sao-
ṫar san tiġearna. oir ni ḃfuil dia mi-
ċeartar moḋ go ndearmadan ḃar noi-
bre 7 ḃar ngraḋ, do ṫaisbeunas sib ina
ainm. 7 na treigiḋ ḃar muiniġin, as
mor luaiḋeaċt. ꝗ an aḋbarso teagaisgṫeꝗ
do luċ̄ dliġṫa na ndeaġoibre gus an
mbas maille re docas a ndia, an beaṫaḋ
síordaiḋe, ni héḋ amain mur ṫioḋlaca
geallṫa do ċloinn dé go trocairḋa tre
iosa criosd; acht fós mur luaċ dliġṫe ḋa
ndeaġoibriḃ, do reir ġeallamnaiḃ dé.

E. Mur sin cuirfeaḋ sib ḃar muiniġin agus

bar ndoċus an bar nobriḃ féin. 7 da
réir sin, ni a nDia a ta bar ndoċas na
a ttrocaire de, tre ṗais bar slanaiġ-
ṫeora, ⁊ inar ngniomuiḃ féin.

C. Ni ċuirmid ċenna ⁊ a nDia ḋlechumas-
ac mórtrocairsic: oir deir an eaglus
linn muinigin laidir do beiṫ agunn, an
bḟeartaiḃ ḟiordaidhe Diaḋaid, 7 doiġ ḟeas-
baċ a ḟaġala. maille re gac ni ċuidiġ-
eas linn do ċum na creice sin. ⁊ nar leigeaḋ
Dia (arsa an ċomairle ṫrionta *sess.* 6.
cap. 16.) go ccuirfeaḋ criosduiḋe ar
bioṫ a ṁuinigin ann féin, 7 naċ san tiġ-
earna do ċuirfeaḋ i 7 a ḋoiġ; isa maiṫeas
a ta commor sin leis na daoiniḃ, go
ndontuġeannse na neiṫe do bios na
ttiodlaicṫeaḋ uaiḋe féin, beiṫ na noi-
bre ionluaiḋe acasan. oir o ḋoirteas
criosd ar Slanaiġṫeoir, amuil ċenn ina
ballaiḃ, 7 amuil ḟinnḟiun ina ġeuguiḃ,
an tsubailce ina ḟireanuiḃ do bios ion-
ta ria ndeaġobair, 7 ancoimeas leis an

dheghobair, 7 a ndiaidh na dheghoibre; ar
mhodh nach eidir dhenobair taithneamhach le
dia, no beith ionluaighe, gan í; as in-
chreidte nach tsroithfidh conni mora mhó
ona fireunuibh, & ga ttuillidh go hiom-
lan leis na deaghoibrithibsin, do nithid a
ndia, 7 le gcoimhlionttar dilighe de san
saoghalso, an bhetha fhiordhaidhe, berthar
doibh na ham fein, ma gheibhid bás a foa-
idh na ngras. oir a deir ar slanaighte-
oir *Ioan.* 4. gi be ibhes don uisge do
bheirimsi do, ni gheubhadh iodhta e go sior-
dhaidhe; & biadh ann no tobar uisge ag
leime suas do chum na bethaidh marthan-
aigh. mur sin nili nemhe go dilis na grasa
le slanaightheoir sinn ar mhodh gur uain fein
thig; sni chuirmid suas do ghrasuibh
de: oir an grasa deirthear gur linne,
an meid gur leis an slanaightear sinn,
o a beith annainn, as le dia e, 7 as o dhia
doirtear orrunn é, tre dheaghoibribh
chriosd.

E. Creud da ttig brigh 7 díongmhail do
bheith san obair dhéna, le ffortaighthear
sláinte ar nanma?

C. Tig sin do ngrásaibh dé, do bheir-
thear dhúinn a mbronntanas chnocan dha a
nainm Iosa Criosd. Ӡ ar eisean sin,
deiseaṁnaibh an congnaimh ghnaith do bheir
an ceannsa Iosa, dha bhallaibh, na creid-
mhech. 7 go ffinnmhid taisbenaid aithenta
dé, a theagasc, a ghealluimhuin, 7 a bhagairt
san mbíobla, go ndlighthear dhínn obair
do dhénamh le saoraighthear sláinte ar
nanma, le coimhghtib ar ttoile le grá-
saibh dé ag cuidiughadh linn go subhail-
ceach. 7 as dar gceud phrinsiopaluibh,
nach eidir dar ttoil féin toimhni fogan-
tach do chum na beatha marthanaigh do dhé-
namh gan congnamh speisialta ar Sbio-
raid naoimh, dha ghlesa 7 dha nspreagadh.
Ӡ fós ar an adhbhar go bhfaicenn an ea-
glais, go noibrigheann an Sbiorad naomh
so le na ghrásaibh ina creidmheachaibh, an
meid

meid maithfa do nid; as inchreidte di, go mbid oibre na bfireun taitneamhach ag dia, 7 a mes mor; 7 nach gan fath goirtear dhoibre ionluaidhe diob do reir fean 7 sinnsir na heaglaisi, da chur a suim leis sin, go bfuil brigh 7 diongmhail 7 luaidheacht ionnta, tre nach nithe iad go surradach a fdaid na ngras 7 do brigh gurab o dhia thig uile fortacht, uile neamhtacht 7 uile dhiongmhail oibre, do ghlac an eaglais san ccomhairle chriochta a tteagasg an chreidimh catoilice le leigean S. Augustin, 7 a deir; coronaidh dia a thabhartais fein, tan choronais se dhoibre a cloinne.

E. An ona daoinibh thig an loirgniomh do nid ina bpeacadh?

C. Ni hed amhain. acht go sbesialta o chriost. oir gidh nach eidir linne fein amhain coimhni fogantha ionluaidhe do chum na bflatha siordhaidhe dfaghail 7 da tuilleadh, no do dhenamh; as eidir dhuinn le morchongnamh

7 le grasa chriost an tiomlan doi-
bhriughadh. uime so iarramaoid ule con-
gnamh ar dia, cuiremid ar ndoigh ann, 7
do beirmid buidheachas do tre criosd, 7 a
gcriosd. 7 ni mo tugmid cionas ar
eidir a aithsprach so do radh rinn. mur
sin, a ndia amain a ta ar ndochus, 7
muinighin ar slanaighthe. ag radh san
bpaidir tabair dunn a niodh ar naran.
Maith dunn ar bfiacha; 7 san aifrionn;
guidhmid tu. mur atchuinghidh ort. toirbir
dunn so no siod, ni do mhes orainn fein no
ar ar noibrighthi an meid go tigid uaine
amhain, acht do mhes ar criosd ar slanaighthe-
oir 7 ar ccomhnaightheoir tiodhlaictheoir na
nuile ghras 7 deaghoibre ina bfuil mui-
nighin 7 dochas laidir na bfireun go leir.
a ta an dochas so coimhmeasbach sin, go tta-
bhair se fa deara dunn, siobhal a slighe
de: gidhedh ni dealaigheann an doighsi
le heagla go gcaillfemis grasa de leis
na peacaidhibh; da bhrigh sin as le huamhan
mor

mor do ḃimso ag saorṫugaḋ na bsċa su-
ṫaine. mur so ḃeir an eag'uis ċatolice
Romanaċ uile gloir ar slanuiġṫe do
ḋia tre ċriosd; giḋ go bfuil ar gcu-
mas ꝗ seortola fein olc, no maiṫ le coṁ-
ċagnaṁ sunnraḋaċ ꝗ ḋiġréna do ḋeu-
naṁ maille le ġrasaiḃ naċ cuirmid ċoi-
ḋċe ꝗ ccul no a neiṁni; ⁊ naċ mo ḃeir-
mid uile ḃriġ dar noibriḃ fein amain,
oir as dsiḃ lin leis an eagluis san
ccoṁairle reṁraiḋte, go maiṫear ar
bpeacaḋ ḋuinn le trocaire de agus le
ġrasuiḃ tre ċriosd. Agus gur do
ṫaḃartar de seortar ⁊ slanaiġṫear sinn,
⁊ gur grasa de agus tiolaice ċriosd ꝗ
nuile ḋeaġoibr. ⁊ mur sin ma feċdar
go grinn ꝗ an meidsi naċ bfuil cuis
ġioraim orainn san puncso.

An

An 6. Caib.

Don loirġnioṁ do purgadoir, 7 don loġaḋ.

E. A nosrna crioso loirġnioṁ a bpeaca-ḋaiḃ an cine daonna?

C. Do riġne: oir tug dfolaiġeas 7 loir-ġnioṁ iomċa uile le nosrna do ḋoġ-raiḃ, 7 ler fulaing do pianaiḃ. Is fos a ta an loirgnioṁso do ċrioċnaiġṫe dfolmaiġṫe, ar an aḋbar go raiḃ iosa na persa ḋiaḋa, go bfoirfeas 7 go nuaisle ndocairṁe, ionnas go bfoi-ġeonaḋ do ḋiol fiaċ mile milleon saoġal, da mbeidis ann, tre na ḋiong-ṁail doiċrionaiġṫe: 7 mar sin do riġ-ne ar slanaiġṫeoir niosa ṁo go romor no buḋ riaċtanas do loirġnioṁ ar a son.

E. Cionnas iomorro do roinnsioḋ aṁlaiġ an loirġnioṁso.

C.

C. Ar ċeasar do ḋa ṁoḋ .i. no ag maiṫ-
ṡin an pheacaiḋ 7 da sgrios uile ; 7 fos gaċ
peine dligṫear ḋo, a bos ina ṫall: no
ag sgrios an pheacaiḋ : agus ag malar-
tughadh na peine moire siorḋaiḋe
dligṫear ḋó, a bpein mbig aimsiorḋa
no ġeirr.

E. Creud díob, don da ṁoḋ so, da ndearnnud usaid san loingniomh reumh-
raiḋte ?

C. Do gaċ moḋ fa leiṫ do reir ceirt ṫrocaire, 7 coṁraiḋ de. 7 mur as e
an ceud ṁoḋ as iomlaiṅe 7 as iomċu-
baiḋ da ṁormaiṫsin, as de do ni se u-
said san mbaisdeaḋ, dar nglanaḋ o pheac-
aḋ na sinsear, on uile pheacaḋ oile do ni-
mid ria mbaisdeaḋ ina ndeinmid aiṫ-
righe ; maille ris sin fos saoraiḋ se sinn
on uile pein do dligfiḋe ar son an
pheacaiḋ ceudna a nifrionn no a bpurga-
doir. Is as don dara moḋ do ni se u-
said ag maiṫsin na bpeacaḋ do niṫear iar
mbais-

mbaiſteḋ. oir do ġ uile baiſteḋ ſin dó o ċeart, ċumaſgṫa le ṫrocaire, ṫre anduarcas 7 nemḃuiḋeċas na bpeacaċ, do ni bſġ um dona moir ṫiodlaicib beirſiod doib ſan mbaiſteḋ 7 iar mbaiſteḋ: ionnas go ndligṫer dioḃ, pein aimſiordha do diol, a nait na peine ſiorraiḋe, a bpurgadoir, no ſan ſaogalſo ar ſon na bpeacaḋ iar mbaiſteaḋ maithear doiḃ.

E. Mar ſin ni dhearna criosd loirgniomh iomlan ar ar ſon.

C. Do rigne go dearbṫa. oir do ċeannaiḋ ſin go lor mur lúaċ a paiſi doiċmoċnaiġṫe o ar bpeacaduiḃ 7 o ar bpiantuiḃ uile ar an bfhiaċ 7 ar an ccunnraḋ do ṫugair dia. ſ cheana do buḋ eccoir, meardanas, duarcas, 7 neimhbuiḋeċas duine, a mheas nac ndearna no dul do ċum pleidala no conſboide leis, ag cheannaiġeḋ no ag tarcaisniuġaḋ a oibre, no/ air a pais, a loirgniom, 7 a graḋ duinn. oir

giḋ gur ṁaiṫ ḋúinn peacaḋ na sinnsir san mbaisteaḋ, ⁊ nar ṡaor sinn ó gach olc mur an ccéadna, do leanas as peacaḋ na sinnsear, mur atá an bás, tinneas, ⁊ aicideaḋa oile, ṫig orainn do sgúil an peacaiḋ céadna, óir gur ḟágaiḋ sinn, ⁊ iad ina ccuimhne: óir buḋ lór ḋó an saoraḋ ⁊ a cceannaċ; ⁊ go saoirfeoġaḋ sinn fa ḋeoiḋ la éigin ona holcuiḃ persaidtesin, ma ṫugraimid féin. Oligṫear ḋinn gach moḋ don da moḋso, le ndearna criosd loirgniom ina bpeacaḋaiḃ do glacaḋ ṫugainn go buiḋeaċ bennaġṫaċ, mur ṫioḋlacaḋ anmhor do réir orḋaiġṫe críonnara dé; óir as leo do ṫugair a ṁaiṫ féin ⁊ a ṁorṫrocaire do ṫaisbeanaḋ, le céile ⁊ a ċeart, ag ceannaċ an ċiniḋ daonna: óir ní cúis gearain ḋúinne ag Dia no ag ar slánaiġṫeoir; a beiṫ umhasda do ċum peacaḋ na sinnsir, ⁊ uile peacaḋ oile ina ndeuntair aiṫriġe ria mbaisteaḋ, ⁊ uile pein ḋliġṫear ḋó, do ṁaiṫeaṁ san

mbai-

mbaisdeadh; gidheadh a bheith docamhlach linn na dhiaidhsin iar na thuitim a ndiaidh baisdeadh, a bpeacadhaibh nuadha, ag iarradh peine aimsiordha orainn, a naid na peine siordhaide dligheadh dóibh; a gcas nach maithfe dhuinn iad. oir do ni amhlaidh sin, do chum gur lughaide do aththuitfemis a bpeacadh, go ndeanamais, ag deunamh drochursaide do mhórmhaith Dé, tre bheith urasa fan bhfein uile do maithsin. 7 go fírinneach ar son gur eidir do Dhia anuile pian siordhaide 7 aimsiordha do mhaitheamh dhuinn ar fad tre pháis ar dtigearna; ni cuis ghiorain dó gan sin do dheunamh; oir as ceillidhe go mor mur rigne, 7 nir dligheadh dhe, deachmhadh a ndearnaidh. F. as tre mheud riaghanais an loirgnioim iar nathtuitim a bpeacadh, do rigne an eaglais o thus riaghlacha 7 canoin aithridheacha da bhrigh sin tan chuirseas an Eglais obair chraidhteach peannaideach orainn mur bhreith aithrighe 7 do nimid,

mid i aṁlaiġ go huṁal diċċiollaċ ; as di ſin gairṫear loiġniom. .i. diol na peine aimſiorrda do dliġeaḋ dhuinn iar maiṫm ar bpeacaiḋ , nionad na peine ſiorraiḋe , do reir orduiġthe dé.

E. Creud tuigṫear ſib leis an loġaḋ.

C. Ni ċreidmid leis an loġaḋ mioſa mó, na mioſa luġa , ina mur ċhgaſgas an ċomhairle ṫrionta *Seſs.* 25. *Decreto de Indulgentijs* ; go ttug Criosd cumhas da eaglais loġaḋ do ṫabhairt a mac ; 7 gur gnaṫ roimhe ſin ſinte uſaid do ḋeanaṁ dona cumhaſtuibh ſin , 7 gurb ni roṫarbhaċ an loġaḋ , dar ab coir uſaid mhaiṫ do ḋenaṁ 7 gur coir gan tarcaisne do ḋenaṁ de , no fos da uſaid ḋ'ḟagla a ṫarcaisniġṫe no ſliġṫe do ṫabhairt do caċ , do ċum a loſuiġṫe. ſr leaṫ mur ġ don gnaṫċuimhneſi na heagluiſe , as maiṫ an fundaiment leis an ſoiſgeul neamhta *Matth.* 16. *Quodcumque sol-*

ueris

ueris super terram, &c.

C. Creud tuigṡi tu le purgadoir?

C. Creidim go bful purgadoir ann. oir creidim go niocaid talla nait eigin na creidmeacha iar neug a ngrasaibh de, a gcarthannacht, gan diol na bpian a ta dfiachaibh orra o chirt breithimnas de, an pein cedna no go loghtar iad ria ndul da nanmannaibh go nimh. as i sin pein purgadoir. 7 as don ait sin do gairmid purgadoir. As é so fa dfhiad go na creidmechaibh a nallod urnaighthe, deirc, 7 iodhbairt do dhenamh go anmannaibh na marbh do eug a sith 7 a gcomann na heglaise oir budh dhfheabhta liu go bfognamh sin doibh iar neug angrasaibh a ndiol a bpeine. uime sin a deir an comairle trionta *sess. 6. Can. 30.* gi be derad go bfaghann a nuile aithrighech iar nglacad grasa a glanaighthe, mur maithsin a pheacadh, maiththeamh fos na peine siorraidhe, dligther don pheacad, ar mod nach dligtear

pein

fein aimsiorrdha do a bos ina thall a bfrrgadoir, le hioc, soil ttein an nsin, coimeallbadhtar é.

E. Dar lé cuireadh sin sios go mor do chriosd; amhail nach ttiubhradh sasughadh san iomlán.

C. Ni cuireann. oir gi thug; as ar an cconradh rudh, mur thugas fein, ro thug, 7 ni do los, no dhearbhaidh a loirghniomh chriosd, iartair oirdhe deighniom do dhénamh ar an gconradh ceudna; 7 ni bfuil diongmhail fos inar nobair, ar an meid thig o chriosd 7 ona ghrasaibh; oir ni bfuil a ccomas duinn. conloirghniom da laghadh a bioth do dhénamh uain fein amhain, ar le grasuibh 7 congnamh spesialta de, tre chriosd a ttighearna. As iontuigthe, go bfuil gean commor sin ag dia ar an ccarthanas braithrrdha, a gradh na comharsan, agus ar cumann na naomh, go nglacann dhéigobha 7 loirghniom agus sasughadh aoin ar son aoin oile. oir deir

Q an

an Sbriortuir naoṁṫa linn, gur coiṁ-ḋuinn ualaiġe a ċeile ḋhiomċur, agus cuḋiuġaḋ re ċéile, mur a ta a nurnuiġṫib a ttroisgiḋib ⁊ a ndeaġniomuib:

An 7. Caib.

Dona Sacramaintib.

C. Creuḋ ciallaiġṫer Sacramaint an rea-ſa nuaiḋ.

F. Comharṫa coimfiorṫa somoṫuiġṫe í, ni headh amhain le cciallaiġṫer grasa no seuladh le ndeataiġṫer sin; ⁊ fos ionstrumaint an Sbioraid naoiṁ le ngleasoar le ndeuntar ⁊ le ttugṫar ḋuinn, do briġ na bfocal ⁊ an ġniomha foirimliġ le ndeuntar í. grasa an Sbioraid naoiṁ; muna ttoirmisġṫer é tre ḋiṫ ullṁaiġṫe.

C. An gcreidṫer leat gurab riaċtanas do ċum an tslanuiġṫe, ollmuġaḋ inmeoḋonaċ, oibriuġaḋ spesialta an Sbioraid naoiṁ, agus deġoibre ċriosdo

do

do ġleus ċuguinn mur do niṫir san sacramaint.

C. Creidtear; 7 tan do beir dia brig 7 grasa commor so don comharta permanaidte so; ag nach bfuil imeas ona nadúir fein an eiseas coimmionbuileach-soin; as ni ró incredte é. ar an adbharso, ni heidir cur suas don tsagartso, gan euccoir, do ḋenam ar pais 7 ar oibrib criosd, ar uilecumas de, le naithbiontus sin san mbaisdeadh. beirtior sin dá damh mur cloinn feirge a bpeacadh a sinnsir: beirtir giolla le a mbaisdeadh sin a gcriosd mur cloinn a trocaire. oir mur dearbas Eoin san ceud caib. An meid do glac le criosd tug doib do cumas beit na cclainn de, da gcreidid ina ainm, nach o flannuib, no o toil colna, no o toil fir, acht o dia beirtir iad. mar sin.

E. Creud an ni da ndentar sacramaint an baisdid.

C. le ionlat a uisge 7 le briathruibh airidhe: mur dordaigh ar slanuightheoir, amhuil dherbhas S. Augustin ag radh, tig an briathar do chum an uisge 7 do nidhthear an tsacramaintsi.

E. Creud as Sacramaint *Confirmatio*, no dul falaimh Easpuig ann.

C. Ungadh le crisma maille le foirm briathar airidhe an eadan an duine iar mbaisdeadh; le laimh Easpuig, do beir bainn grasa dhuinn, 7 neart do reir mur do ordaigh criosd amhuil theagasgas an Scriptuir *cap*. 8. & 19. *act*. 7 an eglais ar lorg na nabstol 7 na sean ó thus, amhuil dherbhas *Dionysius Arepag. c. 2. Eccles. Hierarch. Hieron. contra Luciferian: Clemens Alex. lib. 6. strom. Ambrosius lib. 3. de Sacramentis. Augustinus 6. in epist. Ioannes, &c.*

E. Creud as ciall duibh ag creideamhuin Sacramaint na haithrighe?

C. An chiall theagasgas an eaglais, mur deir

an

an comairle ṫrionta *sess.* 14: *cap.* 1. ag
beiṫ do ḋia lan do ṫrocaire do coṁġc
re ġ laigiḋne agus ṫugsad fointin
bḟcaiḋ, don luċt do ṫuitfeaḋ a ngeiblib
an pḃcaiḋ 7 a laim an diabail. 1. Sa-
cramaint na haiṫriḋe, le ngleusfuiḋe
toraḋ paise criosd do cum gaċ ḋuin
da ttuitfiḋ iar mbaisdeaḋ a bpeacaḋ.
Do orḋaiġ criosd an tsacramuintsi
iar a eiseirġe o marbuiḃ, ag seideaḋ
ina ḋisgioblaiḃ trat dubairt, glacuiḋ-
ḋe an Spiorad naoṁ: gi be pḃcaḋa
maiṫfiḋe, biḋis maiṫeaḋ; 7 gi be pḃca-
ḋa coingmeoḋa sib, bi ḋis congmuiḋṫe.
Leis an ngnioṁ comoirḋeirceso, 7 leis
na briaṫruiḃ comsoileir so, as é ṫuig
coṁaontaḋ na naiṫreaċ riaṁ, go ttu-
gaḋ cumaċt maiṫfe agus congmala na
bpḃcaḋ dona habstoluiḃ 7 da lenamn-
uiḃ dleisdeaṁaċa, do cum na ccreidmheaċ
do ṫuitfeadh a bpḃcaḋ iar mbaisdeaḋ
do reiḋteaċ a geiblib: uime sin as ngsun-

 ta

ta do ḋibir 7 do ḋamun an eaglvis
ċatolice mur eiṫriceaḋa na Novatia-
ni, le seunturiḋe an cumas seumṗaiḋ-
tesi. da bríġ sin ag ḋiribaḋ, 7 ag gla-
caḋ na mbriaṫar ud san cceill no ṡiri-
ñiġsi damnaiġṫeor an neaṁċomairlesin
gluais briṫeaċ na Novatiani, a deirṫeor
go fallsa anaġaiḋ orduiġṫe na sacra-
muintesi naċ gciallann na briaṫra ud ſ.
aṁain cumas briaṫra de do ṫeagasg 7
soisgeul ċriosd do munaḋ.

E. Cionas 7 creud fa gcreidir gur Sa-
cramuint an posaḋ?

C. Creidim gur Sacramaint an posaḋ
do niṫear iar mbaisdeaḋ idir ḟior agus
ṁnaoi, le tugaid ar gaċ taob a ccorp
ḋa ċeile do ċum compantais feaḋ a
mbeaṫaḋ, 7 do ċum claiñe do ḋenaṁ
mur leiġios ar ḋroċlaonṫuiḃ na colna
oir aṁluiḋ sin a deir an eaglvis, go
sbeisialta san ccomairle ṫrionta sess.
24. 7 gur ab é criosd, do orduiġ i

agus

agus go ttugann si grasa don lanaṁuin, 7 nach eidir an posadh do beith na Shacramuint ar ndoig beirt aṁain iar mbaisdedh.

E. go deir tu leis an olaidh ḋeiġionaiġ.

C. A deirim leis an Eglais san ccomhairle thrionta *sess.* 14. gur orduiġ criosd an ongadh coisrigthe so na ndaoine tinn iar mbaisdedh, mar Shacramuint firinneċ dilis an recta nuaidh, mar luaidhes S. Marc 7 S. Seum absdol, da moradhladh ḋuinn ag radh. Ma ta duine agaibh tinn, gairmedh ar Shagartuibh na heagluise, 7 guidhedis e, da ongadh le holaidh i nainm an tiġearna, 7 sabeolfadh urnaiġṫe an ċreidiṁ an totar, 7 foirfeadh an tiġearna e; 7 ga raibhe i bpeacadhuibh maiṫfear iad ḋo.

E. Soil labramaoid ar Shacramuint an oird coisrigtha, do briġ gur do Shacramainte ċuirp ċriosd mar fior ḋib-

ſí do honóruiġe í go ſbeſialta, labram ar tús ar an tſacramaintſi an ċuirp reumráiḋte.

C. Dognam coiḋċe le congnaṁ dé.

An 8. Caib.

Do Shacramaint ċuirp Ċríoſd.

F. An gcreidirſi corp ⁊ fuil Ċríoſd do beiṫ ſan Sacramaintſi?

C. Creidim, ⁊ as deaġbṫa e beiṫ inċreid-ṫe, .i. fuil, ⁊ feoil Íoſa do beiṫ innte go fírinneaċ réalta do láṫair, as na briaṫraib ler honóruiġe í.

F. Creud fa ttuigirſi na briaṫra ſin ſan gceill litiorḋa; ⁊ naċ ail leat a ttuigſin ſan gceill fioġarḋa.

C. Ata gur ab ſan gceill litiorḋa do ṫuigſír mo ndoimmaṫuiġ an ſgriobtúir iad, le naċ eidir dul ar ſeaċran; ⁊ dar leam ni bfuil fáṫ do ċoimḃeaċ ſin dfiafraiġṫe;

niosa

nioſa ṁó no ḋa ḃfiafraiġe neaċ ḋiom,
creud naċ treigim bealaċ an riġ,
mur ġeall ar ſliġe ċomhtabhartaiġ ċoil
cumaing. ⁊ dar leat budh cora ḋamſa
ḋfiosraḋ ḋibſi, creud fa ttreiġti an
ċiall litiorḋa mur ġeall ar an gceill
ċaim ḟioġarṫa, an bealaċ mor reiḋ,
mur ġeall ar an gcaſan ḃeag aimreiḋ. mo
ċreidſe ḋe, leat muiġ gur ab amhluḋ ṫeaga-
ſgas an eglaiſ me, as lor leam, naċ fai-
cim riaſanas ar bioṫ le na ttuigſin go
fioġarṫa amain, ⁊ mur ſin naċ heigin
dam a ttuigſin amhlaiḋ ar ċoncor ſ. frir-
eaċ ſan gceill ḋirig ḋiliſ litiorḋa;
amhail dliġṫear ḋiom ag tuigſin meine
ṁic de ſan diabharrunſo, mur dhfia-
mhoio na ḋiaḋſi. oir as roġlan do la-
bhras ag raḋ. glacaiḋe ⁊ eitiḋe, ag
ſo mo ċorpſo ⁊c. ag ſo mfuilſi. deir
fos an eglais ina gnaṫċuimne abſoolta,
go ſbeiſialta ſan gcomhairle ṫrionta,
Tridentin. ſeſsion. 13. *canon.* 1. gi

be

be ḟeurnaḋ, go bḟuil criosd go leir idir corp 7 ḟuil, anam 7 diaḋaċt a ncoimShacramaint na haltora, go firinneaċ realta substainteaċ; 7 d'ſraḋ go bḟuil sioḋ amain inte, mur beiṫ a signe, a ccomharṫa, a bḟioġar no a mbriġ. coimhealḃaḋa air.

E. As nallod gioḋ go nuamhuiġṫe go Sbioradalta na heabraiḋe don ioḋbairt do niṫiḋe ar a son, agus go neiṫidis í, do bí toirmisgṫa orra an ioḋbairt do niṫiḋe ar son a bpeacaḋh do eiṫeaḋ.

C. Ni mur sin duinne na creidmheaċa a niuḋ. oir dliġṫear dinn, an ioḋbairtsi ċuirp ċriosd do eisteaċt gion go ndeuntar í a sioṫċain ar bpeacaḋ.

E. As da ċruṫuġaḋ, naċ bi criosd do laṫair go firinneaċ realta, 7 a gcumnuġaḋ amain san sacramuintsi, a deir criosd fein go groḋ a ndiaiḋ na mbriaṫar reumraiḋte ud ṫuas, *Hoc facite*

facite in meam commemorationem, dénaidh so im chuimhniughadhso.

C. Sernuim sin ort. N. Ni head choidhche. óir as an a bhfas tuigthear na briathra sin, 7 ar a bhfaicsin, amhail dherbhas Pol *ad Corint. 11. Hic calix nouū testamentum, est in meo sanguine; hoc facite quotiescumque bibetis in meam commemorationem. Quotiescumq; enim manducabitis panem hunc, & calicem bibetis: mortem Domini annunciabitis, done Veniat.* 7 go deimhin ar son go ndeuntar an meidsin a gcuimhniughadh a bháis nó go tigse; ni léiranas sin, nach bhí a chorp go firinneach 7 a fhuil go healta do láthair san iodhbairtsi. óir amhail do eitighis na hiudhail an iodhbairt fírinneach féin, 7 do chuimnighis go ndéantaoi an iodhbairt chéona gach son féin: mur sin dorinne ag fromadh cuirp chriosd iodhbartar san altoir a siochain ar bhfuscadh, do ninid amhlaidh a gcuimhniughadh a

a bhais páise. ⁊ daingnighe an fromhadh
sin im san gcuimhnesin. oir as e do or-
duigh criosd, cuimhniughadh ar a bhas le
caitheamh a chuirp. ⁊ tusa mar cailbhinbhe
fire tu, cuimhnidh mur deimhnighi fein inar
teagasg *Dom. 53. in Confessione fidei*
art. 36. go bhfuil substaint mhic de san
iodhbhairtsi. ar an adhbharso as eigin
dibh do reir bhur nadhmhala fein a radh go
bhful corp chriosd san iodhbhairtsi ar
son go nearntar i mur cuimhniughadh ar
fein, no ar a phais no ar a bhas. ⁊ nach
leanann gan e beith inte, a ndenamh mur
chuimhniughadh ar amhlaidh. Admhaoid fos
na luitheranaigh corp ⁊ fuil chriosd do
beith go firinneach san iodhbhairtsi do lathair
go realta, gion go nabrard ule go
ndentar i a gcuimhniughadh chriosd ⁊ a
bhais. ⁊ do reir, comhairle na gcailbhin-
each a ccarretonia ar son go nabraid
na luithsheranaigh amhlaidh sin; ar a son sin,
nach bhfuilid dealaighthe re cheile a gcrei-
dimh

dlíġ no a neaglvis : ó ta sin mvr sin ni
bfuil fath ḋoibsin beiṫ ḋslaigṫe liñe
san bproncso, da ngabamaois liv: ni naċ
deunmaoid. óir a se do ċreidmid go
bfvilsaḋ ar seaċran creidim. 7 tar eis
coisrigṫa a ngain 7 an fiona. naċ aran
no fion e niosa mo go firinneċ ; acht aici-
deḋa arain 7 fiona, fós a bfvil go
firinneċ corp 7 fvil ar tigherna iosa go
realta do laṫar mvr ordvbas an eglvis
san mball gceḋna don ċomairle ṫrion-
ta.

An 9. Caibdil.

Dhiodbairt an Aifrinn.

E. Minig ḋam iodbairt na haltora.
C. As ta da ċoimġniom san iodbairtsi.
don ċeidġniom aca goirthir *Consecra-
tio*. i. coisrigaḋ ; ar leis do nitear
Sacramuint na haltora. Don dara

gniom

gniom goirther caithim na hiodhbairte. fa
seach cēna, ⁊ ni a ndoinē, do nithir coir-
rtghadh an chuirp ⁊ coisrtghadh na foladh,
aga ndeglamhun go misoighte o ceile; oir
as fa seach a dubhairt criosd, ag so mo
chorpsa, ⁊ ag so mfuilsi; ⁊ as mur sin
do orduigh dona habsdoluibh an coisrig-
adhso do dhenamh, mur iodhbairt, ⁊ mur
chomharda cuimnighthe le gciallfaidhe a
bhas eiccionntach. mur sin a ta mac de go
firinnech ar an altoir, iar ndenamh an
ndomhchoisreagadh, a modh domhothuighthe,
foilighte fa chomharthuibh corpordha, le
ttugthar a bhas inar ccuimne, ⁊ a beith
umhal gus an eug, inar iodhbairt e fein.
⁊ gan amharas ni thechtaigheann toirbhi uaide
so, as riarthanas dfirinbhairt; ⁊ mur
sin gan conntabhairt as romor gean de ar
an gcoisrioghadhso ⁊ ar chaithim na hiodh-
bairtesi, ⁊ do beirmid ar fecuin orruinn le
dheghuil ⁊ le gnuis fuilbhir: ar an adh-
bhar go dtaisbhenann na gniomharso, a mhac
dilsir

dilsi féin do. Da réir so déunfa an uj-
le ċriosdaiḋe maiṫ, gur roiṫ... don
ċinéḋ ḋaona go sbesialta do ċreidmheaċ-
aibh láṫaraḋas ċriosd san ioḋbairtsi ag
toiḋeaċt da a láṫair ⁊ ⁊ roinne, fáoi na
comharṫaiḃ corporḋa reumhraiḋte uḋ
ag reiḋiuġaḋ linn, le taisbeunaḋ a
ċeusda ⁊ a páise dar cceannaċ, da aṫair
ṡiorruiḋe. San gceillsi deirtear go no-
fraltar criosd san aifrionn san ioḋbairt
⁊ san tsacramuintsi ⁊ ⁊ ron: ⁊ as san
ccéillsi do ċreidmid, go ttugann an ioḋ-
bairtsi ⁊ ḋia beiṫ ceannais rinn; ⁊ as u-
me sin do ġairmid ioḋbairt ṡiṫċiuil ḋi;
oir offralamoid í go spioradalta
don aṫair neamhḋa mur ṡacrafis ṡiṫe ⁊
ṡioṫċana, ag raḋ nac bi againn le na nio-
ḋbairt do, ṡ iosa criosd, ⁊ a ḋ...goib-
re ionluaiḋ dhoiċriochnaiġṫe go a
bás. As so an ciall ina nofralemid ⁊
nurnaiġṫe do san ioḋbairtsi. mor an
difir a ta idir an ioḋbairtsi ⁊ sacri-

fis

fis an tsenntiomna. oir ni dortar fuil
go fior, ⁊ go misdoighthe innte, ni cur-
thar daoine chum bais innte da rire ⁊ go
misolmhul; gidheadh as iodhbairt fhior í,
oir a ta an ni do hosgailtear innte go dor-
cha ag fiogharughadh ⁊ ag cuimhniughadh
an bhais ro fhulangsud. uime so deiridh
fos na cailbhinigh, go nosgaluid fein do
dhia, criosd do lathar dha, an meid go bhfuil
do lathair doibh do reir chreidimh am-
ain. ⁊ mar sin da gcreidedis a bheith go
firinneach realta do lathar; creud an fath
nar eidir leo a osgail amhlaidh, mar
do nimid ne? acd na measag coimhneach, gur
ab fein duinne, iodhbairt nuadh fhiolmhul
do dhiaibh do chum reitigh de inar nai-
fiachaibh, ag mheas nach dearna criosd sin
go lor ina iodhbairt fhuilteach. oir ni
lhan sin as ar teagasguibhne, ar an adhbhar
gurab é modh gurdhe amháin do nimid í,
do chum na hiodhbairte fuiltigh do chur
a ngar go misoghmhul chum de, do nimid

am-

amluiḋ. léġtar aſ ſo, nac ḃfuil eiſeċt
iſ na hurġdaraſuib do ḃeir an nſeccḋ-
deaḋa ⁊ naġuiḋ le na gcaiṁċiallḋaibh
ḟein *Hebr.* 4.9. &c. tuġ doiſ na cail-
ḃiniġ da naiṙeaḋ go naḋṁaid tṡaſg
luteir ⁊ creidiṁ na luiteranaċ beiṫ
gan neiṁ gan eſṗaid ċreidiṁ; ag aḋ-
ṁail go ḃfuil corp ⁊ fuil ċriost do
laṫair go fiṙinneac ſan Sacramuintſi ⁊
ſan ioḋbairtſi. ⁊ o aḋṁaid, ⁊ nac
fuagraid oṙa, creud do ḃeir riṁe iad
ſan bponcſo. ⁊ ma ioṁċuiriḋ le luiteġ-
ranuib ag aḋraḋ ċriost ſan tſacram-
aintſi ⁊ aga ġuiḋe leiſ an ioḋbairt la-
ṫarḋa ċeudna; aſ mor an dalla cia
doib fuagraḋ oirne ſan bponc ccedna
ſ̄ da nabair luiteranaċ nac ioḋbairt
ioḋbairt na haltoraċ, gioḋ gur ſacra-
maint fola ⁊ cuirp laṫarḋa ċriost i. Aſ
follaſ gur ab ainbfios mor no mirun,
no mailiſ aſ ciontaċ liu, ḟonn eſṗaide ⁊

consboiḋe gan aḋḃar. As a ndubhra-
ḋmair go ſeaḋ, as ionṫuigṫe creud
as coir a raḋ leis an gcomaoin do iarr-
as lucht aindfis, le nach deoin an ablann
ċoisrigṫa, gan fos an ċailis ċoisrig-
ṫa dfagail. oir do ḃrig nach ona haici-
diḃ ucht an arain 7 an ḟiona ṫig grasa 7
beannuġaḋ 7 toraḋ na sacramuinteſi, aċt
o ṡubſtaint ḋilis Iosa Ċriosto. .i. ona
ċorp, 7 ona ḟuil le mbeaṫaiġṫear an tanam;
7 go bfuilid so araon fa aicidiḃ an ar-
ain 7 an ḟiona, beirṫear an corp cſona 7
an ḟuil maraon daon faoi gach aicid da
gcaiṫear. .i. faoi aicidiḃ an arain, 7
faoi aicidiḃ an ḟiona. agus as e so as
fundamuint don traiṫ 7 don eaglais,
fa ndein an trata, 7 an cleirech nach
abar an taifrionn comaoinech ag caiṫeamh
na sacramuinteſi faoi aicidiḃ an arain
amhain faoi a bfuil ni headh amhain corp,
aċt fos fuil Ċriosto, nach dealaiġṫear

coi-

ċoiṁḋe le ċeile, 7 do ḃeir grása agus ḃeaṫa 7 oileaṁuin ḋḟior na comaoine. ma atá gur coir don tí a deir an tairfrionn 7 do ní an iodhbairt ḟirinneaċ so ag coisreagaḋ an arain 7 na cailíse, iad do ċaiṫeaṁ faoi gaċ aicid aca, oir ḃeanaḋ sin diomlaine na saicrifise. na ḋeanaṁ cailbineaċ iongnaṁ ḋe so. oir mur as léir aca féin. san ḃernainc *cap.* 12 *tit. de cœna art.* 7. iomċraid comaoin do ḋeanaṁ san arán aṁain, go morṁórAċ leis an meid aga mbí grain ar ḟíon. 7 mur sin tigid linne, 7 deirid mur dur-ḃramair, naċ riaċtanas comain do ḋén-aṁ fa gaċ aicid aca.

C. As so tuigṫear creud fognaṁ an oird coisreagṫa san eaglais. oir as Sacramuint e, le mionasforalṫar 7 le ndéantar Sacra-muint 7 saicrifís ċuirp 7 fola ar dtiġ-earna, 7 sacramuint na haiṫriġe, mur deir criosd, *Ioann.* 20. *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis &c.*

*Hoc facite in meam commemoratio-
nem*, oir as iad na habsdoil 7 a luċt-
leanaṁna .i. na sagairt dorda crìosda
do ċum iadso do ṁionasoralas. 72.

An 10. Caib.

Dugdaṁar na heagluise.

E. Creud da ngairir briaṫar de?

C. Dona briaṫraiḃ le tteagasg dia sin.

E. Cionnas no cáit a bfaġṫar na briaṫra sin?

C. A ta cuid da briaṫraiḃ sgrioḃṫa .i. an sgriobtur naomṫa, 7 cuid oile gan sgrioba san sgriobtur, mur a ta beulaireaċ .i. gnaṫċuiṁne na heagluise diaiġ a ndiaiġ. oir ni raiḃ an soisgeul fein sgrioḃṫa o ṫus, giḋeaḋ do geiḃṫi é ar ttus a mbeuluiḃ caiċ no gur friṫeaġ an sgribneoireaċ 7 an clo a mach, ler sgriobaḋ e, da ngarṫar a nosa sgriobtur naomṫa no biobla de.

E.

E. Cia o bfaġair fios an Scriptuir
ċoir, 7 na gnaṫċuimne ceirte, tar
an leabar naċ Sgriptur, 7 tar an
sgel naċ gnaṫċuimne ċoir?

C. On eagluis, dar orduiġ Criosd an
Sgriptur 7 an gnaṫċuimne ċoir do
ċoimeud. uime sin as ona lamuibh amain
do ġlacamaoid iad. oir i fein is maṫair,
ar maiġistreas ṫeagaisg, le naċ eidir dul
a seaċran ċreidim, amhuil ro ġeall Criosd
san leabar a ḋmaois na heiṫrice fein
beiṫ na Sgriptur. 7 amhuil gurab
uaiṫe amain do ġlacamaoid an Sgriop-
tur uile; mur an gcedna as uaiṫe do
ġlacamaoid an gnaṫċuimne reumraiḋte,
7 ciall ḟire an Sgriptuir ċedna. uime
so deir an eagluis, naċ abair fein, 7
naċ aiṫris nuaiḋeas ar biṫ. i. aṫsgal
nuaḋ le ċreidim ar bṙiaṫra de amain
do geibṫear ro san Sgriptuir, no san
ngnaṫċuimne, 7 a gciall ċoir do reir
Sgriptur nó gnaṫċuimne, maille le

foirrugaḋ ⁊ le inspiratio an Sbiorad
naoimh as doctrin di. oir as le do
ġnat o ṫus do reidig gac conboid
dá dtionsgnaḋ inte riam, maille le ġnait-
foirrugaḋ an Sbiorad naoimh. oir le
do muċaiḋ an ceoimrigan a gcomairle
generalta na nabstol actorum 15.
⁊ o sin amaċ diaiḋ a ndiaiḋ gus a niuḋ
gaċ conboid oile a ttaobh ċreidimh.
uime ro taisbenaḋ an eaglais a hugdar-
ras fein da ḋenam sin, san gcomairle
ċedna, ⁊ is na comairlib oile amhuil ag
raḋ *Visum est Spiritui Sancto, &*
nobis, &c. tareis fos na conboide
do reidteċ amhluiḋ, fuagraḋ ċena da
clainn umlugaḋ da breiṫemnas ⁊ da de-
cret, ⁊ iad do ċongbail. mur ro do
rigne S. Pol ag siobal ⁊ ag fuagraḋ
dona poiblib decret na nabstol do
ċongbail. oir a beol na heglaise tig mi-
nighaḋ an Sbiorad naoim ċugainn.
uime sin tar eis go nabramaoid san
ccre,

ccre, creidim ſan Sbiorad naoṁ dei-
rmid ſan naoiṁeglaiſ caitlice, mur
ſin a ta ḋfiacaiḃ orrainn a aḋṁail go
ḃfuil an fírinne neiṁearraidheaċt do ġnáṫ
ſan eaglaiſ caṫoilicig; oir mur a
mbeiṫ, nir eaglaiſ í, ⁊ cruinniuġaḋ ſea-
ċranta. ⁊ an aḋbharſo gi be deir, go
ndeirn an eaglaiſ droċuſaid ḋa huġ-
darraſ ag reic bréag ní ċreidid don
Spiorad naoṁ le foirnaiġṫer í. ⁊ da
ttuigdoiſ fa ḋeara é go maiṫ, do
ċifidiſ naċ dein an eagluiſ maiġiſdir
ḋí féin ⁊ an gcreidim, mur deiridſin,
⁊ go gcoingbann i féin de, ag cur ſuaſ
do nuaideaċt ⁊ ag raḋ *nihil innouetur*:
oir ní hé amáin go numhlaigeann don
Sgriopṫuir, ⁊ fóſ dona miniġṫiḃ reuṁ-
raiḋte aga ttuigſean do réir inntinne
na naiṫreaḃ, ag raḋ naċ glacfaḋ féin
le toinn aċt do réir ġnaṫċuimhne na
priomhaoiſe ⁊ na ſinſear. Uime ſo da
ſgrudadaoiſ na heiṫriceaḋa na neiṫi de-

irmi-

irmidne, do ċreidis gur ro mó 7 gur
ḟearr go mor ughdarras na heagluise ca-
toilicigh, ina ughdarras comhairle prio-
baidigh ar bioth. a ta fos ughdarras na
heagluise có riachdanasach 7 sin do ċum
na nimpearsan ċreidimh do ċur ar ccul
go mo eigin dheascaidhibh na ccatoili-
ceadh fein, gabhail leis 7 a adhmhail ettor-
ra fein. as da bhiṫe sin do dhamnuighsiad
ina ccomhairle fein a gcarentonia san
mbliadhain dhaois ċriosd 1644. radh na
nindependenti, a deir gurab eidir le
gach eagluis phrioibhaideach a barumhuil 7 a
hopinio fein do leanmhuin, 7 gan beann
do ċur ar raidhtib na heagluisi coitċinne.
fos a deir an comhairle cédna go bfuil
na hindependenti comhorċoideach sin don
fhaid politiceach 7 a ta si don eagluis.
oir go ttabairsi sliġe don uile mhiriagh-
altas, don uile mhire, 7 go gcuir tibhse
ar an uile leiġios, 7 ma leiġtear i ar
a haġaidh, nach bu has dhiasaranuibh no
dhra-

ḋuaſġanuiḃ, do religio no do ſort ċreidim ar bioṫ. Ar na haḋḃraiḃſi ⁊ do reir a gcamċoṁairle fein, a ta ḋfiaċuiḃ ar gaċ coinġluis priobaideaċ ma leiṫ, uṁluġaḋ duġḋaras na hEgluiſi generalta. oir ma ta go tteidſiod do ċum an ṡgrioptuir, aga ṫuigſin do reir a cclaigcinn fein Ni buḋ lia dona cea-nuiḃ no dona cjalluiḃ. uime ſin dEgla na ninndependentes do ċur na ccailbineċ ar ccul, do ṫeagaſg an coṁairle reṁraiḋ-te, an tuġdaras as mo do beiṫ ag an eagluis ġeneralta; amuil adeirid na cailbiniġ go leir ſan bfrainc ⁊ a ſag-ſan, ag raḋ gurab le ardċinnibh na hEgluiſe do reiḋteaċ fa ḋeireḋ ſiar gaċ conſboid do eirġeaſ a ttaob ċreidim; ⁊ gi be naċ umluiġean ḋi, as ceart ar reaċran e, no mac tire. cuir na cion ſo mur deir na hEgluiſeaċa priobaiḋ-eca ſan bfrainc ag geille don ḋEglais

choi-

ċoitċionn ⁊ ṫoilid ḃeiṫ aca fein ag raḋ *in sua Confessione, & literis 1616. Promittimus coram Deo nos submittere omni illi, quod definietur in sancta vestra Congregatione, cum persuadeamur Vos dirigi à Spiritu Sancto per regulam Verbi Dei.* Ni abair sinne aiṫṡriaċ so le ar nEaglais ċoitċionn ċatoiliciġ fein. mur sin ni dliġṫear doibhsin fuagraḋ orrṫa, tre ġreamuġaḋ don uġdarras a ta ag an eaglais generalta maille le foiruġaḋ an Sbioraid naoim. Ni dearnaiosin contabairt fa gaċ ni da nabair a gcoimṫionol coitċeann fein beiṫ increidte, ⁊ dearḃuiḋ doib fein go daingion an Sbiorad naom do ḃeiṫ ag foiruġaḋ an coimṫionoil ċcona. oir mur ḃfuil do ḋearḃaḋ aca ar so, ⁊ baramuil amain agus meas docoṁa, creud an riġe mor doib, geallamuin a ḃfiaġnuise de ṫumluġaḋ

don

don ṁéiḋ ḋéaraſ an coiṁṫionol ſin ,
lérab eidir dul ⁊ ſeaċran . ſ̄ mar
ḋearbaḋ oile do ſcoilſiḋ beiṫ aca ⁊
ſúḋ,oir .i. go nabair dia nac ttéiḋſioḋ
coiḋċe ⁊ ſeaċran creidim tre beiṫ ar
na ſorrṫeagaḋ on ſbioraḋ naoṁ ⁊ buḋ
iongnaḋ liom ſin̄e do raḋ an ni ċedna le
ar neaglaiſ fein Uime ſo, agus do
ċum gan a claiñe do ḋul ar ſeaċran,do
orduig mac dé, priomaḋar peadar
⁊ na bprioṁpaſtuiri na ḋiaiḋ do
lenas a loirg smur a ḋubairt na catoilic-
cig uile go bonaitċe do reir na gcom-
airlecca generalta o tus gus an niuḋ. As
ttreb iomorro imreaſan na noḋlaḋḋuiḋe
ſgolarḋa eattorra fein ; ni hait ſo
ḋoib, agus ni riaſanas labairt orra
mur nac conſboiḋ creidiṁ iad . Iomḋa
foċnaiḋ do ni ar nſceaiṗḋe ar an
bprioṁaḋar neimpairḋtesi ḋfon gra-
na, ⁊ fuaċta do ċur ar ⁊ nſglaisne . oir
ni hionṁuin lur ſin . coman no conḋas

na

na gcreidṁeċ, no ordugaḋ ċriosd, a ta riaṁ ⁊ bun o ṫus a eagluise san ardċaṫoir absolta, a ta lan dfun- damaint san soisgeul, ⁊ a seanċuṁnib na naiṫreċ nḋoṁṫa gus a nioḋ. s̄ ar na puncuiḃ so go glan laiḃeoraḋ fos go haṫġairid san ttreas gcuid don tsio- ṫarso.

AN TREAS

CUID.

A modh chomhraidh deisi, ina bhfuil gach ne cceisd on ccriosduidhe, ⁊ gach ne bhfreagra on neithricthe ar a cheile, le a cclaoiohthear uile eithriceacht na haimsiresi, le criosduidhe dha shimplidhe.

An 1. Caib.

na gcreidṁeċ, no orduġaḋ ċriosdo, a ta riaṁ ag bvn o ṫus a eagluise san ardċaṫaoir absdolta, a ta lan dfvndamaint san soisgeul, 7 a seanċvṁnib na naiṫribeċ ncoiṁṫa gvs a nioḋ. s̃ ar na pvncvib so go glan laiḃeoraḋ fos go haṫġairid san tcreas gcaid don tsioṫarso.

AN TREAS CUID.

a modh chomhraidh dei-
si, ina bhfuil gach ne cceisd
on ccriosduidhe, 7 gach
ne bhfreagra on neithric-
che ar a cheile, le a ccluao-
idhthear uile eithriceacht
na haimsiresi, le crios-
duidhe dha shim-
plidhe.

An 1. Caib.

Ceist. An tarbaċ do neaċ ria ccom̄rac. fios glan ⁊ eolas foirbṫe do ḃeiṫe aige o ṫús ar armuib cosanta, ⁊ ar ṗionnsoi-pers a naṁad, do ċum a ċloiḋ go hurasda agus a ṁarbaḋ go dlisdionaċ laṁ ar laiṁ, le ċloiḋeṁ agus le ṗionn-sa fein?

Freagra. Ni contabairt gur tarbaċ.

C. Creud as arm cosanta no as riaġail prionnsiopalta duitsi, ⁊ don ṁeud oile do ṡeictib, ag creidsiun go contrarḋa a naġaiḋ na heaglvise Romanaiġ.

F. Deirmid vle go generalta dcon-ġuṫ, dcoinbeul ⁊ daonfocal go fears-baċ, gurab e an Sgrioptur beannaiġṫe, ar riaġvl don vle firinne; ar ṁoḋ naċ increidṫe coinni leaṫ a muġ ḋa nab-air.

C. Cia as breitheamh reidhthigh a ccon-

sboi-

sboidiḃ an ċreidiṁ.

F. An sgrioptur fein.

C. An ttoirmisgṫear do ċaċ, aonfocal do ḃrain don Sgrioptur, nó fos do ċur leis?

F. Toirmisgṫear go deiṁin.

C. An leanann as sin, a ccursib creidiṁ, gur coir cur suas do ċomairlib, d'ughdar-ras na naiṫreaċ agus na heaglaise ⁊ fad.

F. Isnaid go fiormait. oir daoine iad uile, soiṁillta, lérab eidir brega do raḋ. ⁊ uime sin gur a mbriaṫraib de aṁain .i. san Sgrioptur naomṫa as coir dúinn seasaṁ.

C. An ttigid caċ oile uile libsi san ṁeid-sin?

F. Tigid ċoiḋċe; oir ni heidir liu a ṡéanaḋ.

C. Creud nar eidir liu a ṡéana.

F. Ar an aḋbar gurab e an ṁeud ud an aḋmail fein uile go coitceann,

C.

C. An gcreidionn amhluidh ar ttus; gur ab e an Sgrioptur neomhtha ar riaghuil don uile fhirinne, ina bfoghthar an meud as riachtanas do chum seirbhise de ⁊ slainte an anma.

F. As sin ar nadhmhail, ⁊ ar bprimhprinnsipal go leir.

C. An abrair no an gcreidionn fos, nach coir cuimhni do chreidiomh, acht an meud do gheibhthear go follas san Sgrioptur cheudna.

F. A deirim o bheol go beul.

C. An abrair an treas fear, gur ab leis an Sgrioptur amhain ar dual, ⁊ ar eidir breitheamhnas do thabhairt, ⁊ reidhteach do dhenamh idir chach san uile consboid chreidimh.

F. A deirim go laidir, agus fos gurab e amhain ar breitheamh ina himreasanaibh sin uile.

C. An abrair gur ab eidir don eagluis fhofaighse generalta dul ar seachran chrei-

ċreidim, ⁊ mur an gcēdna da comair-lib generalta, ⁊ dona daoinib ar fad.

F. Adeirid go dasaċdaċ; ⁊ fos go nodba, ⁊ gur imiġ ambaḋta cenna roir eaglais ⁊ comairle; ⁊ go bḟuilid na daoine go leir uile foimeallta?

C. Creud a meas ar bḟeulairgeas ⁊ ar ġnaṫċuimne na heaglaise?

F. Adeirid; naċ ni dleaḃṫa, acht mi dleaḃṫa a nabraid.

C. Cait a bḟagṫar, go nabraid an meud-so?

F. Geibṫer focal ar focal ina naoṁa-laib fein. *In Confessione Anglica priori. art.* 10. & *in posteriori art.* 6. 19. 20. 30. *In Scotica art.* 18. *in Gallica art.* 4. & 5. *in Heluetica art.* 1. *in saxonica sub fin. in Argentinensi in Comitijs Augustanis cap.* 1. *In Vittembergica art.* 30. *in Confessione Palatini anno* 1516. *sub principio.*

In Suecica art. 1. ⁊ a naḋṁaluiḃ ċaiċ oile.

C. Mas mur sin a tá, ḋliġṫear ḋíḃ a adṁáil, go ḃfuilid ag teagusg bur gcreidiṁ go léir san Sgrioptúr sios go soiléir focal ar focal; nó go hairiḋe a ḃfocluiḃ, ⁊ a ttearmaḋuiḃ coiṁṁeasda .i. coṁṁaiṫ ⁊ do ḃiaḋḋoís fiollaḋ ar fiollaḋ ann; nó na neaṁgmuis so, go ḃfaġṫar iad a nglúais éigin ḋlisdionaiġ an Sgrioptúir; no fa ḋeoiḋ go lṁaid a ndíoscuruiḃ follaine mur raiḋte dearḃṫa deiṁniġṫe nímċontaḃartaċa as briaṫruiḃ an Sgrioptúir, no as an nglúais remraiḋte. no asda a rúon?

F. As amluiḋ sin a ta go dírḃe: ⁊ as e sin féin bonait ar rialaiḋe ⁊ ar ḃfondamaint uile.

C. Gi be ṫaisbeunfaḋ naċ fionaiġṫear conairteagal ar biṫ da gcreidtise a naġaiḋ an ċreidiṁ ċatoiliciġ Romanaiġ, le cointeagra Sgrioptúir soiléir,

no

no le congluair ḋlifoionaiġ, no le tshi-
maḋuiḃ coimṁesgda le sgrioptuir fol-
las, no le coinlbinnuin ċeilliḋe ḋear-
bṫa; buḋ coir daoiḃ a aḋṁail go
bfuilti clóiḋṫe ar fad a mbeul an
traic.

F. Ga ndeuntaoi amluiḋ, do ḃiaḋmaois uile ar fagḃail, ag gabail dar gcionnuiḃ fa na ballaḋuiḃ.

C. Eisd lesin bégan ar ttus: oir do ḋeun amluiḋ go grod.

F. Eisdim ċena: buail ar ṫagaiḋ.

C. Soil ndeunad balbán diot ar fad; ni mor ḋuinn condur ċeilliḋe do ḋeunaṁ ar ttus.

C. Adbaimsi an uile ċonraḋ peursunta: giḋeḋ cuirṫear sios daṁ iad.

An 2. Caib.

Don comdach ar ionchongmala a cconsboidibh an chreidimh.

C. An toil lib consboid linnsa a gcuis an ċreidim.

E. Ni bfuil uaim ar sin.

C. An toil lib fos go ndenmaois comhrad ceillidhe a ccuis, 7 dfiaċruiḋ oruinn fuirbhe na bon coiḋce go daingen.

F. As toil: 7 gan dul dcoimhneach ar a cúl.

C. Ann gach pleidheail dligheṫinnil an riar anas truir go sbesialta. i. cartuigheoir no eligheoir, no agraigheoir: an cathbhe fein no an cosantach; 7 breitheamh.

F. As riachtanas gan amharas ar bioth.

C. An gcuir sibsi no do muintir coneair oirrne na catoilicib romhanca, da ngairrthar papuiri a gcuisib an chreidimh?

F.

F. Creidmid chena go lor.

C. Cia bhias aguinn na bhreithemh, na cosan-
tach, 7 na agartoir?

F. Mise an tagartoir; tusa an cosantach;
an breitheamh gidheadh an Sgriop-
tur.

C. Creud an tuigsionas no na briathra le
nglacthar san cconsboidsi?

F. Leis an Sgriopturr: .i. le briathruibh De
amhain.

C. Creud an punc ar a labheoramaoid.

F. Labheoramaoid ar do rabhadh punc.

C. Ainmnigh dhuinn é: gidheadh ni folair a
bheith na aon phunc amhain airidhe, dfhagla
ar mearaighthe, no ar mbeith ag leimnigh o
thom go tom. 7 as riachtanas gur punc
é do chreidim aoin aguinn, da nach ccreid
an fhir oile.

F. Ni folair sin: oir da ttigmis le chéile
ann; nir chuis consboide e.

C. Ar an adhbhar sin an deoin libh labhairt ar
Shacramaint na haltora.

F· As ró ḋeoin. oir iar réiḋte an ṗuinc sin ḋuiñ go maiṫ ⁊ ttus; triallfum go punc oile.

C· Cuiṁniġ giḋḃ go maiṫ furbc agam san bpuncso amain, go reiḋtír é ar ttus.

F· Gabaim sin do laiṁ. giḋḃ creud fa gcurtar mise san eiliuġaḋ.

C· Oir sib fein do iarrar comrac a ccom-nuiġe: sib do bios coiḋċe ag gioran oruiñe, sib do bios dar ccainḃ; sib fos do ṡgar liñ, ag fuagraḋ oruiñ o ne go nioḋ.

F· Cumaḋ ḋe: feuċfaḋ liṫ é a nuairsi; ḋfoñ na firiñe ḋfaġáil a maċ.

C· Tiomáin ⁊. giḋḃ tab⁊ dod ⁊ḋ gan na pḟrsona do ṁalaċt, ag cur an agġ-ḃoir san ccosnaṁ, no an ċosantaiġ san agraḋ. oir as gnaiṫbeusa don ṁuiñtir dar diob ṫusa, an tan cloiḋ-ṫear iad; beiṫ ag boiclemḃ, ag iarraṁ dul as le glabṫar ag cur na cuise a

bfaḋ

bḟaḋ, le iomaḋ briaṫar do ċaiṫeas a naimsir le caibiollanas, ⁊ le connan-cuim ag malairt na bpersan reumraidhte, ni nach coir ċoiḋċe do leigen doib, no ḋul tuinnte as an ród no go ccriochnaighthear an pleideail.

F. Deonuighim fos an meidsin.

C. Cuṫaid orm nach bfuil corp ⁊ fuil ċriosd a sacramuint na haltora, go bfirinne, ⁊ go realta do laṫair. taisbein gur ab earraid no eitricear duine a raḋ go bfuil, no gur don ċreidim a raḋ nach bfuil. na malairt sunt no persa, ⁊ na labair ar ni nach bfuil le adbar, mur a ta consboid sgolarda no na ndoctuiri gcatoilicigh eatorra fein, nach dein creideamh no a nagaiḋ ċreidim.

C. An bfuileongṫa tusa dam sin do ċruṫughaḋ le gluais sgriopṫuir, no le reusunuib dearbṫa.

C. Ni fuileongfad ar concor; no go nad-

mhaidirse ar tus nach tig leis e do chruthughadh as an Sgrioptuir amhain. giodh tra ata aidhmheoghair amhluidh; fulcongthar. mur sin fag dhamh go soileir soillseach, focal ar focal san Sgrioptuir na briathrasa. i. Ni bhfuil corp ⁊ ful criost do lathair san Sacramuintsi; no a tegarmadhuibh coimhmhesda leis na briathruibh ceadna. mur bhfaghair, admhaigh é: ⁊ mur sin da gcreidir don Sgrioptuir neamhtha, amhain; ⁊ nach bi coimhni increidte, mar a bhfaghthar ann go follas focal ar focal, no a mbriathruibh comhghlana comhsoileir liu; ni chreidir ⁊ ni increidte, nach bhfuil corp ⁊ fuil criost do lathar go nealta san sacramaintsi: ⁊ mar eitchighear no earraid ni do chreidsidh no do mhesa nach bi go follas ann; deir tusa emhaid no eitchighear san bpuncsa; ⁊ an mhuintir oile do ghabhas leis. ⁊ ni he an Sgrioptuir as riaghulchreidim doibh. labhair a nois mar creidir leis:

leat : na bí a nonn nó a nall . Fiafruigh an
so . cuimhnigh ar a ndubhrais, ar do gheal-
ladh, 7 ar ar gcomhra perṁnaiḋte . labair .
labair . labair .

F. Cuimhnighim go maith . Coimhlíonfad
iad do réir mo dhíthchill . gidh ni dligh-
thear dhíom na hairteagail sgntacha, amhuil
a tá an prionsa, do chruthughadh le
Sgrioptúr follais, bíodh go gcrei-
dim é .

C. Do chím go gceud don onóir gur ab
mian leat dul ar do thóin . an mur so du-
bhrais 7 an mar so do ghellais ar ball damh,
ag radh nach bfuil coinni inchreidte, ar an
meid geibhthear san Sgrioptur fos go
follas . ar chreud fa gcreidir siad, Sgan
iad ann amhluidh . mur sin as eigin dut a
radh gur ab inchreidte, gan corp 7 fuil
Chriosd do beith go realta do lathair
san sacramuintsi, oir amhluidh do chrei-
dis tu ; 7 aroon nach inchreidte é ; do
bhrigh nach bfuil go soilleir san Sgriop-
tur .

tur. mur sin as ꝗtsgal creidim e, 7 ni headh. ꝼ da ndligheadh a chreidsin, ar son go bhfuil na puinc seanacha; creud nach bhfoghthar e san mbiobla, commaith 7 do gheibhthear ꝗteagail seunacha oile, mur ata. Ni diol fochmhuide dia. Ni bhfuil dia oile ach ꝼ mise. Ni bhfuil innighthear a ndia. Ni deghn dia breg. 72. fagaim thu fein agus cach cloidhte san bpuncso. feuchfad for leat e; 7 ni rachad uaim ꝗ conchor.

F. Tiomain ort. dein do dhithchioll.

An 3. Caibdil.

Do mhioghthadhba riagla creidim na neithricidh.

C. Creud as riaghail creidim dhoibh uile?

E. An Sgrioptur glan naomhtha amhain

amhuil

aṁuil ⁊ na ḋṁala fein san gcéud ċaibidil.

C. An Sgrioptuir cóir na leabhair da ngȧirthear san laidin *Libri Sapientiæ, Ecclesiastici, Tobiæ, Iudith, primus & secundus Esdreæ, Baruch, Hymnus trium Puerorum, Historia Susannæ, primus & secundus Machabæorum?*

F. Ni headh: 's ni ġlacamaoid mur biobla ċanonta leo ⁊ diultamaoid go genearalta ḋoibh mur as lér a reformatio na Sagsan ro sgriobhadh san mbliaḋain 1613. *in Confessione Gallica art. 3. Anglica art. 6. Biblia Lutherana post finem Veteris Testamenti,* mur a nglacthar go haimhleisg epistil S. Seim. an dara eipistoil Ṗedair. tris epistoil Eoin, eipistoil Iudais 7 an tapocalipsi. glacaḋ giodhbh cuid aguin le Job, cuid oile ni ġlacuid: glacaḋ drong le epistoil Sheim 7 cuid oile leis an Apocalipsi;

lirs ; ꝯ a ta cuid fos le naċ ail gla-
caḋ liv ꝗ conḋoir .

C. An ccreidti gur scrioptur diaḋa dearḃṫa coir an ċuid oile , do glaċtar liḃ ?

F. Creidemid gus an mbas . ⁊ as ḋtḡal dar ccreiteim sin ; ⁊ gur leaḃair apocraiḃ gan vṁdamas , da naċ coir creidosin do ṫaḃġt , an meid naċ glacamaoid .

C. Nar truaillidhe liḃ ondvid don meid ler ġlacaḃair don biobla , ag cur confocail leis , no ag buain confocail ḋe ?

F. Nir truaillidhe riam a neinteaġsa . ⁊ as amluiḋ so deirmid vile .

C. Os é sin bḡ raḋ vile ; ⁊ gurab ḋtḡluiḃ bar ccreidim e , da naċ gcreidimidne ; ⁊ gur ab e an scrioptur amain as riaġul vile ḟirine ḋiḃ , ina bful vile eolas , vile ṫġasġ . ⁊ vile ḋtḡal as riaġanas do creideaḋ , do ċum dia

ḋono-

ḋonoruġaḋ, 7 do ċum gur anma do ṡa-
bail ; 7 mur deir sib fein go bfuil so
uile dar gcreidim ; sirim oruib os ur-
de ; an agam go foill beg, san bponc so
fein 7 taisbenad dam, cait ina nabair do
biobla fein lib go glan no go soilleir
no go direch, an meud ud ṡuas, go
sbessalta nach sgrioptur coir na leabur
reumraidhte ud ; no iad do beiṫ gan
urġoamnas, gan barantas ; 7 nach coir
ersoso ḋoib. innis dam cait ? cia ionad ?
ċia an leabar ? cia an ċaibidil ? cia an
duilleog, an leathanach, no an versicil ina
bfogaltar so ? oir go deimin dearbtha
ni ṫaisbenair, 7 ni fheosad, ċoiḋċe go
braṫ na breiṫi ; ni heidir ḋib é do ḟi-
sin. oir ni bfuil e ann, 7 ni raibe riaṁ.
creud a deirir lem a nois ? cait a bfuil
riaġul do ċreidiṁ ? creud ma gcrei-
dir an meud ud ? ġteagal ċreidiṁ e
do reir hadmalaso : ni head fos mur
bfoġtar e san mbiobla mar fior du-
tsi.

tsi. ⁊ ni fogtar: oir ni eidir a thais-
beunadh ann. mur sin as ceistgal e don
chreidimh, ⁊ ni headh: feuch a nois cait a
ngeubthar.

F. Cruaidh an painteul ina gcuirir me, ⁊
gi gur docair dam toidheacht as, le ono-
ir; as eidir lium a radh, amhuil fos a
deir cuid dom mhuinntir; nach faghtar na
leabhair perimhraidhte ud a measg na
Scriopturi nó na leabhar bhfiordha
ndiadha ndearbtha do dioghlomadh leo
fein, da ndearnadair suas a mbiobla
uile.

C. Go gcead dibh, a dhuine maith; ni fhreag-
rair me go dirach: oir as e dfiosruigh-
ios dibh; cait san mbiobla ina bhfaghtar
go glan, nach Scriopturi coir iad
sud? no gur prinnc inchreidte nach
Scriopturi iad ar concor. oir o nach
faghtar; ⁊ do reir bar gcreidimhsi
nach Scriopturi iad; as eigin duit a ad-
mhail; no go bhfuilti fein ar seachran
crei-

creidim san bpuncso ; no nać e an sgrioptur as riaġail ćreidim dóib , ⁊ go gcreidṫi ni nać bfuil añ . aċd a ta sin fos contrarḋa da bar naiṡtig-lib . da nabrair go bfuilir ar sea-ċran ; a tair claoiḋte . da nabrair nać é an sgrioptur as riaġul dóib ; a ta sin fos contrarḋa dar naḋmaluib reumraiḋte fein ṡuas. feuć a nois cait ina ngeubéar lib ? Aċd fos a ġiollaḋ an ċaimṡirsgraiḋ , ma ḟiosruiġim ḋiot, creuḋ an taḋbar fa bfuilid *Libri Regum* , *Genesis* , *Exodi* , ⁊ an roisgeul fein san mbiobla do ḋioġlamaḋ lib ; ⁊ nać bfuilid na leabair reumraiḋte ud oile añ ; cait ina ngeabair . An abair an biobla lib gur glan ar ndioġluim ? no gur dlisdonać iad sud dfaġbail a muiġ seać ċaić oile ? no gur ab i so no sud ubir ċoir na leabar a ta dia-ḋa sgrioptura . ma deir, taisbein e .

Mur

Mur ttaisbeunair, luiḋ fa ṫairm, 7 aḋmaiġ go bfuilir claoiḋte.

F. A deir cuid aguibhse nach ḋairteagluibh an ċreidimh, uibhir na leabar a ta san Sgrioptuir ċanonta; 7 gur cumaḋ a creideḋ, no gan a ccreideḋ, ga mheud no ga lagaḋ iad; no an leabair ċanonta iad so, no sud; no nach eaḋ.

C. Mor an nairre ḋaoibh, gan mo ḟreagraḋ go deirbhċ: ḋiotsa, 7 ni ḋiob sud; ḋfiosruiġeaḋ na sgeula; 7 nach ttabair tu freagraḋ. do ċim go bfuilir le luibh amhuil ṡionnaiġ; 7 go ndearna balbhan dib, oir a ta do ṫeanga a mbeoluibh daoine oile. Ar ċeana ni has ḋaoinibhse aguibh. fiafraiġim fos ḋib uile. An firinne ḋearbhṫa ḋiaḋa, na leabair ud a deir sib beiṫ canonta do beiṫ na Sgrioptuir naomhṫa; no nach eaḋ. Ma deir sib gur ab eaḋ (amhuil as gnaṫ lib go coitċeann) 7 gur mian lib bas do ḟulang, soil do

ṡeun-

ḟeúnfaḋ sib an tairtsgal sin; innsiḋe
ḋam creud as fundamaint dib fa sin
do raḋ; no don dsgriḃṫar ḋiaḋa sin.
oir creud far ċora a raḋ go bfuil-
siod canonta; na a raḋ gur canonta
na leabair ud oile, nach glactar lib?
cait a bfuaramairso? ma deir sib nac
eaḋ: as eigin dib aḋmail, nac aintea-
gail ḋsgriḃta, gurab briaṫra de, an
mervd a ta anta; 7 mur sin do reir bar
naḋmala fein, go bfuilti uile ar mearv-
gaḋ mor, nsm ḋsgriḃta 7 lan do cōnta-
bairt, an bfuil biobla ar bioṫ as bria-
ṫra do ḋia ar ḋruim ṫalman. 7 fa
ḋeoiḋ go bfuilti uile gan sgriopṫur
gan ċreidesm de, 7 gan dia fein.
Cait a tteid sib a nois.

F. Deirmid, gur ab eidir linn, an cceisd
gcedna do cur orruibsi, ag fiafraiġe
dib, creud fa ccreidtsr lib bur sgriop-
tur fein beiṫ canonta.

C. An é so so? fuagraim orruib cain bri-

ſoe focal, ⁊ siobal an ḟrainn tarsna. oir ni ḟreagrair me go dírech. malartaḋ tu na pearsona. oir a nait inar ċoir ḋaoib mo ḟreagra go dírech; ni hamlaiḋ do nir; acht ceisd oile do ċurir o-ram. cealg sin: glaṁtar. caitheaṁ aim-sire; cleasa; ⁊ leim tar fal a maċ; ḋfonn dul as, go broġaċ. acht cheana mar sin fein freagraim ṫu. Seunuid na paga-naiġ an sgrioptur uile ḃeiṫ na ḃreiṫir dé: seunaiḋ fos sibse ⁊ ar muinntir, na leaḃair ud ṡuas reuṁraiṫe ḃeiṫ don bjobla. seunaid na *Manichæi*, ⁊ na *Marcionitæ* an seintiomna. seunaḋ an cineaḋ iudaiḋe an tiomna nuaḋ. cio-nas as eidir ḋaoib a ċruṫuġaḋ as an sgrioptur aṁain sib fein ḃeiṫ ar an ccoir ⁊ iad so uile ꝗ seachran. Ni hei-dir ḋaoib. oir ni ḟeas dut gur labair dia riaṁ, no an sgrioptur coir caoin-sgrioptur. acht do ḃriġ naċ í bar sliġesi mo sliġesi, a deirim go nglacaim

uġdarras na heagluisi le naċ eidir dul ⁊ seċran do reir an biobla a ta coitċeann damsa, ⁊ doibsi, ⁊ le gnaṫċuimne na naṫrać: uime sin as urasa duine freagraḋ do ṫabairt ⁊ do ċaimċeisfo; go bfaġam on eagluis nuoṁṫa ona comairlib, ⁊ ona gnaṫċuimne diaiḋ a ndiaiḋ, creud na leabair a ta na mbiobla ċanonta. fos mur deunam na diaiḋ so, do ġeibim san mbiobla aḋmair fein cia as Sgluis ċriosḋ ann naċ dtreid ⁊ seaċran; ⁊ geillim di. ⁊ leiġim so ṫoruġ mur ni naċ bean le a ḋbar: ⁊ guiḋniġim ortso go bfuilir claoidṫe, ⁊ naċ eidir leat mfreagraḋ; ⁊ naċ fios duit creud an leabar as biobla fire ann. feuċ a ṫruaġdainn bioiṫ creud as creidim duit; oir ni bfuil dearbaḋ agad gur labair dia riaṁ no gurab é do biobla briaṫra de; no conṗocal de do beiṫh increidṫe.

F. As bos mo ḋiol agaḋ. giḋeaḋ laiḃeoram le ċeile na ḋiaiḋsi.

An 4. Caib.

Don Sbioraḋ prioḃaideaċ.

C. Bhraileam beagán fós ar ar naġaiḋ; ⁊ feuċam cionnas deaġḃeaṫa, le ar namhuid nach biobla coir leabhar Toḃias ⁊ an cuid oile da ccuirid suas, mur dubhramair.

F. Bhraileam ċoiḋċe.

C. O ċuireas tusa suas, amhail dubhramar ḋuile ughdarras na heaglaise, ḋuile ġnaṫċuimhne, ḋuile beulgheas ḋaoine, ⁊ ḋuile ḋearbhaḋ oile fhaoi ḋia nach foġthar san mbiobla naomhṫa; ⁊ nach mo do ġebhir doindearbhaḋ fead an biobla, ar leabhar Toḃias, ⁊ na leabhair uo oile gan a mbeiṫ na mbiobla ċoir amhail do ċuir-

ṫai-

ṫaiġeamaoid ſuas ; as eigin ḋuit fein, 7 do ċaċ leat, ſioċ do ċum ḟreġraḋ eigin, le ndeaḃṫar bar raḋ reumraiḋ-te ; no a adṁail go bfuilti go leir ar ſeaċran . gan ḟondamaint bonai-tiġ ſan bfuncſo .

F. Na meas gur ab amadain iad. oir le liñ na cruaiḋeoigesi 7 gaċ cruaḋċais oile ḋa ſort , as gnaṫ liñ triall ar an Sbiorad ṗriobaidiġ , 7 a raḋ gurab i do noſas duiñ 7 do ḋiultas naċ biobla coir an leabar ud Tobias no an cuid oile dubramar ſuas .

C. Cuirim gioḋḃ ḋfiaġnuiſe ort a duine naċ ḟognañ an biobla amain ḋuit do ċum an creideiṁ do ċreidioḃ go dearb-ṫa ; oir da mo lor e cuige ſin , as gan ḟaṫ do ṫriallfa amluiḋ ar an ſbiorad ḟoilliġṫeaċ ſin . aċd a ḋuine coir , ga bfiosruiġeaḃ paganaċ eigin ḋiot : creud i an Sbiorad ṗriobaidḃeſo ? An o ḋia ḋi no naċ eaḋ : no creud le nḋearbṫar

ḋuit, gur Sbioraḋ firinnech í, le nach eidir breug do ḋeunaṁ, no einnech do ċur a sechran creidiṁ; cionnas do ḟrea-gorṫá é.

F. Deunaim leis fam ċonsias ⁊ fa gach sort mionnaiḋ ga ṁeud, go moṫuighim an Sbioraḋ neumhaiḋte ionnam fein, ⁊ i dom ḟeighdeḋ suas don taob a ḟoigh, dom ḟoirḃaḋ dom ġluasas ⁊ dom ṫea-gasg go hinnṁeodhonach, ⁊ ag ḋerbaḋ ḋaṁ nach dein si breug ċoiḋċe; ⁊ gur briaṫra de an fad mo bioblá fein; ⁊ nach briaṫra de ainnleabar oile ar bioṫ p̄ e fein amain, agus an ṁeud a ta ann.

C. Tar a nabrair iomorro, ⁊ tar a ttugais do ṁoidiḃ mora, fa ṫu fein beiṫ lion-ta don Sbioraḋ neumhaiḋtesin ⁊c. deuraḋ mise, ⁊ mise oile, der an pa-ganach, an turcach an *Manichæus*, an tEbraḋach, an Romanach, ⁊ gach cato-lice oile lit; nach leur ḋoiḃ, tar eis a

nabrain, do ḋíṫbaḋ fa ḋirḃó ſiar do
ḃeiṫ ſearḃaċ; ar ſon go nabair ſibſi
an meiſin. ⁊ ċena, a ḟir miſe, cia ṫuſa
fein ⁊ naċ duine ṫu mur gaċ aon oile,
le ar ḃeidir breug do reiċ; mionnaḋ falſa
do ṫabairt, dul a peacaḋ, ⁊ daoine
oile do ṁeallaḋ. dar go deiṁin ni creid-
ſim diaḋa daingin, ⁊ creidim brocach
riabaċ gan ḃonait, an creidim dar fun-
damaint ṫugḋaſarro, no raḋ do ġa-
ṁluiḋ, do ḃios ag moidiuġaḋ e fein
do ḃeiṫ lantoilteċ do ſbioraid prio-
ḃaidiġ, naċ ḟer cia hi; no do ġaoiṫ naċ
aiṫniġṫer do ḃeiṫ firinneċ no neimṁeal-
ta. uime ſin ar eutrromaſ ceille ḋaoinn-
eċ geilleḋ ḋaoiḃ no da ḃar ſbioraid.
⁊ a ġablain ġaoiṫe miſe a deir gurab
eidir do ḋaoiniḃ an doṁain, ⁊ don ea-
gluiſ fein uile dul a peacaḋ, ⁊ fos go
ndeaċaid. Creud nar eidir liḃſe ⁊ le
do ſbioraid fos dul a peacaḋ; no cia
ḋíṫbas naċ ttéir go laiṫṡimeal, no naċ

obċair go minic san bpuncto, ⁊ a bpun-
ctaiḃ oile? giḋḃ léigim so ṫoram; ⁊
cuirim a gcás nar ail lisd no le haon
ḋuine ṁuinntir bréug ⁊ bioḋ do ḋeun-
aṁ ċoiḋċe (ní nach abraim:) cuirim a
gcás fós go moṫuighir amhluiḋ go hinṁ-
eodhanach gaoṫ no Sbiorad eigin ṗrio-
baidéċ da bar ngluasas, ⁊ da bar tteg-
asg os ísiol; fiosruighim ḋaoib, cionnas
ḋsrbṫar libh, gurab Sbiorad maiṫ,
ċoir, naoṁṫa no ḋiaḋa í, ⁊ nach diabal
eigin í? oir da nabra gurab ó do bio-
bla do ġeibir an ḋsrbaḋso; liom muiġ
gur bréug sin, do ṫuit tu san bpoll
tuaiṫċill as nach teigir is nach bfoġair
fonas, ⁊ ag gabail timċiol ċoiḋċe, i.
ag raḋ gur ab e do biobla naoṁṫa
ḋsrbas ḋuit gur sbiorad maiṫ le nach
eidir breug do ḋenam, do ġluaisios
amhluiḋ tu; ⁊ gur ab í an Sbiorad
céna dearbas ḋuit an biobla neṁ-
naiḋte sin do beiṫ na sgriopṫur naoṁ-
ṫa,

ta, 7 gan doṁ oile beiṫamlaiḋ ſ é. feuċ
fein 7 caċ gurab i ſo an ċioncuſl loſaċ.
dir ni dorċa contabħṫaiḋe raḋ dioḃ-
ſo no an raḋ oile. ſ ni dfeuḋtar mideq-
baḋ le mideqbaḋ, nó contabħt le con-
tabħt oile don tſort ſin: go deir tu a
noiſe labħ no adṁuġ gur cloidhe ſib, 7
naċ q an freagraḋ ad ḋuḃ. an foſ, 7
ḟuiſ daṁ: cait id biobla, ina nabħtar
go follaſ foilleir. dfreabaḋ an Sbioraḋ
ṗrioḃaidiġ gur Sgrioptur canonta
Liber Genesis, Exodi, Euangeliorum,
&c. 7 naċ eaḋ leabair Thobias,
Iudith &c. 7 o naċ abħ amluiḋ, creud
ma gcreidir e, ſgan e ran mbiobla, aſ
doinnriaġul creidim ḋaoibſi uile. Mur
ſin aſ é, 7 ni he an biobla aſ doinnria-
ġul creidim duit. ſ ni gabtar fernaḋ
7 adṁail aron mur ḟirinne o doiṁbe, 7 ni
heidir a mbeiṫ firinne.

F. Naċ q eidir lioſ an ni ceona do raḋ
libſi a deir gurab on eagluiſ do geib-

ti

ċi fíor creiḋ as Sgrioptuir aṅ ; a-
gus no ḋiaiḋ sin gurab on Sgriop-
tuir do ġeibṫí fíor creiḋ as eagluis
aṅ ?

C. A taoi tu ag leimḃó as an iomaire mur
as gnaṫ leo ṁuinntir ; 7 ni bfuil tu ag
treabaḋ go dírioċ, no dom ḟreagraḋ ;
aċt ag dusaċd ċuradċan oile, 7 ag ma-
lartuġaḋ psrsan, a naġaiḋ do ġeallta
ḟuar dam. Ni ḋuine mur sibsi. oir
tan fiafraiġṫear ḋiḃ, cia na leabair a ta
canonta ; triallamaoid le S. Augustin
⁊ ugdarras na heagluise, dar ḟír le
gnaṫċuimne ḋiaḋa diaiḋ a ndiaiḋ cia
as Sgrioptuir naoṁṫa aṅ, 7 cia nach
eaḋ. Ni mur sin ḋibsi dar ab breiṫeaṁ,
7 darab riaġul an biobla aṁain, ag
cur suas ḋuile barantas oile, ḋug-
darras Sgluise, da comhairlib, da gnaṫ-
ċuimne, 7 do raidṫib na sean a ccursib
creidiṁ ; bi sib deontaċ le bar mbio-
bla aṁain, aṅ nec bi gaċ ni creidṫear
lib,

lib, mur a ta na leabairsi amain do beiṫ canonta, ⁊ na leabair oile do beiṫ na napocrajf, nó na Sgrioptur breugaċ. ɼ̄ fillim ort ⁊ greaṅaiġim ort, naċ fear duit, creud fa nabrair an leabarso ta leabar oile beiṫ na Sgrioptur coir?

F. Dfiarfaiġ an vngaḋ inmeoḋanaċ duit an meidsin.

C. Creud an ni ata a tugṫar an vngaḋ inmeodonaċ.

F. Ar an Sbiorad ṗriobaideċ.

C. Dar leat budh lor a ndubras go seaḋ a naġaiḋ na Sbioraide sin. ɼ̄ fos deirim go lṁaṅ as an bfiorfrsgrađsin, naċ e an biobla amáin as riaġail don ċreidṁ ⁊ fad, ⁊ duile ḟirinne increidte. cruṫaiġim so. as ɼ̄tḡal increidte an Sgrioptur beiṫ na briaṫar de, commait ⁊ dia beiṫ na aondia ⁊ na ṫri ṗṙsona. ɼ̄ do ċum a ċreidiṁ gurab é an Sgrioptur briaṫra de as leor

an

an vngaḋ inmheoḋanach, mar fior ḋuy-
tsi .i. an Sbioraid ṗriobaidech amhain ;
oir ni ḋearbhthar é ris leis: mur sin as lor
an vngaḋ céona amhain do ċum condars-
de, 7 trionndars a ṗearsan, 7 do ċum
gaċ conartsgal oile do ċreideṁuin, 7 ni
riaghanas an biobla. mur sin ni e an
Sgriopṫur as riaġul ; acht an pucaḋ sin
da ngoir an Sbioraid ṗriobaidech no
an vngaḋ. dearc a nois a ċeoċtain, cio-
nnas fágṫar ṫu gan biobla ḋearbṫa, gan
ċreidiṁ ar laiṁ an ṗucaḋ remraiḋte.

F. Truaġ mo ḋiċ! agad: gidheaḋ laibheo-
ram re ceile na ḋiaiḋ-si.

An 5. Caib.

Ina ccleoithear na sechtrai a gcas gur
bhé a mbiobla briathra de.

C. An gcuimhnighir an diol tugus ort-
ṫuas, leir ḋeachbas nach fhéidir doibh cia an

t⁊teagal as coir ḋaoiḃ da ċreidsin, no cia as Sgrioptur ann, ⁊sc an leaḃair naċ ḃfuil na Sgrioptur; ⁊ naċ mo an ḋer- ḃaḋ a ta agad ar do ḃiobla ḃeiṫ na ḃriaṫar ḋe, no ar an Sbiorad ṗriobai- ḋiġ ḃeiṫ ḋuḃ no ban?

F. Cuimniġim ar a ndubhraḋ ar gach taoḃ.

C. A sgcas go dtiuḃramaois ḋuit, gur be an biobla coimriaġul ⁊ coimḃreithsin an ċreidim ar ttalam; creud fos a deur- ṗtá da gcloiḋin tu id raiḋibt fein. .i. led ċloiḋsin, led ċumuḃ, ⁊ led ṗio- nnsa fein?

F. Da ndoḃsta sin; nir amgar mo ḃeiṫ ar fagbáil.

C. Mar eaḋ, san gcas ud, abair lium, an dtig leat, airtsgail do ċreidim uile do ṫaisbernaḋ go soileir as an mbiobla amain; no naċ dtig? oir ag so ar ccon- raḋ amuil dubrais ṡuas; ⁊ do reir hadmala fein is caiċ as e an biobla

amhain as riaghuil chreidimh dibh; ⁊ a ta dfiachuibh oruibh bhar naitsgail do chruthughadh as amhain; oir as e fein amhain bhar riaghuil, bhar bhfondamuint, ⁊ bhar mbreitheamh ag reitiughadh gach conspoide da mbi san ccreidimh. oir fós a deir sibh go dána dasachtach, go ndamnuighean sibh sinnsir na catoilice agus ar tteagasg leis an mbiobla amhain, ⁊ go ccosantaoi sibh fein uile ⁊ bhar nairteagail go leir leis an sgrioptuir amhain. s. mur ttig so leat; do chuaidh sibh ar ccul thar bhfocal agus tar bhar ccreidimh. ma thig; bhentar an chluas so dom cheannso. labhair.

F. Labhruim do reir mo mhuintire fein, go ttig sin leam.

C. Nir obair tu gan sin do radh; oir as é as glor dod mhuintir ag bragaireacht comhche asda fein, a ndoigh go meallfadaois an pobal simplidhe ainbhfeasach mur gheall ar sin. giodhbhadh ma thig sin leat. as eigin gurab le tegsa an biobla ghlain amhain,

gan

gan conḟocal leis na raiḋe, no do
ṁalartuġaḋ ḋe, gan ġluais, gan
ṁiniuġaḋ, gan ċonsequentia no lhaṁ-
nuiḃ do nir aṁluiḋ; no nac eaḋ; ꝛ
leis fein, ni no raċ no na coinfear
ꝛ arcon le gluaisiḃ, le miniġṫiḃ 7 le
lhaṁnuiḃ reusunta ceilliḋe 7 le neiṫiḃ
oile. ꝛ ċeana ni ṫig ruḋ leat le sgrsa
soilleir an biobla aṁain. no fos ar an
dara moḋ. i. le gluaissiḃ, no le miniġ-
ṫiḃ. ꝗ an aḋbꝗ so ni heidir lē e ꝗ con
ṁoḋ. giḋeaḋ soil laibeoraḋ ar an dꝗa
moḋ ni folar leam a ċruṫuġaḋ ort
go follas naċ ṫig ruḋ leat, leis an
Sgrioptur aṁain.

F. Faicim rait sin fein ꝗ tuis. giḋeaḋ
bioḋ a fios agaḋ gur ab maiṫ an bio-
bla mo biobla fein.

C. Cuirim a gcas fos a nuḋsi gur maiṫ,
gion gur truaillıgeaḋ é a niomaḋ dái-
tiḃ; ꝛ mur sin fein feuċfaḋ an eidir lē

con-

conṫṡgal da ccreidtsi lib féin amáin
a nagaiḋ na gcatoilic do ċruṫugaḋ
ar an mbiobla ġlan amáin, no for eiṁi
da nabi sine do ḃreugaḋ, no do ċru-
ṫugaḋ beiṫ na ernaid.

F. Buail ort: ⁊ dein do diṫċioll.

C. Cait a bfagail go glan, o ḟocal go
focal, gan easbadh gan iomarcaḋ ⁊ go
soileir id biobla an tairtsgalso. Ní
bfuil corp criosd go firinneach realta
do laṫair, fa aicidib an arain ċois-
rgṫa a niobairt na haltora; acht amáin
a bfiogair no a gcuimniugaḋ. oir crei-
deas sibsi sud go prinsiopalta ar na-
gaiḋne: taisbein sud dam go soileir
id bhiobla, focal ar focal. gan
ġluais oile, gan ṁiniugaḋ gan lṡ-
ṁuin.

F. Do ġeibim san mbiobla a ndiaiḋ na
mbriaṫar ina nabair *Hoc est Corpus
meum*. i. as e so mo ċorpso, briaṫra
oile.

oile .i. dengaḋ so i gcuimhniughaḋ or-
msa . Mur sin creidemid nach bi corp
Criosd go firinnech lathardha realta faoi
aicidibh an arain coisrigtha anioḋbairt
na haltora ; ⁊ go mbi amhain a bfioghair
no a ccuimhniughaḋ amhain .

C. Aithne dam go bfaghair na briathra sin
san mbiobla amhluidh . ⁊ ni he sin a ta
vaim . Dar leat ni chualaḋ tu me . no
ma chualais, ni hail leat mo freagraḋ go
direch . fagh dam a deirim an tectsgul
ud no chreidir go soleir focal ar fo-
cal san mbiobla . i. ni bfuil corp
Criosd go firinnech do lathar faoi aicidibh
an arain coisrigtha ⁊ a bfioghar amhain ;
no go nabfuil an biobla go glan, ni he so
mo corpsa . 72.

F. Gi nach foghaimsi na focail chedna sin ;
do gheibhim na focail ud oile, as ionann
⁊ iad , ⁊ leanaid asda ; ⁊ cuirtear a gceill
iad ruv go maith .

C. Cuirdis , no na cuirdis , ni nach cu-

rid

riud go glan no fos go dorca; ni hi an labairt cceona i focal ar focal: 7 ni bfuil vaim a nuairsi sin: oir ni lor ouitsi do cum tu fein do cosnam san bpuncso, go bfagair a mbriatruib eigin oile ni as a ttuigir tuitsal do tarrvjng, 7 oligthir an tuitsal fein focal ar focal, no go soilejr dfagail ann. ni nac fvarais fos go glan 7 nac fvgir go brat, no da ttugrainn a radh, á mbriatruib coimmeasda coincejlle rin go soilejr, amvil crutogad na diaidsi. 7 o nac fagair crom do cjonn, 7 admaig nac fagair tuitsajl go follas vile focal ar focal san mbiobla amain; bi cleoiote, 7 abair go gcrejdir ni nach bfuil go soilejr san mbjobla amajn; 7 mur sin nac e an biobla ma leit .i. leiss fein amain gan glvaiss gan mhinivgad as riaghvil bhonaiteach dajrteaglvibh do crejdimh vjle; 7 as ni so a ta anaghaid do chrejdeamh fejn.

eait ina ngeabhthar a nis. oir ni ḟoghnann an biobla tarrnos leis fein dhuit no dhoinibh dod mhuintir.

F. Fuathbhar lem do chomhradh. giodhbh na mear go bhfuilim cleirighthe ar fad. oir ni folair dhuit mo chloid amhlaidh ann gach conairteagal fa seach, ⁊ a chruthughadh nach faghaim iad go soilleir san mbiobla.

C. Giodhbh cuirim dfiaghnuise o thus ar an meud a ta do lathair go bhfuil an ceud leghadh ort san airtegalso. na dhiaidh sin go hathghairid biaidh gach coin. leghadh fos ort amhluidh is na airteagluibh oile uile.

F. Feuch leam e.

An 6. Caibdil.

Dairteaglvibh midhearbhtha na neitriceaċ.

C. Nar toil lē go nainmneoġvn na hē-tġail creidim a ta agvb, 7 nac bfaġtar go soilein san mbiobla amain ?

F. Ainmniġ ma ail leat lē, ni mor mo sult io compairdtib.

C. Creidid sib vle ꝗ tvs gurab e an biobla as riaġvl dvle firiñe, an a bfaġtar a nuile ni as riaċanas do ċum dé donorugaḋ, 7 do cvm sabail a nanma. 2. nac coir coiñi do creidbh, san meid do geibtir go glan soilein san mbiobla. 3. gvr leis an mbiobla amain sgrvdtar, reidtir, riaġlaiġtir, agus beirtir breitēmnas an vle chonsboid creidim, oir gvrab é amain as breaṫam ionta. 4. go nobca sgluis shofaicse de vile ꝗ sbēran, 7 gurab eidir leis

an

an uile comairle generalta, 7 leis na daoinib go leir dul ar seachran on bfirinne. 5. go bfuil a nuile ghnaithchuimne miorbhuilta. oir ag so bar naomhail uile o beul go beul. mar geibhthir. *In Confessione Anglic. priori art.* 10. *posteriori art.* 6. 19. 20. 30. *in Confessione Scotica art.* 18. *Gallica art.* 4. *&* 5. *Heluetica art.* 1. *Argentinensi in Comitijs Augustanis cap.* 1. *Vittembergica art.* 30. *Saxonica sub finem*. *Comitis Palatini* 1576. *in principio. Suecica art.* 1. *& alijs*. 6. nac biobla coir. *Libri Tobiæ, Iudith, Sapientiæ, Ecclesiastici, Baruch, Machabæorum, Apocalipsis*. oir mar sin deir *Confessio Gallica art.* 3. *Anglica ar.* 6. *Biblia Lutherana post finem veteris Testamenti*. Mur a ndernaid contabairt depistil S. Sheim, da epistil pheadair, trear epistil eoin, epistil Iudais. 7 Apocalipsis. 7 nac bfuil

ꝑ meallṫoireſ a bpurgadoir, a loġaḋ,
na naoimh do ġuiḋe, a nonoruġaḋ na
niomaiġṫe na a reiliġṫe. oir mur ro
ġeibṫir in Confeſs. Gallica artic. 24.
Anglica art. 22. Auguſtana art. 11.
&c. 8. nac bfuil aċ da Shacramuint.
Mur deir Confeſſio Anglica art. 25.
Catechiſmus generalis Dominica 48.
&c. 9. go bfuil peacaḋ na ſinnſir a
ndiaiḋ baiſdiḋ na peacaḋ. do reir
Confeſſ. Anglica artic. 9. Gallica
art. 11. &c. 10 go ſlanaiġṫir ſinn le
creidiomh amain. Confeſſ. Gall. art. 20.
Anglic. art. 9. Auguſtana art. 20. Ca-
techiſm. Palatinatus queſt. 60. &c.
11. gur mearḃanaċ bríġ do ċur a noi-
briġiḃ nac fuagartar da ngartar,
ſupererogatiua. Confeſſ. Anglica
art. 14. &c. 12. go bfuil ſe a naġaiḋ
briaṫar de urnaiġṫe do ḋenam i tten-
gaiḋ nac tuig neċ. Confeſſio Anglica
art. 14. &c. 13. nac ſacramaint ſois-
geul-

geulta, ḋul fa laiṁ easbuic, aiṫriġe,
ord, posaḋ, ungaḋ ḋeiġionaċ. *Con-
fess. Anglica art.* 25. *&c.* 14. go bfuil
Transubstantiatio. i. toiḋeaċt ċuirp
Ċriosd a nionad an arain fæoi aicidiḃ
an arain, a naġaiḋ an ḃiobla. *Confess.
Angl. art.* 28. *&c.* 15. gurab é moḋ
ar a nglacair Sacramuint ċhuirp
Ċriosd, le creiḋeamh aṁain. *Confess.
Gall. art.* 36. *Anglica art.* 28. *&c.* 16.
naċ bfuil sé fiuṅgul an ioḋbairt an
aifrinn. *Confess. Angl art.* 31. *&c.* 17.
naċ coir gairm no guiḋe do ḋiaiṁ sé
do ċum de aṁain. *Catechismus gene-
ralis Dominica* 4. *&c.* 18. gurab i as
Sgluis an, comċruinniuġaḋ na muintire
a ta aṁain toġṫa do ċum na bflaṫa sior-
ḋuiḋe *Catechismus generalis Domi-
nic.* 15. 19. go niarr dia orrainn ni naċ
eidir linn. *Catechismus generalis ibi-
dem* 20. go naiṫnitear na leabhair ca-
nonta, le Sbiorad priobhaidiġ. *Con-*

 fess.

*fess.Gall.ar.*4.& 21.go ndein na papa-
i iodhaladhra, 7 piseoga, 7 gur sgrios-
dair na sacramuinte *Confess.Gall.art.*
28. & *c.* 22. gur ab ionann cumas 7
ughdarras don uile eoidhe *Confess. Gall.*
art. 30. & *c.* 23. go sabhaltar sinn gan
deghoibre, le creidimh amain. i. an crei-
dimh le ttuigemid cert criosd, 7 gur
mur gheall ar amain slanaighthear na creid-
meacha uile. *Confess. Gall. art.* 18. 20.
22. *Anglica art.* 11. *Augustana art.*
20. *Catechis. Palatinus approbatus*
in Synodo Dordracensi in Hollandia
ait ina raidhfeadh doctuiri cailbinigh na
fraince, 7 protestaint shagsana, 7
luitearanaigh na gearmaine. 24. gurab
ionann le radh, creidimh, slanughadh,
7 maithemh na bpeacadh. 7 o gheibhthear so
eon uair a mhain nach caillthear e choidhche. mur
so deir comairle *Dordracense*, & *in*
Collatione Hagrensi in Hollandia,
1611.*pag.* 341. *Dauid Parens lib.* 3.

Chai-

*Chainerus tom. 3. lib. 3. Beza in Col-
lat. Montis Pelgartensi, Beenseeld.
Anglus lib. 1. cap.* doctuir Phalatin
*in actibus Synodi Dordracẽsis part. 2.
pag. 271. &c.* 25. naċ eidir dliġe De
do ċongṁal. 7 go ḃfuil obair na ḃfi-
rén iondamnaiġṫe: do réir *Confessione
Augustana art. 4. 6.* luteir *lib. de li-
bertate Christiana. Caluinus libr. 3.
institut. c. 4. in Antidoto Concilij Tri-
dentini ad sess. 6. cap. 11. Confessio
Anglica art. 9.* 7 naċ ḃfuil dliġe ar
ainṁian na colla; naċ sásaiġṫear an
dliġe le deaġobair ar bioṫ. 7 naċ eidir
seasaṁ le cruaḋtan an peacaiḋ. *art. 12.
ibidem Catechism. generalis Genuensis
Dominica 31. 32. 33. &c.* agus as
iad so na hairteagail do ċreidtisi, 7 naċ
creidimidne. creidiḋ sib for gurab é
an bioblа ar riaġuil don uile firinne.
creidiḋ sib naċ ḃfuil eiṁí inċreidte, ġ
an meud a ta ann go soileir. creidiḋ
sib

sib gurab é an biobla briaṫar de creid-
diḋ sib go ttainig an bjobla ċugaib a
nuas diaiḋ a ndiaiḋ gan truailliuġaḋ
gan ṁille. creidiḋ sib gurab iad so, ⁊
naċ iad siod na leabḟ canonta Sgriop-
turḋa. deir sib gan an saṫarn, ⁊ an
domnaċ do ċoiṁeuḋ na sẽoire. deirṫi
liñe for mac de beiṫ a ccoṁsubstaint
leis a naṫair. deir sib naċ bfuil aifrionn
ar bioṫ ann, no purgadoir, no iodḃairt
ċrocarḋa. deir sib naċ coir na naoiṁ
do ġuiḋ; ⁊ naċ bfuil corp agus fuil
criosd go firinneaċ realta do laṫair a
Sacramuint na haltora. deir sib nach
fogṫar an bḟta ṁarṫanaċ a ndiol na
ndeġoibre. ⁊ naċ i an eaglais Roma-
naċ eaglais de. naċ coir Sacramuint
ċuirp criosd do aḋra. naċ bfuil co-
ṁas ar bioṫ ag an bpapa ná bar rigea-
saib. ⁊ nar ċoir absoluid do ṫabairt
deimhin do ṡeanfaċ na hẹtsgulsi. nach
coir iomaiġ naoiṁ ná bioṫ donoruġadh.

7c. abair a nos lēm a ṁac cóiṁ nac iad so
puṅc bar gcreidiṁ 7 bar nairtegail
sbesialta a naġaiḋ na heagluise Ro-
ṁanaiġ.

F. As iad go deiṁin.

C. Abair lēm a nois cait san mbiobla
aṁain aṅ a bfaġair go soilleir coṁair-
tegal dioḃso uile. fosgul do biobla
riabaċ, 7 taisbeun e; do ḋullan faoi.
do gerbair airtegul feuntaċa oile aṅ
gan aṁaras. i. naċ bfuil dia brevgach.
naċ bfuil iniġtear a ndia. gan goid,
gan adaltranas, no ingbaḋ do ḋeu-
naṁ. s ni bfuiġir coiḋċe iad sud aṅ
go soileir. faġ fos go follas id bio-
bla, coiṁtegsa soilleir contrarḋa do na
hairteglaib do ċreidis an eglais ca-
toilice Romanaċ. i. dioḋbairt an ai-
frinn ina bfuil corp 7 fuil ċriosd do
laṫair, no do purgadoir; no do ġuiḋe ar
naoṁuib; no dona seacht Sacramuinte,

no

no dona dgǵaibrib le bfoǵtar grása 7 an bḟta ṡíordhuidhe; no gan sglvis chriosd do beith fosaicsi seasbach do-thuitimb vile no a beith aṅ eadhaid, no gan papa na Roma beith na biocáire críosd, na lhamhnach 7 na comharba pheadair. tais bevn dvn so go foileir sa bhiobla amhain. ni heidir dvt. 7 o nach heidir. lég do sheol. leig do traill. sgvr dod mhurmvr 7 dod chnaimhcheol oirne. ad-mhaid an firinne. abair gvr cloidhe thv san bpvncso. oir nir fagas freagradh id dhúd.

F. Dob éigin damhsa do sasughadh go deimhin leis an mbiobla follas amhain. 7 do bu fheirr leamsa sgaradh lé amail bodhar 7 bailbh gan aonfocal freagradh do tha-bhairt ort; ina a admhail go bfvilim cloi-dhte. 7 da brigh sin sgarvm liot, 7 fev-naim mo beith cloidhte.

C. Mur bfvlir cloidhte go crvnn; gan

mhisce

misde ḋuit ceangal eigin dod ċreidim,
da nordbras leat, ⁊ da nabrad fein beiṫ
go soilleir san mbiobla, do ṫaisbeanadh
ḋuinn go soilleir follos a teagasg eigin
de. Agus mas e a deir tu, go bfuil freag-
raḋ agad, snaċ ail leat á raḋ; cia
ċreidfeas ḋuit. oir an fad do ṁair fo-
cal id ṗluic, nir sguir tu; gusa nois
ag mbeiṫ cloiḋte ḋuit. da bhriġ sin, o
sguirir a nois, ⁊ naċ freagrair me; ni
bfuil comṫabhaċt gur cloiḋte tu. labair.
labhaċ. nj cheannuiġimne pigin a ma-
laḋ.

F. Do ġeibim naċ coir na ndaoiṁ do guḋ-
ḋeḋ, san mbiobla 1. *ad Timoth.* 2.
Vers. 5. Mar a nabair *Unus solus est mediator Dei, & hominum homo Christus Iesus*. i. aon as fogṫuiġeoir de ⁊ daoine an duine criosd iosa.

C. As sin tu ag truailliuġaḋ an teagasg oir cuirir le *unus* focail oile. i. *Solus. Unus solus mediator Dei, hominum*

homo

homo Christus Iesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro nobis.
i. aon amhain as foghuidheoir de ⁊ daoine, an duine criosd iosa &c. tar a cionn sin; ni lor an teagasc sin leis fein amhain. oir ma leighid e mur a ta, gan truaillighadh, i. gan amhain; ni abair go soileir nach coir neoimh do ghuidhe. ⁊ fos a gcas go mo coir amhain beith ann, ⁊ gurab e criosd amhain ar bfuasglaightheoir ⁊ ar bprimhfoghuidheadoir ar nimh: ni abar an tescsa breugach do nios mo ina sin go soilleir: uime sin cionnas a deir go follas, nach coir gairm no ghuidhe ar neomhuibh. dar do biobla, a giollaidh an biobla meillte, ni abar do biobla fein go soilejr, an tarcsal ud dod chreidimsi. i. nj coir gairm ar neomhuibh. taisbern é, ma deir.

F. Mar nabajr se é go glan soilejr. innis fein dujn creud as ciall don tescsa reimraidhte.

C.

C. As sin tu ag leimniḋ go ceann oile. i. ó ġluais 7 ó miniuġaḋ ceille an biobla, ó naċ bfuilmid fos ag trachṫ. Mar as e a ta uaim, an bfaġainsi an teasgal vo, focal ar focal go follas soileir san mbiobla. i. ni coir gairm ar naomhuib; no fos conteasgal oile dar ainmniġeas duit dod ċreidim fein, ma ġeibir, taisbeun cait. Mur bfaġair 7 mur taisbeunair; as eigin gur claoiḋe tu san bpuncso, 7 naċ e an biobla soileir amain as riaġuil dod ċreidim.

F. Taisbeunso cait a nabair an biobla go soileir, gur coir gairm ar naomhuib, no go bfuil purgadoir ann 7c. mur ndeunair, a taimaoid cuidteaċ ionann leiṫ ar leiṫ, 7 coimionann san gconsboid-si.

C. Ni bfuil ann sin ar iomlaoid comraiḋ, ta-gra ceann ar punc oile, 7 dul suas on cconsboid a ta do laṫair. oir ni he sin do ġab mise le mais do ḋeunam a nuair-si,

si, ⁊ a ċruṫuġaḋ orrṫsi ⁊ tus, nach é an biobla follas amain ar riaġuil dod ċreidim; ⁊ nac faġtar coingṁeal dod ċreidim ann go soileir focal ar focal. Ag sgeas ċena nac tig lemsa purgadoir, no guiḋm na naom do ċruṫuġaḋ as an mbio-bla amain, ni ṅar ġeallas; cionnas feoirṫ ċursa leis sin; oir ni ċreidir ni ⁊ on mbiobla follas; ⁊ ni faġar ni da gcreidir ann go soileir focal ar focal. O ċreidir nac bfuil purgadoir ann; ⁊ nac coir guiḋm ar naomuib, ⁊ nac bfuil coimhi in-ċreidṫe, ac an meid a deir an biobla amain go follas. faġ duinn na hatċeailsi san mbiobla soileir; no abar nac bfuil-lid inċreidṫe, ⁊ admaid do beiṫ clao-idṫe.

F. Dar go deiṁin do ċim gur roċruaid an punc ann a gcuirir me. ⁊ bheaḋ se allas ar mo ṁuintir uile. da bríġ sin os eigin e; a deirim leat, nac bfaġṫar uile ngṫeal inċreidṫe siolla ar siolla, focal

ar

ar focal go soiléir san mbiobla amháin; ⁊ a gceill a ngluais ⁊ a lionmhuinnuibh pearsunta maithe daingne, tairngnithear as.

C. Buidheachas ar dia go ttug me ort fa dhirbhó sian sin a dhomhail. gidhedh cuimhne gur elcoidhe thusoir ni ar ghluais no ar ghlosuibh, no ar cheill, no ar lionmhuinnuibh a taim ag traspert a nois san gcaibidilsi; ⁊ ar an mbiobla soiléir amháin .i. an bhfaghthar ann go glan sios an meid do chreidtear libse. ⁊ fos an ghluais féin, an chiall, ⁊ an lionmhuin do bheith dhearbhtha diadha seasbhach; .i. nach coir na naoimh do ghuidhe; nach bhfuil purgadoir ann; no corp Criosd do lathair san sacramuint; no nach faghthar.

F. As éigin duinn a admhail nach faghthar; gidhedh geibhthear iad a bhfoclaibh ⁊ a mbriathraibh coimhmeasta, coimhionanna le focal ar fhocal ann, ma tuigthear iad amhuil as coir.

C. Mur sin a ta an braiḋe lsin. oir aḋ-ṁair fa ḋeoiḋ naċ bfuil taintsgail focal ar ḟocal go soilleir glan sios san mbiobla; no fos contrarḋas na raintsgal do ċreideṁione. agus aḋ-mhair nach lor an biobla amhain ḋuit, gan foclaib coiṁionanna coiṁ-mesgrdha do reir ġluaissi 7 ṁiniġṫe eigin, 7 lsamhna. ſ̄ ni raib uaim a nuairsi ſ̄ sin.

F. Bioḋ agad. ſ̄ as lor lsinsa, ma ċru-ṫaiġim ṁagtsgail fein beiṫ inċreidṫe, 7 tagtsgailsi gan beiṫ inċreidṫe, le gluais fein, le ceill, le glosuib le miniuġadh maiṫ. an biobla, 7 le lsamhnuib persunta dionġṁalta do cuidiġes leis an mbiobla.

An 7. Caib.

Le gcurthar na heithrice ar a nglosuibh.

C. O do chuir me thu ar do phriomhthor cosanta, ⁊ go nadmhair dhamh nach e an biobla soilleir amhain ar riaguil dod chreidsin, ⁊ an biobla gluasda .i. gluais no glosa an biobla: nar thoil leat go tairngeoghuin do chur fos ar an nglosa.

F. Feuch leam é.

C. Tabair dod aire, nach fognann congluais dibh, ⁊ an gluais ar lor mur bonait, mur fundamuint ⁊ mur riaguil uile fhirinne ⁊ chreidimh diadha. .i. an ghluais ar threagal chreidimh dibh. cuimhne fos tar eis go ndubhrais thuas leam gur be an biobla lomfhollas amhain bu riaguil uile fhirinne ⁊ chreidimh dibh, gur threig tu thfocal aga fheunadh sin a ris,

7 ag cur suas don biobla leir ċfona
mur comriaġuil ġlan ċreiḋim; 7 ag
raḋ gur ab a ngloſa an bjobla a ta
ofundamuint uile. ⁊ ma ċuirim tu ar
an ngloſa ſo; leimfir gan amaras go
cumaċ eigin oile.

F. Ni beoġal ſin ċoiḋċe ⁊ eunċor. ⁊
do beraḋ me mo ċluas ḋuit, ma ċuirir
ar an ngluais me; ni hionann ſin 7 an
bjobla.

C. Maiṫ mar ṫarlaḋ. o ċreidis tu nach
bfuil corp ċrioſo go firinneaċ laṫaṫoha
san Sacramuint 7 gaċ ni oile da ndu-
bras suas dod ṫaoḃ, ⁊ a ċeann go
nabḋ an bjobla, as e ſo mo chorpsa;
aiṫris ḋam os uis de, cia an ġluais no
an gloſa ordbṫa ina bfaġṫar, no a
deir, naċ bfuil corp ċrioſo do laṫair
innte go realta firinneaċ; no gurab e ciall
nambriaṫ ro, as e ſo mo ċorpsa, a
bfioġair gcuimne, a ngcolmaṫ, no a
gcosmalas amajn, 7c.

F.

F. Deir an gluais bhiobalta féin. ag rádh na dhiaidh sin. deunga so do chuimhniughadh ormsa. oir cuirfidh a gceill leis so; nach é corp fíre chríosd é, acht corp fiogardha, no fiogair 7 cuimhne a chuirp amhuil a deir a nionad oile, mise an finsmhuin fíre. oir tar a cheann sin ni finsmhuin réalta fíre é, acht finsmhuin mhisoidhte, aga mbi gaolmhaireas 7 cosmhalas le finsmhuin réalta. acht as ar an modh gcedna a deir críosd ag rádh as é so mo chorpsa; ni go fíre, acht a bhfiogair 7 a ngaolmhaireas amhain; mur dubhras shuas. 7 mur a deir críosd féin ag miniughadh na ceille ina labhrann, ag rádh na dhiaidh sin. deunga so mur chuimhniughadh ormsa, caidhe gluais as leire. oir minighidh teagasg teagasg oile.

C. Cia deir gur gluais, glosa no miniughadh iad so go an rádh do chríosd, as é so mo chorpsa? no gur ab ionann le rádh mise an finsmhuin fíre, no deungadh so

mur ċuimhnigheaḋ ormsa, 7 ni he so mo
ċorp so ḋa rire, acht fiogair 7 cuimhneaḋ
mo ċuirp. Mas é an biobla a deir amh-
luiḋ, taisbeuntar sin ḋuinn go glan. mur
ab e acht tusa 7 do ṁuintir leabhar eidir,
dar na ṁail fein dul ar seachran, 7 breug
do ḋenaṁ, nj dearbhṫa ar ngluais 7 mur
sin ni increidṫe, no riaghuil cinnte roi-
ṁinighthe i. fuasgail so dam, 7 biam caoid,
reiḋ.

F. Mur sin ni hail leat so a aḋmail, go mi-
nighthin teagasga ar bioth teagasga oile.

C. Aingeal os cionn do ġoṫa. ni ḋubhras
sin leat fos go generalta. oir an trath
deir an biobla no criosto, no abstol,
no ughdar dar dual geilleadh, go mbí
teagasga na gluais ar ṫeagasga oile, glacuim
sin. acht an trath naċ abair, nj fiaċa orm a
ġlacaḋ mur ġluais. acht nj bhfuil tusa
dom ḟreagraḋ go direach, acht ag iarraḋ
sgiorraḋ uaim ga tom oile. air an aḋ-
bharsin freagair me go cruinn. Cia deir
gur

gur gluais iad sud, dia na duine. mas e dia a deir gur gluais iad, cait a nabair e? mur ab é ar duine, do imig tu: oir a ta na daoine uile someallta seachranach breugach mur adhmhoir fein; 7 ni riaghuil chreidimh a bfionnraidhe midhearbhtha. Cait ina ngerbair a nos. dhamhsa an cluas.

F. An measair nach tig leam do fhreagra?

C. Do dhullann feoi. freagair go direach. sna bi a bfad na thimchioll go dona.

F. Creud a deirrta, da nabrunn gur ab i mo ghluais fein ar ciall 7 ar gluais don biobla; no go bfuil a rad dughdhardhas agam fein leis an mbiobla san ngluais do nim air; no rad as do bi ag criosto no ag na haspscoluibh, psdar na Pol.

C. Deirim nach incheirdte sin; ar mire mor gan bonait gan fundamunt. ar iad creidimh

dím féin ní bhfuil an úrad sin dughdamas
ag an ghluais féin uile ⁊ fad, ⁊ ball chúrsa
mur shaoileir féin. Is mur sin as í do
ghluais an ghluais dona dothuignach gan fhu-
lang gan tabhairt. go deir tu a nois? ⁊
mur sin ní lór an biobla lom amháin, no
an ghluais bhíobalta, mur ⁊ gluais
bíobalta do chamraidhtesi uile. damhsa
a nall an chluas.

F. Foill, foill. go deir tu, gá ttéim do
chum lhamhnuidh; le gcurthaighim le pe-
rsunaibh, as maith do lhias, gur ab í súd
gluais ⁊ ciall an airtighail neumhpaio-
the ud?

C. Uch uch do thursa tu sin ag léimnigh do
nós an tsionnaigh o poll go poll, o biobla
go gluais, o ghluais go lhamhnuin argun-
ta, nach ordbhrasa lht shuas, gurab amh-
luidh do dhéanfa fa dhireach. gidh ni bu
feairrde dhuit. biadh inne ad dhiaidh, no go
ttarad thu. oir a ta an meid a dubhairt
mise go fead ag rioth a naghaidh na lhia-

mhna

ṁna fein . oir caiṫ ina bḟaġair an lean-
ṁuinsi ? cia do ḟoirmbeōdh an arguin sin ?
cia do ṫairrung an concluid sin? cia do
ni an dioġbuis sin no na pearsun le gcru-
ṫaiġir gurab é as miniughaḋ as glosa
as ciall don biobla an ġluais ud ; no
gur maiṫ an leinmun an leinmun a deir
tusa . mas san mbiobla lom focal ⁊ fo-
cal gan iomlat gan ṁalairt do ġeibir i ;
taisbein sin , is ta tu reiḋ . murab eadh r̃
uait fein , no o ḋuine oile fos ḋia ; ni
briaṫar de i r̃ briaṫar ḋeoṁna , ⁊ mur
sin ni briaṫar ḋiaspbṫa , r̃ miḋiaspbṫa i
dod reir fein . freagair me ? do ḋullan
añ . ḋamsa an cluas . geibṫear go dei-
ṁin leinmun , ⁊ argun ḋiaḋa san mbio-
bla , mur a nabair criosd . *Matth.* 22.
creud darab iomaiġ i so? do ceasar: ⁊
an aḋbar sin , tugṫar a ċuid fein do
ċeasar , ⁊ a ċuid fein do ḋia . o nach
faġṫaisi do ḋioġbuis no do leinmun fein
aṁuil so . go glan san mbiobla ; r̃ id

beul

beul féin no a mbel eigin docoña oile, lęrab eidir dul ⁊ sgcrian ag miniuġaḋ an biobla, dod reir féin: as eigin gur cleoiḋe ṫu. labair. no ḋamsa an cluas ḋonaḋ.

F. go deiṁin as mor an ceañaċ beiṫ reaṫ, ⁊ as ro iogbuig a tair do ċum mo ċluai-re boirḟesi. giḋeḋ as iontuigṫe ḋuit, gi naċ faġaimse foras no moḋ le me féin do ċosnaṁ ort le leitir loim ḟoilleir an biobla aṁain; no le sbioraid ṗrio-baiḋiġ aṁain; no le gluais sgrioptur-ḋa aṁain; no le miniuġaḋ docoña; no fos le lṡinivn argunta ḟoirmṫe ḋaingin tarngiṫṡr as an mbiobla aṁain; tar eis sin ⁊ uile, go bfaġaim an meud a ta uaim go follas a mac is na lṡinnuibh tarngiṫṡr go soileir as raiḋtib an biobla mar aon le raiḋtib ⁊ le ugdarasuibh dionġṁalta docoña.

C. O do riġne tu carnan don meid nar ċreid leo sgcrian go soó; taisbein ḋam

lṡi-

lsmhuin eigin don tsort sin ; le gcru-
thaighir na hairtegul reamhraidhte. no
gur abí an ghluas a deirir féin ar chiall
don biobla.

F. Do dheunamh amhluidh. cruthaighim ar tus
nach bfuil corp Criosd go realta do
lathair san Sacramaint, mar go fioghar-
dha, mur so: tan dubhairt Criosd, as é
so mo chorpsa. no an tamsan do bhrisim-
se 7 do bheirim dhibhsi ; as a gcuimhne, 7 a
meabhair a chuirp tug e, mar do reir Ari-
stoitil, ni deuntar meabhar no cuimhne ar
choimhni da mbi go realta do lathair. ar
an adhbhar sin ni bionn 7 ni raibh corp
Criosd go realta do lathar san aran
choisrigthadh.

C. Ga bhfuighe a fheabhas sin innis dam cait a bfu-
arais an mheud reamhraidhte. i. an major
mur deir an loighceoir. no an cheud radh-
udh do targuin. oir ni fagthar e go
glan soilleir focal ar focal san mbiobla
leo amhain ; no fos ag Arisdoitil; 7 ni

mo

mo a ta follas ann fein ; no ag aontughadh
bonaiteach oifrighthe do bhioth. mur an cceona
don lagad. .i. an minor. .i. an dara radh,
darab ughdar paganach feallsamna Aris-
toitil, as minic do chraidh, 7 lerab
eidir dul ar seachran. ni faghthar fa
dheoidh an leanmhuin da ngairthear *consequen-*
tia san mbiobla no ag comhughadh canonta
no dearbhtha, 7 ni mo thig le pianamhas
no do leanas ar connradh oifrighthe, no diadha.
mur sin ni bhfuil fos cáit io chruthughadh,
7 io thagruim boinim. fillim fos ar an la-
gadh: nach abair an biobla. *Memento*
Domine Dauid? As deir go deimhin 7
as e Daibhidh fein a dubhairt na briathra
ud. a thighearna biodh cuimhne. .i. meabhair
agad ar Dhaibhidh. gidheadh ni raibh Da-
uidh riamh fos go realta do lathair de. Mur
sin ni fior an lagad remhraidhte ud,
ina nabarthar nach bi cuimhne no meabhair
ar coimhi da mbi do lathair. deir fos S.
Pol gur le cuimhniughadh bais chriosto,

do

do ḃriaṫar a ḃriaṫra ag ráḋ ; deunga so
dom ċuiṁniġsi , no im ṁeabairsi : eiso
le Pol 1. *Corinth. num.* 11. Oir do
ḟuairmise on tiġerna an ṁeid do ṫeaga-
sgas fos ḋiḃsi . oir san oiḋċe inar
braiṫeaḋ an tiġerna iosa , do ġlac se an
taran , 7 ag tabairt buiḋe , do ḃris e.
7 dubairt glacuiḋe 7 eiṫiḋe : as e so mo
ċorpsa, do beurfar ar ḃar sonsa : deun-
ga so im ċuiṁnisi . mur an gceudna an
ċailis , iar nḋenaṁ a suipeir ag ráḋ . a ta
an ċailissi an tiomna nuaiḋ , im ḟuilsi :
deunga so , gaċ uair ioḃfaiḋ sib , im
ċuiṁnesi . oir gaċ conuair da niosfaiḋ
sib an taranso. 7 ioḃfaiḋ sib an ċailis,
taisbeunfaiḋ sib bas an tiġerna ; no go
ttig . Da ḃriġ sin , ar son gur bfior
naċ bi cuiṁne ar ni da mbi do laṫair , ni
lean as sin naċ raib criost 7 a ċorp do
laṫair san sacramuint ud o ṫus 7 anioḋ.
oir ni derbṫa gur a gcuiṁne ċuirp do
niṫear an ioḋbairtsi act a gcuiṁne abais,

naċ

naċ raibe do laṫar a nuair do, no ros a
nos. ⁊ an adbarso ni ṫig leat tu fein
do ċosnam le biobla, le gluais, le
Sbioraid ṗriobaidiġ, le lmmuin le
argun le ceill le reasun, no leo uile a
ncoimfeṡ, no le connmoḋ dsibta oile ⁊
bioṫ. luiḋ a nos fa tharm. a nall an
ċluas.

F. Foill: foill. ni ⁊ conċoir ṫainig pat-
truic go heirinn. a ta arguin oile a-
gam. i. Ni bfuil an corp a ta ⁊ neamh,
⁊ talam. A ta corp ċriosto ⁊ nim, mur
ḋsibas an biobla *Actor*. 3. ⁊ an adbarsin
ni fuil sé go reálta do laṫar ⁊ talam
no san Sacramuint do.

C. Go bfoirid dia ⁊ fir na hargunasin.
ar Seunaim an meidsin. i. an ċeud ċuid
dod ḋioġbuirs giobaċ. creud nar ei-
dir le dia corp do ċur a ncoimfear a
nda, a ttri ⁊ a mile ionad. abair ḋamh
an bfuair tu é san mbiobla? no cait a
ndubairt dia é go soileir. no cait a na-
bair

bair an biobla go lēmaṅ ſe aſ briaṫraiḃ
de go riaſanaſaċ? o naċ abair agus
nach dearbhtha e beiṫ firiṅeach do
ċuit tu, agus tair ar fagbail. cluaſ.
cluaſ.

F. Cuṫaiġim é oir ni heidir le coṅċorp
beiṫ a ndoinfeaſ ſ a ndonait. A ta
criosd 7 a chorp ar neaṁ. da briġsin
ni bfuil 7 ni heidir ḋo a ndoinfeaſ
beiṫ a ndoinionad oile.

C. Seunaim an ceud raḋ, cia do bfi do
ḋia nar eidir ḋo, ḋa ṁiorbuile, 7 ḋa
uile ċuṁaſ; corp do ċur a ndoinfeaſ
a niliomad daitiḃ? ſ cia an ſgriopṫur
no an tugdar dfiḃṫa riaṁ, leis nabartar
naċ eidir ḋconċorp beiṫ a ndoinfeaſ ſ
a ndonait. gar usaḋ do ḋia ṫabairt ar
ċriosd tojḋeaſ a mac a broiṅ muire
gan diogbail da hoġaſ, 7 aḟoilc triḋ
an doraſ iaḋta, 7 triḋ an tumba go
miorbuileaċ; mur a raiḃ ḋa ċorp a nde-
nait; ina conċorp do ċur a ndoinfeſ

a

a nda ait? cluas. cluas.

F. As iongantach, a niamair orm do clu-
asaib, 7 me tecb le da cluais. cleacho
me ꝗ ttus im bioblá, im sspioraid ṗrim-
baidig, im ġlosuib, im ġluaisib ceilli-
de, 7c.

C. Dana tu ina an mada cartaiġthear a
ttiġ na brata, 7 ḟilleas an a ris ag tuar
a ċoimliġte a natuair. oir do comar-
da gur ċleaċtoiġ tu, ni ḟreagrar me.
F. cia bus breiṫeam eadrainn? cia beruas
breiṫeamnas gur maiṫ do ḟreagra orm go
fead. a deir tusa 7 do muinntir uile
gur ab e an bioblá amain as breiṫeamh a
gcuisib creidim; snach duine no daoine
no eglais ꝗ biot. feuc 7 tair beirn san
mbioblá cait a nabuit go glan gur
maiṫ do ḟreagra, do ġluais, do lenmhun
no darguini perimpaioṫe. ni abaim go
deimin an bioblá sin. F. cia a deir e? tu-
sa 7 do muinntir, sgol, amas, ucairí,
ġresuiḋṫe, ċaillivini 7 lut. ceirde.

maiṫ

maiṫ na bpeiſtſmuin iadſo. maiṫ an riagul; an bonait, ⁊ an funndamunt ċreidim raḋ na coimmileſi; ⁊ gan gcol beirte aca le ceile, ar moḋ nac liaḋ da a gceannuib ina da gceudfaḋuib ⁊ da michiallaib: an tóg ⁊ an ſean, an fear ⁊ an bean a naghaiḋ ċeile. damſa an ċluaſ.

F. Diṫ cluaiſe, ⁊ iorbaill ort: oir ni fuilim cleoiḋte foſ.

C. Cuirim a fiagnuiſe ort fein ⁊ ar cach nac bfuil ſe andánaſ duit ſin do raḋ. ſe os nar beiṫ ag marbaḋ mada mainib, innis an eidir leat fein, ⁊ le cach do muintir uile dul ar ſeachran, ⁊ ar eannaid ċreidim; no an bfuiltiḋe uile nſimṫutimeach a ndoinennaid?

F. Aſ eidir go deimin; ⁊ creidimſi amhlaiḋ mur ar tegal ċreidim.

C. Ar an adbar ſin, a ta bar nglvaiſ, bar ngloſa bar miniugaḋ, ⁊ bar lenmuin, dar ab ugdar ſib fein amain, ſoimeallta,

soċuitimh & soighearmaibh, midhearbhtha,
amhail a ta sibh fein uile do reir bar na-
dmala o ṫus. oir ni ṫabhair con vaidhe ꝼ
an ni do bhios aige. 7 ni ṫabhair vghdar-
ras midhearbhtha firinne dhearbhtha uaidhe; oir
ni bhi aige. labhair a nos 7 freagair me.
an eidir leo ghluais 7 leo lfmuin beith
bregach? mas eidir, ni dearbhtha i. 7
mur sin ni increidte, 7 ni ghtghal creid-
dim. murab eidir; aithris cait a nabhair
dia no an biobla sin. oir deir tu fein,
7 do mhuintir nach ttug dia riamh a sa-
mhail so do pribileid don eglvis fein
no dochtuiribh da bfvil inte; 7 go bfvil a
nvile dvine bregach. i. comasach ar
breig do dhenamh. mas dvine tusa, cia,
no cait, no ca haimsir a ndearnadh *Dis-*
pensatio lt, fa gan do beiṫ fir mar
ċach. faicim do ċeart ar an ndignitsi, le
nabhartar nach eidir dvt dvl ar seachran
id ghluaisibh 7 id lmamnaibh. no mas ei-
dir dvt tuitim a nearraid, cionas a

ta

ta dearbaḋ agad naċ bfuil do ġlora
7 do leanmhuin ar peacadh id ċathghluibh.
labhair a nos mar eidir frithghar an meidsi.
crom a nall an ceann; 7 damhsa an
ċluas.

F. Do bfeirr lemsa beiṫ gan cluais gan
ċionn, no ṫusa dom claoidhadh an atchluidh
mo ċreidim.

C. Jonann sin dáilse 7 a radh gurab ferr leat
beiṫ ar peacadh ina tearc ar creidim. Ar
inisdam an eidir duit dul ar peacadh
creidim id ghluais 7 id leanmhuin san
gconsboidsi.

F. As eidir.

C. Os i sin an firinne; ar an adbharsin ni
heidir a ċreidsiu mur atchgal dhiadha
dherbhta ċreidim, aoinni nach feas duit
ar on ngluais no on leanmhuin remraidhte
sin amhain, freagar; no tabhair uait an
ċluas.

F. As lor damsa do ċum mo ṙabala, ma
ċreidim na hatchgul do ġeibim go soi-

 leir

leir glan focal ar ḟocal sios san mbio-
bla, gan lámhuġ ar bioċ oile: 7 ni ria-
ṫanas niosa mó.

C. An mar so a deir tú ḟa ḋirḃó siṅ. mur
sin as ceadaċ ḋúṫ, amuil ṫugrair
féin; gan creideadh agus creideaḋ
gaċ ni naċ faġṫar go follas soilleir san
mbiobla, ⁊ maille le gluais eigin no le
lámhuġn resúnta.

F. Ni abraim sin.

C. Mar nabrair; creud a deirir. an
ceadaċ, no naċ ceadaċ ? labair. la-
bar. ar so a ta an ċluas.

F. leig don ċluais. 7 cruṫaiḋ, mas eidir
leat, nach ceadach, agus nach éigean
ċreidim an ni a deir an ġluais no an
lámhuġn.

C. Creud do ni ḋamh sin do ċruṫuġaḋ,
mur seunas sé. ni hail leat mo sgrioḃaḋ.
do cloide tú cluas. gidheadh cruṫaigim
sin fós. Ni ḃfuil einí no éigeantas na
éigeantas ċreidim, ⁊ an tan éigean le nach ei-
dir

dir beiṫ mioearbṫa no breugaċ giodh ar eidir a nuile ċretsgal da bfuil agusbṡi o ġluaiſ ⁊ o lſimajn amain, naċ bfuil go ſoilèir ſan mbjobla, beiṫ mioſhbṫa ⁊ breugaċ, dꝗ na dinajl fein, oir ni bria-ṫra dé iad, ɼ̄ doine breugaċa eamraio-ḃca ſḃèranta dꝗ na dinail for fein; amuil na gluaiſe fejn ⁊ na lſiamna: ꝗ an aḋ-barſo ni ċretsgal ċreidim conaireſgal ḋjob; ⁊ ni heidir a ccrejdeaṁ mur air-tſgal ċrejdim diaḋa dſhbṫa. freag-air. freagajr. ni ṫig leat. joc an ċluaſ.

F. Deir cuid dom muintirſi, gurab don ċreidim anuile ġluaiſ ⁊ lſimun ṫig go fagaſ aſ an mbjobla; ⁊ naċ ejdir jad ſo beiṫ eaṁraiḋoċ no breugaċ no mjḋ-ſhbṫa. Ar ſon nach don ċreideamh an meud oile, naċ ttig amluiḋ agus nach lſiañ go fagaſ, ɼ̄ a bfad a noñ aſ an mbjobla, oir go bfuilid mur ſin mio-ſhbṫa.

C. Mas ḋioḃ sin ḋuitsi, 7 nać bfuiltí
ranta san puncso; beirim ort. oir a
deir siḃ uile gurab eidir leis an eaglus
go leir, 7 le gać con da bfuil inte,
dul ꝗ seaċran, an̄ gać gne ġluaisi 7
resun 7 lẽamna ḋioḃso; nać bfuil na
mbriaṫra de, no fios go soilleir follas
san mbiobla. oir raiḋte 7 resun doi-
ne iad, 7 as ugdarras dconna as bonait,
no as leṫbonait doiḃ: lag an foirgneaḋ
aga mbi fulang no leṫfulang lag. mur
sin as lag miḋearḃṫa nḟilaidir, neimċrei-
ḋte a nuile ġluais 7 lẽimun dar bo-
nait no leaṫbonait ugdarras dconna
á ta ḟaraiḋeṫ o nadduir. a leith an
ċluas.

F. Deir cuid oile agun̄ nać aiḋṫeail
ċreidim fire conni da nabruid ina nad-
malaib consboiḋeaċ, naċ bi go follas
soilleir san mbiobla. giḋeaḋ ꝗ a fon sin
gurab eidir a ccreideaḋ no gan a ccrei-
deadh; ma ta gur fearr iad do
ċrei-

chreideadh no gan a ccreideadh.

C. Iomdha donas a deir do shluagh brisosó, ⁊ mur sin ni hairteagail chreidimh firinigh an cuid as mó dar na hadhmhala, ⁊ opiniones .i. baramhladh, as dligthmhuil a gcongmhail no gan a gcongmhail; mur as toil le heon. mur sin ni coir adhmhala, ⁊ baramhla chreidimh do ghairm dhiobh. ⁊ ni coir dhuitsi mas dhiobh tu a radh, go gcreidir na hadhmhala neamhphairte, ⁊ go mbaramhlacha iad .i. go sileann tu, no gurab baramhuil dhuit so no súd. mur a ta gan corp chriosd bheith go realta san tsacramuint, ⁊ a bhfiogar amhain. ⁊c.

F. Dar leat as eigin sin do radh.

C. Os baramhlacha iad mur sin, ⁊ nach creidimh fire: aithris a nos damh, creud iad na heatghuil, as eatghuil dod chreidimh dha rire fire.

F. Ata cuid diobh dá ngairmid eatghail an

ċreidim ṁóir ; 7 cuid oile da ngairm-
mid airtegul an chreidimh big .

C. Abair dam, creud iad sin ?

F. Dom dóig as dairtegluib an ċreidim big, gan criosd beiṫ go realta do laṫair san aran coisreagṫa; gan purgadoir beiṫ ann, 7 an meid oile dar na damhalaib, naċ fogṫar sios go follas soileir san mbiobla ; ⁊ le gluaisib no le lēamhnuib. Sas dairtegluib an ċreidim ṁóir an meud amáin do geibṫear focal ar focal go soileir follas san mbiobla, gan riachtanas glosa no argumna oile.

C. Mur sin ni fogṫar artegal an ċreidimh big go soileir san mbiobla; 7 ni curtaigṫear a mbeiṫ increidte leis an mbiobla lom amhain; no fos a mbeiṫ dearbṫa ar aon ṁód le gluais no le argun duine ar bioṫ, oir go bfuil an uile duine 7 a uġdarras midhionġmalta breugaċ mur deir sibsi. mur sin do ni sibsi creidim

da

da ḃeiṫ mbaramhuil, ni dhirbhṫa do ni mi-
ḋeirbhṫa. aċt da ttéanaḋ me leat, do
ḃerrainn ort a raḋ fos naċ ḃfuil san
gcreideamh mor ḃeagnaċ uile ⁊ barramlaca.
oir as roiḃeag conaċtgal de comhairleir.
sin san mbiobla, nar riaġanas don ea-
gluis o ṫus gus a niog glvais ⁊ minju-
ġaḋ do ċur ar a naġaiḋ ꝑcoibċeille na
neiṫriceaċ diaiḋ a ndiaiḋ: mur as fol-
las is na comhairleċuiḃ generalta inar
damnuiġeaḋ iad. cait a tteir a nos ⁊
cluas. cluas.

F. Mor an ceannaċ ṫu fein ⁊ do ċluas. Ni
ḃeag ḋuinn a nordaramain ar an nglvais ⁊
gan leaṁuin.

C. Nir ḃeag da ttugṫa, amhuil ġeallus,
ḋamh an ċluas, ar mbeiṫ ḋuit clẇjḋṫe,
o naċ ttugaim: ḋfoġnaḋ do ċoiṁleaḋ fos,
fiosraiġim ḋiot, an ccreidiġṫear go
dearbhṫa, an ġluais no an leaṁuin beith
dearbhṫa increidṫe, gan congnamh ei-
gin no cuidiuġa prinsiopail ar bioth

don

don pearsun nadurdha.

F. Ni chruthaighim coidhche. oir ni fogh-thar iad go soileir san mbiobla lom.

C. Mur sin o nach bonaiteach vgh-darras dcomhna ino natturdha, ⁊ tuitimeach soimhealta, breugach do reir barr nadmhala fein is na consboidibhsi; ni lor e do ófriba ar chonradh beith incheirdte. oir ni bheireann mídhearbha ósriba. innis fos dam cia dubhairt leat gurab airteagal chreidimh diadha gach radh tairngthear as briathraibh de mar son ⁊ as radh nadurdha dcomhna: go speisialta mur raibh an radh rofoill-lseach. ⁊ o nach eadh, do imigh tu. ⁊ da nabrair gurab eadh. deirimse reat; ar an adhbharsin, ni he an biobla a-mhain as riaghul chreidimh dhuit, ⁊ don uile ḟirinne. agus ni hiad briathra de amhain as fundamuint don uile airtea-gal chreidimh; acht fos an ghluais

an

an leanmhuin agus an pearsun dcoña ar uairibh. agus munab eidir iad so ḋul ar seaċran creud ma nabair tusa go ndeachaḋ an eaglais uile, agus gur ab eidir ḋi dul ar seachran. labair a ḃoḋair bailḃ mar eidir leat. no ḋamsa an ċluas.

F. Mithid ḋuñ beiṫ ar sochṫ ar gach taob.

C. Hu mithid leso sin tar eis gur teoipl-eaḋ ṫu o Sgriopṫuir go sbiorad ṗriobaideach, o sbiorad go gluais, o ġluais go lsmiuin, o ṫor go tor, o ṗoll go poll, o ṗrucais go prucais; snaċ fagair forar a necnaiṫ, gan beiṫh cleoiḋṫe. cluas. cluas.

F. Tuguis go deiṁin aindiol oram; do ċuir ⁊ do ċraḋ ṫu mo ċluasa.

An 8. Caib.

Don chathair ghriomhain le cclaoiḋ- tear na heiṫrice le raiḋtibh fein.

C. Cuirféḋ fos do ċos a ngeiṁiol isna liontuiḃ do hollṁuiġe a gcoinne ca- toilceach leḋ ṁuinntir fein. 7 iaḋṫa me siḃ uile inar nainḃfios fein, ag ga- ḃail da ḃar cceannaiḃ faoi na ċeile, mur fooc magaiḋ 7 mur ṁiosgan margaḋ ag aos og 7 eta na cruinne.

F. Ma commor ṫeus leḋ ḃriaṫruiḃ, ni has ḋamsa. féuċ linn é.

C. An adṁair ḋam a nos an ṁeud do ad- ṁaiḋ tu ḋaṁ gur ttus ċena le do ṁuinntir san gceud ċaib. san dara, san treas 7 san gcuigeaḋ caibidil, dona heaglaisiḃ a ta a gconsboid ḃoṗoinn leisgeul leiṫ oir ma adṁair; buḋ eigin duit cur suas dod fundamunt fein. 7 da gcuirir suas

aim-

aṁluiḋ ⁊ doḋ ṗrinſiopal, buḋ eigin
duit dá raḋ contrarḋa do aḋṁail, ni
naċ eidir beiṫ ḟírinneċ a neoinḟeaċt. ⁊ gi
be ſliġe ina ngeobair, buḋ ar ḟagbail
duit ar muir, ⁊ ar tír. mar na ḋiṁeoin ar
eigin ḋuit beiṫ id taġaiḋ ḟein, a na-
gaiḋ do muintire agus do ċreidiṁ
ḟein.

F. Adṁaim iad uile.

C. Mar ſin: do reir do riaġla ⁊ taḋṁa-
la ḟein ⁊ caiċ uile, do ġabar liſt; ni
riaċtanas congṁail do ċreidioṁ, ⁊ ni mo
ar ċoir mar a raib ſioſ go ſoilleir ḟollas
ſan mbiobla lom amain. oir as aṁluiḋ
ro dubramair ṡuas ċeana liſt. ⁊ ni ḟuil
congṁail da bar ndeaglaiḃ remraiḋ-
te ud ṡuas, ſios go ſoilleir ſan mbio-
bla; mar as follas ag ſiobal orra ſa
ſgeal o ceann go ceann; ⁊ aṁuil do ċruṫaiġ-
ſeas ṡuas go glan. ar an adḃar ſo, ni
coir, ⁊ ni ḃfuil ḋfiaċaiḃ orṫſo no ar do
ṁuintir, creidioṁ dcongṁail aca; ⁊

dom

don mheid geibhthear go glan soileir san mbiobla amhain. as follas gurab é an meud ud. an maior. i. an ceud radh, bheith nadmhail fein. follas fos an lagad an minor. i. an dara radh, amhail ro chruthaighsior suas. oir sbian an biobla o chionn go cionn, feadh do bſca, 7 ni bhudh eidir leis coingthsgal diobh, dfaghail go soileir ann. mur sin as coir dhoibh gan coingthsgal aca do chreidsin; oir ni bhfuil inchreidte, do bhrigh nach faghthar iad go soileir san mbiobla; le amhain a ndeuntar inchreidte a nuile cheasgal, da bhar neirse. ar murab inchreidte iad; cionnas as airtsgail chreidim iad. oir ni airtsgal chreidimh, an ni nach riaghanas, 7 nach coir do chreidsin; ar fos ni heidir creidsin do ni do nach coir creidsin. ar amhain mar raibhe coini amhain a ncoinghsir inchreidte 7 neimhinchreidte; ni nach eidir, niosa mo ina an balladh bheith ban 7 ar con gan a bheith ban. Chugad me

arís.

aris. As riaghlanas creidimh dona hair-
tiglibh reumhraidhte sin, 7 a mbeith in-
chreidte a naghaidh na heaglaisi Roma-
naigh, do chum De do onórughadh, 7 do
chum slanaighthe ar nanma; no ni riaghlanas?
mas riaghlanas, taisbeantar iad go soi-
leir san mbiobla, ina bhfuil an uile fi-
rinne riaghlanasach (do bhar leirsi) 7 an
uile ar tteagal as riaghlanas do chum ar
slanaighthe 7 do chum De do onórughadh.
Is o nach faghthar iad mur sin ann go soi-
leir; ni dlighthear a gcreidimh, 7 ni mo is
riaghlanas, 7 fos ni coir; tre gan am-
beith inchreidte; oir an biobla do ni
iad inchreidte, mar fior dhoibhsi; 7 ni
comhriaghail oile. mur sin diulta dhoibh,
no do thuit tu san poll dubh, 7 san gca-
thair ghriomhain, as nach ttigir. oir
mas riaghlanas; as riaghlanas. aris ni
riaghlanas; oir mur deir sibhsi ni ria-
ghlanas coimhe do chreidimh, ar an mheud
a deir an biobla go soileir; 7 ni abar

sud

ſud an conaic go soileir mur ſin as ria-
ſanas 7 ni riaſanas iad do ċreidiṁ.
ma deir tu naċ riaſanas a gcreidiṁ: 7
mur ab coir creidiṁ doib; cuirtar
ſuas dona hēaglaisib uile; no ſeunuiġe
ar bprinſiopail; no ma congṁaiḋe an
prinſiopail, .i. gan coiṁ beiṫ inċreid-
ṫe, ꝑ an meud a deir an biobla go ſoi-
leir: o naċ abair an biobla coṁ ēaglais
diob ſud go ſoileir, beiṫ inċreidṫe,
as eigin dib gan creidiṁ doib, no dul ar
ſeaċran ag cur ſuas 7 ag creidiṁ neiṫ
neiṁċreidṫe a nagaiḋ ḃar bprinſiopail.
caiḋe i an ċontrarḋas as mo ina an
caṫair ġrioḃainſi 7 an labirintum ina
gcuirtar tu? dꝯonfocal amain deirim
leat ar an meudſo; gurab eigin cur
ſuas dod ṗrinſiopal; no cur ſuas
dona hēaglaisib neuṁṗairte ar ſad.
ſeuċ ſein cia haca as ſearr leat. oir ma
ċuirir ſuas dona hēaglaisib ni ċreidir
ꝑ a gcreidimſi 7 an muinntir da ngoirir

pa-

papḋi. 7 ma ċuirir ſuas dod priñſio-
pal. ni bu é an ſgrioptuir lom follas,
aṁain, no briaṫar ſoileir de, ar ria-
ġuil ċreidim̃ ḋuit. cluas. labar. cluas.
freagra. cluas.

F. Freaġruim 7 deirim go bfuil mo ṫea-
tſgail fein 7 a nabruim beiṫ dom ċrei-
dim, focal ar focal, 7 briaṫar ar breiṫir
go ſoileir ſan mbiobla; no a bfoclaib
7 ambriaṫraib coimmaiṫeſo, coimmeaſoa
liu; no a ngloſaib, 7 a ngluaiſib an bio-
bla; no a lſiamnaib glana deimniġṫe
dſirbṫha riaſanaſaċa an bhiobla: agus
gur lor ſin; tar a nabair tuſa.

C. Mur ſin adeirir naċ bfuil iad uile go
ſoileir ſan mbiobla lom. 7 mur ſin ar
tuſ ar eigin a adṁail, no nach e an
biobla lom ſoileir ar riaġail dod ċrei-
dim; no naċ bfuil an meid diob nach
abar an biobla go ſoileir inċreidṫe. a
ris, do ċomḋa naċ bfuil conḋtſgal
diob focal ar focal, no a mbriaṫraib

Z coim-

coiṁionaṅa ſan mbiobla ar fad; ni ei-
ḋir léiġſo ċoiḋċe a ttaiſbeṅa aṁluiḋ
aṅ; aṁuil dubramair ṡuas. ſ̄ da ttéir
do ċum gluaiſe no léiġṁna, as eigin
duit a adṁail naċ fuiġir é teiſo 7 ar
raiḋtib ſoilerrḋa an bhiobla aṁain; no
a mbriaṫruib follaſuib dé. no a bfo-
cluib diaḋa coiṁionaṅa a gceill liṫ. i.
le biobla ſoileir. 7 fos do geibṫer an-
nta na loṙa a dubras ṫuas ſan ſeṙ-
ṁaḋ caib. oir a ċeud uġ ni briaṫra
de iad é fad; oir ni bfuilid ſan mbio-
bla. fos ni bfuilid dſrbṫa; oir ni a-
ṫair an biobla iad beiṫ dſrbṫa, gi gur
ab e as riaġuil duiṫſe ar a nuile ṗi-
rinne 7 dſrba. fos ni bfuil ſiad doiġ-
ṡriaiḋbṫa, aṁuil naċ bfuil an uġdar. i.
an ti do ni an ġluais no an léiṁṁuin; ſ̄
ṡriaiḋbṫ, aṁuil a deir ſib ag raḋ leis an
mbiobla go bfuil an uile duine breugaċ;
7 go deiṁin as don ṁuinṫir ſin ṫuſa 7
do ṡeict. fos a taid contrarrḋa do

ſſnai-

ſ ſnaiṫreaċuib neoṁṫa, do ċoṁaillċuibh
geneanalta, 7 do ġnaṫċuimne na heglui-
ſe. fos ni ḃfuil briſtam diongmalta do-
ġṫuigsinte agad, le nosroṫar iad beiṫ
follain no ſeasbaċ. caiṫ jna ṫeir á nos.
cluas.

F. Bu mor an doṫba ṫuſa beiṫ ar a ḃfirri-
ne, 7 mise ar an earraid; da ṫaisbernta
dam, gur ub i an egluis Romanaċ, an
eglais ċoir, nsinṫuiginte, neimhearraidte,
as breiṫeṁ, 7 as riagul le ṫeagasgar na
creidimhe gan ſeaċran, 7 le nosroṫar
doib; cia iad na leabar as biobla coir,
7 creud as finciall da a pairtib; 7 le
peiṫsin gaċ consboid ċreidim,

C. Taisbeunfad ſin go grod ſan gcuid ſi
romam; ma ail meisfoear go hairbe tar eis-
gur cloide ṫu go ſeud.

F. Ma cloide me, no mur ar cloide, eiſo-
ſſ lét go géir le croide maiṫ.

An 9. Caib.

Deaglvis de ar talamh ina mbi slanvghadh.

C. Le criosdvighe as rvn lem labairt, ni le turcach, le eabhradhach le aincrisdvighe, no le paganach: mur sin as cosmvil go nadmhd, dia fire, 7 bheatha marthanach do chum a ndoshanna re an dvine, 7 slighe eigin inar coir gabhail do chum na beathadh ceudna dfaghail. 7 fa deoidh go ttugsad modha 7 meadhona dvinn, le ar ab eidir dvinn toidheacht air an tslighe reumraidhtesin.

F. Admhaim an meidsin vile. oir dvine me ina mbaisdeadh, le gcreidtear don bhiobla, 7 do mhoran deaglvisibh da ngoireann sibhsi fein na Romanaigh.

C. Os mar sin ata; 7 gur chruthaighis orvibh thuas, nach lor an biobla amhain, do chvm dvine do soirvughadh gvs an slighe coir-

ċoirpe, gur an bḟior, 7 gur an ċrei-
ḋeaṁ as riaġanas dar slanuġaḋ; 7 gur
toil do Ḋia uile ḋuine do ṡabail; 7 gur
do ċum a ṡabalaḋ tanag mac an aṫar
neiṁḋa a gcolainn ḋaonna; as coṁuil
gur ḟag se meaḋon eigin oirḋeirc ag an
cceinnaḋ ḋaonna, le ttiocfaḋaois do ċum
ṡlainte. i. Sliġe a slanuiġṫe.

F. As ceillide, 7 as riaġanas an meiḋsin
ḋaḋmail. oir mur ndenam amluiḋ do
ċleiṡfeaḋ orainn, dar ttreigsin 7 dar
léigsin gan fios an meaḋona le ttig neac ar
ṡliġe a ṡlainte 7 a ṡabalta.

C. Creud e an meaḋon buḋ oirḋeirg do
ċum an peacaiḋ, ḋfaġail go ccinte
a maiṫ, ina eaglais eigin. i. cruinniuġaḋ
no coiṁṫionol sbesialta conda aiṫriḋe
ḋorḋuġaḋ, aga mbi ugḋarras daingen
doiġeamailreac, le nar eidir dul ar sea-
ċran a tteagasg 7 a riaġluġaḋ 7 a foir-
ruġaḋ, 7 a miniuġaḋ sliġe ar slanuiġ-
ṫe ḋuinn; go morṁorac o nac ttig ḋinn

fein amain, an biobla .i. briathra de, ⁊
a gciall dfhaghail amach go cinnte dear-
bhtha ar son modh oile ar bioth. oir as don
chruinnioghadhso ghairmid Eglais de ar
ttalmhuin.

F. Da nordhuigheadh dia a shamhuil sin do
chruinnioghadh marthanach, nir olc an tor-
dughadh e ar concor. oir gan e. biadh an
cineadh daonna coidhche ar mearughadh slighidh a
shlanaighthe gan dearbha biobla, no gluai-
se an biobla; amhuil dubhrais thuas.

C. Os duine thusa a deir go nadmhaighir fein
an biobla mur bhriathar de; eisd le Da-
niel *cap.* 2. ag radh: a laithibh na roigh-
easa ud. tosfaidh dia nimhe, righeacht nach
sgriosfar do shior: ⁊ ni thiubhthar a
righeacht do phobal oile, ⁊ biá si ar bun go
foirchean. eisd fos le criosd fein.
Matth. 16. ⁊ a deirimsi lectsa; oir as
tu peattar: ⁊ as air an gcraigsi do chur-
fidsa meaglais na ruidhe, ⁊ ni bheuraid
doirsead ifrinn buaidh uirre. ⁊ do beu-
radh

rað me ðurtsi eochaca rigeqa nime, ⁊ gi be ċengolair a talam, bia se cengailte a nem : ⁊ gi be sgaoilfir ar talam, bia se sgaoilte a nem. ⁊c. ag so an peadar. ⁊ an coimhthionol an cruinniugaað ⁊ an eaglus do thog criosd, ⁊ le a n'orduigh le peadar *Pasce oues meas*, riar, foiur ⁊ tsgaoil mo threudso.

F. Gidheadh taisbein dam go bfuil an sgluis coirsi sofaicsi.

C. An sgluis ud do togað le criosd, ⁊ dar geall buanthús muinntearac do bisi sofaicse; oir bi a raibe inte do dhoinib. i. na habstoil ⁊ na dioscioball ro sofaicsi; ⁊ ba iað. fein baill an coimhthionoil sofaicsesi. Mur as follas as an mbiobla *act*. 20. mur a nabartar. tugaið are dib fein, ⁊ don treud uile, iuar cur an Sbioraid naomh sib mur easbaig, do cum sgluise de do riaglugað. ⁊ cionnas do riaglfadaois sgluis dofaicse, no baill na eidir dhaib

dhai-

ḋaiṫniugaḋ, do ċlos, no ḋḟaicsin.
do sgrioḃ Pol-Absdol litreaca ag
teagasg 7 a ḟoirnuġaḋ na bpobal, na
Romanaċ, na gcorint, na ngalataċ, na
neḟeiseċ, na ccolaseinseċ, na bpili-
peinseaċ 7 na tesaloniseinseċ. do
sgrioḃ Peadar, do sgrioḃ Eoin mur an
gcedna do ċum sgluisib priobaideaca
soḟaicse a nait, a gcaithribh a ndoi-
nibh; mur sin as eigin go bfhuil an
sglais ḟoirlitan do niṫir diob soḟaic-
se, somoṫuidṫe, mur dearbṫar ag Ma-
ṫa san oṫṁaḋ caib. ag raḋ. da bpec-
aiġ do ḋearḃraṫair do taġaiḋ, tabair
aċbasan do, idir ṫu fein 7 e amain:
mur neisdeaḋ leat, innis e don sgluis: mur
tabrsa clus don sgluis; bioḋ se a-
gad amuil eitnic 7 publiocain. Is
creud i an sgluis, da ndeorsaḋ sud;
mur raibe si soḟaicse, no soġaiṫeon-
ta do. oir uime do labras criosd
Matt. 5. ag raḋ ni eidir an caṫair do
niṫir

niċḟir a mullaiġ cnuc do ċeilt. 7 *Isai.cap.2.* is na laiṫiḃ deiġionaċa. biaiḋ cnoc tiġe tiġerna ullṁaiġṫe a mullaḋ na ccnoc.

F. Dar lit a ta fundamuint le do ċeile-abruiḃ. fr cionnas a ta si buan marṫanaċ go braṫ:

C. Cait a tteid do ċuimne: naċ gcualaḋ tu ṫuas criosd *Math.* 16. ag á ġeallaḋ di tan a duḃairt, ni ṫiuḃraid doirrseaḋa ifrinn buaḋ uirre. oir no do ċuaiḋ Eglais criosd uair eigin o ṫus gus a niuḋ acht seaċran uile, no ni ḋearnaḋ: muna ndearnaḋ, ar an aḋbar sin do meallaḋ an muintir a deir go ndearna feaḋ iomad do ḃliaḋnaiḃ; 7 do rinne criosd breugaċ ṫuas, aga ġeallaḋ naċ raċaḋ. ma ċuaiḋ, mur an gceadna do rinne criosd breug ag geallaṁuin a ċontrardaċd; 7 ba meallṫoir e, 7 ro ṁeall se caċ san ionad reumraiḋte ag denaṁ sbailp breige, 7 fos *Matth. Vltimo*

ag raḋ go mbeiṫ fein a bfoċair a eglu-
se go deireaḋ domain. F. as blasfeim
eitriceaṁuil .i. diaaiṫis sin do raḋ, le
dia, le naċ eidir beiṫ breugaċ.

F. Ni ḋearnuid breug: oir feon eglais ḋoġfaicse aṁain le naċ eidir dul ar seaċran do ġeall an meisuid, ag Maṫa 7 ag caċ. 7 ni ḋeoin eglais sofaicse ar bioṫ.

C. Ata tu meallta go mor. don eagluis do toġaḋ le criosd o ṫus do ġeall fein an meid ud; mur dubramair. F. do bi 7 ata an eagluis ceudna fos ar bun gan tuitim gus a nioḋ amuil ḋearbas cenna suas *Matth.* 18. ionnus e don eglus. 1. *Corinth.* 3. do ċum go mo feruċ duit, cionnas dliġṫear diot tu fein diomċar a tteaġ de as eglais do ḋia bi. uime fos ṫrachtas pol 1. *Cor.* 12. ag labairt ar a doctuiraiḃ, ar a headbaluiḃ, ar a habstoluiḃ 7c. da briġ sin mur a ndearnaḋ criosd breug, ni nar eidir

ḋo;

ḋo; nir meallaḋ riaṁ ſni meallfuiġṫer
a heglus ḟoḟaiſce.

F. Imiġṫ haġuiḋ ſoſ; ⁊ ḋeṙb ḋaṁ go
ſabaltar caċ ſan egluſ ċeuḋna ſin
ċriosd.

C. Deir criosd *Ioan.* 15. miſe an ḟin-
ḃṁun; ſibſe na geuga. gi be anas aṅam-
ſo ⁊ miſe aṅ ſan; do beir ſe moran to-
raiḋ uaiḋe. oir gan miſe, ni heidir
ḋib ḋenaṁ. as aṅ ſo ḟullſiġṫer maṫasi,
do ċum ſibſi do ṫabaiṙt moran toraiḋ
uaib, ⁊ do ċum go ndeuntaoi diſgio-
bail daṁſa ḋib. aṁuil do graḋaigh
an taṫair miſe. mur an gceudna da gra-
ḋaiġ miſe ſibſe. fuiriġiḋ im graḋſa.
Ioann. cap. 1. An meud do glac leis,
tug cumaċd doib a mbeiṫ na mic de 72.
aṙas e as ḟuirbṫ agus as anmuin a
gcriosd, beiṫ an ṡligeḋ ṡlanaiġṫe ⁊
duine beiṫ na diſgiobal ag criosd, ⁊ na
ṁac ag dia. gi be bios mur ſin, bioḋh
ſe ſan egluis ḟirinigh ċriosd, mur dear-
bas

ḃar pol *Corint*. 12. ag ráḋ. as sibse
corp ċriosd, 7 bull don ball: 7 as í an
eglvis corp ċriosd, *Ephes*. 1. tugsuo
ession os cionn uile egluisi as corp ḋó-
san: ina bfuil fuasglaḋ agunn tre
ḟuil. giḋeḋ ni heidir sabail na slainte
ṡíre ḋfagaḃail gan creidiṁ fíre, mur
ḋearbas pol *Hebr*. 6. ag raḋ; ni hei-
dir dia do riar gan creidiṁ. *Marc*.
16. gibe ċreidfeas 7 baisdeoċar sabalfar
é; 7 gibe naċ gcreid, daimneoċṫar é.
Rom. 10. an meud do ċreidfeas ann son,
ni meallfar iad; 7 an meud ġairfios ainm
an tiġearna, slaneoċar iad. mur sin
cionnas ġairfid ar muna gcreidfid ann. ḋa
reir so a tá ni headh amain sabail fíre,
ar fos creidim fíre san egluis reumh-
raiḋte. 7 os leis an toil coimlionṫar
na haiṫeanta; 7 naċ tig ḋi bvain le con-
chosboir, muna ttvigeḋ an intleċt e ar
ttvs ar moḋ eigin; mur sin as riaġanas
fios ḋḟirḋeta. i. creidim diaḋa do beiṫ

san

san inntleacht, le taisbentar amhuil folais nemhdha dhi, na neitheadh as coir dhi ghradhughadh, do reir theagaisg chriosd; oir as le coimhlionadh an teagaisgsi bhimid ar slighe ⁊ slanuighthe, mur dhearbhas criosd ag radh *Matt.* 19. ma ail leat an bheatha shuthain, coimheid na haitheanta.

An 10. Caib.

Ordughadh na hEglaise.

F. Dearbh dam nach eidir don Eglais dul ⁊ seachran.

C. Roinntear an Eglais go leir uile a ndá chuid. i. a ttreud 7 a bpastoiribh. oir ni bhfuil coimhbhoidh inte acht ceann no treudaidhe as iad na hEasbuig, na prelaidi 7 an mheud ⁊ a mbi curam na nanman an muin-tir da ngairthear pastoiri no treu-daidhe. don chuid oile gairthear caoirigh, no treud. Ata e criosd ⁊ ttalamh ⁊ dtaoidhe

⁊d-

ardpasdoir 7 priomhċreudaiḋe sofaicsi
na heagluise o ċus an tiomanta nuaiḋ
ria a bás. 7 ro ḟagsad san pettar na dia-
iḋ, 7 an meid oile ṫiocfas go dlis-
dṁac ar a long diaiḋ a ndiaiḋ, na ard-
easbuigḋe, 7 na ard ċomharbaḋ innte ar ċac ui-
le, faoi na mbiadis pasduiri oile mur
a ta easbuig 7 preulaidi iartarḋa, 7 fo-
ċreudaiḋte sofaicsi ag iongnaḋe a ttreu-
da. i. a gcreidimhceaċa; darab ardeasbuigḋe,
7 darab primbiocaire ḟir ionada ċriosd
ar talamh comharbaḋ peadair an papaḋ. ḋe
so; ḋiobh sud 7 don treud go gene-
ralta da niṫear an coimhṫionol ud da
ngairṫear eagluis ċriosd.

F. Maiṫ gaċ ni da nabrair: acht cruṫaiġ 7
dearbh ḋamh nach eidir don ċoimhṫionol so
ar neagluis amhail dul uile ar seaċran ċreidimh
7 ṫeagaisg ċriosduiḋe.

C. Cruṫuiġim sin ar ttus le briaṫraibh
ċriosd dia fire 7 duine nach eidir ab-
reugnughaḋ; ag raḋ *Matth.* 16. tog-

faḋ

fad ṁísgluis ar an gcraigsi; ⁊ ní beu-
raiḋ doirseaḋ ifriñ buaḋ: uime tug-
foċoir na heiṫricḟa mur ṫugraid féin
creud do ċiallaighsis an craig ud; óir
gi be ar bioṫ as ciall dí, as éigin a ad-
ṁail gur ġeall Críosd nach ttiubraḋh
doirsḟa ifriñ buaḋ uirre, da cur ar
gcul .i. ar seaċran ċreidim ⁊ deġbeus.
oír ní heidir dia do ḃreugnuġaḋ; ⁊
mur sin ní heidir dise ar fad tuitim a
ncoingmaid. Abar dam. an eidir, no
nac eidir dEglais ro faicsi ḟire Críosd
dul ar seaċran uile a gcuisib ċreidim ⁊
deġbeusa. mur ab eidir: atá an cuis
reiḋ. mas eidir; no do ċuaiḋsi am-
luiḋ ċeana; no ní ḋéanaḋ fos ⁊ ní ṫéid.
mur nḋéanaḋ ⁊ mur dteid; as do ṁór-
ġrasuiḃ dé ⁊ da pribileidiḃ sbesialta
sin féin le míle secéud. ⁊ bain tar cei-
ṫre bliadna deg ⁊ trí fiċid. ma ċuaiḋ
no ma ṫéid; as eigin gur a gcreideam
no a mbeusuiḃ do ċuaiḋ ar seaċran ag

teagasg,

thgaſg, 7 ag greamugaḋ do ḃreugaiḃ no do ḋroiġḃeuſaiḃ: óir as é an diabal as aṫair don uile ḃreig ḋuile eugcoir 7 ḋuile ḋroiġḃeus. Mur ſin ma ḃeir uir-re vair gaċ bioċ dul an ſeaċran ċrei-dim 7 droiġḃeus, ni ſior mur dubairt dia, naċ tiubraḋ doirſeaḋa iffirn buaḋ uirre; 7 mur ſin as eigin durta raḋ go nḋeanaḋ dia breug ſolamanta; no mur nḋeanna, naċ dtiocfaḋ ſi uile ſos a riam 7 naċ mo peaċḃas ċoiḋce amluiḋ gaċ ſeaċran ċreidim no deiġḃeus.

F. An bfuil do ḋearbaḋ agad air ſin.

C. Mur ab lor e ḋuitſi mur ḋeaġba; mur barr air sin dod ḋearḃas ċroiḋeſi, eiſo ſos le criosd *Matth.* 18. ag raḋ. gioḃan é leis an eglais. mur neiſoig leis an eglais; bioḋ ſe agud amhail. Eitinic, 7 publiocain. oir an eglais ſoſaicſi gaċ an labair criosd ſan mball uo, no teiḋſi uair eigin uile gaċ ſeaċran no ni teid. 7 ni ḋtiocfaḋ 7 ni mo peaċfas ċoiḋce: mur tteid

mur

mur nDobhra 7 mur peacca, as da prjbjlej-
djb o Dja sin fein an fdsfo, mur dubhra-
mar cheana; 7 a ta an cuis rejdh. ma cheid no
ma chrajdh, 7 gurab eidir le Dul; cjonnas
adejr lithe dul a giorran le na leitcheid do
chruinnjughadh sdcranach breugach tujtio-
mach a nDroichbheusuibh 7 a nearrajdjbh
chreidemh: oir da raibh dall a gcionn daill
tuitfid araon sa bpoll. as eigin gur
ab mait le crioso, no nach mait, sinne dejs-
deghe le, 7 do ghrasmughadh dj. Mur ab majt,
creud ma ndubhart lin deunamh uime, 7
an meid nach umluighe dj, beit agajn
mur eitinic 7 mur publiocajn; go dei-
min as doch, sas mor 7 as mjceillj de cajn
comchruajdhsi do chur ar nbeic tre gan umh-
lughadh do meirdrjg breugaig. sos mas
breugach i ule conur ag tujtim an er-
rajd chrejdim 7 droighbeus; as eigin go
nDeanadson breug mor.

F. Ca leat fein as pearsunta an tagradh
sin: act an bfuil niosa mo agad?

C. Ni fregrann tusa go foill an meid si fein:
gidheadh diadhaig do beoil canranaig.
Eisd fos le dia *Ioan.* 14. An tadbh-
coide iomorro an Sbiorad naomh, cuirf-
fidh an tathair a mainm-si chugaibh, muin-
fese dibh an uile, 7 cuirfese faoibh an
uile *Ioann.* 16. tan iomorro thiocfas an
Sbiorad uo na firinne, muinfese dibh
an uile firinne. abair liom: an tteid an
Eglais uo ar seachran no nach tteid 7 nach
eidir di dul amhuil ab eidir 7 nach teid.
a tamhaid reid, 7 as pribileid mor sin
di o dhia. ma theid, is gurab eidir di dul,
leanaid as sin nach ttegasg an Sbiorad naomh
i, no an uile firinne di, mur do gheall
Criosd. oir mur a mbi earraid, teasdaigh-
eadh firinne eigin. cionnas as eidir a radh
go ttegasg an Sbiorad naomh uile firinne
di; 7 go mbi fos ar easbaidh firinne ei-
gin a ncoinnfeas. i. ar earraid. oir ni
heidir e. mur sin os firinne raidhte
Criosd, as eigin gur breug, an rad, go

tteid,

tteid, no go ṗeachaḋ, no go ndea-
chadh an eagluis ar seacran. feuc
a nois creud a deuraim.

F. A nduḃairt tu fos a raiḃe agad.

C. Do ḃfreagair mo ḟreagra go glan, ina ḃeiṫ
leis na fiafraigṫiḃ sin. a deir Pol
Timoth. 3. Sgrioḃum ċugad, a ndoiġ
go ttiocfa fein ⁊c. do ċum go mbeiṫ a
ḟios agad, cionnas as coir ḋuit tu fein
do ṫaḃairt suas a ttiġ De as Egluis do
ḋia ḃi, colaman ⁊ fiormamunt na fi-
rinne. Ionann iomorro fundamunt na fi-
rinne le raḋ, ⁊ an ni le ḃfoirmaigṫer le
ndaingingṫer, ⁊ le gcruṫuigṫer an ni
do ḃios firinneaċ daingean dearḃṫa; ⁊ a
raiḋtiḃ dorċa as e a ugdarras le naċ
eidir dul ar seacran. Uime sin freagair
me: no as eidir deagluis soḟaicsi
ċriosḋ dul uile ar seacran; no ni hei-
dir? munab eidir a ta an ċuis reiḋ.
mas eidir, ni fior gurab i mur sin co-
laman ⁊ fiormamuint uile ḟirinne. ar

an aḋbarso no nj heidir ḋi dul ar sea-
ċran, no as breugaċ na briaṫra ud
ṗoil. ar do bríġ naċ eidir sin do raḋ
maille firinne le S. Pol. nj heidir don
Eglvis neṁraiḋte dul ar ẽraid chrei-
diṁ ⁊ bevs. Fiafraiġim fa deoiġ
ḋiotso ⁊ dod ṁuinntir uile; an aitḡal da
bar gcreidim gur ab eidir ḋglvis fo-
ṗaicsi ċriosto uile dvl ar seaċran; no naċ
eadh? mvr ab eadh; as eigin dib a aḋmail,
naċ creidim diaḋa dsbrbta e, ar bara-
ṁvil ḋaoine neiṁ ḋsbrbta; ⁊ go gcuirean
sib mar ġeall ar baramvil don trortso
sib fein a briaiacvil emraide ag treig-
ean na heagluisi. mas eadh; Fiafraiġim
cait a nabair dia sin go soilleir san
mbiobla, no a nglvais ḋsbrbta an bio-
bla, no a lirmvn ḋearbta ḋeimin, mur
a dvbras ṫuas. oir teannsad ort na
maidsḋa ceudna go cruaiḋ san bpunc-
so, mur do riġnis ceana; ⁊ bu seanbh
lir an diol bevrtar ort. eiso lirm bfgan

oile

oile. No do an criosd a bfocair a ea-
gluisi reumhraidhte do ghnath gus a
niodh 7 fuireoghadh coidhche; no nior an
7 ni fuireoghadh, ⁊ do threig i go leir.
no treigfedh j. ma do an; 7 ma fuirig-
eann; a ta mfoid reidh, oir ni bionn criosd
no a ghrasa j lus an treachrain chreidimh
7 dhroighbeus; 7 mur sin ni dhfedadh 7 ni
reachadh a hEglais fofaicsi coidhche ar
seachran; 7 ni heidir di dhul. ⁊ mur ar
an, 7 mur bfuirighedh, do rinn criosd
breug rinn ag radh *Matth.* 18. fech go
bfanamso a bfochair gach conladh go dei-
redh an tsaoghail. ⁊ as blaisfeim eitri-
cmhul 7 diaaitis a radh gur eidir le
criosd breug do dheanamh no briathra de
do breugnughadh. cuir leis an meidsi na
briathra ud, criosd *Ioan.* 14. guidh-
fed mise an tathair, 7 do bheuradh se dibh-
si adbocaid oile, do fuireoghas agaibh
go soirceann 7c. ma coimhlionfar go
brath o thus an geallaidhso, a tamaoid

 reidh.

reir. ma deirir nach coimhlionfar do
bhreugnadh tu dia 7 mur sin ni heidir
do dhuine ceillidhe eisdeacht le do ghrai-
dibh. mur so as eigin a radh nach eidir
dheagluis shofhaicsi criosd dul choidhche
ar seachran a mbaidhta chreidimh no bheus.

F. Faicim uait, deaghbhadh daingin ar ughdar-
ras beith san eagluis leis na creidmheacha do
mhuna do fhoirfheachadh 7 do riaghlughadh san
mbeatha, san teagasg 7 san leigheann criosdo-
raidhe, da mhiniughadh 7 da chur romhainn.

C. Mar bhfuil uait ar sin; eisd le criosd
fein *Matt. Vlt.* ag gluasacht (ar se) mui-
nighidh an uile chinedh, da mbaisdedh a-
nainm an athar agus an mhic 7 an sbio-
raid naoimh 7c. da teagasg go leir an
mheud do fhuagras dibh le congmhail u-
le. *Marc. Vltimo* ag gluasacht fead
an domhain uile, teagasguidhe an soisgeul
dhuile chreatuir. as so a deirim; no a
ta san eagluis comhduine amhain eigin, no
comhchruinniughadh criosduidhe, darab ei-
dir

dir 7 da ndligthear dhúinn geilleadh a gcui-
sib 7 a minighthib an chreidimh gan baoghal
seachrain; no ni bfuil. ma ta; 7 go na-
dhmair sin, a ta contrardha ar chuis da bhar
raidhtib, 7 da bhar gcreidimh fein thuas-
mur bfuil. a taid na gealltanais ro
chriosd breugach, 7 ni bfuil aon funda-
mint seasbhach ag creidimh; óir a ta na
fírinnsgeul fabalta an sgrioptur fein ar
fad. 7 cia an taitheisec diabluidhe a deun-
radh so? An agam go foill do gheibhmid
san mbiobla. *Act.* 20. tugaidh aire dhíbh
fein 7 don treud uile, inar chuir an Sbi-
orad naomh sibh mar, Easbuig do choimh-
riaghluidhthe Eglaise de, do fuair ar a fuil
fein. deirim as so. As í an mhuintir le
nduibhar chriosd na creidmheacha do ria-
ghlughadh 7 do theagasg an lucht ag a bfuil
an tughdaras neimhraidhte ro gan ama-
ras, óir as iad so na heaspoig, na pas-
duiri, na treudaighthe 7 na heasboig
cora; 7 mur sin as aca a ta an tughdar-

ras do. oir a dubhairt criosd *Ioan.*
21. le Siomon peadar, biathaigh muain-
si biathaigh mo chaoirighsi. 7 leis an mheid
thigeas a lorg, eisd lim; no as liu fud
bhenas briathra de do theagasg amhluidh
dona caoirchaibh; no ni headh. mur ab eadh as
diomhaoin do fhuagras criosd do Pheadar
a thread diongmhaile, 7 as diomhaoin do
ordaigh na habsdoil beith os cionn chaich
oile: mur ab diomhaoin as liu 7 le lus
leanamhna a lorg .i. le chomharbadhaibh, le
easbogaibh 7 le headhaireadhaibh na gcreid-
mhech do bhenas briathra de do chur sios
don tread, mur theagasgas pol *Ephes.* 4.
ag radh; thug sé cuid mur absdoil,
cuid iomorro mur fhaidhe, cuid
eana mur shoisgeil, cuid fos
mur pasdoiridh agus mur dhochtuiri, go
criochnugadh na naomh a noibrighibh fein-
bhsi, a ttogbhail chuirp chriosd, no go tta-
gamaoid uile do chum aondas chreidimh
7 eolais mhic de, do chum duine foirbhthe

a

a mioſur aoiſe iomlaine Ċríoſd; do ċum nac biaḋ ſinn feaſda mur ṫaċarain ar luaiḋrean dar mbreith ar ſiobal le gaoiṫ ṫeaġaiſg a nolcuib na ndaoine, a meabail, a ngabail ṫimċill na hearr-raide. Fiafraiġim a nois mur ſo: no a ta an turghdarras ſo ag gach aon ar leiṫ dona creidmeaċaib; no ata uile a ndoinfeaſ; no amain ag cuid diob, ſeac ċodaiġ oile? ma ta ag gaċ aon; mur ſin a ta gaċ aon dona creidmeachubh na abſdol, na faiḋ, na ſoiſgeul, na ṫreudaiḋe, a naġaiḋ Phoil ſan ait reumraiḋte, 7 1. *Cor.* 12. ag raḋ: an abſdoil an uile? an faiḋe an uile? an doctuiri an uile? an ſubailceaḋa an uile? an bfuil tioḋlaiceaḋ ſlanuiġṫe ag an uile? an labruid an uile na teangṫa? an minighid an uile? no an ata uile a ndoinfeaċt; 7 mur ſin as gan aḋbar do ni an biobla difir idir na tioḋlaiceaḋ, na tabartais, 7 na hoifigeaḋa reumraiḋte

te

teud; ar an adhbharso ni folair a admhail, gur ab ag cuid diob amhain a ta an tughdarras ud .i. ag pastoribh na heaglaisi darab airdcheann comharbadh peadair an papa. abair agus admhaigh an meudso mur ab é as mian leat bheith do thacharan a longadanacht le gach gaoith ainbhfir do tfuadach idir thonnuibh baidhte an treachrain moir.

F. Cionnas aitheantar an Eglais sin.

C. Maith lem thu da fhiafraighe sin diom. eisd, 7 inneosad sin dib go grod.

F. Eisdim.

An 11. Caib.

Do comharthadhaibh na heaglaisi.

C. Mur thugair crioscd a eaglais fein do beith sofaicsi, marthannach, neamhsheachranta, do thugair fos i do beith sofaicsina,

7 foighidin dealbhtha o uile feict 7 coim-
tionol earraidhech, tre ceithre comharadha
do gheibhthear uile san mbiobla, amhail cur-
thar sios a Siombal Chonstantino-
puil, 7 ro admhaigh na criosduighe go
léir; mur a nabair. creidim aoinEglais,
naomhtha, catoilice, apstolta. i. aondas,
naomhthas, catoilceas, absdoltas. cui-
mhnigheadh S. Augustin na ceithre com-
arthaibh ceudna. *Lib. contra epist. fun-*
damenti cap. 4. ag radh. as e coimhteas
na bpobal, 7 na ccinedhach do beir oram-
sa fuireach san Eglais; a hughdarras ro
thosaigh le miorbhuilibh, ro hoiligh le do-
chas, ro daingnigheadh le haosdas a hoir-
dheas ag leanmhuin loirg peadair, a paghtas;
7 a hainm maraon catoilice.

F. Cionnas dearbhthar go bfuil si aonda. i. na
haoinEglais.

C. Leis an mbiobla a deir *Ioann.* 10.
deunfar aontréd cCorach 7 aonaodhaire.
Rom. 12. mur a taid iomad ball agun

a

a ncoṁcorp, mur sin a ta siñ lionṁur ꝗ
ncoṁcorp a gcriosd. Ꝭas do tri neiṫib
do niṫer suas an coṁdas so, do ċoim-
ċeangal coiṁteaġa an ċreidiṁ, do ċum-
aṅ na sacramainti, 7 do ġeille umal don
Aodhaire.

F. Cait a nabair an biobla, coṁdas, coim-
ċeangal no coiṁteas an ċreidiṁ do beiṫ
san Eglais?

C. Ag Eoin *Apoc.* 17. mur a nabair. Ni
doibsion amain do iarrum, acht don meud
do ċreidfis le na mbriathruib iohamso;
do ċum go mbeid uile na ncon, mur a
taisi a aṫair ionamso, 7 mise ionadso; do
ċum go mbedsion na ncon ionamso; do
ċum go mbeid na ncon, mur a ta sinne.
Act. 4. coṁċroide; 7 conanam, do bi
a niomad na gcreidmeċ. *Ephes.* 4.
coṁċorp 7 coinsbiorad, mur do gairead
sib a ncoṁdocas bar ngairma: cointiġer-
na, coinċreidim, conbaisdead; coindia 7
aṫair na huile, a ta os cioñ na nuile, tre a

nuile

nuile, 7 ionnaine uile: 72. no go gcar-
dar iñ uile le ceile a naondas creidim
7 eoluis mic de. as e a ciall so, mur a
ta dia naon, ar mod nac eidir do gan
á beit aonda, gur ab eigin don eaglais
beit na haon a naoincreidim a naonbas-
dad, a naontsacramuintib, a naoindia,
ar mod nac eidir di beit deglaigte no
ranta ionta. oir ni folair amluid sin
gurab aoinn do creidid na creidimhca
uile, 7 a ta dfiacuib orra do creidem: 7
mur a ta an corp na aoncorp cengailte
da ceile, 7 nac rantar e a niomad do
corpuib; 7 nac bfuil an fer aonanam; gur
mur sin don eaglais as aoncorp misdo-
bda uamta da ceile, ina mbi aoincrei-
dim amuil aonanma; ar mod nac eidir
iomad do creidim codarsna no con-
trardha do beit inte.

F. Cionnas taisbeanair cumann na naom
do beit san eaglais?

C. Geibtear sin ag S. Poil *Ephes*. 4. tug-
sud

siuḋ (ol se) cuid aca mur Absdoil, cuid mur ḟaidhiri 7 mur lucht tsgaoilsg, do ċum nac biaḋmis amhuil ṫaċaranain ar comġluasacht og mbreiṫ ar siobal le gac gaoiṫ ṫeagaisg. mur so a ta sinne 7 ar neglais i gcumann 7 a gcoimċeangal ċreidim 7 sacramuinti dhaoinċreidim 7 dcontrasacramuintib; agus aiṫeantar sinn tar ċruinniuġaḋ na neiṫrigeach, do bíos mur sgoil beiṫe, gan ċumaḋ gan orduġaḋ, gan umhlacht, gan vasgaḋanas, gan coinċeill, gan geillṫe ag neaċ dá ċeile, acht an ċuirt comuasal, sgaoiṫa, sgaoilte, ag gabail da ccloiḋhiuib faoi na ċeile go haimhreiḋh mioċumanta a gcreidim 7 a sacramuintib, ag luasganas a nonn 7 a nall le gaċ smeiḋe gaoiṫe. cuir leis so mur dubhras ṡuas.

F. Cionnas dearbhṫar an eglais do beiṫ ncomṫa.

C. Leis na briaṫruib do Phoil *Ephes.* 5. do ċum go ndeanamaoisne eagluis ġlor-

mur

mur do féin mach beiṫ sbot no ca-
sadh, no los don trortro. ⁊ go mbeiṫ
ncomṫa, nsmsbotac. ⁊ as do ṫri nei-
ṫib do niṫer an ncomṫas so.j. do ṫeagasg
ncomṫa, do ṁiorbuilib, ⁊ do ṁoran bsṫ-
aḋuib beannaiġṫe craibṫeaċa.

F. Creud an teagasg do bíos nomhṫa.

C. An teagasg le foirbṫiġṫer an intleaċt do
ċum creidiṁ neiṁseaċranta, ⁊ le foirb-
aiġṫear an toil gan ċoimí do ġreamu-
ġaḋ anaġaiḋ dliġeiḋ dé no nadura,
reasun no déḃeus. ⁊ a ta an meidsi san
eglais mur as follas as a ndubramair
cap. 9. ⁊ 10. ag traċda ar neimsearan
na heglaise i gcuisib creidiṁ ⁊ deiġ-
ḃeus. oir í féin colaṁan ⁊ fiormaimint
na firinne. uime so a deir an bíobla
Psalm. 18. solas an tiġearna gan sbot
ag iompuġaḋ na nanmanna. 2. *Tim*. 1.
bioḋ foirm briaṫar follain agaḋ. *Tit*.
2. labairsi mur as cneasda teagasg maith.
oir dliġṫer do ṫeagasg na heaglaisi beiṫ

ag coimhtheacht le teagasg dé 7 na nabstol;
7 mur sin ni hamharas gur neomhtha na
teagaisg iad sin uile.

F. Cait a bfagthar neomhthacht mhiorbhuile 7
bfeartaibh do beith san Eglais.

C. Do geibhim san mbiobla; mur as leir
ag *Marc.* 16. ag radh. lenfaid na com-
arthaighsi an lucht do creidfes: Eiriof-
faid deamhain i mainmsi; laibheoraid i
tteangthuibh nuadha; togfaid nathrach nei-
mhe; cuirfid lamha ar laguibh 7 slaineoch-
thar iad. Acht do fioradh go minic an
geallamhainsi mur as leir a bfeartuibh na
neomh *Act.* 5. le lamhuibh na nabstol do
nithidhe sighne 7 gniomha uathbhasacha san
tuaith. *Matt.* 5. soillsigheadh amhluidh bar
solas a bfiadhnuise na ndaoine; do cum
go bfaicfid bhar ndeagoibre, 7 go nglor-
faid bar nathair a ta ar neamh. 1. *Cor.* 3.
a ta teampoll dé neomhtha, sibhse é.

F. Cionnas dearbhthar Eglais de beith catoi-
licce.

C.

C. Ionañ catolice lé ráḋ 7 coitċeañ. a ta
ionnoṁo an ẽglvis catoilice o ċoitċine
a haite 7 a haimsire. oir o beiṫ marṫan-
naċ ḋi gan baṫaḋ gan dul sios ar faḋ
o atvs go deireḋ doṁain amvil do
ḋeirbamar tuas leis an mbiobla *Dan.* 2.
7 *Matt.* 16.7 o a beiṫ añ gaċ ait mvr
deir an biobla *Psal.* 11. rigeogaḋ o
ṁvir go muir, 7 o ṡruṫ go tḋrmañvbh
na cruinne talṁvḋe, biaiḋ vile ċineaḋ
ag deanaṁ seirbisse ḋi. *Rom.* 10. Naċ
gcualadair ? 7 go ndeaċaḋ a foin feaḋ
na talṁan go leir, 7 a mbriaṫra go dei-
re an ċruinne ṫalṁvḋe. mur sin a ta si
catoilice. i. coitċeañ.

F. Cionnas dearbṫar a beiṫ Absoolta.

C. A ta gurab e criost 7 na habsoil a
fundoiri; 7 gvr ġnaṫaḋ riaṁ tegasg
7 lorg na nabsool, mvr a deir pol
Ephes. 2. sibse caiṫreoiri na naomh,
7 muinntir ṫiġe de, togṫa ar fundamvnt
na nabsool 7 na bfaiḋ, san bpriomċloiċ

ċrisd iosa criosd. *Apoc.* 21. ag bal-
laḋ na caṫrac a ta ḋa ḟundamuint; 7
ar ionta sin a ta ḋa ainmḋeug an ḋa
Absdol ḋeug 7 an uain. *Gall.* 1. gi be
ṫiocfaḋ ḋibh no aingeal neimhe ḋa bhfuar-
amar, bioḋ se coinealbaiḋṫe. 1. *Cor.* 3.
mur ḟéd fer ṡgnaiḋṫe ḋeunta foirgniḋ, ḋo
ċrios fundamint, le cconġḃar an
ṫhaisg ro friṫe ona habsdolaibh.

An 12. Caib.

Creud dona criosdaidhib ar eglais do ċriosd?

F. Creud an eglais ar eglais ċoir aṅ.
C. An eglais Romhanaċ amain. oir ar i
fein amain a ta aonda, naomṫa, catoi-
lice, absdolta. i. ar uime amain geiḃ-
ṫear na comarṫaiḋ reumraiḋṫe do
ṫuas, eglaise fíre ḋe.
F. Cuir sin a gceill ḋam.

C

C. Do ċitear go follas a gcorp ṁisoiḋṫe na heaglvisi Romanaiġ na comarṫaiḋ reuṁraiḋṫe, naċ ler a ncoinġlais oile: ar ttus an condas. oir a ta na hccncorp sofaicse fcoi coinċeaṅ sofaicsi an tar-dḟascvr; a ta conanm ⁊ con sbioraiḋ ṁiscioḋṫe inte, .i. coinċreiḋsṁ coinchre, conairtġail, coinbiobla, conġlvais, coinṁiniuġaḋ, coinċiall, conṁoḋ, coin-ṫeus, cointeas le ċeile, concoitċiṅe aimsire ⁊ aite, convaim, coinriaġlvġ-aḋ coiniasqanas, conordvġaḋ, coin-ċḃigal, conċoiṁṫeas, conċcoiriġ, con-uain, cnccoḋġḃa, consmasvġaḋ, con-ḟoirm, ccinnegs, coinḃrṡtaiṁ a cconſ-boiḋib chreiḋim, ccintġasġ; ⁊ ni faṫar an ccndas ṁarṫaṅaċ so a nccnċruiṁiu-ġaḋ ar bioṫ oile o ċriosḋo a nuas gvs a nioḋ, ⁊ intesi aṁain. fevċdar a nabruim ⁊ do ġeubṫar go sofaicse e ar fad na ḟirinne follais.

F. Cioṅas a ta an Eglvis Romanaċ so

amhain ncomhtha :

¶ Tre ncomhtas a tsgaiss nar leig riamh fos eithriceas a foluch uime, no droighthsass ar bioth, ar go mbi ag fuagradh 7 ag commolamh na ndeggoibre, 7 ag denamh reasta maith a nagaidh ainmian na colla 7 uile peacadh, nach fuagrann coimhi miodhaithemhuil do dhenamh, coimhi tiquanta, colach, na druisiamhuil ; nach aile le briseadh moide da ttugthar do dhia ; go nabruis-si le na clainn beith coidhche deghmhuinte, foirbthe, subhailceach, daingen i ccriosdo, 7 congmhalach ar a dhligheadh 7 ar a deghfoaid fein go bas. as so geintear ncomhtas a togbhala is na creidmhechaibh, ina cleir saoghalta 7 riaghalta, i ttemplaibh a cclaustruib 7 a gcoimhthionoluibh maighdean 7 ban riaghalta fud an domain : as so o thus gus a niodh thig go bfaghthar inte ann gach ceinceud bliadhain, iomad do dhaoinibh oirdheirca deghsgaoilte diadha, craibhtheacha ncomhta, mur a taid na hab-

foaoil,

sgoil, na mairtiorairg, na neoimearbuig na confesuiri, na neoimmaighdiona, na mílte basil, ambros, augusdin, mártin, gregoir, padruig, froinsias, doimnic 7c. as oscair dairearn. Cait a ndeuntar miorbuile laithriul fo inte. Cait a bfeaghthar a samhuil, a vigil, a ttrosgad, a sgiursail, a gcruadtan bethaidh, a mbosar absoolta, a moidib riagalta. ni so, do citer le sulib; 7 nach eidir le coimhtc ceillide do seunad.

F. Taisbein go bhfuil si so corbhar a gcreidim.

C. Eisd le pol. *Rom.* 1. pol absdol do cum an meud a ta san Roim dichosgraid de gairm neomhta, grasa dibsi 7 sith. 7 na dhiaidso a deir, a ta bar creididim da aithris fud an domain go leir. as so as dershbtha gur torai an Eaglais Romanach le lin na nabsdol; agus gor

gur ghlac sí creideamh Poil ttanag
pol don Roimh ; agus cheana go
raibhe creideamh ċriosd on roimh da
luadh fead an domhuin : a mbeoluibh
ċaich . mur a deir dabhid *Psalm.* 8.
do ċuaidh a bfuaimsiod fḟo na talman
uile. Deir fos pol liu san ionad ċeona:
a ta bhur numhlas fuagartha san uile ait. as
leur as so gur ċosaid Eglais na Roma
a naimsir na nabsdol . o sin a maċ ni fa-
ghthar gur sgriosa i gus a niodh , na san
mbiobla no a nconughthar da nolighthsir
geille ar bioth. is ma deir tusa go nobcaḋ
si a mbaḋta ; ainmnigh an bliadain 7 an
ait ; cia an bliadhuin, cia an tionad, cia
an timpir , cia an righ , cia an prionnsa ,
cia an papa no an tespog . an rod , an
consboid , an tionngreamadh le lin na
ttainig cleoclo uime go leir . as eudir
line a nuile eitriceas , a hait , a hughdar
7 a ndaiḋtris go glan : ni heidir libsi a
radh

radh líne, ca huair no cia lea linn a ndea-
ċa an Eglvis romanaċ riaṁ ⁊ scriptan;
mur a ta si marṫanaċ ⁊ ar bun o ṫus
gus a nioḋ.

F. Creud ma nabrair .i. so amain beith
absoolta catoilice.

C. Oir ba iad na habsool a fundoiri leir
togbaḋ i ⁊ tus, mur dearbas pol san
ait remraiḋte, ⁊ pler ⁊ i. *Epist. cap.* 15. mur anabair do reir ṫusgsi *Hieronym Tertulian.* ⁊ aiṫreaċ oile, gur
san Roim do sgriobsaḋ i. An creid-
sim fos a ta inte as e bi o ṫus ag na
habsoolvib, ⁊ do an ar bun go coit-
ċeann ann gach ionad ⁊ ann gach aimsir
gan ṁalartuġaḋ gan ċlaoċlo diaiḋ
andiaiḋ gus a nioḋ ⁊ lorg a ċeile. ⁊
dar go deimin gi be creidas a cconṫr-
ardaso; ni hiad briaṫra de no an
bhiobla ġlain as riaġail da ċreideamh
mur ordughamar ċeana: oir ni abair an
biobla amlvid, no conruidh no conruġ-

 daras

daras nach breugach. Ar na haḋḃ-
ruiḃse a ḋuine ḃoiſ ḃaoiṫ aḋṁaiḋ beiṫ
claoiḋṫe; cuir do ṁer iḋ ḃeul. aḋ-
ṁuiḋ an ḟirinne, 7 fa ḋeoiḋ an creiḋ-
eṁ coir; ta lemso go tteaċ de. treig
an dorċas ina ḃfuilir ṡoil tteir san
dorċas ṡuṫain, mur a mbiaiḋ caoi,
gul, 7 bualaḋ fiacal tre ṡaoġal na saoġal. Go cconġḃa an coimḋe i slainte
anma 7 chuirp gaċ aon da leiġfe an
dioġlaimsi, 7 ġuiḋfes go duṫraċtach
ar an ti ro ṫionsgain i. Amen.

Sonuid o Dhithreabhach Ruama go Clan Coinn.

A leabhrain rioġa on Roimh.
A ta lib leiġenn lanċoir.
Go hinis bhfodhġlain na bhfion.
Bhus milis dogaibh eirionn.
Iul ċreidimh Calpruin ċroiḋe.
Dioġluim ġlan cnuasaċ ċriosdoiḋe.
Dhiarsmaḋ sluaġaiḋ ġulban ġuirt.
Ar cluanaibh uġdar nordhuirc.
Teagasg criosd na suaḋ sna sean.
Ciall na bponc dar coir creideam.
Moḋ na gcliar bhfallsa do ċloi.
Sdol le amsaċd dar nairdtir.
As snaoḋma caidream san gcrich.
Ag toirmeasg uilc is fairbriġ.
Ag triall caġraiḋ ge be beas,
Ni habaidh a iaċ gan toiriosg.
Meic egluise gi iad ann.

Tar.

Tarbhach don luċt ros leigeañ.
An ord gaisgiḋ gi be bes.
Bhar bfaicsin ni he aimles.
Le claiñ mhile banba bain.
Ar ttús labair a lebrain.
Na bi toilés, toill á ttoil.
Oirċes roiñ in rioġroiḋ.
Ar nḃeċ do ṡliocht ġaoiḋil ġlais,
Na ceil gaċ iul da bfuarais.
No ar ṡeanġallaib foiḋ na bfioñ.
Lér ċenglaḋar oig eirioñ.
Tabhar fos deicsib umla.
Don cos egnaiḋ eluḋna.
Coñailbe ar dú leis in norueim.
Thú ar a ccomairge cuirreim.
Meic ollamun insi fail.
Beid romuib lan do luċġair.
Dod ċoimreic o beol go bel.
Buḋ oirdeirc teol san oilen.
Na cuirreaḋ sib suas do neċ.
Leatrom na hiarr ar einneċ.

An foñ ar gach taoḃ tiomċ͛l.
Noñ le gach aon deiriońchuibh.
Ar ngaoiḋil ar bḟionnġoill féin.
Bẽnoċt tre ḋioġrais ḋoibsein.
Beir mo ḃẽnaċt go bḟein bḟail.
Bẽnoċt dé libh a leabhrain.

FINIT.

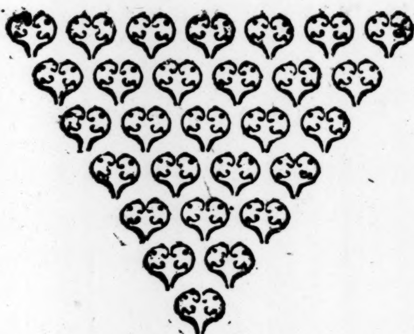
Clar na ceud choda.

An

An

CLAR NA DARNA CODA.

CLAR NA TREAS CODA.

poll

FINIT.